

جواب دراز دراز

کتابخانه مجلس شورای ملی
تاسیس ۱۳۰۲

پانزدهم شهری ۱۳۴۶

کتاب حجج الامم و ائمه

هو کتاب فی رد الفارسی النضری للحکیم الریانی
والعلیم الایمانی والنور الشعیب مولانا علی بن
المولی حمید کنوی المازندرانی ثم الاصله ای
المنوفی ۱۲۴۶ قدس سره

۱۳۴۰

۱۰۳

داخل کتابخانه تجدید آیین شد
۷۰۰

- ۱
- ۲
- ۳
- ۴
- ۵
- ۶
- ۷
- ۸
- ۹
- ۱۰
- ۱۱
- ۱۲
- ۱۳
- ۱۴
- ۱۵
- ۱۶
- ۱۷

گنجینه مجلس شورای ملی
کتابخانه مجلس شورای ملی
اسم کتاب: حجج امم و ائمه
موضوع: تاریخ
شماره: ۲۰۹۵
۱۳۸۱
۱۳۰۲
شماره دفتر: ۷۰۹۸
۲۰۹۵

تغییر فهرست شد
۲۰۶۵

بسم الله الرحمن الرحيم
 اتحد الله الاول بلا اول كان قبلة والآخر بلا اخر يكون بعد ما ابتدع بقدرته الخلق ابتداء و
 انعم عليهم على مشيئة اختراعهم سلكهم طريق ارادهم وبعثهم في طريق محبته والحواربه الذي
 لو حبس عن عباده معرفة حمده على ما ابلههم من منصف المتنابعه واسبع عليهم من نعمه المظاهه
 لتصرفوا في منتهى الكنابعه واسبع عليهم من نعمه فلم يجدوه وقوسوا في رذقه فلم يشكروه و
 لو كانوا كذلك لخرجوا من حدود الانسانيه الى حد البهيميه فكانوا كما وصف في محكم كتابه انهم
 الاكابر لانعام بل هم اضل سبيلا فاحمد الله على ما عرفنا من نفسه والحمد لنا من شكره وفتح لنا
 من ايجاب العلم برؤيته ودلنا عليه من الاخلاص له في توحيدنا له وحده وصلوا الله على
 نبيه محمد المحمدي الذي من به علينا دون الامم الماضية والقرون السالفه بقدرته التي لا
 يحصى عن شئ وان عظم ولا يفتورها شئ لطف اوجس فحتم بنا على جميع ذراه وجعلنا شهداء
 على من محمد وولاه اللهم فصل عاين اليه اوارثين لكاله وهو المرحمة وقايد الخير وفتح
 البركه وصل وسلم عليه كما حسب لامرك نفسه وتعرض فيك للمكروه بدنه وكاشف في الشكوك
 اليك حاسنه وبارك في رضاك اسوته وقطع في احياء دينك ودمه واقص الأذنين على حرم
 وقرب الأقبصين على استجابهم لك ووالى فيك الابعدين وعلوى فيك الأقرابين وأذنب
 في منفع

في تعلق رسالتك وانعبيها في الدعاء الى ملكك وشغلها بالصالح لاهل دعوتك وهاجر
 الى بلد الغربة ومحل لتأني عن موطن رحله وموضع رحله وسقط لاسه ومان نفسه
 اداوه منه الاعزاز دينك واستصدا على اهل كفر بك حتى استتب لها حاول في اعدائك
 واستم له ما دبر في وليا لك فهذا اليهم استغنى بعونك ومتقوا على منعه بتصرفه
 في عقرب اديم وهم عليهم في بحيرة قرارهم حتى ظهر امرك وعلت كامنك ولو كره المشركون
أما بعد پس بربري اخوان صفا وخالان وقانزه خاكار على نوري بيقدم ومقلد
 عرضه ميدانك در عهد معدك مهديار شاه باعز وجاه اسمان بارگاه شهنشاه اجيما
 سليمان جايكاه اسلام واسلاميان پناه اسمان بايه خورخيد سايه حميد سرير خورخيد
 ضمير فلك سير ملك تسخير كيوان دفعت اسمان ارتفاع شمر طلعت خورشيد شعاع
 تابش سحاب دينش كودن كودش در باه ارتفاع دادك ترمه دلت مصدر صلح كران
 دين وملك پرور ملاك الملك مدار المله خور الملوك سلاطين مخزن زيب وزينت تاج
 تخت سعادت بخش طالع وبحث شرع باس واسد حصن وحصون عرفوا باس او قرا
 ملكين شفاطو معبوسيت بدل كنجينه حكمت بسينه مخزن صفوت بكافوت كور سلك
 در عطفن قدر قدرت قنا امضا جهان داور جهان ارا بكفا برو بدل در با
 بخلق به زكستان بخلق روضه رضوان بهست ابر در افغان بطبع بحر كهورا مجموعته
 مجامع مغاخرت وافضار مجمع جوامع سطوت واقندار مخزن متاقب خواقين اولي الايد
 والابصار معدن مختصر سلاطين اولي العبر والاعتبار شاه شاهان والابتار
 جهان مطاع عالم مدار بوالنور وذا رابوا الحق ليل ونهار ابا لظفر المظفر ذوا الشوك
 والاقندار الموقد المنصور بنور الله الملك القهار ظل الله على الاعلى **فخبرنا شافان**
 خلافة الله ملكه وهداياته نعم عز وعلا فلكه واجوى في بحارا لظفر والنور والفتح فلكه
چون بايه فضل اسمان سايه نصرت وحواسك وباري وپاس داري بيضه ملت مضكى

٧٥ ٨٥ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠ ١٠١ ١٠٢ ١٠٣ ١٠٤ ١٠٥ ١٠٦ ١٠٧ ١٠٨ ١٠٩ ١١٠ ١١١ ١١٢ ١١٣ ١١٤ ١١٥ ١١٦ ١١٧ ١١٨ ١١٩ ١٢٠ ١٢١ ١٢٢ ١٢٣ ١٢٤ ١٢٥ ١٢٦ ١٢٧ ١٢٨ ١٢٩ ١٣٠ ١٣١ ١٣٢ ١٣٣ ١٣٤ ١٣٥ ١٣٦ ١٣٧ ١٣٨ ١٣٩ ١٤٠ ١٤١ ١٤٢ ١٤٣ ١٤٤ ١٤٥ ١٤٦ ١٤٧ ١٤٨ ١٤٩ ١٥٠ ١٥١ ١٥٢ ١٥٣ ١٥٤ ١٥٥ ١٥٦ ١٥٧ ١٥٨ ١٥٩ ١٦٠ ١٦١ ١٦٢ ١٦٣ ١٦٤ ١٦٥ ١٦٦ ١٦٧ ١٦٨ ١٦٩ ١٧٠ ١٧١ ١٧٢ ١٧٣ ١٧٤ ١٧٥ ١٧٦ ١٧٧ ١٧٨ ١٧٩ ١٨٠ ١٨١ ١٨٢ ١٨٣ ١٨٤ ١٨٥ ١٨٦ ١٨٧ ١٨٨ ١٨٩ ١٩٠ ١٩١ ١٩٢ ١٩٣ ١٩٤ ١٩٥ ١٩٦ ١٩٧ ١٩٨ ١٩٩ ٢٠٠ ٢٠١ ٢٠٢ ٢٠٣ ٢٠٤ ٢٠٥ ٢٠٦ ٢٠٧ ٢٠٨ ٢٠٩ ٢١٠ ٢١١ ٢١٢ ٢١٣ ٢١٤ ٢١٥ ٢١٦ ٢١٧ ٢١٨ ٢١٩ ٢٢٠ ٢٢١ ٢٢٢ ٢٢٣ ٢٢٤ ٢٢٥ ٢٢٦ ٢٢٧ ٢٢٨ ٢٢٩ ٢٣٠ ٢٣١ ٢٣٢ ٢٣٣ ٢٣٤ ٢٣٥ ٢٣٦ ٢٣٧ ٢٣٨ ٢٣٩ ٢٤٠ ٢٤١ ٢٤٢ ٢٤٣ ٢٤٤ ٢٤٥ ٢٤٦ ٢٤٧ ٢٤٨ ٢٤٩ ٢٥٠ ٢٥١ ٢٥٢ ٢٥٣ ٢٥٤ ٢٥٥ ٢٥٦ ٢٥٧ ٢٥٨ ٢٥٩ ٢٦٠ ٢٦١ ٢٦٢ ٢٦٣ ٢٦٤ ٢٦٥ ٢٦٦ ٢٦٧ ٢٦٨ ٢٦٩ ٢٧٠ ٢٧١ ٢٧٢ ٢٧٣ ٢٧٤ ٢٧٥ ٢٧٦ ٢٧٧ ٢٧٨ ٢٧٩ ٢٨٠ ٢٨١ ٢٨٢ ٢٨٣ ٢٨٤ ٢٨٥ ٢٨٦ ٢٨٧ ٢٨٨ ٢٨٩ ٢٩٠ ٢٩١ ٢٩٢ ٢٩٣ ٢٩٤ ٢٩٥ ٢٩٦ ٢٩٧ ٢٩٨ ٢٩٩ ٣٠٠ ٣٠١ ٣٠٢ ٣٠٣ ٣٠٤ ٣٠٥ ٣٠٦ ٣٠٧ ٣٠٨ ٣٠٩ ٣١٠ ٣١١ ٣١٢ ٣١٣ ٣١٤ ٣١٥ ٣١٦ ٣١٧ ٣١٨ ٣١٩ ٣٢٠ ٣٢١ ٣٢٢ ٣٢٣ ٣٢٤ ٣٢٥ ٣٢٦ ٣٢٧ ٣٢٨ ٣٢٩ ٣٣٠ ٣٣١ ٣٣٢ ٣٣٣ ٣٣٤ ٣٣٥ ٣٣٦ ٣٣٧ ٣٣٨ ٣٣٩ ٣٤٠ ٣٤١ ٣٤٢ ٣٤٣ ٣٤٤ ٣٤٥ ٣٤٦ ٣٤٧ ٣٤٨ ٣٤٩ ٣٥٠ ٣٥١ ٣٥٢ ٣٥٣ ٣٥٤ ٣٥٥ ٣٥٦ ٣٥٧ ٣٥٨ ٣٥٩ ٣٦٠ ٣٦١ ٣٦٢ ٣٦٣ ٣٦٤ ٣٦٥ ٣٦٦ ٣٦٧ ٣٦٨ ٣٦٩ ٣٧٠ ٣٧١ ٣٧٢ ٣٧٣ ٣٧٤ ٣٧٥ ٣٧٦ ٣٧٧ ٣٧٨ ٣٧٩ ٣٨٠ ٣٨١ ٣٨٢ ٣٨٣ ٣٨٤ ٣٨٥ ٣٨٦ ٣٨٧ ٣٨٨ ٣٨٩ ٣٩٠ ٣٩١ ٣٩٢ ٣٩٣ ٣٩٤ ٣٩٥ ٣٩٦ ٣٩٧ ٣٩٨ ٣٩٩ ٤٠٠ ٤٠١ ٤٠٢ ٤٠٣ ٤٠٤ ٤٠٥ ٤٠٦ ٤٠٧ ٤٠٨ ٤٠٩ ٤١٠ ٤١١ ٤١٢ ٤١٣ ٤١٤ ٤١٥ ٤١٦ ٤١٧ ٤١٨ ٤١٩ ٤٢٠ ٤٢١ ٤٢٢ ٤٢٣ ٤٢٤ ٤٢٥ ٤٢٦ ٤٢٧ ٤٢٨ ٤٢٩ ٤٣٠ ٤٣١ ٤٣٢ ٤٣٣ ٤٣٤ ٤٣٥ ٤٣٦ ٤٣٧ ٤٣٨ ٤٣٩ ٤٤٠ ٤٤١ ٤٤٢ ٤٤٣ ٤٤٤ ٤٤٥ ٤٤٦ ٤٤٧ ٤٤٨ ٤٤٩ ٤٥٠ ٤٥١ ٤٥٢ ٤٥٣ ٤٥٤ ٤٥٥ ٤٥٦ ٤٥٧ ٤٥٨ ٤٥٩ ٤٦٠ ٤٦١ ٤٦٢ ٤٦٣ ٤٦٤ ٤٦٥ ٤٦٦ ٤٦٧ ٤٦٨ ٤٦٩ ٤٧٠ ٤٧١ ٤٧٢ ٤٧٣ ٤٧٤ ٤٧٥ ٤٧٦ ٤٧٧ ٤٧٨ ٤٧٩ ٤٨٠ ٤٨١ ٤٨٢ ٤٨٣ ٤٨٤ ٤٨٥ ٤٨٦ ٤٨٧ ٤٨٨ ٤٨٩ ٤٩٠ ٤٩١ ٤٩٢ ٤٩٣ ٤٩٤ ٤٩٥ ٤٩٦ ٤٩٧ ٤٩٨ ٤٩٩ ٥٠٠ ٥٠١ ٥٠٢ ٥٠٣ ٥٠٤ ٥٠٥ ٥٠٦ ٥٠٧ ٥٠٨ ٥٠٩ ٥١٠ ٥١١ ٥١٢ ٥١٣ ٥١٤ ٥١٥ ٥١٦ ٥١٧ ٥١٨ ٥١٩ ٥٢٠ ٥٢١ ٥٢٢ ٥٢٣ ٥٢٤ ٥٢٥ ٥٢٦ ٥٢٧ ٥٢٨ ٥٢٩ ٥٣٠ ٥٣١ ٥٣٢ ٥٣٣ ٥٣٤ ٥٣٥ ٥٣٦ ٥٣٧ ٥٣٨ ٥٣٩ ٥٤٠ ٥٤١ ٥٤٢ ٥٤٣ ٥٤٤ ٥٤٥ ٥٤٦ ٥٤٧ ٥٤٨ ٥٤٩ ٥٥٠ ٥٥١ ٥٥٢ ٥٥٣ ٥٥٤ ٥٥٥ ٥٥٦ ٥٥٧ ٥٥٨ ٥٥٩ ٥٦٠ ٥٦١ ٥٦٢ ٥٦٣ ٥٦٤ ٥٦٥ ٥٦٦ ٥٦٧ ٥٦٨ ٥٦٩ ٥٧٠ ٥٧١ ٥٧٢ ٥٧٣ ٥٧٤ ٥٧٥ ٥٧٦ ٥٧٧ ٥٧٨ ٥٧٩ ٥٨٠ ٥٨١ ٥٨٢ ٥٨٣ ٥٨٤ ٥٨٥ ٥٨٦ ٥٨٧ ٥٨٨ ٥٨٩ ٥٩٠ ٥٩١ ٥٩٢ ٥٩٣ ٥٩٤ ٥٩٥ ٥٩٦ ٥٩٧ ٥٩٨ ٥٩٩ ٦٠٠ ٦٠١ ٦٠٢ ٦٠٣ ٦٠٤ ٦٠٥ ٦٠٦ ٦٠٧ ٦٠٨ ٦٠٩ ٦١٠ ٦١١ ٦١٢ ٦١٣ ٦١٤ ٦١٥ ٦١٦ ٦١٧ ٦١٨ ٦١٩ ٦٢٠ ٦٢١ ٦٢٢ ٦٢٣ ٦٢٤ ٦٢٥ ٦٢٦ ٦٢٧ ٦٢٨ ٦٢٩ ٦٣٠ ٦٣١ ٦٣٢ ٦٣٣ ٦٣٤ ٦٣٥ ٦٣٦ ٦٣٧ ٦٣٨ ٦٣٩ ٦٤٠ ٦٤١ ٦٤٢ ٦٤٣ ٦٤٤ ٦٤٥ ٦٤٦ ٦٤٧ ٦٤٨ ٦٤٩ ٦٥٠ ٦٥١ ٦٥٢ ٦٥٣ ٦٥٤ ٦٥٥ ٦٥٦ ٦٥٧ ٦٥٨ ٦٥٩ ٦٦٠ ٦٦١ ٦٦٢ ٦٦٣ ٦٦٤ ٦٦٥ ٦٦٦ ٦٦٧ ٦٦٨ ٦٦٩ ٦٧٠ ٦٧١ ٦٧٢ ٦٧٣ ٦٧٤ ٦٧٥ ٦٧٦ ٦٧٧ ٦٧٨ ٦٧٩ ٦٨٠ ٦٨١ ٦٨٢ ٦٨٣ ٦٨٤ ٦٨٥ ٦٨٦ ٦٨٧ ٦٨٨ ٦٨٩ ٦٩٠ ٦٩١ ٦٩٢ ٦٩٣ ٦٩٤ ٦٩٥ ٦٩٦ ٦٩٧ ٦٩٨ ٦٩٩ ٧٠٠ ٧٠١ ٧٠٢ ٧٠٣ ٧٠٤ ٧٠٥ ٧٠٦ ٧٠٧ ٧٠٨ ٧٠٩ ٧١٠ ٧١١ ٧١٢ ٧١٣ ٧١٤ ٧١٥ ٧١٦ ٧١٧ ٧١٨ ٧١٩ ٧٢٠ ٧٢١ ٧٢٢ ٧٢٣ ٧٢٤ ٧٢٥ ٧٢٦ ٧٢٧ ٧٢٨ ٧٢٩ ٧٣٠ ٧٣١ ٧٣٢ ٧٣٣ ٧٣٤ ٧٣٥ ٧٣٦ ٧٣٧ ٧٣٨ ٧٣٩ ٧٤٠ ٧٤١ ٧٤٢ ٧٤٣ ٧٤٤ ٧٤٥ ٧٤٦ ٧٤٧ ٧٤٨ ٧٤٩ ٧٥٠ ٧٥١ ٧٥٢ ٧٥٣ ٧٥٤ ٧٥٥ ٧٥٦ ٧٥٧ ٧٥٨ ٧٥٩ ٧٦٠ ٧٦١ ٧٦٢ ٧٦٣ ٧٦٤ ٧٦٥ ٧٦٦ ٧٦٧ ٧٦٨ ٧٦٩ ٧٧٠ ٧٧١ ٧٧٢ ٧٧٣ ٧٧٤ ٧٧٥ ٧٧٦ ٧٧٧ ٧٧٨ ٧٧٩ ٧٨٠ ٧٨١ ٧٨٢ ٧٨٣ ٧٨٤ ٧٨٥ ٧٨٦ ٧٨٧ ٧٨٨ ٧٨٩ ٧٩٠ ٧٩١ ٧٩٢ ٧٩٣ ٧٩٤ ٧٩٥ ٧٩٦ ٧٩٧ ٧٩٨ ٧٩٩ ٨٠٠ ٨٠١ ٨٠٢ ٨٠٣ ٨٠٤ ٨٠٥ ٨٠٦ ٨٠٧ ٨٠٨ ٨٠٩ ٨١٠ ٨١١ ٨١٢ ٨١٣ ٨١٤ ٨١٥ ٨١٦ ٨١٧ ٨١٨ ٨١٩ ٨٢٠ ٨٢١ ٨٢٢ ٨٢٣ ٨٢٤ ٨٢٥ ٨٢٦ ٨٢٧ ٨٢٨ ٨٢٩ ٨٣٠ ٨٣١ ٨٣٢ ٨٣٣ ٨٣٤ ٨٣٥ ٨٣٦ ٨٣٧ ٨٣٨ ٨٣٩ ٨٤٠ ٨٤١ ٨٤٢ ٨٤٣ ٨٤٤ ٨٤٥ ٨٤٦ ٨٤٧ ٨٤٨ ٨٤٩ ٨٥٠ ٨٥١ ٨٥٢ ٨٥٣ ٨٥٤ ٨٥٥ ٨٥٦ ٨٥٧ ٨٥٨ ٨٥٩ ٨٦٠ ٨٦١ ٨٦٢ ٨٦٣ ٨٦٤ ٨٦٥ ٨٦٦ ٨٦٧ ٨٦٨ ٨٦٩ ٨٧٠ ٨٧١ ٨٧٢ ٨٧٣ ٨٧٤ ٨٧٥ ٨٧٦ ٨٧٧ ٨٧٨ ٨٧٩ ٨٨٠ ٨٨١ ٨٨٢ ٨٨٣ ٨٨٤ ٨٨٥ ٨٨٦ ٨٨٧ ٨٨٨ ٨٨٩ ٨٩٠ ٨٩١ ٨٩٢ ٨٩٣ ٨٩٤ ٨٩٥ ٨٩٦ ٨٩٧ ٨٩٨ ٨٩٩ ٩٠٠ ٩٠١ ٩٠٢ ٩٠٣ ٩٠٤ ٩٠٥ ٩٠٦ ٩٠٧ ٩٠٨ ٩٠٩ ٩١٠ ٩١١ ٩١٢ ٩١٣ ٩١٤ ٩١٥ ٩١٦ ٩١٧ ٩١٨ ٩١٩ ٩٢٠ ٩٢١ ٩٢٢ ٩٢٣ ٩٢٤ ٩٢٥ ٩٢٦ ٩٢٧ ٩٢٨ ٩٢٩ ٩٣٠ ٩٣١ ٩٣٢ ٩٣٣ ٩٣٤ ٩٣٥ ٩٣٦ ٩٣٧ ٩٣٨ ٩٣٩ ٩٤٠ ٩٤١ ٩٤٢ ٩٤٣ ٩٤٤ ٩٤٥ ٩٤٦ ٩٤٧ ٩٤٨ ٩٤٩ ٩٥٠ ٩٥١ ٩٥٢ ٩٥٣ ٩٥٤ ٩٥٥ ٩٥٦ ٩٥٧ ٩٥٨ ٩٥٩ ٩٦٠ ٩٦١ ٩٦٢ ٩٦٣ ٩٦٤ ٩٦٥ ٩٦٦ ٩٦٧ ٩٦٨ ٩٦٩ ٩٧٠ ٩٧١ ٩٧٢ ٩٧٣ ٩٧٤ ٩٧٥ ٩٧٦ ٩٧٧ ٩٧٨ ٩٧٩ ٩٨٠ ٩٨١ ٩٨٢ ٩٨٣ ٩٨٤ ٩٨٥ ٩٨٦ ٩٨٧ ٩٨٨ ٩٨٩ ٩٩٠ ٩٩١ ٩٩٢ ٩٩٣ ٩٩٤ ٩٩٥ ٩٩٦ ٩٩٧ ٩٩٨ ٩٩٩ ١٠٠٠

فردی است که در این کتاب
تشریح شده است و این
در تاریخ است

ال خفة كال حضرت محمدی علیه وعلیه افضل الصاوة واکمل التلیماک بیاری حضرت
باری عز و علا از بمن اقبال هبوت معی بذروه کال اعتداع عز ارتفاع یافت بریایه تو
نصرت ملکت بیضا با علاذیه علا و اعتدک بزیر فتن طاق رواق رونق و رواج شریف
غوا باوج معی یافته بود از اینجا از مهذب مزید عنایت و تاملید بقوای صدق انجای اولاد
سرانیه نسیم غیر شمیم همیون والای ملک آرای معی حضرت کیوان رفعت اسمان
منزلت ملاک الملک مدار الخفة فوه الدین نضوه الملة ضیاء الدولة سناء السلطنة قوام الدین
نظام المله بهار الملک ذین المملکة قائدا الفتح مفتاح الظفر خاتم الفخر منام المنصور افتخار
الملوک مغز السلطین ذره التاج لوروس الخواقین انکه باسطو کس ملوک جهان سر و
صلح کل دارند: عدل دادش عیان رو میر غضب: دیو پیدار و ابل دارند: بکان در دربار
دل در دست: سر خجلیت بزیر جل دارند: افتخار الملک نظام المملکة بیدین الملک عضد الدوله
قرع عین اختلاف: فی الخفة نائب السلطنة القاهر الکبری اعنی نواب مستطاب والا شهزاده ازاده
عباس هرنا و امت بکان شوکمه و دولته و ذیبت عورات سطوته و صلوته باذ و یاد نصرت
و طرادت بوستان دلکش نصرت دین مبین و امتداد حضرت و نصارت کاستان حفظ
حراست ملک بیضای المملکة و یسن همواره در اهتزاز الحق همای همیون والای دلکش
دل ادایش در هوای ولایت و ولای الخفة کال حضرت خاتم الانبیاء علیه وعلیه افضل
صلوات الله هم و در فضای دلکش نصرت و حمایت ملک بیضا بغایت بلند پرواز و از
مخاضه تکفد دعای خیر لغواک وفا و خلاق از خواص دوستان خدا ممتاز بزمید توفیق و
تأیید حضرت ذات بیکانه فی بیان بزادف همواره سرافراز است پس مبنی بر این رای ملک
و ملکت ادای از وای بیضا ضیای اشراق تغاضای همیون والایش اقتضای اقدام باقامت
حجت و برهان حکم البیان بر حقیقت دین مبین حضرت پیغمبر اخر الزمان محمد ^{صلی الله}
علیه و اله الودین لیکاله و بکشف محاب خفا و نقاب اختفا از جهت دلکش منتفی المقصد
بیضای

صفا

بیضای الخفة کال حضرت از این ذری بیضا عت مرع بعد مرع عز ظهور یافته و از
عنایت سراسر منتک والا خطاب مستطاب دلکش دل ادر در لغت انجای قیام بانجام این
مقصود و مدعا کرة بعد کرة شرف صد و مره بفرزیده بود و این ذری بیضا ^{عت} رضاهت با
وجود عدم استطاعت و قلت قابلیت بموجب امر ^{عت} تا صعب مستصعب لا یحتمله الاملاک
مقرب او بنی رسول او مؤمن استحق الله قلبه لانه بیان بعلت عدم وجدان من یحتمل البیان
عدم حذف مراده امامه برای حمل این بار کوان یعنی در یک حقائق سخن و دقائق بیان ان
و بجهت تعدد انا فانه محتم و برهان در کشف از مقصد و بیان ان که هو حق البیان با وجود
فقدان من کان بکون من شاهد ان یحتمل الحجة و یحتمل البرهان یحتمل بار کوان مسلح و مع
ولحتمل الخجلیت و انفعال دی انداز تن در داده بدر و محرومی از ذریک شرف این دولت کبری
و شرف این سعادت عظیم از روی معذرتی بناچار دی در ساخته تا انکه نسیم غیر شمیم
خاصی الخفة از مهذب عنایت ازلی و زیدین کوفته سرانکند ندر بر معنی و ذریع عدم
اصف منزلت ارسطو فکرت قطب الملک رحی المملکة قوام الدین نظام المله محیط العدل مرکز
المعدله سماء العز و الرفعة شمس الشرافة و السیادة مخزن العلم و المعرفة معدن العلم و الزیادة
فرد بدان نش ارسطوبه بنفش فلاتون: بحق رهبر سوی حق رهمنون: سندا السیادة
السانه فاید الخیر مفتاح البرکة دین پرور شریعت مصدر دار و حسب و سباز بکبر بحق
رهبری سوی حق رهمنونی ذوقی بدین دار رسوی مادر مجموعه متاقب مجمع مفاخر فخر الاله
مغز الاکا بر صاحب علی المراتب الیه برینه مصاحب جسیم المواهب فی قرینه معنی مقام قائم
سبع روح الله تعمیرنا علیسی رامک برکات قدمه و شانته و زیدیت ثورات از دها و انصاف
واعوانه که عقده کما کشفه بموجب المؤمن بنظر الیه بنور الله از روی نور فراسمت وجه
در یافته دای عقده کشا بفرستادن فرستاده بزبان اشنا حامل خطاب مستطاب والای
دافع پیام دلکش ان پهن بر زاده معیا قرار یافته عقده انکار تو بسته کما در نه فرستاده بر

قدتایر و اسب

سفر

فستاده بر این سخن
فستاده آدم

سخن آماده فرشته سرشت ادبی زاده بدل مرد در دیش زاده بعزیت بود نور چشم بقدرت
 زین و بد قمتین جوان سخن سخن و هم نکتہ باب بعقل درین شیخ در سن شاب ^{بصورت} مقبول
 مقبول بسورت معقول بقناع مشغول بعزیت مشمول باسم با سیم مولانا ملا عبد العزیز
 لا زال کا سمعین زاید الله تعالی لمایح در بعضی بعد از حصول اکا هی اعموز من عند
 نعم از وجه تعویذی کاهی تعهد احتمال با مقصود و تحمل نمودی نیز از ملا حنفه ^{تأسیس}
 احوال ان نوبه بوستان فضل و کمال طاقث تحمل بقدرت ضرورت و حاجت عقل نمودی
 بعد از حصول امید واری بائی شکسته و خاطری افسوسه و سینه بغم و اندوه در نشست ^{باید}
 امداد حضرت باری عز و علا و استمداد از باطن نور و لای حضرت و لایت مدارای علیه و علی
 الدارین لکله اکل سلام الله تعالی برکت خورشید چینی خرمن بزرگان دین دامت برکاتهم
 بین اقبال معلی حضرت شه پاری زیدت ثنات اقباله اقدام بدرک این سعادت و قیام
 بازای این فریضه از طاعت نمود از طریق معرفه مودت از کافه اجله اصحاب دین ^{غیر} بین
 و عامه و خاصه اکابر علمای ملت بیضا در این باب مبسوط بر رعایت حکمت واجب رعایه کا
 سیاقی روی با بدیع طریقه و یقیناً این عقیده حکمه عقلیه صرفه بدون ^{استناد} بهره طریقه
 اعتبار توان انجام و مجرب که هو المعرف المودت من هو لکن الاجله او دره در کف نقاب
 خفا و دفع حجاب صحاب اختفا از چهره دلکش فتاب علم ادای این مدعای معلی و در دفع
 حجب قویه متکران دین قورم عز و در دفع حج و همیه مخالفان ملت بیضا الخیما و اغنی عن مسلك
 و طریق جیم لتوثیق عقلی بخت داضر و در کار دانسته او لا تمهید مباری و مبانی
 نهان بنیان بیان و تبیان ان مقاصد و معانی و احکام و ایقان اجاب برداشته پس از
 تمهید مباری بتزیین و ترکیب مبانی بنیاد تا بنیاد بر دانی و حسن مروت و فیق بنانی
 خوب رشید مشکل حجت و برهان و بیان و تبیان در نهایت احکام و ایقان حکم و مستحکم
 ساخته زند و غبار شکوک و شبهات ظلمت مشار مخالفان کفر و تاردا از اینینده دلهای
 حقیقه

ابداع

حقیقه و اصحاب عجیب و اعتبار و ادب بعبیرت و استعمار برداشته برای خاطر عمل مستح
 و شبهه و در سوخ دین ترا سرشین ریب و در پیدرانی نگذاشته با یضاح افتتاح حال اقوال
 بطلان سگال مخالفان و منافقان بویستون عقده از دلهای عیسی ما و ای موافقان و موافقان
 رضوان مایه برداشته با به الزام و اسکات ختم حضور و عنود حاجت رسم را با حکام و احکام تمام
 برپا داشته بزمید درج نمودن فرایند فواید بسیار در خلال مباحث مزبور و ابراز لطافت
 اسرار و کشف از نقایس سراسر خواند ابرار در ضمن اسکات مرموز و در آخر کار کمر خدمت
 طریقه مبرور از ازا بر اصحاب و در هر یک راه هدای در این باب با اهتمام تمام بر بسته با بطلان
 اعتقاد کفر و ضلالت بنیاد ختم حاجت رسم عداوت و عناد نهاد پشت نفاخت هر عقیده
 کاسه فاسده اش را که نقیض مدعا منافق و منافی افاده توان انجام و مجرب در انجام
 از قلوب خیر متواتر در ماده خصم قایل بنقیض دعواست شکسته راه طفره از هر جهت بقلعه
 قانون منظره بجز اعتراف مدعا و التزام حقیقه مدعا بر او بسته در این صورت جز اینکه با اعتبار
 بهناد با حق و اقرار با استکبار ازان از روی عمد و دانسته بدون سهو و خطا الخواجه شریف
 نمود پناه برده تا از تحمل بار کفر و اعتراف و اقرار سانی بحقیقت حق جسته باشد مفری و مخلص
 برای خصم بدر رسم متصور نیست و هر کجائی در اعلامی کلمه الله اعلیها و ابطال و از هفت
 باطل سفلی کافیت و در ایضاح افتتاح حال مخالفان ملت بیضا وافی است و لکن بموجب
 آنچه اشاره باقیست چون مطلب بعارضت مععب و مستصعب و زمان و وقت نیز بکوشش بسیار
 و مستغرب است اکثر طلاب و اغلب اصحاب بعلة اعتنا و نظواهر علوم حقه از شهر و حقائق و
 لطائف و دقائق علوم حقیقه در مجاب و از جمله بعد از بطلان اشتیاقان بیگانه بحساب
 از شهود افتاب فهم در پس پرده احتجاب ببیند در این صورت از بعاد اینکه در این رساله
 و جزیره رسیده علی رسم الجمله و الخجالات صورت تقوی و تقوی بزرگوار است خوب از ساحت
 اشتیاقی دور و مجبور و ممنوع و از امدان حق مطلوب ببیند اما از اینجا که سرانگشت حکمت
 از ولایت در کتب بسیار
 از اشارات و م

و نهایت شامله خود کرده گشا است هر کسی در خود استطاعت خویش را وجود بیگانده بود نش
 از سر بر حقائق چون بظواهر احوال اشیا است بهیچ باب از خود چیزی نمی خرد این کتاب
 خواهد بود و با آنکه از کوی اشنا فی است انتم الله تعم خواهد گفت و خواهد شنید آنچه نکس
 که در کوی اشنا فی است مانند که متاع ما کجا نیست و از بركات افادات اشنا یان کوه از کار
 فرو بسته بیگانگان خواهد شود و این رساله بمناسبت صورت یا معنی مسیح باسم **عظیم الامان**
 ملقب بلیق برهان المله شد **تکمله** خلاصه مقال در این مقام صعبا لا یخلل
 المثال ان است که بعد از تمهید مباری عقلمه متغنه و مبانی حکمیه حکمه اولاد با بطلان
 ملل و مذاهب و مخالفان دین سببین غرآ کشف از حقیقت ملت بهیچا لا یخلل الامان مستحکم
 البینان ساخته زلفه و غبار شکوک و شبهات من جمیع الوجوه و تعرضات و اعتراضات
 من جمیع الجهات از این بیان مطلب و تبیان مدعا برداشته پس از آنکه حصول فراغت از
 مزبور بر وجه ضرورت و کلیت از هجابت در نزد رجوع بخیر و بیاجه بخاطر فراتر خلیفه
 در خانه دیباجه من باب التمهید عزیزید تاکید و ترفیح و از دیاد و تنقیح برداشته و در هر دو
 ایراد فیه مورد سخن ساخته برای اخوان صفا تبقیاً للاشارة و تکمیل لک نانه اکالاً للکلام
 بمذاق البصیر انما مالک الظهار و الظهور عرضه نماید که اگر بوهی در آید که احقاقی در مقام اگر
 چه بر وجه عمومی کلیت نه بر وجه جزئیة و خصوصیه که مطلوب بالحقیه است صورت اتمام
 و انجام بنزیر فاشد و لیکن مبعوث باین دین سببین غرآ و ملت بهیچا از جانب حضرت حق عز
 و علان ذات مقدس بر کرده حضرت اله حضرت محمد بن عبدالله است یاد یکی غیر انکنا
 هنوز این معنی ظاهر و واضح روشن نشود محل اشتباه است پس بفهم و بیابا ایضا حسب
 و طالیب حقیقه که حقیقه حال اینست و جز این نیست که از آنچه گذشت در مباحث رسالت
 عز ظهور بر گرفته است چنانچه گاهی آگاهی حاصل شده باشد جای تامل و اشتباه باقی نماند
 ولیکن در دفع و همگشت ای نور دیده و سرور سینه ایراد فیه بمذاق جمهور و مسایق مشهور

اشنام

نیر افضل خدام

و ملت بهیچا بر داشته و
 تا بنا احقاق حق در سبب
 خلام

تسلیه

ریسمان

ریسمان بازی ملاقی در کار و ضرورت اگر چه طریقه و شیوه اینقدر مو شکافی فی سلسله نقل و
 ساکنین را قانون و دستور است که قصه برخی چون برق از صراط ممد و در بر معنی جستم تا
 در گذارند اشاده بر بنیه فقر و مسکنت آنان مرهوز منظر راست و لیکن از آنجا که هر مو
 بازی باریسمان بازی بر وجه اولی دارد و دامن ظهور حقیقت دین و ملت خلیق بموجب رتبه
 قصوی بساطه و احاطه و انبساط بسط محیط خا تمیث در رغبات اتساع و ارضیض ضیق
 و تنگی مرتفع بذرده قصوی در اتساع بغایت ارتفاع است در احقاق این حق معلی و کشف
 حجاب خفا و اختنا از حقیقت این ملت بهیچا در خور هر مذا فی ماده جواب از هر کوی شک
 شبهه و در بنیه از فضل خدا امان و مهیا و دفع هر کوی توهی و وهی المته لله که از امن باین
 نور ولایت میسر و مقد و راست ای صاحب بصیرت چون حقیقت این حق مقدس معانی
 کلیت در نظر عبرت منظرات از معانی بعون الله تم از پرده غیب بمنظور ظهور آمد کنون
 هزاران ملت حضرت بی منت همچون خراسان که از اساحت دوری دور که هنگام کشف
 تمام نزد یک شده محل تمام تجلی فاران بعد از ساعیر و ظهور آمد مبله عاشقان بشارت
 نمایند این جدائی بود در زمان عشرت بکنند خدا خدائی پس بدان ای طالب که بفرودت
 از عقل و اتفاق خشم با ما در نقل صلح دعوت سوی این دین و ملت ختمی مرتبت ناسخ
 کل ادیان و ملل حقه سلفا مخور بان حضرت وال ختمی کال انحضرت بر وجه خلاف است
 حضرت است و این معنی در انجلا و ظهور و انکشاف و حضور کالشمس فی لایحه انکشاف آیات
 و پیدا بسر حد ضرورت و بداهه است و متکوا بر معنی و تشکیک کنند در این است
 منکر بدیعی و شک و شبهه اش در این معنی از فرط سفاقت و غایت غباوت و ابله
 افوی جهت و دلیری است بر نزولان من السماء و هیوطه بالوحی من عند الله تبارک و تعالی
 حقیقه هر دین و دینی و لاسیما حقیقت دین مبدی و خلیق منزلت که بموجب براهین باهیه
 گذشته در اصل رساله جمیع جوانب فضائل و کمالات جمله ادیان و طوائف ساله حقه منزلت من

بدرج اول

در سبب

کشته

حقیقت

آنت

حقیقت هر دین در این رساله
 حقیقت دین مبین ختمی منزلت که
 بموجب براهین باهره که مشتمل
 اصول رساله جمیع جوانب فضائل
 و کمالات جمله ادیان و طوائف
 حقه منزلت من السماء و هیوطه
 بالوحی من عند الله تبارک و تعالی
 جمیع ملل و مذاهب باهیه
 علی بن ابی طالب است
 در مقام انبیا است

و مجموعه هر جامع مکملات و مقامات تمامی ملل و مذاهب سابقه از طبقات انبیاء است پس
 ضرورت و بدهاقت انحصار صاحب دعوت بر وجه مزبور و ثابت بودن ختمیت و ناسخ بودن
 این دین و ملت مرکل ادیان ملل سابقه را با اعتبار تمامیت رتبه قصوی حاجت بودن
 آن بمنید حقیقت حاجتیت و تمامیت و کاملیت بر وجه مذکور دلیل تمام و برهان قاطع بر نزول
 آن بزرگوار حضرت حق عز و علاه بر وجه اشرف و اعلی احتمال مبعوث بودن دیگری غیر از
 بدین دین و ملت و بر دعوت بسوی آن بین البطلان عین لغزش و خطا است چه بر ظاهر
 که حکمت بالغه بزرگان و عنایت ربانی از اظهار صاحب دعوت ختمی بر حق و استیلاء یافتن
 او در دوره ختمیه بتدریج از نزد بعثت الی قیام الساعة بموجب براهین باهره و حکمه
 تفسیر و تخریر یافته در مباحث دساله ناچار و ظهور و استیلاء رونق و رواج او در این
 ختمیه بموجب براهین باهره و بی قاهر مزبور نظام اعلان را ملک و انتظام امور عالم اکبر را
 مدام است بدون وجود و ظهور او اصلا دیگری بافتراق محلا بغضب منصب ختمی بر وجه
 و صواب واقف شدن و رونق و رواج دادن با وجود فقدان شرائط و وجده مانع در
 ماده مفسری و مدعی رتبه ختمی بدون شایستگی بین الاستحاله و توهم این معنی محففات
 است و فرافکن آن حضرت مریدین مباحث ختمی مرتبت را بر وجه حق و صواب و بر مناسبت
 و حق حقیقت بدون نزول و حتی بر او از نزد خدا و بدون مفطوم بودنش بر رتبه اقصی
 از عصمت و بر فطرت استکفای ختمی اثباتا و استغنا جمع طری کلی از تعلیم بشری
 ما استناد بر همتا از کجا و از چه جاسوریت امکان تواند بر برفت و توهم فراگفتنش از مبعوث
 بر وجه حق و صوابی که موجود علم نکر دیده صورت ظهور اهلان پیدا برفته است و بر فرض وجود
 ختمی منزلت فائض انجود چنین مبعوث با لذات مقصود که ضروری عدم و اتفاق الامت
 چکوه با علم اطلاع صاحب رتبه ختمی چنینی و احاطه و بتواطن استیلاء و سلطه سایر
 دها و انجای حضرت حق عز و علاه را و با اعلام احوال ماکان تمام سیکن کلها تعلیم دین

حضرت حق عز و علاه
 در این دین
 بزرگوار
 حق

دعوت هم

ختمی

ختمی بر وجه حق و صواب مطابق توانند نمود مفسری بر خدا را بدعوی نبوت و بعثت بر
 هدای که قیام نماید بدعوی خلق یا ایمان آوردن بنبوت و ختمیت خود بی اقدام نماید
 بشرف در امور بندگان خدا بدعوی خلافت از حق در ولایت مطلق یا فقدان شرائط
 خلافت در ولایت از علویا درجه عصمت و استکفا و افضح مرتبه ربانیه مقاله بتخلی با
 خلق حضرت حق بتبارک و تع و اندک آن ایدت بشری و خروج از ظلمات نقائص امکانی بصول
 بعالم انوار ربانی و محظمت رتبه کلیه ما سوا و نحو مر افتاب نور خداداد و تولا بولایت
 الهی و احاطه بعتنائی اشیاء کاهی و بر تقدیر تسلیم صدور تعلیم از انجانب شمل باو گردان تعلیم
 عجمان عاوم در هر فن و غوامض اداب و سنن کسب سر و عنان در خواست خفای رتبه علیای
 ختمی و احتمال اعیای غوامض و مشکلات این مرتبه از خلافت کوی بدون شرائط طاقت و
 روابط استطاعت با وجود احتمال با ارتقال سمو و خطا و استغراق در گرداب ظلمات
 هوا از این جانب متصور و میسران کجا است و فرافکنش دین مبین ختمی ناسخ و مبطل کل
 ادیان و ملل سالنه چه حقه و چه باطله از اهل کتاب چون یهود و نصاری و باغیر اهل
 کتاب از طوائف بت پرستان و مشرکان و از قبائل کفر و هدی مسلکان بموجب ماجری
 معنی ضروری البطلان و الاستحاله بطریق اولی است چه اهل حق از ایشان که اصحاب
 بعثت و استبصار و ارباب عبرت و اعتبار و طلاب حق و حقیقت و پیروان راهی بدین
 شایبه از عنناد و استکبار بودند و بشرف ایمان و قدس دین و از عان به نبوت آن حضرت
 و بتعلم اداب و سنن در همه باب از انجذاب و عمل کردن بموجب آنست که شمل لیل قدسیه و
 فضائل انبیه چابز و از انکار و مبارزه و منازعه انجذاب ختمی ماب بغایت بختیست
 و محترز بودند در انصورت احتیاج آن حضرت بتعلم از ایشان مستلزم دور بحال است و اما
 اهل کفر و ضلالت و شرکت از احتمال افتتال انقیاد و اطاعت بر ظاهر است که از دین دین
 تبری و از تعلیم و تعلیم آن عری و بری بی گفتگو و با هتمام تمام همت بخرید بنیان بنای

در عصیان هم

دبطباط نزول وحی و بعثت انبیاء و خلافت او صیبا و اولیا بدار دنیا فرست
 و لایح جهاد دفاع او لیبای حق باهل عنان و انکار و استکبار در این سرچشمه فنا
 کلبه انانیا بخوابست بر ظلمت که خصوصاً بن مجارله و مخاصمه بقدرت اختیار
 نوط و این کوفته از مجاهده و معارضه بشعور و استعمار و اشعار و اخبار است این
 بااست که لوحه رفیع و وحی با بقش درکش لا اکره فی الدین ار است بعسکریه
 انسانی فطرت ملک بحسب تقوی ذات خود و بواسطه مختلفه اذنی و جوارح و وساطت
 المقامات خود چنانکه اشارت رفت یاغالی است بر فطرت دانسته تزلزلت بعضی
 بدین معنی که در بد فطرت بر رفعت همگ و منزه از انجذاب بعالم طبیعت و تقدس از
 انحراف بقنای مقتضای شهوت و هیه تنفرا از الایس تعلقات عبادت و بیانات
 بنیاد هیولانیست بحیول و عصبانیت ساکنانه ملا عیام ایلی بدرجه رفیع میده
 محضت روح القدس قایز و بر تبه علیا مرتبه استقامت عزایب دانش و مجاز
 از مبارکی فیاضه واصل و نفسی مانده از منعب ریاست و حکومت و دخل و تصرف
 مملکت در نزد همگ و لاریش معزول جدا **فک** و در اصطلاح ارجال و مال
 نیمه سیب استکمال و توطئه ظفر بافتن در مخرج جدال و قتل در راهندای برامدی
 و شناسا شدن بطریقه ضلالت و غوی مرتبه تعلیم لغت بر این حاصل زجابه قلب
 در قریب نورانیت و صفای دین بر صباغ عقل کل و روح قدسی متعابه و منطال
 صافی و لغت شع و لافروز فیض عقل فعال و نزول روح القدس فیاض را منزل
 عقل است عقل فعال و روح مقدس فیاض را عقل است و با بحسب فطرت و در بد
 جبلت مغلوب فطرت بحیث بهوس و هوا و لذات دنیا راغب و بطاعت نفس حال
 بغضا و اطاعت اقنای شهوت و تقاضای شیطن و نکر امایل و در کفایت احوال
 و حقیقت حال عاقبت و مال جاهل و از غایت خلقت و نهایت پوری هوا شهوت

مربوط است و از تنگ و تنگ و تنگ
 صلواتی از هیولانیت
 و اخبار است از اینهاست
 لوحه رفیع و وحی را بهیولانیت
 رکن اوله فالیدن آن
 اسان و بسا جیبیست
 صورت است که در حلال عهد
 حصول انسانی رشیدیست
 و از افانی سینه سنگ مالکیت و
 معراجی تزلزل و لاریش است
 حکم الی میزان عمر شریفی
 خاست فطرت ملکیت بری
 و بنیک محتاط و فطرت
 قاصد مخصوصه از ان فطرت
 بهیبت در این صورت
 آقا بنده شاک و بنده خرام
 شدن از حیل صواب
 صلاح و انظام بیرون خطا
 و غلط محزون بنیاد هلاکت
 انجام تفریق است

راز شود

اشاء

و از نور و ذوال مستلذات بجهت ولذات و تعلقات هیولانیه فخران و
 بسوی علائق و بناز اهل خود بخود بمتا بعث هواش اقی مجاهد و عزت و شرف و شکست
 دنیا و ارخار اموال در این سرچشمه فنا و اقی و از پوری شیطنت و نکر افسوس و خوی
 هست **اشاء** و یوزخ و جود انسانی در دیدن بقرب حضرت معبود و عروج و صعود
 بذروه مقصود و در تری بودن براه هدی و استخا لص از و رطبه کمال هلاکت بنجیم هو
 و هوا بحسب بد و فطرت در طریقه استکمال و مجارله و مجاهده با جهل و جنود ضلالت
 شیخه هلاکت مال با جایز شرائط استکفا و فایز بدرجه رفیع استقامت است با
 جبلت از جهته صنعت فطرت ملکیت بحیول بر جهالت در راهندای براه هدی کساحت
 به اصحاب رتبه علیای استکفا از انبیا و اولیا است و نواب خاصه یا عامه ایشان
 از سربلایات عالی در جات علما و رهبران راه هدی است از پوری پوری ایشان
 در نود غیبک نور نبوت و ولایت بمنصب خلقت اگرچه شرفیابند ولیکن همه این
 طبقات عالی در جات و غیر ایشان از فرق عوام بوجود صاحب رتبه استکفا در دنیا که
 مقتضای رتبه استکفا است محتاج و از استناره از نور وجود عالم افروزان عصمت
 مرکت استکفا منزلت اگرچه چون افتاب در پس حجاب سیحاب باشد لابد و لاحلا
تکلمه چون خاتمه و الا مرتبه رتبه استکفا از رتبه مجموعه عالم از دره تا دره و از دره
 تادری بر تو در راه علیا مرتبه حضرت خاتم صلی الله علیه و اله خاتمه استکفا بافناخته
 تجلی جمال زک و وجود ثانی کال اول تبارک و تعم بر این است یعنی خاتمه با فانی بر کسیت
 و این مرتبه علیا چون مقام ثانی از وجود حضرت ذات بکانه بهیست است از مشابه نقد
 لک تقوی و پویست و این رتبه و الا خاصه بنی و ولی خستی است و فزوده بنی خستی که در مع
 الله و وقت لایسنی فیه ملک مقرب و لای بنی بر مصل اشاره بسوی این معنی است پس غرض
 وغایت بالذات از انجبار عالم اسکانی نقصان نهاد نهادن بنیاد نوع انسانی و مقصود از

از اینهاست
 از اینهاست
 از اینهاست
 از اینهاست
 از اینهاست
 از اینهاست
 از اینهاست

وجود انسانی اشتیاق نبویه وجود اصحاب دینه استکفا و از وجود اصحاب استکفاها
 بالحقیقه ظهور وجود باهرا نور حضرت خستمه نبویه و الیه خقی مرتبکن حضرت است
 بلسان وقت مقصدان وجود عالم امکانی وجود انسانی انسان ربانی و از وجود انسان
 ربانی رب انسانی است که تغییر از منزلت علیا و مرتبت والاوی دلکش دل آرای حضرت
 ختمت است و غایت از ظهور نور خقی **اصول** استکالات و مجاهدات خقی پوستن خاتمه
 بقاشقه و برکتی نهایت بهدایت است که غایت قصوای از ایجاد مقصود بالحقیقه است
انامه اکو صاحب برتبه نبوت و ولایت بحسب جبلت فطری و فطرت جبلتی خود بخود برتبه
 عصمت و استکفا مجبول و باستغنائی از تعلم بشری و فی بنیازی از امور کارحسی ناسو فی
 مظهر نباشد و در تسلل لازم آید در قوام و نظام عالم ایجاد چنانکه اشارت
 رخ نماید و امر آغاز با انجام نبیخاتم خاتمه بقاشقه پیوند بنا بد وجه ملازمه ظاهر و مبدا
 بطلان لازم ایان و هویدا است **بتصره** دینیه علیه عصمت و استکفا بسم وجه بوجه
 با یکدیگر و قافی که با الهام صحت صورت بزیرد با یکدیگر حقائق روحیه میسر آید با
 درجه گفت که بگفت روحی معبر آید حقیقی باید و تردید در ایجاب برسم منع خلوات چاه
 مانه فار و جمع دلشاید وجه اول و ثانی سببی بر اتصال بروج القدس است که حامل روحی
 الهی است و قائمه از قوای اربعه عرض الحلی و در کفی از ارکان چهارگان عالم کلی است و
 گفت روحی در وجه سیم عبارات است از کشف حقیقه الحقائق و بروج الارواح و روح اعظم
 عقل کل روح عالم کلیه عالم ماسوا و کنایات است از تجوهر ذات صاحب اقتضا در وجه
 کذا بجه ذات حقیقه الحقائق و اکتناه او بلکه حقائق و دقائق کل اشیا بضریا شرف و
 بوجه اعلا و مسع بقلم اعلا است و این مرتبه گفت بوجه تجوهر و اکتناه خاصه شریفه
 خقی نبوی و الخقی کمال ان حضرت است و سوا طبقات انبیا و اولیا از اصحاب استکفا
 بدرجه اولای از کشف و ثابینه از ان حسب تفاوت مقامات و اختلاف ملکات اتصال

وجود انسانی
 و از وجود انسانی
 و از وجود انسانی

و دقائق اشیا و تحقیق شد
 تحقیق روح الارواح که
 جمع جوامع حقایق

ایشان

ایشان حضرت روح القدس لخصاص دارند و تفاوت اینها و اولیا در مراتب استکفا
 تفاوتی است که در مراتب اخلاص دارند و از اینها خاصه شام دلکش و کشفی حضرت خقی
 و از آغاز و انجام صاحب این مرتبت علیا خاتمه کبر علیه سلام الله الملك العالم کریم مثل
 نور مشکوه بنما مصباح المصباح فی زیجایه از جاجه کابها بود که درین وقت من بجه مبارکه
 زیتونه لا شرفیه و لا شرفیه بکا و درینها یعنی و لولم تمسه نار و علی نور مهدی اولیه
 من یثا کاشف و کواکه مشکوی بوجهی از جسم کلی خقی و مصباح از عقل کلی و از جاجه
 کل دشمن زیتونه از ماده کلیه لا شرفیه و لا شرفیه از نسو به کلیه بکا و درینها یعنی از اخلاص
 قوه و استعداد نور نبوت بنیاد نفسانیه و از کمال قوت و شدت صفات نور نبوت ماده عقلا
 و قوه عقل هیولانیه و لولم تمسه نار بحسب منعی از اتصال بعقل فعال و استناد از عالم الی
 نور علی نور بوجهی از حال هوسان خاتمه میسر و سلوک خقی بقاشقه ایجاد عالم کلی و بوجهی از
 باطله مصباح عقل کل بنفس کل در مشکوه طبع خقی و اصل حکایت است **شکله** چون اسم
 جلا که الله است اسم اعظم خدا و امام الاممه بجمع جمیع صفات علیا و همه اسمای حسنی و
 تمامی آنها بوجه اشرف و بقریب آنها میباشد و امام الاممه در ولایت و نبی الانبیا در نبوت
 سینا مرسلین در رسالت حقیقه الحقائق بجمع الحقائق مرجع الدقائق در تهبودیت تمام القبا
 و کمال الکالات و منبع السعادت در ربانیت و سخانی باخلاق حضرت دبا لعزه بوجه اتم
 و اوقی میباشد چه حضرت ذات یکانه بیهمتا عز و عاذ بسیط است و بسط در کمال وجود
 محیط است مثل و مظهر محیط بسیط نیز همه مظاهر اسمای حسنی و صفات علیا در مظهر
 محیط همه ایات بینات صفات علیا و اسمای حسنی مظهر بیت بسیط هر بسیطی هم در حقیقت
 چه در مظهر بیت شریک و ابنا زود در شریک شریکی ذلی بنا زدی مظهر ذات یکانه فی بنیان
 بنان است از اینجا است که ایة الایات و بینة البینات و مجموعه کلمات تامات و جمیع الحقایق
 و برهان البراهین الباهرات بقرای اتمیت جوامع الکلم از صفات خاصه و لغویات مختصه

و کمال اخلاص
 و کمال اخلاص
 و کمال اخلاص

مرجع نامی اسم است مثل
 مظهر آن نیز که وجود
 جمیع حضرت خقی
 است جمیع مظاهر
 اسمای حسنی و مرجع

Handwritten notes at the top of the right page, including the word 'تخفیف' (Takhfif) and other illegible script.

حضرت ختمی است و شریف مقدسه ختمیه مجمع جوامع شرایع سابقه و مرجع همه انبیا با
بدون شائبه لایزال و مسامحه و بر همه مکانات و متممات شرایع و ملل حقّه سالفیه بوجه
و نحو اشرف حاوی و محتوی است **بشارت** منظوم از این اشارت بشارت نیست وجود

اجود حضرت ختمی منزلت بحسب آغاز و انجام چون مجمع خدوت و قدیم و مرجع قضا و قدر بلوغ
و قلم محیط و مرکز عالم است بر همه قاهر مجمع باطن و ظاهر انفس و افعال بحسب آغاز همه
انبیا و اولیای سلف مؤخر بحسب انجام برایشان بلکه بر جمله عالم و عالمیان مقدم است
بحسب آغاز فرزند ابوالبشر بحسب انجام اوم ابوالبشر با پدر چه در حقیقت حضرت آدم
مظهر نور خاتم حقیقت اوم و مظهر نور قدم است از اینجا نظر دینا بد که وجود عام الجود
حضرت ختمیه در مقام تقام و بوبیت نظام که عالم امر است بقیض مقدس ذات اقدس
رحمت و اسعه و غیر ذلك من الأوصاف و الأسماء لتلك المرتبه العلیا موصوف و مسی است
و در بروز بین الیوب و الامکان که عالم جبروت است عقل کل و دوح الکل و روح عرش
اعظم و قلم اعلا است و در بروز بین الجبروت و الملکوت نفس کل ملکوت کلی کرمی و روح
کرمی مدبر کل مخلوقات حق تصرف در امر جبل و قیل منزلت از عقل کل منزلت قرص قرص
بهینه بیضا است در ملک شهادت و ناسوت طبع کلی جسم کل عرش اعظم خداست **بشارت** بعد بشارت
از اینجا است که منزلت حضرت ختمیه چه نبویه چه آیه از کلیه عالم امکافی بر وجه
منزلت افتاب عالم است و بر وجه تفصیلی منزلت ختمیه نبویه منزلت ختمیه آیه
شمس الضحی از بدرا لکنی منزلت بهینه بیضا از قرص قرص است منزلت اولی العزم از
انبیاء از انوار ختمیه منزلت جبال شاهقه از شمس الضحی است و منزلت سائر طبقات
انبیا و اولیای خلفه از انما علیهم سلام الله تعالی منزلت قطعات اراضی مرتفعه از بهینه
بهینه است و منزلت اتباع و شیعیان انبیا و اولیا از سلف و خلف علی اختلاف درجات
از ایشان علیهم صلوات الله الملك المنان منزلت قطعات اراضی سطحه از نور شیدها

نور خاتم

اراست

اراست

Handwritten notes at the top of the left page, including the word 'تخفیف' (Takhfif) and other illegible script.

اراست و سرکون نور کل واحد منهم علیه السلام خاصه سراده تع از این اشارت به
آیه و بیباست **استناج** اشارت و بشارت گذشته نبویه بر اینست که مقصود الوجود فانی
انجود نبوی و ولی صاحب رقبه علیه استگنا از همین بجه هدایت و ارشاد غیر مستکبانه بیاید
از عباد و تعلیم طریق صواب و صلاح در انتظام معاش و معاد و موختن کیفیت سلوک راه
هدی و بر اینکختن ایشان با بر پیروی از همان راه سلامت و سداد است چنانکه خاطر ان
دکرا ما رطافه از ملاحظه صوفیه بیطننت و تکرا اندیشه ضلالت و غوایت پیشه را
معنی پیش نهاد و سدر راه صلاح و سداد است و رشد و رشاد است چه از اینجا که موجود
مستکفی از قسام موجود ناقصا لفظه و مماله کمال بالقوه است هدایت و ارشاد عباد از
انبیا و اولیا مقصود بالعرض و مجاهدات و عبارات و استکالات و بیس و ساوک خود
ایشان در راه هدای عرش بالذات و مقصود معبود بحق با حقیقه است و انکی عباد
و مجاهدات استکالات و استقامات ختمیه چنانکه اشارت رفت غایت بالذات از
بساط ایجاد و مقصود با حقیقه از ایجاد کلیه عالم امکان بنیاد است **استکمال** بوجهی
استکالات اشباع و اتباع در جمله استکمال انبیا و اولیا و انتمه و متممات استکالات
ایشان چنانچه استکالات عامه انبیا و اولیا از مراتب استکمال و مظاهر تقرب
مرایای ذات فرزانیت معامت حضرت ختمی کمال حدانیت شان است همه بشارتها از انشا
گذشته ظاهر و بایان است هلی مقصود از بهت و رسالت تصرف در عباد بر اسم هدایت
و ارشاد و بر اینکختن ایشان بایات بدینا که بر طریقه صلاح و سداد و اقامه حج با لغز و تمام
بخت از جانب پروردگار عباد است و این معنی نیز بوجهی چنانکه اشارت یافت با
انبیا و اولیا ابل چه استکمال انبیا و اولیا عی الاختصاص استکمال ختمی کال عام و شامل
اشارتونها بشارت ای طالب حقیقت بدان برسم ضرورت که تصرف انبیا و اولیا عی
وصف و لایب و صفت رسالت در عباد برود و گانه است تصرف اعداد و تصرف انجاب تصرف

Vertical handwritten notes on the left margin, including the word 'تخفیف' (Takhfif) and other illegible script.

باید در این مقام در باب اولیا و صفات آنها در حدیث آمده است که اولیا را در دنیا و آخرت با خداوند مقرب است و در حدیث دیگر آمده است که اولیا را در دنیا و آخرت با خداوند مقرب است و در حدیث دیگر آمده است که اولیا را در دنیا و آخرت با خداوند مقرب است

اعدادی بموجب صفت رسالت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى
تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی مربوط بر اینست است هر بنی و ولایتی
وصی به بشریت هدایت و ارشاد و تعلیم راه سلامت و سداد بخص و مخاطبه و مکالمه
مشافهه ما نازل منزل مشافهه محتاج از تعلیم و تعلیم بشری و مخاطبه و مکالمه با مکاتبه
حسب تحقیق این معنی لابد و لا علاج است اما افاضه و ایجاب و افاده و ایجاد بخص و
غیر منوط بلکه بوجود مغنی و موجود مربوط است بچه از صلاحت جسم و جسمانی و از موجود
طبیعی افاضه و ایجاد نیاید و جسم و جسمانی و موجود محسوس طبیعی در عملک جز اعدا را
نماید مردان اعداد رفع موانع است از ماره که قبول صورت از اینها من وجود تواند کرد
و از مرتبه استماع و باطنی از قبول بجز جواز امکان آمده باشد پس علت اعدای مناسبت
و امکان و جواز وجود شتی است در ماره نه مبدء و موجب و منشا فعلیت و تمناط ایجاب
افاضه چه جواز و امکان لازم ندارد فعلیت و قیضان را از ایجاب است که اظهار معجزات
و صدور و تعلیم و ارشاد موجب قبول ایمان و مانع اعتقاد و منشا فعلیت پروری
در راه سلامت و سداد نیست چه بر ظاهر است که رهائی لازم ندارد پروری را و در جری
موجب نمیشد هر وی را از اذاده طریق لازم نیاید ایصال و وصول بمطلوب منوط
با اختیار راه هدی بقصد استکمال و اراده اتصال و لطف که از فضل خدا لازم است
مگر رفع موانع و تهیه اسبابیکه در محیطه قدرت و اختیار عباد نباشد تا از تهیه اسباب
و رفع موانع اختیار طریق ثواب در کی از قوه و استطاعت پروری عباد کفایت و مراد از
ایجاب افاضه صورت است بر وفق قابلیت و اعطای وجود است بعد از حصول جواز
و منوط بودن افاضه و ایجاب بجز جواز و صحت در ماره ایست که معلول مرکب باشد از ماره و

می باید در این مقام در باب اولیا و صفات آنها در حدیث آمده است که اولیا را در دنیا و آخرت با خداوند مقرب است و در حدیث دیگر آمده است که اولیا را در دنیا و آخرت با خداوند مقرب است و در حدیث دیگر آمده است که اولیا را در دنیا و آخرت با خداوند مقرب است

صورت **اشاره** صدق ایجابی معجزات و کرامات و خوارق عادات از مجرد اراده انبیا
اولیا منوط و مربوط بر وجه ولایت فرموده حضرت ولی الاولیاء قلین با ایجابی بقوه
تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى
تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى

تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى

تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى
تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى
تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى

ازین داد ریخته گویا و سراسخاله مجزه مرید کاذب از بخاطره و پیداست و در
و تحقیق ایشان با خلاق حضرت دلب لمرغ عز اسماء است و ظهور هدایت و ارشاد مجاهد
و جهاد و امثال اینها که از مقوله اعداد است مستند بر تبه رسالت بموجب بشریت بنا
حرف بحت بجهت بکار تبهیمنا است **اشاره** شرائط تصرف بروجه اعداد جمعا
و آنست که ازین چهار ناچار است ایجاد صاحب رتبه استگنا و افاضه علم او بر هدی و
مجزه و اقامه بینه بر صدق و عواد تمکین عباد از دعوت و تصرف صاحب استگنا در امور
ایشان بحسب دینا و عقبی است و شرائط تصرف بروجه ایجاب و افاضه و ایجاد علی وجه
الاختصاص قبول تصرف از روی اخلاص و تحمل اختیار راه هدی از روی صدق و صفاد
اختیار پروری رهس راه هدی برای قرب خدا است **بشاره** مرجع همه انبیا و اولیاد
جمع تمام کالات آنها چون حضرت خاتم و الخیج کالات صدر اعظم است پس همه ولایتها
ایشان و تصرفات ولایت نشان ایشان در حقیقت مظاهر و موازای ولایات و تصرفات
و الخیج شیم است و از پنجاه سر بودن حضرت قلی الاطیبا حکما مرتضی م در ولایت مطلقه
الاولیاد و نور ولایت ایجاب بر همه انواع ولایات و نبوات بجز ولایت ختم در نبوت
فاهراست سراسر بر کلام نبوی که علی با همه بود سرا و با منست جمعا از پنجاه ویدا است
و درک این دقیقه و درک این نکته در دیده بصیرت نور و ضیا و اصحاب عبرت را غایت مستغنا
اشاره در نزد فقد شرط تصرف بروجه اعداد که عبادت از تمکین تصرف از جانب عباد
تصرف بروجه اعداد که کتبیا چون مؤدی بقتنه و فساد موجب انسداد باب اصلاح و باب
فتح ابواب فساد است پس اعتزال و انزوا و تعجیب و انعتفای صاحب ریاست و ناموس
واجب ضرور و بنیابت خاصه یا عامه در تصرف بروجه اعداد در هدایت و ارشاد مستند
و مستو شدین از عباد و ضرورت از جانب حق قانون و دستور است و درین هنگام ابتدا
زجام تصرف بروجه افاضه و ایجاب در ماره هر و ان طریق صلاح و صواب بحال خود بوجه

تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى
تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى
تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى

تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى
تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى
تصرف اعدای منوط بشراکت و تصرف ایجابی بموجب وصف ولایت است بعبارة اخرى

اهدر و در اقا و کار فرما و اقا و کار فرما مزد و در برخلاف مقتضای صدق اقتضای
 عقل و دانش این **استخراج و استخراج** از آنجا که بعنایت الله تع و حسن توفیق
 اشادات سابقه و بشادات لاحقیه بموجب براهین باهره و بر حسب اتفاق ارای حقه
 سلوک حقیقه و در باب حکمت فیضیه ظهور و توضیح بیست که غایبه لغایبات بعینه عین
 بذاتیه البدایات و علت غائی بعینها در حقیقت همان علت فاعلیت و مبدء المبادی بعینه
 همان غایبه لغایبات و نهایتا آنها باست و بدیهی فطری و ضروری اولیست که انتضای علت
 موجب انتضای معلول لازم و تابع انعدام علت فاعلیت پس با انتضای حقیقه حقیقه و
 غایبه لغایبات با حقیقه بموجب اینکه انتضای غایبه عین انتضای فاعله است عالم بود
 و نظام و انتظامش در وجود لازم آید که در حال وجودش معدوم باشد و از حلیه وجود
 و زینت نظام و انتظام معلوم و از وصول بغایت و بلوغ بسر منزل مقصود بلحقیقه معلوم
 و محروم باشد و منبع نظام کلی جهانی از وصول بمقصد اصلا و غایبه حقه جقعه و مقصود کلی
 موجب نقص و تجزیه حضرت علت لعل متبذره المبادی است و بنا بر این فاسد و مذهب
 کاسد که مخالفان ملت بیضای اختری کمال حضرت غایت الابدی است و مصلحتی علیه و
 المراد این لکله بموجب اشادات سابقه و بشادات تابعه لاحقیه آنها هم این مفاسد
 کلیه و توابع و لواحق اینها از توالی باطله و لوازم فاسده الی غیر آنها بر غلوز زمین در این
 زمان که **۱۲۳۱** هجری است از نور وجود عالم افزو و بیضا فروغ قمر اسطیع محمد
 منولت محمدری فطرت مترتب و غلوز زمین از حجت استکنا فطرت عصمت منقبت و از
 عبادات و بجا هدایت استکالات و استقامات آن مظهر با وجود عدوت و کثرت فاقدا
 مرتبه استکنا محتاجان بصاحب مرتبه عصمت و استغنا و نیاز سندان بتعلیم راه هدایت
 لطف خدا نقص و تجزیه حضرت ذات بگانه فی همتا علیم حکیم جنیر لطیف عدل قدر جواد
 هادی داناتی فی نیاز فی بنا زغنی مطلق و کامل من جمیع ایجابات را بر سر ضرورت موجب است

حاجت

چه احتیاج نظام کلیه عالم و انتظام امور معانی و معاد بنی آدم بصاحب مرتبه استکنا و
 عبادات و استکالات آن حضرت در همه از منته و اوقات حسب اقتضای اشادات و
 بشادات گذشته و فایده و منضم و معاوی بعضی از آن منته بدون بعضی تخصیص بلا تخصیص و ترجیح
 با مزج است و با احکام و القان صنع صنایع علیم قدر حکیم فی نیاز فی بنا زغنی مطلق در تمام
 نظام کل و انتظام امور قمل و جل ازین معنی آبی است و حکمت حکیم علی الاطلاق خلقت مطلق
 مدبر نظام انفس و افاق موجب انتضای احکام و مقتضی دوام نظام و انتظام است بغایت
 بسط ابدی و کمال محیط سرمدی که اقصی الغایبه و فضی المرام است و انصراف از منته و
 انقطاع اوقات بخلاف زمین از برکات وجود حجت و ثمرات و ثبته استکنا و عصمت
 القان و احکام و دوام نظام و انتظام را موجب انهدام است بر ظاهر و باطن است که
 نفس کل در زمان حلول عبادت حقه و حق عبادت که وظیفه صاحب مرتبه استکنا و
 عصمت بلکه بوجه مرموزی که اشاره یافت خاصه عامه مرتبه ختم منولت است ممنوع از
 نوعی استکمال و مجوی از ضیق در تحصیل کمال که اعجاز و با استکمال است میگردد و
 تدارک نماید بتلاقی مافات در این صورت سیر و سلوک کلی بغایه الغایات و
 تمام التمامات و نهایتا الغایات هرگز آنها نباید و غایات از ایجاب عالم و نزول نور
 وجود از مرتبه جلالت قدم بمرتبه حدود ظلمت سرشته و ثور و ذوال نیم و صعوبت
 خیر زنده ناچیز خاک بر رخ فطرت نوع آدم که عبادت از پوستن خاتمه فطرت آدم بقا
 ایجاب عالم است در کرم عدم بمانند و این معنی خاصه نفس کلی است که جمع همه وجودات
 نفسانه تمامی نفس و افاق و مرجع تمامی استکالات و طاعات و عبادات جلی و قلی است
 چه از سموات چه از عنقربات تمام میروند بر و مرجع تدبیر کلی است برخلاف این معنی
 طریق استکمال هر نفس جزئی است چه نفس کلی از استکمال کلی محیط همه از منته و اوقا
 و استکالات استکالاتش در همه اوقات و مواظبتش در همه از منته عبادات و بجا هدایت

عصمت

اتمام سیر کلی و اكمال سلوک همی ناچار چنانکه بنای استعداد تدبیر و شکر بکسر در جسم
 که محتوی بر کلیه اجرام فلکیه و اجسام عنصریه است بر همین ملاک و مدار است چگونگی بنا
 که زمان خود بتمام اجزایش مقدار حرکت کلی جسم کل است و حرکت کلی بخبر یک کلی نفس
 کل منوط و شریک کلی را نمی در نفس کل حرکت کل را نمی خوردش مر بوط است چه قاع
 نفسانی چه کلی چه جزئی حرکت است و حرکت نفسانیه بعینها شریک جسم و قوای
 جسمانیه است و حرکت نفس کل بر خلاف نفس جزئیه بشریه را غایب بر وجه استکمال بطا
 و عبارات است و صدور معصیت خاصه نفس جزئی بشری بموجب نقض انضای غلبه قوای
 بهی بر فطرت ملکیت است **بشاره بعد بشارت** انا هم از نسیم این اشارت نیز بشارت
 جان طالبان شمیم بشارت آید که استکالات و عبارات و مجاهدات ساز طریقات انبیا
 و اولیا در از منزه سابقه مظاهر استکالات و مرایای مجاهدات و عبارات انوار ختمیه کلیه
 چه نبوی چه الهیه است چنانکه او را سابقه از استکمال نفس کلی ختمی سر اخلاقی نمی تواند
 بود در دوره ختمیه نیز زمان از سرور و ساوک ختمی حیرت و استکمال نفس کلی عبارات و
 مجاهدات بشریه ختمیه ظهور آنخلی تجلی بنیاد نمود و الا نفس کل از منصب تدبیر و شریک
 معزول و انا استکمال خویش و اتمام و اكمال نظام کلی و اذ ایصال عالم زره ناسوقی بعالم
 جبروتی و خاتم سعودی بفاصله نزدلی ممنوع و مخدول خواهد بود و کل ذلک کما تری **تصدیق**
بعد بشارت بوجه اخرا که چه مکرر آید ولیکن بعلمت اهتمام در اقیانان و احکام بنیان این
 و مراد عالم مقام لازم الیه مقام ازین کونرا از تکامل چاره و مغرب نباشد و بظواهر است که بسط
 و نزول در نور وجود از لاهوت ربانی بحر و دت روحانی و از خبر و دت عقلا بملکوت مقاد
 و از ملکوت مثالی بنیاسوت ظلماتی هیولانی و اثرنا بل فانی چه فلکی چه عنصری عنصری چه
 حیوانی چه غیر حیوانی حیوانی چه حیوان حیوانی چه حیوانی انسانی بدون سعور و عروج
 و غور و رجوعش بر طبق نزول در طی نشأت و مقامات و عوامل متطابفات بعالم لاهوت تا
 صورت م

عالم

صورت م

عالمها و دید و جاد و دانی و عالم محیط با هر فاقه هر بافت از مقوله ایجاد عالی برای ساقی تبدیل
 اشرف و اعلا بوجود انس و ادنی و تنزیل باقی کلی جا و دانی برای تحصیل جزئی و اثرنا بل
 فانی و این معنی از حلیه حکمت و اقیانان و احکام صنعت معنی از درجه اعتبار ساقی در
 بصیرت در نزد عبرت عاطل و باطل نمونه از سفاهت و جهالت جاهل است پس وجود وجود
 بحسب آغاز بهبوط و نزول از عروج و صعود و رجوع بمقام نمود و انجام مقصود ناچار
 آغاز افتتاح با انجام اختتام نزول از دار السلام نور بدلا الهلاکت ظلمت و در نور و غرور و
 صعود و رجوع به دار السلام ضرور و در کار انقطاع سیر دره سیاه و در نشانی سیر قوس صعود
 انبیا یا فتنه زمان سیرش بر زمان فتنه وجود و عود نمودن در ثانی احوال وجود سیر
 در سیر کوفتن و تدارک مافات از سیر و سلوک نمودن اولاً از مقوله اعاده معدوم بعینه در
 ثانی است و این معنی از اهورن با هره قاطعه در موقع خود میوهن الاستحاله است و ثانیاً
 چنانکه اشارت دقت بعلمت کلیت دره و سیرش در ثانی احوال هرگز آنها نیاید چه هر
 چه سیر نماید زعمیه تدارک مافات برینا آید و چون سیر کلی مدار وجود زمان و زمان
 مقدار است انبهای سیر کلی و انقطاع عشر زمان جمع بین نقیصین و بین البطلان است
 و ثالثاً چون نسبت دره کلیه بسیار بحکم کل و کلیه عالم جسمانی چه فلکی چه عنصری
 نسبت روح ببدن است با انقطاع سیر دره در نزد فتنه وجودش لزوم انعدام کلیه عالم و
 عالم کلی روح و بدنا باین و روشن است و این معنی با بقای دنیا در نزد فتنه نور وجود عالم
 فرد صاحب دینه استکفا و ناکی در هنگام دوره ختمیه فیهو کما تری و این وجه از غرور کلی
 که اشارت یافت **تکلیف** اذ اینکه برخی وجود انسانی بحسب رتبه استکفا در قوس صعودی
 معر دره روح کلی و محل عبور و مظهر سیران نور ربانی که نفس کل و نفس رحمانی است میباید
 و با لفظ و هویدا ایمان و پیدا است که در نزد رسیدن سیر آغاز انجام و انبیا با فتنه آغاز
 افتتاح با انجام اختتام و رجوع کزوت بوحدت در میدان سیر کلی بغایت و پیوستگی خاتم

عبرت و م

هر دو سیرش

المؤمنين هم يهبوا عند باعتراف ايشان بضرورت از دين ميسين باينكه دوسر نبوت و ولايت
 دوسر ختمى است و ضرورتى دين ميسين اسلام باقرار واعتراف كل از اجل و قل اهل دين ميسين
 فرموده نبوى لا نبى بعدى است و وحى الهى نيز كارتى ولا يتخلف نص بر اين معنى است اكنون
 بوجود فائض ايجود صاحب رتبه عصمت و استكشاف در زمين چه حضرت قائم الزمتم
 ولايت خاصه چه غير انجذاب واجب الاطاعه اعم معترف و قائل بنامده سهل است
 كه زبان غيبوت و شوايك ترجمان چه خاصه چه عامه ايشان بطعن اصحاب و كذب
 و ولا كشيده اند و باصوار ابواب منع و انكار ميسين بر ششمه خبيثه عناد و استكبار
 رهبران و پيشوايان راه دارا بوار بودى اهل مرد زكار كشته سد راه نجات و دستكار
 بر بندگان خدا نموده اند و بشبهه هاى التباس و اشتباه مناهى مغالطه و مغالطه ابتداء و
 بوجوه استبعاد و انتمائى ميسين بر لغزش و خطاى عام فرديها استناد نموده زبان بختنه
 اصحاب دانش و بينش كشيده و هم را فهم انكاشته جهل را علم پنداشته خود شوق بشرف
 فهم و فضل علم ستوده اند اقوى مجيب ايشان در احتجاج از شهود نور وجود باهر الظهور
 قاهر انحصور افتاب جهان افزون ولايت و خلافت هدين است كه شبانه بالذات و مقص
 بالحقوقه از وجود امام عصمت منزلت هدايت و ارشاد عباد و اموختن راه صلاح و سداد
 و دفع فتنه و فساد حسب اقتضائى اختلاف راى اصحاب هوس و ارباب هوا و جمع نمودن همه
 است را بويك راست و باين فائده و غايت كه تصرف در امور مسلمين بر وجه اصلاح و افاض
 و ارشاد هدايت است و وجود امام عصمت منزلت لطيف است مقرب بطاعت و مبعداز
 كه بعضى واجب و لازم از جانب حضرت حق عز و علا است و در صورت غيبت كبر كه است ممنوع
 و بجور از درك دولت ملاقات و ملازمت محرم از شرف شهود و رؤيت و امام نيز ممنوع از
 ظهور و تصرف نمودن در امور در هنگام غيبت است چگونه وجودش مقرب طاعت و مبعداز
 عصمت است پس قول بوجود همه امامى و لزوم و وجوب همه لطف به غايت و انجائى ناشى از

شدت

شدت سفاهت و اشتداد غباوت است و كذلك جعلنا لكل نبي عهدا فاجابوا بانه الانس
 بوحى بعضهم الى بعض زخرف القول فر و مرا اما جوابه جمهوره انين شبهه پر زور چنانكه شوك
 و در افواه و السنه مذكو را است اين است كه وجود امام عصمت مقام بر اى تمام حجت و الزام
 از جانب خدا لازم و ضرور و ليكن در خصوص و تصرف در امور ممكن است از سوى رضا و
 بضرورت العقل قانون و دستور است در صورت امتناع صدور ممكن از امت و رضا و
 در عدم حضور و عدم تصرف در امور بالفرض و معذور است چه تصرف در امور در اين صورت
 فتنه و فساد كلى و اعلمت و موجب افتداد عناد و عداوت و باعث از ياد شقا و غيا
 و علت رسوخ ملاكات و زبيله مورثه هلاكت است و هر يك از اين امور بظواهر است
 متافى حكمت و غايت از ارشاد و هدايت و قطع ماره فساد و فتنه و اصلاح امور است
 دنيا و آخرت است از اظهار الم و سركار در اعتبار رضا و رغبت و اداره و اختيار در ممكن
 امت در حال اين عقده عيوب الاختلال بغايت صعب و دشوار چون ناچار است بموجب
 اصلاح بقدر استطاعت بمقتضائى بعضى از اشارات گذشته كه خصوص مجادله و مجاهده
 ميان عقل و جنود عقل و جهل و جنود جهل عنود بقدرت و اختيار منوط و اين كونه از
 چاره و معارضه مجاهده و خاصه بعبود و استشعار و اشعار و اختيار مستند و موطا
 و از بايقا است كه حضرت حكيم حق عز و علا لوجه دفعه و حى خود را بنقش و لكش لا اكر
 فى الدين اراست تبيينه ميفايد كه ملاك نجات از پروردگار جهل و جنود و متابع هوس
 هوا معرفت و ابرك اغا و انجام و اختيلا م پروردگار عقل بر متابعت جهل هلاكت عا
 برضا و رغبت و فرج از حد بهيمت بخود و انسانيت بتجيب و نترقبلى كه روح استخلاص
 و خلاصى و لب نجات از ورطه هلاكت و مغزوها نيت ميباشد و مدار نجات او را
 هلاكت كه خروج از حد بهيمت بخود و انسانيت است بر تخليه جوهر قلب ملكى فطرت
 انسانى از صفات زميمه و ملكات زبيله فطرت بهيمى كه جنود جهل و نادانى است و تخليه

مراد از دين حق است
 و بايست بجهل و اهل
 انفاق و اهل
 كرامت و اهل
 استقامت
 و اهل
 استقامت

بصاف حمیده و ملکات کریمه فطرت ملکی که جنود عقل و دانی است میباشد و سوسر
 که فطرت برنخ انسانی چون بحسب سوراغادی از فطرت روحانی ملکی بظهور حیوان
 بهیمنی نزول و هیبوط نمود پس روح بجاهده و عبادت بحسب برانجامی رجوع و انابه
 قلبی از فطرت بهیمنی و متابعت قوه حیوانی شهوانی بظهور ملکی و صعود و ترویج بعالم
 نورانی و ملکوت اسمانی از وجود ظلماتی و ناسوت زمینی باید اعتبار نمود و از اینجا
 اشارت است که حق حقیقت قویتر معروف نذامت است و نذامت را بر تخیلی قلبت از
 شهوت و لذت معیبت و متابعت بهیمنیت گواهی و شهادت است چه نذامت کا
 از نفرت و کراهت و نفرت منافی با محبت و لذت است و از اینجا است که لوح و حی
 الی بنقش دلکش الامن فی اتمه بقلب سلیم موشع و تخیلی است چه مناسبت نجات طهارت
 قلبی است از لوث و زایل ملکات و مذموم اصناف که افراط در شهوت و غرضت با مقتضای
 بهیمنیت و سببیت و تکرا و شیطنت مرجع و ماواست و تظهور قلبی از محبت ربنا که طاس المعانی
 و داس الحکما یا است منبغی بر اختیار راه هدف از روی رغبت و رضا است و کرم میل و محبت
 قلبی شرط اهدا است چنانکه ربابک و ادراک اسفل از سفر مقر و ماواست **تکلمه** اما
 اجبار و آگاهیهها در صغر بجهت نضای امرت ان اقلل الناس حقی فالواله الا الله بجهت
 حکمت و مصلحت احکام و اتقان اثر شریعت در حال بدایت دعوت بجهت نضای نبوت و
 در بجهت نضای ولایت و طریقیت و اعتبار رغبت و رضا بموجب و مقتضای ولایت است و
 اعمال مندر و لکل قوم هاد و ایمای باین اشارت سوا با لطافت است چه دلالت که سر
 و رسالت صاحب منصب ایصال بمطلوب و نبوت و رسالت بمنصب مجرد از راه طریق
 منصوب است و از اینجا ایماست که مراد از دین در کرمه لا آراه فی الین طریق است و
 از هدایت منبغی در کرمه انک لا تضدی من اجبت الایم تصرفها بجای بموجب قابلیت
 ایصال بمطلوب بجهت نضای سربوت و ولایت است **کشف** در رغبت کراهت و اسرار الی

بصاف حمیده و ملکات کریمه فطرت ملکی که جنود عقل و دانی است میباشد و سوسر که فطرت برنخ انسانی چون بحسب سوراغادی از فطرت روحانی ملکی بظهور حیوان بهیمنی نزول و هیبوط نمود پس روح بجاهده و عبادت بحسب برانجامی رجوع و انابه قلبی از فطرت بهیمنی و متابعت قوه حیوانی شهوانی بظهور ملکی و صعود و ترویج بعالم نورانی و ملکوت اسمانی از وجود ظلماتی و ناسوت زمینی باید اعتبار نمود و از اینجا اشارت است که حق حقیقت قویتر معروف نذامت است و نذامت را بر تخیلی قلبت از شهوت و لذت معیبت و متابعت بهیمنیت گواهی و شهادت است چه نذامت کا از نفرت و کراهت و نفرت منافی با محبت و لذت است و از اینجا است که لوح و حی الی بنقش دلکش الامن فی اتمه بقلب سلیم موشع و تخیلی است چه مناسبت نجات طهارت قلبی است از لوث و زایل ملکات و مذموم اصناف که افراط در شهوت و غرضت با مقتضای بهیمنیت و سببیت و تکرا و شیطنت مرجع و ماواست و تظهور قلبی از محبت ربنا که طاس المعانی و داس الحکما یا است منبغی بر اختیار راه هدف از روی رغبت و رضا است و کرم میل و محبت قلبی شرط اهدا است چنانکه ربابک و ادراک اسفل از سفر مقر و ماواست تکلمه اما اجبار و آگاهیهها در صغر بجهت نضای امرت ان اقلل الناس حقی فالواله الا الله بجهت حکمت و مصلحت احکام و اتقان اثر شریعت در حال بدایت دعوت بجهت نضای نبوت و در بجهت نضای ولایت و طریقیت و اعتبار رغبت و رضا بموجب و مقتضای ولایت است و اعمال مندر و لکل قوم هاد و ایمای باین اشارت سوا با لطافت است چه دلالت که سر و رسالت صاحب منصب ایصال بمطلوب و نبوت و رسالت بمنصب مجرد از راه طریق منصوب است و از اینجا ایماست که مراد از دین در کرمه لا آراه فی الین طریق است و از هدایت منبغی در کرمه انک لا تضدی من اجبت الایم تصرفها بجای بموجب قابلیت ایصال بمطلوب بجهت نضای سربوت و ولایت است کشف در رغبت کراهت و اسرار الی

بصاف

بصاف حمیده و ملکات کریمه فطرت ملکی که جنود عقل و دانی است میباشد و سوسر که فطرت برنخ انسانی چون بحسب سوراغادی از فطرت روحانی ملکی بظهور حیوان بهیمنی نزول و هیبوط نمود پس روح بجاهده و عبادت بحسب برانجامی رجوع و انابه قلبی از فطرت بهیمنی و متابعت قوه حیوانی شهوانی بظهور ملکی و صعود و ترویج بعالم نورانی و ملکوت اسمانی از وجود ظلماتی و ناسوت زمینی باید اعتبار نمود و از اینجا اشارت است که حق حقیقت قویتر معروف نذامت است و نذامت را بر تخیلی قلبت از شهوت و لذت معیبت و متابعت بهیمنیت گواهی و شهادت است چه نذامت کا از نفرت و کراهت و نفرت منافی با محبت و لذت است و از اینجا است که لوح و حی الی بنقش دلکش الامن فی اتمه بقلب سلیم موشع و تخیلی است چه مناسبت نجات طهارت قلبی است از لوث و زایل ملکات و مذموم اصناف که افراط در شهوت و غرضت با مقتضای بهیمنیت و سببیت و تکرا و شیطنت مرجع و ماواست و تظهور قلبی از محبت ربنا که طاس المعانی و داس الحکما یا است منبغی بر اختیار راه هدف از روی رغبت و رضا است و کرم میل و محبت قلبی شرط اهدا است چنانکه ربابک و ادراک اسفل از سفر مقر و ماواست تکلمه اما اجبار و آگاهیهها در صغر بجهت نضای امرت ان اقلل الناس حقی فالواله الا الله بجهت حکمت و مصلحت احکام و اتقان اثر شریعت در حال بدایت دعوت بجهت نضای نبوت و در بجهت نضای ولایت و طریقیت و اعتبار رغبت و رضا بموجب و مقتضای ولایت است و اعمال مندر و لکل قوم هاد و ایمای باین اشارت سوا با لطافت است چه دلالت که سر و رسالت صاحب منصب ایصال بمطلوب و نبوت و رسالت بمنصب مجرد از راه طریق منصوب است و از اینجا ایماست که مراد از دین در کرمه لا آراه فی الین طریق است و از هدایت منبغی در کرمه انک لا تضدی من اجبت الایم تصرفها بجای بموجب قابلیت ایصال بمطلوب بجهت نضای سربوت و ولایت است کشف در رغبت کراهت و اسرار الی

بصاف حمیده و ملکات کریمه فطرت ملکی که جنود عقل و دانی است میباشد و سوسر که فطرت برنخ انسانی چون بحسب سوراغادی از فطرت روحانی ملکی بظهور حیوان بهیمنی نزول و هیبوط نمود پس روح بجاهده و عبادت بحسب برانجامی رجوع و انابه قلبی از فطرت بهیمنی و متابعت قوه حیوانی شهوانی بظهور ملکی و صعود و ترویج بعالم نورانی و ملکوت اسمانی از وجود ظلماتی و ناسوت زمینی باید اعتبار نمود و از اینجا اشارت است که حق حقیقت قویتر معروف نذامت است و نذامت را بر تخیلی قلبت از شهوت و لذت معیبت و متابعت بهیمنیت گواهی و شهادت است چه نذامت کا از نفرت و کراهت و نفرت منافی با محبت و لذت است و از اینجا است که لوح و حی الی بنقش دلکش الامن فی اتمه بقلب سلیم موشع و تخیلی است چه مناسبت نجات طهارت قلبی است از لوث و زایل ملکات و مذموم اصناف که افراط در شهوت و غرضت با مقتضای بهیمنیت و سببیت و تکرا و شیطنت مرجع و ماواست و تظهور قلبی از محبت ربنا که طاس المعانی و داس الحکما یا است منبغی بر اختیار راه هدف از روی رغبت و رضا است و کرم میل و محبت قلبی شرط اهدا است چنانکه ربابک و ادراک اسفل از سفر مقر و ماواست تکلمه اما اجبار و آگاهیهها در صغر بجهت نضای امرت ان اقلل الناس حقی فالواله الا الله بجهت حکمت و مصلحت احکام و اتقان اثر شریعت در حال بدایت دعوت بجهت نضای نبوت و در بجهت نضای ولایت و طریقیت و اعتبار رغبت و رضا بموجب و مقتضای ولایت است و اعمال مندر و لکل قوم هاد و ایمای باین اشارت سوا با لطافت است چه دلالت که سر و رسالت صاحب منصب ایصال بمطلوب و نبوت و رسالت بمنصب مجرد از راه طریق منصوب است و از اینجا ایماست که مراد از دین در کرمه لا آراه فی الین طریق است و از هدایت منبغی در کرمه انک لا تضدی من اجبت الایم تصرفها بجای بموجب قابلیت ایصال بمطلوب بجهت نضای سربوت و ولایت است کشف در رغبت کراهت و اسرار الی

بصاف

غایت بالذات از نظام تمام عالم ایجاد و مقصود بالحققت از انتظام امور تمام ام و عباد
استکمال نور وجود فایض احو حضرت خدیق کمال قائم ال علیه اکمل سلام من الله المتعال
داستقام سیر و سلوک اندر سبب و وار و محیط و مرگ و نوره ولایت و خلافت حضرت رب
العهز عز و علا است چه در استکمال اندر سبب و جمع مجامع استکالات در عبادت و عبادت
مرجع جوامع طاعات و عبادات و در عبودیت لب لباب بندگی معبود بحق حضرت حق تعالی
و تمام عباد در عالم ایجاد و همه سلاک در سلوک بقریب حضرت پروردگار عباد چه در صراط
وجود چه در صراط توحید حضرت معبود الکنون محالی و مظاهر عبودیت و عبادت و سلوک
و مسافرت ان خاتم در درخت خقبه و ختم ولایت خاصه در خلافت میباشد و منزلت عباد
و عبودیت تمام عباد و همه سلاک راه صواب و سداد از عبارات و عبودیت امتداد و علا
سیر و سلوک سلاک عالم ایجاد منزلت و چه از کف و قشر لب و عبودیت از در عبودیت
ان تطفن و تحققت بهذا خزنت بدرک غایب المبتغی منه المبدی و الیه المنتهی و غایب بالعرض
از وجود فایض احویش اما تصرف بود چه ایجاد و فاضله در علم عباد و سلاک چه علوی
چه سفلیه چه روحانیه چه جسمانیه چه فلکیه چه عنصریه چه در صراط وجود چه در صراط
توحید معبود عزاسمه پس بجای خود برجا و در مظاهر و محالی عالم کلی ظاهر و هویدا است
و اما تصرف بر وجه اعتدال و تصحیح موارد پس بموجب بشریت ان حضرت بحسب رعایت حکم
و مصالح کلیمه بنیابت نواب عامه بشرط غلبه در اصابع در غیبت که کتابت و کتفا
ولایت بحسب رتبه ولای و ولایت تمام معدات موارد و مصححات موارد عالم ایجاد بحسب
وجود و توحید جمیع محالی و مظاهر در تصحیح و اعتدال چون افاضه و ایجاد نور وجود عالم وجود
ان خدیق منزلت خاتم نور ولایت با هر وقاها است و سخن در باب غیبت ان حضرت چه است
چه کبری در غیبت آنچه از اشارات و تلبیحات گذشتم در صورت حصول تنبه کتابت
ولیکن بجهت اهتمام در استخراج مهم و مراد ایضا بنماید که غیبت انور در بعضیها حضور او

الطیبه

اخراست

اخراست بوجه بشریت اگر چه غایب است ولیکن بنور سر ولایت که متجلی در محالی و
مظاهرات و ساری در همه نشات عالم کلی چه ظاهر است ظاهر و حاضر است **توحید** باطن چه
نداری که به بینی او را و زنده است و زیاده میباشد چگونگی بنیابت که در سر هر کل
در عقل عقل کل در نفس نفس کل در جسم جسم کل است در این حضور و ظهور حضور کل در
جل و قل است ولیکن از شدت بیانی نام پیدا و از قوت ظهور دراختفا است و اما از
وجود فایض احویش از نام مفاسد کلیمه و قوالی باطله چون الله تم و حسن توفیق بود
بر همین باهر مقدم داشته شد چون بسیاری از مشاهیر علمای عامه را برای بر این است
که مهدی موعود بعد ازین موجود خواهد شد و سیر و سلوک در سبب و خقبه بنا بر این
از نور نر و وجود مهدی موعود خواهد نمود پس بد مفاسد مشرک مفاسد فاضله
ذای غیبات مینا چون اعاده معدوم بعینه و استحقاق آنها بافتن سیر در سبب و ان
تبارک مافات بر نیامدن نیز صورت الزام و الزام صورت اتمام پذیرفته است و نعمت
ربک صدقا و عدلا و اما سائر فرق شیعه غیر طائفه محمدی اثناعشریه بیرون حضرت خقبه
انار الله بر هانم چون بنیاد دارای مخفیگی ایشان بعضی بر مجرد استناد بعضی از احادیث و
و اخبار مشایخه من دون استناد بشبه و شکوک عقلیه است حاجت به بیان بطلان
مذاهب مخفیگی ایشان برهان قاطع عقلا نیست در ابطال رای سفاهت مبنای سخافت
ایستای ایشان رجوع بکتب اصحاب دفع الله تم قدریم و ما مدحظه نصوص مستفیضه کاتب
کتاب حجاب و دفع حساب اما طائفه خبیثه یهودی چون که از قیام الامام بجا
و عناد معمودند کافر علمای ایشان با تفاق بر اینند که از ملک و سلطنت تحت نظر بعد
از خراب شدن بیت المقدس بدست ان بت پرست ابلیس و هیو خراف و اول چهار ملک
و چهار سلسله پادشاهی و جبروت متصله بیکن بیک در عالم بالظهور و با دیدن بیکدیگر و هر
ازین چهار ملکوت و چهار سلسله صاحب تسلط و جبروت از کفار و بت پرستان باغند

باطن چه

بر تمام عالم هر يك از اين چهار ملكوت بفرستند باشند و بعد از انقضای مدت پادشاهی
 هر يك چهار ملكوت نوبت ملكوت پنجم رود و صاحب ملكوت پنجم صاحب ناموس الهی
 محل نزول وحی خدا شناخته و خدا پرستی دعوت نماید و پادشاهی او بارشاد و
 هدایت خلق عالم و پر شدن روی زمین از پر نور قوت نور هدایت تمام روشن آید و
 پنجم و سلسله پادشاهی ان مصدر و قمر ایات و اخباری باشد که پیغمبران بخی سلسله خبر داده
 وعده فرموده اند ولیکن چنین میدادند که تا کنون که سنه هزار و بیست سی و یک هجری
 هنوز مدت ملكوت چهارم نیافته نوبت ظهور با هر انور ملكوت پنجم نرسیده است
 سعادت انجام پادشاهی بخدا پرستی نیامده است و انتظار زمان ظهور صاحب ملكوت
 پنجم که با اسم ماشیه معنی است میکشند و بنی موعود را ماشیه میدادند که بعد از این بهر
 وجود ظهور خواهد آمد و نیز کاهنای موعود را اتفاق بر این است که مراد از ملكوت اول
 نجات انور و پسر پسر و بعد از مدت پادشاهی ایشان پنجاه سال کشید و مراد از
 ملكوت دوم پادشاهان موعود است که اول ایشان را باب الحری بود که مدت پادشاهی ایشان بیست
 چهار سال کشید که تمام روی زمین را مسخر نموده بودند و مراد از ملكوت سیم اسکندریه
 یونانی است که تمام روی زمین را مسخر نموده بود و پادشاهی او و چهار پادشاه بعد
 از او که زمین را در میان خود قسمت کرده بودند صد و هشتاد سال کشید و چون ملكوت
 چهارم از صفتهای پیغمبران تعیین و تصریح نیافته چون ان ملكوتهای سه گانه از صریح
 عبارات پیغمبران مراد همین بنود علمای موعود در تعیین مراد از ان اختلاف نموده سه فرقه
 شده اند فرقه اول ایشان بر آنند که قیامه آنند که بعد از انقضای دور پادشاهی اسکندریه
 رسیده اند و از کتب توراتی خود را در چند نموده بر این رای میباشند و فرقه دیگر بر آنند که
 مراد قیامه و قیامت آید و مقصود ایشان از قیامت ملكوت اسلام است که بحقیقت و
 ملكوت پنجم او را نام است و مخالف این دو فرقه یکی از علمای ایشان است که او را این غرض را

از زیر دست و عدل و کرم
 ریشترت برستی و کرم و
 و ستم نعلق گیر و دردی

اقامه

مخالفت

مخالفت و در دنیا هر دو طایفه را در نموده فرمود در ای کردید گفت که مراد از ملكوت
 چهارم ملكوت قیامت است و قیامه را در جمله ملكوت سیم ملكوت اسکندریه
 ساخته است و بعضی از علمای موعود که بشرق قبول اسلام فایز آمده بود و از کتب انبیا با
 تمام حقیقت اسلام را استنباط و استخراج نمود در این مقام تحقیق سفت و از عبارات انبیا
 کلمات اولیا و اوصیاء استنباط نمود و گفت که مراد از ملكوت چهارم ملكوت قیامه و عمرها
 دور جاهلیت که صاحب تسلط و سلطنت پیش از ظهور نور اسلام در بعثت حضرت خاتم
 بودند و در قوت و شوکت بمرتب قیامه بنورند میباشدند نه قیامت که مراد اول ملكوت
 اسلامند نه با شرک و لغو با قیامه و نه با نفاق چنانکه این غرض را یافته است چنانکه
 صدر ملكوت پنجم بحسب انقضای تعبیر خواب بخت نصر که از حضرت زینبالیان پیغمبر علیه السلام
 انده الا که هر صد و شش ظهور بزیافته بود میباشدند و خواب بخت نصر در تعبیر حضرت
 زینبالیان همین بود که بخت خواب و با عیش بر تعبیر ان حضرت بجهان در ماشیه همین صغیر
 از ساله باذن الله تعالی از صغیر صورت لغو بر و تحریر خواهد پذیرفت و از آنجا از روی
 از نیم تحقیق شمیم بشارت نکلی تعبیر شبیر انحضرت عظیم شده مدتها در بوستان قنات خوا
 شکست پس بنابر حقیقت حال مراد از ملكوت چهارم ملكوت قیامه رو میم است که معروف
 و مشهور است و مدت ملكوت قیامه تا ظهور نور بعثت ختم هفتصد سال بود و از علمای
 متقدمین بهود که پیش از ظهور نور بعثت حضرت خاتم بنون محمد ۳۰۰ وارد شده است که اینها
 از کلام زکریای پیرمجاوی بود استنباط کرده اند که باید مدت پادشاهی چهار ملكوت هزار
 سال باشد و گفته اند که بعد از هزار سال باید ماشیه که ظهور بظهور او امید دارد و
 او را انتظار می کشند لا شود و چنانکه از کتب انبیا و توراتی ظاهر و هویدا با مورد مدعیان
 ابتدای پادشاهی بخت نصر تا زمان ظهور نور بعثت حضرت خاتم الانبیا هزار چهار سال
 شده بود و توضیح این معنی این است که ملكوت بخت نصر هفتاد سال شد و ملكوت موعود

پیغمبر پیش از زکریا

تعلق بخواه چهار سال کسطنطنیه بر تمام عالم شده بود و ملکوت اسکندریه بر صد و هشتاد و شش
 و ملکوت بناصره رومیه تا ظهور نور بعثت ختم هفتصد سال شده بود این شد هزار و چهار
 سال تمام بیزاریه و نقصان ازین کلین نیز عجبی مراد بشکند که مراد از ماشیه حضرت ختمی
 منزلت محمد بود با شد خلاصه کلام انست که خلاصه و تحسین و زینت بری از زیاده و نقصه
 مذهب یهود عنود و جمع علیه و تنفی علیه میان علمای یهود از اولین و آخرین همین بود
 این صورت بنا بر رای غیباوت و غوایت منهای عناد و کجایست ابتدای ایشان از زمان
 حضرت عیسی تا کنون روی زمین سراسر از نور وجود صاحب رتبه استکفا و عصمت و از
 بر تو افتاب وجود نبوت و ولایت چه طلا و مشهور چه در پارس بحجاب صحاب اجتهاب ستود
 بکسر خالی و پرا ز ظلمت کفر و بیست پرستی چه صورتی چه معنویست پس قطع نظر از لزوم شخص
 بلا تخصص و ترجیح بلا مرجح که بین الزوم است و قطع اتصال دانه نظام و انتظام کلی و
 انقطاع سیر سلوک دره سواره دوازه علی نعت الاتصال و الاستمرار لیتجددی در نفس
 سعودی پیش از رسیدن آغاز با انجام و رسیدن هنگام انقطاع سیر و سلوک کلی وقت
 برخاستن و انصراف عمر نظام عالم قبل از انصراف و رسیدن امر نظام کل با انجام و وجود حرکت
 و زمان با وجود فقدان مدار و وجود مقدار بعضی زمان با فقدان معرفت و عمل مقدار
 انها بافتن دور سیر در نزد فتنه در سیر و عنود وجود در ثانی حال که هر چه در آن
 احوال سیر نماید از همه تبارک مافات بموجب کلیت بر بنیاد و سیر در ثانی احوال هرگز
 انها و اختتام نیابد و نظام کل و انتظام امور جل و قل اختلال یافته بشده کشته بموجب
 حکمت نباشد و مشهوره مقصود کلیه معهوده مرموزه نکشگر هال صانع حکیم حق عز
 و علا را موجب اید و از عنود وجود جو از اعاده معدوم بعضی معهود واجب اید و بقای منای
 وجود دنیا بافقد منی که وجود صاحب رتبه عصمت و استکفا است و هکذا از اولی باطله
 و لوازم عاطله لا یگاردان یحیی بموجب اشارات سابقه و بینات باه و بیانات بالغه کشته

قنای

در کتب معتبره

تمامی مرتب بران مقدم است و بنیاد وجه ترتیب و لزوم مراتب مزبور از مفاسد کلیه
 حسابا قامه بلهین باه قاهره سابقه و اناره انوار شواهد اشارات و تزیینات لذیخته
 بعنایت انده تم و حسن توفیق متعین و حکم است **تو بیخ و تحقیق فیه تحقیق** غیباوت
 بین و حماقت نکر که با وجود قول بقصد وجود دره دوازه بعضی معهود و با انقطاع سیر و سیر بسیار
 علی نعت الاتصال و قائل بودن با انقطاع و انقطاع اکنون امید دار بودن بظهور معانی
 مرموزه و از نوموجود شدن اندره دوازه و سیر و سلوک از سر گرفته بنیاد هدایت دار
 عبادان بچیدن و انتظار فرج از ظهور نور وجود جهان افروز ماشیه کشیدن از مسو
 تخم فصل کشتن با امید حاصل و وصل برداشتن و قطع کردن طبع وصل کردن و از قبیل
 بجزیره مژده از ریشه کندن بازم به توقع نمودن و غم چیدن و قطع وقوع در سخت بارود
 بار و دوان بیخ و بن نمودن بقنای بار و بر آوردن است و همه اینها بکننده ملاها از باب با
 لیثا شباب لثنا یهودیوتا است بزمید گذر ششم بلارت نکر و غیباوت به بین که ملکوت
 لاهوت فائق جبروت واسطه لاهوت خاتمه دوره خفیه محمدیه بهر ت بینا تها و قیوت
 ابا تها و شرف علی الامتس و الاتفاق انوار و اربا تها و انا و انا تها با بان همه ارتفاع با
 بنیات بنای رفیع المینای توحید در بین دوره منوره و بلند شدن طاق اوان نقد پس
 و تزییه و تسبیح و تجید بجهت بر تبه که دست بیضا ضیای موسوی بدان جلالت نخستین
 پایزان تواند رسید دوره کز بهت پرستی دکاشنه افتاب بر صاحب نور و ظلمت دره با
 زه ابر اسراب کفعت با بحجاب جبروت اباد دانا سوت خراب پرستش خداوند رب الارباب
 بت پرستی خسرات ماب پنداشته اند چه کوید کسی با فطرتی که با وجود مشهور دید بیضا
 و عبودا رشک افاب در با انجما ز موسی و غیر ذلک مماضاهاها کو ساله را با لوهیت برلا
 و از موسای بجهت خدا تعالی معبودها از سنخ اصنام مرتبه و نمودن خدا را خلیقه انجما
 همه اینها را از موسی غنا داشته اند با وجود این تبه از پستی فطرت و شدت غیباوت و

بر عجب نیست که ختم در عقیدت زانکه نه بی همتا پرستی را بشکند و بت پرستی را استوار
 و بنای بی پای ابادانکار و آشکار خود را بر بیندازد منع از بدینی حتی در مکا و در برابر پرست
 از روی بیحاج و عناد که شیعه ذمیمه فطرت کی نهاد ایشانست بگذارند چه ملکوت محمدی
 ملکوت قویید و خدا پرستی بودن چون افتاب چاشتگاه ایام و روشن است بلی افتاب
 شرفت آیدائی در نظرها ناپیدا و نور از قوت کمال ظهور در پرده احتجاب و لغتضا تواند
 بود سخنان من الحجب بشعاع نوره و خفی من فرط ظهور بک نکه ازین دفتر کنیم و همین
 باشد **زیاد** **تنبیه** و آنکه کسی که در نزد انصاف از مجرد ملاحظه و شهود افکار وجود معرفت کجور
 مشاهده علمای نامدار و حکمای ذوی العز و الاعتبار و عرفای اولی الا بری و الایصار
 از پر تو نور ظهور ملکوت محمدی م که هر یک در همه اصناف و اعصار صاحب اشتهار شهرت
 افاق مسلم مالانفاق فرید و حید در روزگار و صدور کثرت نصایب معتبره شهود
 از ایشان در فنون علمیه و علمی انحصوس در علوم حقیقیه با قبیل اسمان زانوار مشکوه افشا
 حضرت خقیه محمدی م و اشعه مصباح افادات الیه خقیقه م و ظهور عجایب از مزایر زهد
 و تقوی و خورایب از مراحل سیر و سلوک در راه هدی و در کتاب اشعای عجبیه از جهاد
 و تحمل طوار و غیره شایسته از باضات پر کت پروری الخلق کمال محمدی م فطرت ایشان
 در طلب قرب و تقرب بدرگاه خدای بی همتا اعتراف بی بودن ملکوت محمدی م ملکوت
 قویید و پرستش حضرت پروردگار فرید و حید واجب و ضرور و ادوی در نزد مشاهده
 این گونه از آثار و اطوار بحسب فطرت اوست بر این اعتراف قلبیا مجبول و محبوب است
 و انکار سلفی انصاف ایت است که محض تحکم و زور است هذا ما حفر مناعها وجه الاستعمار
 و کنی به شهید الا صحابا بعیر و الاستعمار و از یاد غیا قدر انکفای سیر و علیک
 سیاقی من باب الاصلاح بقدر الاستطاعه **تکلیف فیه بصره** و اما ختیجی تحقیق که در این
 مقام دلکش و دل ارم از کسان خاطر ختایق مظاهر بعضی از مشاهیر افاضل روزگار از

عبرت

انقلیب الیاس من السالم الی القوم

عبرت و اعتبار از سخن تدبر و تفکر در آثار و اطوار ملکوت محمدی بمذاق اصحاب حکمت
 دار بای معرفت با همت از نسیم هدایت و افاضت شمیم عنایت ربانی شکفته در رکبت
 اصحاب زانجه در کتاب کشکول مستطاب ضبط و ثبت کرده ایم این است که الانسان اما
 ان يكون ناقصا و هو افان الذریات و اما ان يكون كاملا في ذاته لا يقدر على التكامل غيره
 وهم الاديان و اما ان يكون كاملا قادرا في ذاته فلو على تكميل غيره وهم الانبياء وهم في ذلك
 العالیه ثم ان الكمال والتكامل انما يعتبران في القوة النظرية والقوى العمليه طاعته لله
 وكل من كانت درجاته في تكميل الغير في هاتين المرتبتين اعلی كانت درجات نبوته اكل
 اذا عرفت هذا فنقول ان عند مقدم محمد كان العالم مملوا من الكفر والشرك والنسق
 اما اليهود فكانوا من المذاهب لمبا طلة والتبسيه في الافتراء على الانبياء وفي تحريف الحق
 وقد بلغوا الغاية و اما النصارى فقد كانوا في اثبات الالهيين اقول و اما العجم فقد كانوا
 في عبادة اليزان وما يتبعها وقد بلغت الغاية ثم قال ذوق المحاربة بينهما وفي تحليل
 نكاح الامهات والبنات وقد بلغوا الغاية و اما العرب فقد كانوا في عبادة الاصنام و
 التيب والغارة وقد بلغت الغاية وكان الدنيا مملوة من هذه الاباطيل فلما بعين الله
 نعم محمد م و قام بدعوه الخلق الى دين الحق ومن الكذب الى الصدق ومن الظلم الى
 و بطلت هذه الكفرات و زالت هذه الجهالات في كبرك و العالم وفي وسط المعمور و
 الا لسنه بتوحيده لله واستأثرت العقول بعرفه الله و رجع الخلق من حبل الدنيا الى
 حبل الموت بقدم الامكان و اذ كان لا معنى للنبوه الا بتكميل الناقصين في القوى النظرية
 القوة العمليه و رايانا ان حصل بمقدم محمد م اكل و اكثر مما ظهر بمقدم موسى و عليهما
 السلم صلوات الله عليهم ان كان سيد الانبياء و قدوة الاصفياء انبى كلامه اقول هذا الكلام مع و
 في غاية المتانة و الجماعته لتام المبادئ والمبادئ المعبره في ثبات النبوه و الختمه على وجه
 الرقاب من الاستقامه يكفي اصحاب بعير مجموع الرجوع الى اسلفنا واستنا من لطا

قسرات الاله من العالمين
 جودك من منصفه
 بوجهه على مراتب النور
 و جودات اهل القبول
 و نكتة اهل القبول
 كذا في شرح سنن ابان بن عثمان
 معلوم في كماله ان النور
 باطنه من نور نور
 سواد طلال

الأشارة ودقائق البشارة ومن امهات تلك المباني المعبره كمنه اسمها مستكفا بالانفرد
 وكانه اشار بكونه لانه معوقا في تحبوخته دومة الجاهلية يكون الدنيا من تلك الألبا
 ملوة وكمنه معوقا بحال الامية من المسلمات المتواورة التي لا يتصور فيها شك ولا شائبة
 من الربوب والرسوب ومن الضمومات الا تنافيه التي لا يتصور الخضم للجمع العود الجوهري
 للضمومات العنقه والبدن بهيات الالهية وليه ايراد شك ولا شبهه كيف لا وقد اعترف
 بكون المملوكوا المحرمين مملوكوا الكفر والجاهلية وبكونهم عيانا بايده من هذه
 الخبوشة الخفية والعنقه الناسك المهلكة لكاسدة ملاكا ومثارا لهذا الدرة الذي
 الكفر بها العنقه وملاكا ونوما وقوامها بالتدابير البشرية فمن قال في وقت
 له كسب معرفه حقائق الربوبية ودقائق التوحيد ورفاق المعرفة بكل وجه وافضل
 والطف نحو لا يكاد ان يحصل لاحد غيره من طريق الوحي والنبوة من اين داني يتصور
 حصول هذه الدرجة العليا من المعارف ومعرفة الحقائق واللطائف والدقائق من
 الهمة والعاد والنبوة والولاية والهداية والارشاد لاحد من دون ان يكون خفيا في
 الولاية والنبوة وخلعه ^{الولاية} النبوة والولاية مساوية عندا تخضم الجوهود عندهم فضلا عن
 وما كانت لاحد من الانبياء والاصفياء الذين خلوا هذه المرتبة العليا وما تهسترت اليه
 منهم هذه الدرجة القصوى من مراتب المعرفة حتى يكون معلما لهم بالواسطة او بدون
 فالسهيل الخضم للقيم الخضم الباطن في الخصومة الآلة التسليم لكونهم الوارثين لكامل ايتا
 مستكفا بالقطر بالبلغ وجه من الاستكفا واشرف ضوب من العصمة والاستغنا التي
 له وتيسر هذه الدرجة القصوى واجتماع الاستكفا والاستغنا مع الاحتياج والافتقار
 في خصوص العلم والمعرفة ولا سيما في العلم الاقصى والمعرفة القصوى الخاصة للقدرة الخفية
 استعماله حسب ما سبقت اشارته **تكملة** خلاصة سخن چون بهبود عنود ظهور ماشيه
 فيه موجودي كذبح ايشان بعد ازین وجود وبعوث خواهد شد ظهور مملوك ختم كذا لا

وكانه اشار بكونه لانه معوقا في تحبوخته دومة الجاهلية يكون الدنيا من تلك الألبا ملوة وكمنه معوقا بحال الامية من المسلمات المتواورة التي لا يتصور فيها شك ولا شائبة من الربوب والرسوب ومن الضمومات الا تنافيه التي لا يتصور الخضم للجمع العود الجوهري للضمومات العنقه والبدن بهيات الالهية وليه ايراد شك ولا شبهه كيف لا وقد اعترف بكون المملوكوا المحرمين مملوكوا الكفر والجاهلية وبكونهم عيانا بايده من هذه الخبوشة الخفية والعنقه الناسك المهلكة لكاسدة ملاكا ومثارا لهذا الدرة الذي الكفر بها العنقه وملاكا ونوما وقوامها بالتدابير البشرية فمن قال في وقت له كسب معرفه حقائق الربوبية ودقائق التوحيد ورفاق المعرفة بكل وجه وافضل والطف نحو لا يكاد ان يحصل لاحد غيره من طريق الوحي والنبوة من اين داني يتصور حصول هذه الدرجة العليا من المعارف ومعرفة الحقائق واللطائف والدقائق من الهمة والعاد والنبوة والولاية والهداية والارشاد لاحد من دون ان يكون خفيا في الولاية والنبوة وخلعه النبوة والولاية مساوية عندا تخضم الجوهود عندهم فضلا عن وما كانت لاحد من الانبياء والاصفياء الذين خلوا هذه المرتبة العليا وما تهسترت اليه منهم هذه الدرجة القصوى من مراتب المعرفة حتى يكون معلما لهم بالواسطة او بدون فالسهيل الخضم للقيم الخضم الباطن في الخصومة الآلة التسليم لكونهم الوارثين لكامل ايتا مستكفا بالقطر بالبلغ وجه من الاستكفا واشرف ضوب من العصمة والاستغنا التي له وتيسر هذه الدرجة القصوى واجتماع الاستكفا والاستغنا مع الاحتياج والافتقار في خصوص العلم والمعرفة ولا سيما في العلم الاقصى والمعرفة القصوى الخاصة للقدرة الخفية استعماله حسب ما سبقت اشارته

والألمة

دبوت

دبوت بانفاق هر علمای ایشان از سلف و خلف میداند و مملوکوت او با مملوکوت متصل
 بشماست بخوانند پس بودن مملوکوت محمدی مملوکوت پیغمبر و مملوکوت خاتم انبیا و افتاب و لا
 صاحب الزمان و تجلی نور عنایت و هدایت ربانی بوساطت مظاهر بیانات و مرایات
 مزبوره ظاهر و روشن بموجب براهین باهت مذکور مبین و برهنه امده قد جا فكم بصا من
 ربکم فمن ابصر فلنفسه ومن عمی فعليها و ما انا علیکم بحفیظ فاخود لله الذي من علينا
 نبيه صلى الله عليه واله دون الام الماضيه و لقرون السالفة فتم بنا عياهم مع من ذرا
 جعلنا شهداء و عا من جهة **كشف حجاب** و رفع **حجاب** اما جاهت سفاقت فطرت سوام
 بيشه سوادى ندریشه نصارى كه بسى در عالم بيهده كوفى بمقتضای انه بيشه اى سوادى
 بمذاق حكمت سوف ظانى لاف كراف از عالم معرفت بان همه نادان و جهالت مینرند
 دخداى يكانه بيهه تا ثالث ثلثه ميدانند و با وجود اين عقيدت شوهاى مفضي مقصود
 رسوايم از توحيد زده خود را در ميان همه ام و در تمام عالم در ريشه والاى توحيد جيد
 يكانه ميشمارند چون وجه احتجاب ایشان بحجب و هميه از شعور نور خورشيد ظهور ملت
 بيشاى محمدى منفقوى كه اكنون رسيد است بر سه كانه و سخن از جوه حجتهاى مغلظه
 مينا و شبهه هاى سفسله ايشان اكنون بر سه وجه در ميان است پس بحسب التزم
 اصلاح موجب صلح و فلاح بقدر استطاعت در مقام دفع حجاب از دیده عبرت و اعتبار
 اصحاب طريقت و كشت نقاب زچهره افتاب حسب حاجت طلاب حقيقت ائين
 قى بصناعه ترا بتر حاجت با قامه سه طائفة از شعور و سه كانه از جواب است در
 صورت هر يك از ان سه كانه از دعاوى بى با و ارغاههاى بچهاى ايشان را على كذا ايراد
 نحوه جواب ان بر و لغت تاسخ در غايت نظام با بنجام و رسيد با ان الله تم بصورت
 اتمام در نهايت انتظام يا فتنه خدا اما اولاً بر ظاهراست كه طريقت نفاذيت هيتا عقيدته
 عامه و خاصه كانه طائفة نصارى بعد از قول ما لوهيت حضرت عليه و صاحب ريشه غير

وكانه اشار بكونه لانه معوقا في تحبوخته دومة الجاهلية يكون الدنيا من تلك الألبا ملوة وكمنه معوقا بحال الامية من المسلمات المتواورة التي لا يتصور فيها شك ولا شائبة من الربوب والرسوب ومن الضمومات الا تنافيه التي لا يتصور الخضم للجمع العود الجوهري للضمومات العنقه والبدن بهيات الالهية وليه ايراد شك ولا شبهه كيف لا وقد اعترف بكون المملوكوا المحرمين مملوكوا الكفر والجاهلية وبكونهم عيانا بايده من هذه الخبوشة الخفية والعنقه الناسك المهلكة لكاسدة ملاكا ومثارا لهذا الدرة الذي الكفر بها العنقه وملاكا ونوما وقوامها بالتدابير البشرية فمن قال في وقت له كسب معرفه حقائق الربوبية ودقائق التوحيد ورفاق المعرفة بكل وجه وافضل والطف نحو لا يكاد ان يحصل لاحد غيره من طريق الوحي والنبوة من اين داني يتصور حصول هذه الدرجة العليا من المعارف ومعرفة الحقائق واللطائف والدقائق من الهمة والعاد والنبوة والولاية والهداية والارشاد لاحد من دون ان يكون خفيا في الولاية والنبوة وخلعه النبوة والولاية مساوية عندا تخضم الجوهود عندهم فضلا عن وما كانت لاحد من الانبياء والاصفياء الذين خلوا هذه المرتبة العليا وما تهسترت اليه منهم هذه الدرجة القصوى من مراتب المعرفة حتى يكون معلما لهم بالواسطة او بدون فالسهيل الخضم للقيم الخضم الباطن في الخصومة الآلة التسليم لكونهم الوارثين لكامل ايتا مستكفا بالقطر بالبلغ وجه من الاستكفا واشرف ضوب من العصمة والاستغنا التي له وتيسر هذه الدرجة القصوى واجتماع الاستكفا والاستغنا مع الاحتياج والافتقار في خصوص العلم والمعرفة ولا سيما في العلم الاقصى والمعرفة القصوى الخاصة للقدرة الخفية استعماله حسب ما سبقت اشارته

هر بلس

متناهی بودن چون حضرت حق عز و علاه و ثالث ثلثه بودن ذات بی نیازی فریاد
 اینها خدا محیط و مرکز بودن آنحضرت در دائره کلیه ولایت و بلوت و آغاز و انجام
 بودنش در سیر و سلوک در سیاره دوار و نور و لایت و فاخته بودنش در سلسله آفاق
 و ایجاد و خاتم بودنش در سلسله عود بجاده هدایت بودنش در قوس نزول و هبوط و
 ظهور و اظهار و نهایت بودنش در قوس عروج و صعود و شعور و اشعار که از همه این
 عنوانات بلسان معروف مشهور بودن آنحضرت خاتم النبیا است و کشته شدن آن
 حضرت بتبع طغیان عداوت و اشتداد عداوت کفر بینا در وجود عنود و جهود لجاج مرد
 دنده شدنش از نور و صعود بان نمودن و بودنش در آسمان بدستور منور عمل انشا
 تمای فرقی و همه قبل بل و طوائف نصاریست و نیز بودن آن حضرت بشر و در زمین
 آدم و زاده حضرت مریم و محتاج باکل و شرب و طعام و شراب محسوس بحسب متعارف
 هم نام و تمام عالم در نزد همه ایشان ضروری و مسلم است اما دفع عجاب قول بی اد
 صواب بالو هیئت آنحضرت و ثالث ثلثه بودن حضرت ربنا لعنه سبحانه بران ای طالب
 حقیقتی که بموجب اشارات گذشته ذات اقدس حضرت بیکانه معبود نعم شان در زمین
 فوق وجود الهام و غیر متناه الشده شدت و قوت نور وجود لاشک و دشمنی غیر انبیا
 و نوری غیر متناهی در علاه و ملک است چه نور وجود ذات حضرت بچگون نور صرف و وجود
 تحت و نور صرف و وجود بسیط و بیسط در وجود محیط است و عدم تناهی در قوت است
 و شدت و فائق بودن و غیر متناهی در عدت و مدت بالافزود لازم احاطه محیط
 و کونه محیط محاط و بسیط حقیقی مرکب آید در ترکیب احتیاج و در همه در ذات جهات
 مرتب آید و ثالث ثلثه بودن موجب ترکیب و احتیاج و احتیاج بعلت در ذات
 سایر جهات لابد و احتیاج است چه ثالث موجب جز بیکت و هر جزئی در وجود خود
 دیگر از مقنود هر فاقدر تلبه از وجود در وجودش محدود است و هر محدود بناقص
 در کرب

اینها خدا محیط و مرکز بودن آنحضرت در دائره کلیه ولایت و بلوت و آغاز و انجام بودنش در سیر و سلوک در سیاره دوار و نور و لایت و فاخته بودنش در سلسله آفاق و ایجاد و خاتم بودنش در سلسله عود بجاده هدایت بودنش در قوس نزول و هبوط و ظهور و اظهار و نهایت بودنش در قوس عروج و صعود و شعور و اشعار که از همه این عنوانات بلسان معروف مشهور بودن آنحضرت خاتم النبیا است و کشته شدن آن حضرت بتبع طغیان عداوت و اشتداد عداوت کفر بینا در وجود عنود و جهود لجاج مرد دنده شدنش از نور و صعود بان نمودن و بودنش در آسمان بدستور منور عمل انشا تمای فرقی و همه قبل بل و طوائف نصاریست و نیز بودن آن حضرت بشر و در زمین آدم و زاده حضرت مریم و محتاج باکل و شرب و طعام و شراب محسوس بحسب متعارف هم نام و تمام عالم در نزد همه ایشان ضروری و مسلم است اما دفع عجاب قول بی اد صواب بالو هیئت آنحضرت و ثالث ثلثه بودن حضرت ربنا لعنه سبحانه بران ای طالب حقیقتی که بموجب اشارات گذشته ذات اقدس حضرت بیکانه معبود نعم شان در زمین فوق وجود الهام و غیر متناه الشده شدت و قوت نور وجود لاشک و دشمنی غیر انبیا و نوری غیر متناهی در علاه و ملک است چه نور وجود ذات حضرت بچگون نور صرف و وجود تحت و نور صرف و وجود بسیط و بیسط در وجود محیط است و عدم تناهی در قوت است و شدت و فائق بودن و غیر متناهی در عدت و مدت بالافزود لازم احاطه محیط و کونه محیط محاط و بسیط حقیقی مرکب آید در ترکیب احتیاج و در همه در ذات جهات مرتب آید و ثالث ثلثه بودن موجب ترکیب و احتیاج و احتیاج بعلت در ذات سایر جهات لابد و احتیاج است چه ثالث موجب جز بیکت و هر جزئی در وجود خود دیگر از مقنود هر فاقدر تلبه از وجود در وجودش محدود است و هر محدود بناقص در کرب

و مرکب از وجود و نقصان در وجود است و نحو سبحانه و وجود غیر فقط صدق وجود حق
 وجود من جهه واحده بجهه تناقص بین الاستحاله است در اینجا است که وحی الهی که با است
 و نما من بخوی للذرا لا و هوذا بعینها لا یرمن قال الله سبحانه ثالث للذرا و باع اربعه
 خامس ختمه مناه فقد کفر که وجود بودن اجزای عقلیه چون جنس و فصل بیکر تبه اربعه
 اما اول پس اینهمه خاصه معانی عقلیه و مفاهیم ذلالتیه انتراعیه اعتباریه است و ذات اقدس
 بچگون که نور صرف و وجود بحد است ازین نسبت بدیوهی ولی است که منزله و مقدس است
 و اما فاینا حیثیت جنس حیثیت ابهام و حیثیت فصل حیثیت تحصیل و یقین ملخذا بهما
 حقیقه هبوطی و ماخذ تحصیل و یقین فصل صورت است و این معنی خاصه جسم و جسمانی
 و الکی که ترکیب از اجزای عقلیه جنسیه و فصلیه خاصه وجود مفید ذو مقیبت است از
 لزوم محدود بودن نور وجود حضرت حق عز و علاه فوق الهام بودن و محیط و قاهر بودن
 و غیر متناه الهه و در قوت و شدت نور وجود او غیر لتهایر بودن و غیر ذلک من صفا
 الکمال بنیاد تمامی بر یاد رفت و غیر متناهی بودن رتبه کلمه الله و روح الله نیز بدستور
 من یواد بیان از بنیاد رفت و هم و فهم و معذرتی که علمای نصاری و حکمای ایشان
 در جواب از ایراد بیکه بگونه کس صاحب رتبه غیر متناهی توانند بود و حال آنکه در
 غیر متناهی خاصه خدا است خواسته و گفته اند که نسبت روح الله و کلمه الله بنخدا بچون
 نسبت شخص است با کلام و روح او که فی الحقیقه یکی هستند و لکن جمله محظه و اعتبار
 نسبت بدیوان متعدد میشوند و بعد ازین در موقع دیگر ایراد این جواب و ایراد هر دو
 باذن الله تع خواهد شد قانند بود که توهم نمایند که دفع ایرادات و الزامات منوره بچون
 خواهد نمود پس دانسته باد که معذرت منوره اول او از مقوله حسن و خصلت هر سه
 مغویه اندک انبیه میباشد چه نسبت شخصی بکلام خودش از باب نسبت فاعل فیاض
 بفعول میباشد پس بموجب این نسبت بظاهر عبارت جواب و معذرت که بعینها نقل شد

دفع و رفع

بهاست: ای مگر عرصه سپهر بخیر لا نکند: عرض خود میبری و زحمت ما میداری: مفید و نه ایتمقال در حقیقه حال شناسی سگال و سواسی مال علمای جهادی تصادف و ملاکها طایفه ضالته مضلک صوفیه خنثی خصال است که در امثال این گونه از مقام اصعب امثال مستصعبا لضعف است سواد فی اندیشه سوسطایه است پشت نهاد خاندان و شیطنت عقا هر خود ساخته بنیاد کج نهاد سخن را بر خلط و مزج و مغالطه و مغالطه و کزاشته شطوری ازان لطائف و رقائق از کلمات مزبونه و عبارات رمزیده با برخی از کلمات خشک بارد مزخرفات و عو هوما و خود بهم اینخنده همچون سودا نگرینی ازان ساخته اند حذائق در طبابت امراض روحانی عوام کالای تمام چند بر با استعمال از ایشان بر اینگونه از قوه صحت و سلامتی در در بر طبع هلاکت آندی انداخته باشند در اینصورت در علاج این ماره خشک بارد سواد فی استعمال او به حاره رطب ملطف مصنوعه روحانی لا بد و لا و ازا استعمال او در خشک سرد خشک اجویبه سست مبنای له و لا نسلم ابتدای ملاکی اصحاب زمانه رماغ مستطمان استعمال خشک و مختلف تر و بود ماده سولاشدا از آنچه مخصوص صورت حصول یافته طبعیانه ماده سودا در روز بروز قوت و اشتداد پذیرفته صعب العلاج این زمزمی بیضاعت بعرضه در صناعت بعذر مقتضای حکمت و اقیسای بصطحت بارغایت قوه و استطاعت طلاب حقیقت و طابیان نله دستکاری و سلامت تمام نموده بقدر ضرورت اهتمام میباید ازین جهت در اشاره و ارایه شطوری از لطائف معارف و رقائق از حقائق خود را معذور داشته بر دعوی خواند صفاری از معذرت میسکاید و العاقول یکینه الاماره و عیای تابع الهدی ازینجا بعنوانی مباد تبارک و تع و حسن توفیق اصل بنیاد کج نهاد طایفه رضا بر باد رفت فلا تغفل **زباده کشف** و اما کف نقایب خفتا و احتجاب از چهره حقیقت حال دعوی تا صواب بود حضرت علیه عم خاتم الانبیا که ابطال حقیقت بوجودی اشارت و تلبیهای گذشته شرائط و ضوابط خائیه و لوازم و توابع این منزلت بقدر ضرورت و حاجت کفایت

در معنی استعمال صواب است

در معنی استعمال صواب است

بلغ

کفایت در دفع حاجت صوت فقر بیاخته بخیر خود در آمد کرده نور خشمی در حضورت لا کلمه جامعه نامه کن بجمع مجامع کلمات مرجع جوامع کلمات نامات مرجمه و اسمعده رحما فیض مقدس بزادان رتبه افاضه و ایجاد کلینیه عالم امکان فی حق مخلوق به نور مشیت اشرف شمس حقیقه صبح ازل و ازل ثانوی نور الله الساری فی السموات و الارضین مرتبه فائز ان اعرف و حضرت وجود را مقام نایب و غیر ذلک من الالقاب المحسنه و در حضرت حشر عقل کل روح اعظم قلم اعلا روح الارواح کلینیه عالم حقیقه احکما فی در اشکال جمع الجوامع مرجع الجماع در عالم ما سول حقیقه اندم محیط و مرکز دایره دور عالم خزینه انوارین بطین البطون باطن البواطن مشرق صبح ازل مخلوق اول نقطه تحت الالباب امام الایمه در مظا اسما و در حضرت ملاکوت نفس کل لوح کلی بزنج جامع حضرت کرمی در دواره سبانه مرتبه انبساط و انشعاب است لوح قضایا و قدر متصرف در انفس و افاق روح مبدی عالم اکبر ملاکات نحو و الهامات مدار دور سلب و ایجاب است دائره دور سبانه در فوس نزول و صعود است خاتم اختتام سیر و سلوک تا اختتام سیر و فاخته مبدی مبدی و نزول و وجود است و آغاز سیر از و انجام سلوکت با اختتام سیر و اقصای سیر نزول و هبوط و فوس للهو و اظها انسان کبر است کرد و خلق جهان جهان اکبر و در سیر عروج و صعود فوس شعور و اشعار و استشعار و اختتام جهان عالم اصغر است نفس نفیس انسان کامل ستون زمین و آسمان در سبانه استکفا و عصمت مرتبه معجای بنور سر ولایت خلا حضرت حق عز و عما است در مظاهر و مرایای سایر طبقات انبیا و اولیا و اصحابان عصمت و استکفا است افتاب زمین آسمان ارا اصحاب ثابت فی الارض و فرجها فی السما است مطلق مغرب وجود ابوالبشر مغربش مشرق صبح ازل است ملاک دور افلاک بود در مرکز بیسط خاک و جویش در زمین است و ملاد دور زمان و دوری نظام جهان و بقای انتظام امور و زمین و آسمان استکمال ان در سبانه دواره زمین

در معنی استعمال صواب است

بلغ

حضرت ربنا عالمون است در نور حضور باها نور در حضرت ختمیه چه نبوی چه
استکمالش بجمع جمیع استکالات گذشته و عبادت و طاعات و عبادات جا
معادست مقصد بالذات و غایت با حقیقه از بقای نظام کلی و انتظام امور علوی و
استکمال اندر سیاره و اختتام سیر و سلوک اندر دوار است و رسیدن آن کوه بیکانه
بطریقه مجاهد بغایت قریب حضرت بروردگار است و در نزد ارتفاع نور وجود خدای
منزلش با ملک از زمین و خم شدن سیر و سلوک در طریق بندگی حضرت ربنا عالمین و
رسولش بغایت مقصود و حصول مقصد بالذات از وصول خاتمه بقاعه با کلیه ظهور نغمه
فنائی کلی در صورت وجود عالم امکان لازم و انصراف عمر نظام عالم واجب و مستحکم و بنای
بقای وجود عالم در این هنگام بالضرورت منقسم و منقسم است در ملک شهادت و تاسوت
جرم کلی و جسم کل محیط و محسوس بر همه اجرام علوی و اجسام سفلی چه جل و چه قل است
ادجان جهانست و جهان جمله بدن : اصناف ملئکه حواس این فن : افلاک و عناصر
موالید اعضا : توحید همین است و رکوها همه فن : پس حضرت خلق منزلت او بحسب
وجود بشریت و انسانیت بصغر بغیبت کبر اقطاب جمالش در پس پرده صحاب مجاب احتجاب
راخته بوجوب حکمت بالغه سبحانی و عنایت شامله بزادای تجویب از حضور و رکشته ممنوع
ظهور بوده باشد در کمال حضور و غایت ظهور بحسب وجود بودنش بوجود انسانیت با
پیوسته نقابا احتجاب از جهت اقطاب جمال کمال خود کشوده دارد در خاک فت حق شرف
بند سیر و تصرف بوجه کلی چه اقبال چه اعداد در تنظیم نظام کلیه عالم و تدبیر انتظام
امور تمام ام چه بنی آدم چه غیر بنی آدم عقده کف است و بحسب وجود فایض انجودش در
بوجوب موجود بودنش بوجود انسانیت صغیر اسیر از برنا سوت با کعبه لاهوت در کل
بوجوب عبودیت کلی بعبادت و بندگی حضرت معبود متعال بوجه اشرف و اطرف و کل
و احوال تقریبا فلاقرای قدرش شینا شینا در استضاء از بیضای قدرت حضرت

بالحقیقه

نمانت

که مدت زواج ابطال نور افزا بر وجه افضل و احسن است و تا قرای قدرش در زمین چه
استکمال در راستنما و استناره از بیضای قدرت حضرت ذات جودت هنر و علا نور
ضیا افزا است نظام در افلاک و بنای انتظام امور عالم محاک برجها و برپا است و در
نزد اختتام سیر و سلوک اندر سیاره پاک و رسیدن آغاز استکمالش با تمام کعبه
بالذات از ان نظام و ازین انتظام است عمر عالم اکبر و انسان کبریا که بعینه عمر شریف
انملک مدار اولاد و کوه بیکانه صدف پاک خاک است هنگام نفاذ و انصراف است
استخراج و استسراج در این صورت اگر منزلت حضرت عیسی در نبوت و ولایت
منزلت غیبت است و در حضرت لاهوت صاحب مرتبه مشبهه الهی و رحمت واسعه و حکم
بودن و در حضرت جبروت صاحب مرتبه عقل کل و خدایه انجوزین و باطن البوالین و
الآر و ارجل و قل بودن و در حضرت ملکوت نفس کل و در سیاره و دواره کلی صلاک
مدار و در نظام کلی و انتظام امور علوی و سفلی بودن و در ملک شهادت و تاسوت
منزلت جسم کل و محیط بر کلیه اجرام فلکی و اجسام منصرفی بودن چنانچه بوجوب ریاست عالم
و خلافت نامه بمقتضای عموم ولایت و شمول نبوت خاصه ان حضرت است پس در بار
زمین اکنون خلوا از دیار نور وجود فایض انجود عالم العروج شامل التسعود ان حضرت
یا ولی وصی جانشین ان حضرت ترا نشاید مغرب زمین اکنون منقطع ان افتاب است منقطع
بدر وجود جانشین انجوداب بوجه صوابست و این معنی بطلان نفس اکنون محل شک و
نباشد و ارتفاع در سیاره دواره کلیه اکنون از زمین و انبیا یا فتی سیر و سلوک اندر
دوار جهان ملک عالم مدار اکنون بین ابطال و ضروری الاستحاله است چه ملک زم
در میان ارتفاع مزبور و انبیا مذکور میان نه تصرف و انصراف شرف نظام وجود زمین و
مقتضای براهین باهره قاهر گذشته است و بنا بر دای سو دای اقتضای سفلی
مبنای عامه و کافه نصاری دیار زمین اکنون از دیار نور وجود ان حضرت ذلیلند

شبهه

سیاره

زمین

سران

جانشین

ان حضرت در همه مراتب مزبور و منازل و مناصب مذکور خالی و تمامی لوازم باطن
مفاسد مبطله عاوی زمین از نور وجوده دره سیاره و دواره کلبه بنحو مزبور و بوجه مزبور
مقدم رای بطلان افضای نصاری با تالی است اما وجه ملازمه چنانکه اشاره با
افتاب بشادت بر وجه مزبور تا فتر است در حقیقت این است که بنیاد بنای بلند
بنای خاتمیت وجود رتبه غیر متناهی در حضرت ختمی منزلت و در بنای ساقی بودن
حضرت است و دعوی نصاری در حصول این معنی وجود رتبه غیر متناهی در حضرت
علیه بر وجهی که توم نموده اند بعنایه الله نعم و حسن توفیقه بطلان نفسی نه بخوی
توضیح و ایضاح و توضیح و تفصیح بزرگه که احتمال شک و شبهه داشته و محل رسید
ریشه تواند بود در نزد ریختن اساس این دعوی تبیین نمود که اساس و اصل
الاصول ملک سفیله بنیاد نصاری همین دعویست که حضرت علی علیه صاحب رتبه
غیر متناهی است پس از ظهور بطلان این دعوی از ایشان ارغای رتبه علیای خاتمیت
برای انحضرت نمودن از مقوله نمودنی بود وجودی وجود و ظهوری نور و حضور
ظهور و از باب بنای بی بنیاد بودن است بلی این دعوی خاتمیت از فطرت نصاریست
تجیب و فریب نیست که طهارت و تطهیر و ظهور نصاری را خاصه داب و دستور است
در این صورت پس حضرت عیسی را بدون وجدان ظهور سخواتیت بر وجه کلیت طهارت
نامه خاصه رتبه خاتمیت اوراق و نصیب شدن بس فریب و تجیب نیست تواند بود
علمای نصاری چون در اصل اصول دین و ملت خود حصول طهارت بدون استعمال
ظهور فرمودند در ترویج بیکر متابعت و مطابقت با اصول در صحت آنها قانون و
دستور است حکم بصحت طهارت و ظهور و عبادت فی طهارت نمی که و زود نمودند و بنا
بیان وجه ملازمه بوجه مزبور بنی بر دعایت حقیقت حال و نفس الامریت از بقال
در تحقیق حقیقت احوال منزلت و مقام متعالی خاتمیت در ولایت و نبوت و امامت

این دعویست که حضرت عیسی را بدون وجدان ظهور سخواتیت بر وجه کلیت طهارت نامه خاصه رتبه خاتمیت اوراق و نصیب شدن بس فریب و تجیب نیست تواند بود علمای نصاری چون در اصل اصول دین و ملت خود حصول طهارت بدون استعمال ظهور فرمودند در ترویج بیکر متابعت و مطابقت با اصول در صحت آنها قانون و دستور است حکم بصحت طهارت و ظهور و عبادت فی طهارت نمی که و زود نمودند و بنا بیان وجه ملازمه بوجه مزبور بنی بر دعایت حقیقت حال و نفس الامریت از بقال در تحقیق حقیقت احوال منزلت و مقام متعالی خاتمیت در ولایت و نبوت و امامت

بر وجهی

بر وجهی که علمای نصاری در کشف از بین باز او از نموده باین عبادت بعینها گفته اند
و این که قوم نصاری انحضرت را خاتم انبیا میدانند این است که خود گفته است که شریعت
و پیغمبری تا بجای بود و از حال ندا بملکوت خدا است و من هر چه باشما هستم تا با تکیه
عالم باید که ندا بجزیه ملکوت در تمام عالم کرده شود و انگاه با انجام رسد انحضرت
بعینها و در شرح حال و صراحت باین حضرت بشاگردان خود بعد از کشته شدن و زنده
شدن و ظهور نمودن بر شاگردان و وصیت کردن بایشان و صعود نمودن با سمان
بعد از آن این مقاله در امر مقابله و معارضه دوم از مقالات سرکاره از جوابی بر
وجه تفصیل ایجاب از آن الله نعم خواهد نمود در امر بنیاد شده ملکوت خدا باین شبها
گفته اند و بعد از کشته شدن در روز سیم برخواست و ظهور نمود بشاگردان خود چند
دفعه در پیش ایشان طعام خورده با سمان صعود نمود و طور یون را از یون که با طراف
عالم بپروید و ندا کنید با مرزش کنه ها ان خلق بجهت کفاره خون من و مؤمن را بروح
القدس و عهد عهد که ایشان را سازد بقل تمهید داخل دین کنید و عشاء و باقی
نگاه دارید در بار داشت قتل من تا بر کشتن من انحضرت هذه العبارة ایضا پس پیاد است
بوار در رقیقه یاب که بنای همه این ارعاهای از نصاری مبتنی بر مفقذای سفیله و سوا
و بنای علمای جهل رتبه ایشان حساب فراط در عبودیت و بندگی هوس و هواد است
طلبهای سونطاقی ها بر اساس جعل و افترا بخدا و برگزیده کان خدا از انبیا و اولیا
و اصلیا است و گرنه بوظه و پیدا است که رتبه ادق مرتبه از علم و معرفتشان زاینکه از
نسبتها منزله و میرا است چه جای مرتبه ادنای از ولایت و انکی چون منزلت کبری
فطرت و الای حضرت عیسی در ولایت و نبوت که بفر و مرت از فطرت روحی خوش
از این نسبتها بر وجه اولی مقدس و معری است اما اولی بوظه هر است که بودن شریعت
و پیغمبری تا بجای بن زکریا پیش از حضرت علی با عتراف نصاری نیز مبسوط بودند

چنانکه بعد از این

دامن قدسش

موجب انصراف وحی و اختتام پیغمبری حضرت عیسی است پس حضرت عیسی خاتم الانبیا است
 نه حضرت عیسی بلی تواند بود در این صورت که حضرت عیسی در منزلت ختمی از وصیای
 و خلفای حضرت عیسی باشد نه آنکه خود خاتم الانبیا باشد و این معنی موجب قطع وجه
 احتجاج نصاری و باعث نقض دین و ملت آنهاست خود بر بطلان ملت خود اقامه
 برهان قاطع نمودند و حجت ما دارند منت خدا را که بچگونگی عقد از دل ما که در نزد
 آنکه انتهای شریعت و انقطاع پیغمبری بحضرت عیسی با بقای نظام
 بحال خود برجا و انصراف نبیافتن عمر دنیا از لزوم تزییح بلا شیخ مذکور و لزوم تمامی توان
 باطله مشارالیه مفری ندارد و ترتیب همه قوالی باطله گذشته در این مقام بر مقدم این
 بهیچوجه خطری ندارد چه انقطاع شریعت بحضرت عیسی لازمش از انقطاع شریعت
 با انقطاع حضرت عیسی است چنانکه فقره بالیه متصله باین فقره که گفته است و از حال نیا
 بملاکوت خداست باعتبار الحتم الشی بر لفظ از حال بصراحت کوه باین دعوا و صریح در
 مدعا است و اگر لفظ بود در فقره تا عیسی بود بسکوت و خوانده نشود و بفتح و او
 بگو خوانده شود و مراد از عیسی حضرت عیسی من ذکر یا بنی من نه باشد بلکه عیسی دیگر
 احوال داده شود که با حضرت عیسی و بعد از او و صعود او با سمان در زمین بود و
 رتبه نبوت و پیغمبری بود با وجود ابای لفظ از حال در آن فقره مذکور از خود بفتح
 و او و این احوال با زهمان مقال از دم خاتم نبوت حضرت عیسی و خاتم بودن این
 عیسی در پیغمبری از جانب حضرت حق عز و عل و نقض مقال نصاری بودن و لزوم این
 مبطله و قوالی باطله از انقطاع شریعت حضرت حق تعالی در انقطاع حکم شریعت از
 بعد ازین عیسی تمامی با بحال خود بر جا است و حال اینکه این معنی خلاف خوردی از مد
 و ملت نصاری است که پیغمبری تا بحضرت عیسی است چنانکه مقال دیگر عامه نصاری
 را که بقتل حضرت عیسی گناهان تمام خلق عالم از اولین و آخرین بعلمت صاحب رتبه

بدست م

متناهی

متناهی بودن آنحضرت امر زیده شد و طوریون ما مورد شدن بر سائیدن اینقره و همه
 اطراف و اکناف عالم و نیا همزه ملکوت خدا و این باز همین معنی مقتضی است که ارتقا
 شریعت با ارتفاع آن حضرت بلکه مجرد و فوج شهادت آن حضرت است چه مقصود
 حقیقی از بعثت انبیا شریعت عزایجات بندگان خدا و خلاصی ایشان از هلاکت
 ابدی در آخرت و سالامیت جا و نای در دار عقبی است در صورت حصول مقصود از انبیا
 و مقصود با محققه از شریعت مجرد شهادت آن حضرت دیگر بقای شریعت در دنیا و
 عمل بموجب شریعت شرعاً خواستیم از بندگان خدا سراسر لغو و بیبونه سوا با بیهوده
 و بجا است پیغمبری دیگر آنکه بعد از حصول شریعت بالذات تا ایجاد کائنات و بعثت انبیا
 و انزال کتب و شریع و اقامه شواهد و بیانات و اظهار مجازات و عوارق عادات که بخا
 کلیه عباد الله نیا همزه ملکوت در دادن و انتظار نیا همزه اطراف و اکناف عالم رسیده
 بملاکوت جنات عالیجات بری و عوای از سوابب مکر و همت دعوات لامالامات زلفین
 و محروم و محجوز از نعم ملکوتی بودن کسر دنیای دن کسنت و بلا مشیون نعب و مشقت
 مفرود ماندن به تنظیم شروعات سراسر مرادات بهیچیت بیانات کوشیدن و جنود جهل
 عنود و ملتویوت نمودن صفات بهیچیت با بد رکات ملکات ردیم با سخن مملکه رسانیدن
 بسان کا و نحو و از کا و خویش تر علوفه چویندن و چویندن تولید مولود بهیچیت بنیاد از
 اولاد کا انعام بل هم نمودن مصدوقه و لا یلدوا الا کافرا انما لاک من چه مفروض شریعت
 تحمل نعب و مشقت و صرف نهمیهای وجود در مقبول در و دریدن جنود جهل وجود و تکلف و حق
 که عمل بموجب شریعت نیست عقل و جنودش را با جهل و جنودش مجاهد و مجاهد و
 معارضه و مخاصمت بموجب خصومت نیست در بین صورت بر ظاهراست که مقتضای عقل
 و جنودش پیوسته در ترقی است و امریش گناهان که عبادت از پاک شدن صفحه صحیفه
 قلب انسان از لوث صفات ذمیه و ملکات ردیله افرامیه و نیز بطیبه لجمعی است و لطیفات

لوحه سينه ملكيكه سكينه انساني از خباثت ملكات و ذرات الصفات مهلكات از نياز چهل و
 ناراق است كلوم بمعنی سخن بپيوره داهی است از اینجا که عیبه الامن فی الله بقلب سليم یار
 برین مدعی ابانک و پیدا شهادت و کواهی است اگر مقتضای فطرت سودائی و فکرت سودائی
 تو هم نمابند و بر عهد سراق بیغزایند که موجب انتظار و باعث بر بقای دود روزگار است
 بنیادت دور لریل و لغز خروج تنقه مو و دوا فراد و احادیثی اند که مهم اعظم از وجود عالم گاه
 از قوه بتعلیق گاهی و بیرون آمدن کلیه اولاد و هر چه از او میزاد از اصلاب با ی عاوی
 ارطام امتهات سفلی است پس بر صاحب عبرت و اعتبار و بصیرت و استیصار و تحقیق نیست
 که فیما ضیت حضرت فیاض علی الاله لاق و افاضه حضرت تخلیق النفس و افاق نعمت رحمة
 بوجود عموم قدرت قوی و شمول عنایت بزدانی و سعز رحمت رحمانی و انجلی است وجود
 حضرت حقه حضرت وجود عز و علا ناشناهی و تهیج و اعداد و تولد و ولید اولاد است و
 غیر انسی و ایجاد اصلاب و ارحام ابا و امهات بر وجه کلی و علی نعت الاتصال انصرمی و
 الاستمرار التجردی است افاضه و ایجاد حضرت حق و جوار مطلق و مستدام بدوام سرمدی
 و وجود مواد و حصول استعداد و تولید و اولاد و لا در وجه تجرد و حدود مستقر با
 غیر فار زمانی است درین صورت انتظار و انصرام عمر عالم و خروج و وجود کلیه بنی آدم از
 حیز قوه و کتم عدم و با نیتها با فتن سلسله عرضیه عوالم متعاقبه کلیه و نفاذ یافتن
 حضرت وجود سعید نعمت قدرته و شملت عنایت و وسعت رحمت از غیالات سودا
 و حالات موهوبات سو فسطائی است پس ای برادر صاحب عبرت و اعتبار بر خاتم پیغمبر
 حضرت عیسی و امر زشی کنه ها ن خالق بر وجه کلی تجرد قتل و شهادت ان حضرت بوجوب
 و در نفس صاحب رتبه غیر متناهی و ارتفاع تکلیف الهی بوجوب ارتفاع شریعت و پیمبری
 با وجود بقای ریشای فانی و برجا بودن وجود انسانی ریشای دنی و نداد مردان پیموده
 ملکوت عدائی و سایر توابع و لواحق این سفنهای سفاهت اقتضای غیبات و متناهی

داهی

داهی تمامی بپيوره سودائی ملکات سو فسطائی ملات ساقط و هابط از درجه صبرت و
 اعتبار مفاسد و معاریب آن گونه سخنها حقیقت حال این است که بیرون از حیطه احاطه
 و احصا و افزون از اندازه شمار و شمار است بقدر ضرورت بر وجه کفایت بوجوب التزام
 انبجاحت حاجت طلب حقیقت و اصلاح ماده فساد و فساد در ماده اصحاب عبرت با اظهار
 شطری از شاعت و ذکاوت و بطلان و استعمال انها اشاره رفت و بتکرار تا کون درین سال
 و غیره صورت انضیاج و اظهار بزرگت که استکمال دره سیماره و داره کلیه نظام کل املاک
 سر و سلوک اندر شاهوار و کوهریکانه و در سیمار و نظام امور جل و قل را ملامت است و
 عمر این دوره کلیه از عالم از آدم تا خاتم سیرش از درینا سوت بلعبه لاهوت منوط و ادق
 حکم شرعی و ارتفاع نور نبوت و ولایت و تقرر مدت عبادت و طاعت حضرت یحیی بن
 منت و ارتفاع تکلیف از ذمه امت بر سیدنا استکالات عامه و عبادات و عبادات نام
 ان محیط و مرکز دانه عبادت و عبودیت بغایت مربوط است از فاشحه سیر دره سیماره و
 بحسب قوس نزولی تا خاتم سیرش بحسب قوس صعودی دانه کلیه عالمی تمام و از آغاز سیرش
 تا انجام دور نظام عالم ایجاد یکد و نام است نزد اختتام دور هر عالمی قیامت انعام
 هنگام و هنگام قیامت هر قیامت کبرائی دود دره و اختتام است پس از اینجا که قیامت عالم ما
 هنوز هنگام قیامت نرسید ظاهر است که دود حضرت دوزخ و ولایت بر وجه کامل با اختتام
 نرسید **بشارت من الغایة الفصوة** کشف نقاب خفا و اختفا از چهره از چهره ریشای
 دلکشای بن مدعی لطافت انما و احقاق حق حقیقت در این مقام معلی بنحوی که اکثر
 بهنا یرده بتبارک و تع و حسن توفیقه صورت تمام بر طرفه است کاشف از انحصار
 حقیت مملکت بیضای الیس و مذهب مذهب شیعه اثنا عشریه پیروان ال خفی کال
 حضرت خاتم الانبیا سیدنا محمد مصطفی ص و اولادین لکاله و قول بنیوت حضرت
 عیسی مختص اصحاب دین مبین اسلام و عامه طوائف نصاری است و نبوت ان حضرت بر

باختتام

که اتفاق ادا می نماید همه طوائف نصاری بر آن است بموجب براهین باهیه قاهره بنوعی که ^{شاید} یافت بین الاستحاله و ضرورتی البطلان است پس قول به نبوت آن حضرت بر وجه حق و صواب منحصر به پادشاه الی ختمی کمال است چه سایر فرق اسلام را نبوی چون فرقی در حق از حق نصاری بنوعی که صورت ابضاح و انصاح یافته است و از حرمان و نارخصان و تزلزل مرجع و مال است **کشف حجاب و دفع** و اما مقام دوم از احتجاب و حجاب در بیان نبوت و کلمات کتب نصاری از شهود افتاب جمال ختمی کمال دین مبین اسلام این است که در مقام رد کیش و الین دین اسلام و تضعیف کیش و الین نصاری اغراض و سوسنطافی انجام بدین گویند از پیشه کوفی سخن ایشاز نمودند که در کیش اسلام راه نجات از عذاب اخروی را منحصر در اعمال شایسته با توبه و عفو خدا قبول شدن توبه و هیچیک ازین در و بلکه هر دو با هم موجب نجات نتواند بود و اما عمل شایسته یا بحسب فرموده حضرت حق تعالی و بموجب شریعت شرع است باینست که بفرموده خدا نیست شایسته است شایسته و زیبا نیست و عمل نیکویی که بر حسب حکم خدا کرده میشود چون خود را عمل بفرموده خدا فی نفسه و لجنب است پس بیدار است از شایسته محسوب شدن شایسته بنا شد چه در صورت تدارک شدنش از نا شایسته و بیکو نا شایسته بر جای خود نشیند تدارک است نا شایسته بشایسته و بیکو یا از بر جای ان شایسته و بیکو نشیند پس هر جایته باید بر جای خود نشیند و اگر نه نا شایسته جای از بگیرد و این معنی مسئله تسلسل بر آنیکو در مقصد با اصلاح هرگز نیامیزد پس امید حصول نجات باور تکاب اعمال شایسته شایسته بنا شد اما توبه و عفو خدا بمقتضا رحمت و ترحم که نفاضای خداوندی حضرت حق سبحانه و تعالی است پس گویند که نه ان عفو و ترحمی که بموجب تکذیب قول خدا و تضییع شریعت شرع است چه خود گناه را سزا و جزا بمقتضای شریعت مقرر داشته و مخالفت شریعت را چندانکه حکم عقل را نپرهیزد این اقتضا است مکافات لازم ساخته است پس ^{بسیار} گناه بدون مکافات

و سزا و جزا بمقتضای شریعت مقرر داشته و مخالفت شریعت را چندانکه حکم عقل را تکذیب قول خدا است و توبه نیز موجب عفو نیست مستقله عفو نتواند بود چه اگر کسی بد کند باشد و توبه نماید که دیگر عفو با استقرار او نماید لازم نماید که طلبکار او را عفو نماید و هم چنین اگر گناه کار در نزد حاکم عدل با اقتدار توبه نماید که دیگر گناه نماید حاکم عدل تکذیب و نشاید که عفو نماید و تعطیل حکم شریعت نماید و خدا حاکم قاهر و عادل قادر است پس چون اقتضای حکومت و عدالت و قهر و قدرت خدا نیست که بموجب شریعت خود هر عمل نا شایسته را بمکافات آن جزا و سزا داده باشد و چون تقصیرات بنده نسبت بخداوند جلیل نامتناهی و ناشایستهای بندگان بیرون از حد شغلی است پس سزا یافتن بمکافات و قصاص رسیدن خود هر بنده نتواند شد که علت و موجب نجات حقیقی شد باشد و آنکه بقصاص رسیدن و مکافات رسیدن او با زای تقصیرات نامتناهی نجات حقیقی تواند صورت حصول پذیرفت نتواند بود و صاحب رتبه نامتناهی و صاحب رتبه نامتناهی ممکن نباشد و نتواند کسی بود مگر خدا و کلمه الله و روح الهی که گفته شود چه گفته که صاحب رتبه نامتناهی تواند بود و حال آنکه رتبه نامتناهی خاصه خدا نیست که نسبت روح الله و کلمه الله بخدا چون نسبت شخص بکلام و روح اوست که در حقیقت یکی میباشد و لیکن بملاحظه و اعتبار نسبت بدیگران متعدد میشوند خلاصه آنکه ما بجهت خدا قائل نمیشیم پس کلمه الله خود را بقصاص داد تا نجات حقیقی برای دیگران صورت حصول پذیرفته باشد در این صورت کلمه الله باینست صورت تعیین پذیرد تا قابل قصاص تواند بود چه اصل ذات او قابل قصاص و قتل شدن نسبت لهذا تعیین پذیرفته بقصاص رسیدن و چون آمدن آن حضرت بصورت تعیین ضرور بود پیش از آمدنش خبر آمدن او و افعال و احوال او داده میشد چنانکه در سوره بقره آیه ۱۷۸ و کفاره گناهان که در هر طائفه مقرر و مرسوم بود

بعد با آنکه فریاد شدن آن حضرت مخصوص بجهت مکافات گناهان خلق میباشد چنانکه
 در عهد حضرت موسی و عیسی که بجهت هر گناه بلکه بجهت هر نفس در جبارت چون
 است و غیر آن بگفتن باقی مقرر شده بود و واضح است که میان خونریزی و منع گناه و
 نبی است هیچ مناسبتی نیست چنانکه اشاره بالحدیسی این که خون ریختن موجب
 امرزش گناهان و نجابتها است این است خلاصه بیهوده سرانجامهای نصاری در روز
 ابطال کیش و این دین بسین اسلام و تعجیب کیش و این دین نصاری **تکمیل فیله**
تکمیل کشف نقاب در فرج مجادیا آنچه شاهد حقیقت حال و حقیقت مقال درین
 مقام معبای المثل برین وجه است که حقیقت حال این است که سرای شریعت و اسرار
 ناموس الهی در امر بعبادت و طاعت و نفی از منکر و معصیت و مقرر شدن کفایت
 قریب آنها در سرفرو و سر استیجاب توبه و استغفار تا بعبودیت و امرزش و غیر ذلک مما
 بناسب هذا المقام بر توالتان است که دست از مال اکابر و اعظم از مشاهیر علمای
 جمهوری مذاقی که هر یک در رسم فضائل و کمالات جمهوری شیعو افاقند بقتضای
 فصل اول و ایوان کالان تواند رسید مثال آنچه جای علمای نصاری که در بلاد
 و ضیاع و صحنه شعی و بلیدی بسترین طبقه از طبقات کالان با دولت ایشان نیارند
 چه کشف حقیقت حال در این مقام مستصعبا لا شکل معبای المثل بعرفت حقایق
 احوال نفس در قاف حال مبتد و مالش منوط و بکشف از اسرار علم معاد و اظهار سرای
 کبیت لشو اهرت از دنیا بحسب احوال و احوالش مربوط است و در میان فنون علوم
 حقیقیه فن علم باحوال نفس و اسرار معاد بغایت صعب و مستصعب عمیق الا شکل رفیق
 المثل خطیر المزال غیر الا بحال است لطائف انشاوات و قافی از تنبیهات گذشته
 در حقیقت کاشف ازین مدعا و شاهد برین دعوی و شارح این مقال است پس بیاب
 ای بر ما اشارت فهم دقیقه باب بموجب اشارتهائی که در فقه است بر ذبح وجود انسان

مفسر

مفسر چندین چند عقل و چند جهل متفقای مفسرین متعارضین است محل محاسبه
 خصمین بجمع متضادین مکلف بجمع بین ضدین است و شریعت عبارتست از بیان
 کیفیت مجاهدت و معارضه و مجادله عقل و جنودش با جهل و جنود عنود او کشف است
 حقیقت از طریق خلایق و دستکاری از طرف مهلکه ملکات مهلکه از صفات
 اما نه که حقیقت جهل است و ملکات مهلکات صفاتش جنود جهود او و طریقت که
 از بزه و دروغ و تقوی بلسان اصحاب شریعت کرده میشود عبارتست از مجاهدت
 و مجادله و معارضه عقل و جنود او که عبارت از ملکات ملکیه و صفات قدسیه
 است با جهل و جنود که از ملکات است و طریقت این مجادله بقلع دیشه شیوه مجبینه
 ذوقیه بفریضت و تکوین جهل شیطنت اکتفا از ذوق قلبانی بالمره و ترک افراط
 تفریط در قوه شهوتیه بهیمیه و قوه غضبیه سببیه است و تعدیل این دو قوه
 بواسطت بر ترک افراط و تفریط مزبور موجب حصول ملکه منجیه عدالت است
 در جراتها و اختلال ملکه منجیه عدالت بتفاوت درجاتها و اختلاف طبقاتها
 بجرات و خیر شدن بصورت حشرات مولیات موزیات ابدان باار و موجب محسوس
 بصورت حیوان انسانی شدن در داد و اخوت است و تعدیل مزبور بر وجه مذکور
 از عمل ناشایسته کردن و صبر است و بندگی خدا به عمل آوردن است و بر خلاف تعدیل
 مزبور بر وجه مسطور عمل ناشایسته و معصیت حق نعم کردن و پیروی شیطان
 و گناه هلاکت ابدی بحسوس شدن بصورت حشرات در اخوت دائمی و روی خود کشود
 است و استغاثه صراط و توسط ان عبارت از همین تعدیل و حد وسط میان افراط
 و تفریط است و همین تعدیل و توسط بظهوره و بطوریه و بطوریه الی اقصی
 المیطون را نزهت و سعادت و تفریب بحضرت رب العزیز را بتفاوت درجاتها
 مرکز و محیط است در جمع جمع بین الضدین که محصل تکلیف است همین تعدیل است

جبلت

که لب لبابش روح الاتحاح تصعید و تلیف است و خلک فایز تعدیل بتفاوت کاتبه
 دوح تکلیف است خلاصه کلام در مقام منتظم بدین وجه از نظام است که فطرت برین
 اساق بنیاد جنبش بر دو قوه نظریه و عملیه مجبول و منظور است و اصلاح حالش
 استکمال هر یک ازین دو قوه بتفاوت احوال حسب اختلاف مواد در استعداد موقوف
 و انتظام معاش و معارف با صلاح بروجه استکمال مزبور بود بموجب ناموس بقای و درستی
 نورانی منحصر و مخصوص است و خلقت نظریه بر فطرت عقل موقوف و جبلت قوه عملیه
 برای خدمت عقل در طریق استکمال چهارده و جدال با جهل نفس اماره و جنود جهل
 صفات مهلکانش مجبولا است خاصه قوه نظریه ابرارک و معرفت و اعتبار و غیرت و
 خاصه قوه عملیه محرکه که با عصبه سبب اشراک با افعال و اعمال بطور تحریک
 و حرکت بموجب و تلیف خود متکالی و جنبه است و فطرت نفس اماره خصمانه عملیه
 ظلماتیه ناسوتیه در قوس خود و رجوع مقدم و فطرت عقل ملکیه ملکوتیه عالم نورانی
 ملکوتیه جبر و تلیف با عصبه سبب اشراک و رسالت از جانب حضرت حق عز و جلال
 قوس رجوع و صعود بر خلاف نزول و هبوط از خلقت نفس مؤخر منزلت نفس اماره
 منزلت فرزند اماره است و منزلت فطرت عقلیه قلبیه قریبه از عقل کل فیاض بر
 جل و قل بوجهی منزلت مادی از افتاب و بوجهی منزلت فرزند ابرار است و چون
 فطرت قوه عقلیه قلبیه قریبه در غیر صاحبان دینه عصمت و استکفا مقتضای سیر
 از نورنا سوت بسوی کعبه ملکوت چو و جبروت در بداهیات احوال تحصیل مادی
 بود و در پیش بافتن و بافتن با نفس اماره که ام است معتاد گشته و در جانب افراط با نظر
 به تبعیت مادی اماره اخلاص و اعتبار داشته است لهذا از حیثیت کامله ربانی و حکمت
 بالغه سبحانی بموجب شریعت شرع و ناموس مقدس معلی دستور آمد و با استفاده
 استناره از نور عقل کل فیاض جل و قل و افتاب تابنده بر کل مامور آمد که بدستور ناموس

ع

معلی در استکمال و استناره بتوفیق و تائید ربانی بر روی فطرت پدیری جبلت نورانی
 طبیعت خوبت کسود و از انحصاف حیوانی و رضی خصال هلاکت مال مادری با
 و استناره از افتاب انوار افشاد پدیری نورانیت بر نورانیت فطرت خویش افزاید
 انجلی کلی با جزئی غالب بر ظلمت انحصاف طاری حاصل نموده و تدبیر بحاسب استعداد
 و قابلیت در خود و سع طاقث قرائی فطرتش بموجب حصول اتصالات با بیضای جهان
 آرای سلا اعلای معلول از نور و ضیاء از حفوض مرتبه هلاکت بزمروه مرتبه اولی
 بدرت رسیدن با واسطه از درجات نورانیت و در مرتبه علیای پدیرت خود را
 کسبه باشد و برخلاف این معنی بموجب لزوم و وجوب مکافات در شریعت بحسب
 اقتضای حکمت و عدالت بر انحصاف ظلماتی و اوصاف اهلک انصاف فطری عاری
 و دایخ جوهری خود باقی ماند بخسار ابدی و نقصان و زیان سرمدی مبتلا بوده
 مکافات عمل ناشایست و کردار و رفتار زشت خود در سینه با شد در این صورت خلاص
 و جنبه معنی مجاهده و عبارت رجوع از فطرت بهیجی و جبلت حیوان هیوانی بظورت
 ملک و حیوان انسان نمودن و از حد طرفین افراط و تفریط عطا الاطلاق بحد و
 که حد ناشایست است قرار گرفتن و سبب و سلوک بروجه تعدیل و توسط بموجب
 کردن است از اینجا است که حضرت سید سجاد زین العابدین و زین العابدین لوجه
 حمد و ثنای خداوند یگانگانه را بر است و در حمد سفت و در سبب است و ستایش حضرت
 حق عز و علا کنت الحمد لله الذی لوجه عن عباره معرفه حمد عیال ابله من
 المتنابعه و اسبغ علیهم من نعمه المتطاهه لتصرفوا فی منته فلم یجدوه و توسعوا فی
 فلم یفکوه و لو کان الخیر جواس حد و الا انسانیه الی حد البصیه فکانوا کما وصف
 حکم کتابان هم الا کلا نعام بل هم التمل سبلا و هادک خروج و بیرون رفتن از حد
 خطا وجه الاطلاق و با تعدیل و توسط در سلوک بجانب افراط با تفریط انحراف قدر

علی وجه الاتفاقی بجمع و برکت تن از طرفین و متحد و سطر با آمدن است و این بک
 تحصیل نجات با اعمال غایبه نمودن و این بک معنی خلاصی از عذاب بتوبه حاصل آورد
 هیچیک نه در صورتی و نه تسلی بر علت است و توهم لزوم تکذیب خدا قول
 خدا قول خود را هم بهمین صورت از تصویر بصیرت است **تمثیل و تحصیل و تکمیل**
 ای طالب بصورت و صاحب عبرت احوال و اوضاع عالم اکبر که انسان کثیر است **تطابق**
 و تماثل آینه حقیقت نمای احوال و اوضاع عالم بزرگ که انسان صغیر است میباشد در
 آینه احوال شمس و قمر دران عالم انسان اکبر حقیقت که نیست احوال قرآنی قلب عالم
 انسانی بیا بیضای عقل کلی موجود در کائنات جهان روحانی بنکر و به بین و از آینه انشائی
 نماز جمعه حیلوله زمین در میان نه ماه و افتاب در عالم اکبر به بین حال صوفی و
 گرفت شدن ماه در زمین بعلت حیلوله ارض نفس اماره حساسه در میان نه ماه
 فرزند که روح الارواح و مرجع الانوار در عالم انسانیست و افتاب طلعت پدر که نور
 الانوار و روح الارواح در عالم کلی است چه حسب تطابق و تماثل حال هر یک آینه
 احوال دیگر است و اگر در ستاین رتبه و انبیا در همه مراتب همان احوال آدمی
 حکم آینه بودن عالم اکبر و انسان کلی جاری است از بیجا بر صاحبان عبرت و اعتبار
 ساختار و آثار که از معادن حکمت و عصمت علیهم السلام وارد است که حدوث حادثه
 کسوف و خسوف در عالم مستند بصدور معصیت از بی ادب است ظاهر و اشکال است
 چه تدبیر و تقدیر در عالم علوی در خود استعداد و استحقاق مواد عالم سفلی است
 و کلیه تاوان کائنات در این عالم کون و فساد با عرض وجود آدمی و در خود استعداد
 استحقاق اشرف انواع عنصریست: **ابرو باد** مخرج شید فلک در کارند: **تاوان**
 بکشد و بغفلت نخورد: **الغرض** اشارت رفت که کلیه عالم عبارات و مجاهدات و
 ریاضات و طاعات در راه هدی در حقیقت مرجع همه توبه و انابه و رجوع و بازگشت

حد ناموت

از احوال و بصیرت معنی در عالم انسانیست
 توبه برکت عبادت و طریقت است
 انسانی اثرات است

حد ناموت به معنی ملکوت حد و انشائیت است و خصوصه توبه معروفه عرف عام
 عبادت از نوعی از عمل شایسته است که حضرت حق جلالت حکمت در وجه تدارک از
 معصیت مقرر داشته است ضرورت عطا یا نقلی اقتضائی نماید که هر عمل شایسته را
 خود بد و آن اینکه تدارک از نا شایسته و جبر شکسته بوده باشد فی نفسه واجب و لازم
 الصدور و تحصیل نجات باشد در مثل چون جبر شکسته باشد هر عمل شایسته است
 و خود جبر بدون وجود شکسته حسن و شایستگی ندارد تا فی نفسه واجب و لازم بد
 پس با عمل شایسته که بعلت تدارک از نا شایسته بودن شایسته می باشد اگر نا
 شایسته بود و فعل بضر صحت از عقل شایسته نمی خورد بلی صدور معصیت و نا شایسته
 با وجود تدارک نمودن توبه موجب حصول ضرفی از منقصت میباشد که منافی و منافی
 نجات و دخول در ملکوت جنت نمیشاید چه شرط نجات و دخول در ملکوت سموات
 فی الجمله تمامیت من جمیع الجهات نیست در حصول اصل نجات و دخول در ملکوت
 جنات فی الجملة غلبه تعدیل و توسط بر افراط و تفريط کافی است چه مکان طبیعی
 عنصر غایب است و عنصر غایب مکان خود را طایب است بلی تمامیت بعضی جهات
 کامل بودن در همه صفات و طی همه مقامات و فواید بجهت درجات سعادت و رسیدن
 با فقی مرتبه از کمالات خاصه رتبه حضرت خلیع منزلت چه بنویس چه ایست چه
 تمام القامات و کمالات و حقیقه استحقاق در نبوت و ولایات بودن و جمیع
 عبارات و مجموعه جوامع مجاهدات و طاعات و وجه اشرف و مرجع همه کلمات تا مات
 ایات و بینات بر وجه اظهار بودن خاصه این رتبه معالیه است و سایر طبقات عالی
 نبوتها و ولایتها اگر چه از مراتب معصیت با تمام بحسب فطرت عصمت و استقامت
 ولیکن بحسب نقصان قابلیت فطری از رتبه علیهای افضل مرتبه توحید و کمال که
 عبودیت و بندگی حضرت معبود و جید جلالت عظمت و از رتبه قصوی در ربانیت و

در عالم انسانی اثرات است
 توبه برکت عبادت و طریقت است
 انسانی اثرات است
 از این صفت نجات است
 غفلت و غفلت و غفلت
 غفلت و غفلت و غفلت

کبر محروم اند و ازین غلط از تحقیق و تاملیف و تدقیق نیز بعون الله تعالی و حسن التوفیق
 رفع عجاب شجره بودن تفصیلات عباد نامتناهی و مکافات تقصیرات از قصاص و
 شدن صاحب مرتبه غیر متناهی ناچار و قصاص شدن بقتل و کشته شدن صاحب
 مرتبه غیر متناهی در حاصل شدن در درجات حقیقه برای تمامی خلق عالم ضروری است
 کاراست نیز صورت حصول و وضع پذیرفته در نهایت ابضاح و تضاح بطولان
 دعوی نیز صورت سنوح پذیرفته است **اینجی تفسیه** جز بیجا نکه بوجوب اشارات
 تنبیهات گذشته سلامتی ابدی و نجات سرمدی بخلیه سر و عیان و باطن و ظاهر از
 ملکات مهلکه و امراض روحانیه نفسانیه منوط و تحلیه تحلیله ملکات منجمه و صفات
 کریمه ملکیه و انجالی قری قلبا ز ظلمات انخساف حیوانه ارض نفسانیه و استناد از
 بهنای دره فیاضه مستند و مربوط است قصاص بکشته شدن دیگری چه صاحب مرتبه
 غیر متناهی چه متناهی موجب طهارت قلب و یکوان از ملکات مهلکه بدیهی است که
 نمی تواند بود در شستن جامه اگر چه در نفاست و شرافت و لطافت بدرجه قصوی باشد
 جامه های دیگر از چرک شست نشویند و از کشتن تخم در زمین اگر چه در استعدا باشد
 درجه باشد زمینهای کشته خرابه باید دیگر حاصل نیارند و بگویم اینکه قصاص و کشته
 شدن صاحب مرتبه مزبور موجب حصول مرتبه شفاعت کبریا و شفاعت کبریا چه برجه
 فاجر چه مؤمن چه کافر چه معتدل چه مدبر همه در سایه افتاب شفاعت کبری و در ظل
 سحاب رحمت بهیمنه در آمدن در امر زرش و باب نجات بر روی تمامی کساده اید پس بدین
 اولاً که صاحب مرتبه بحق بحسب مرتبه نامتناهی در قرب الهی خود صاحب منصب شفاعت
 کبریا باشد در حصول این منصب والا کشته شدن و شهادت یافتن مجاهده کبری
 اکبر مناظر و ختم بودن در مجاهده کبریا و اقصی درجه از جهاد اکبر معتبر است و کشته شدن در
 صورتی به تیغ طغیان تعدی و عدوان نفوری در حصول این منصب معلی چون حصول

مرتبه

مرتبه بهیمنه اصلا اثری ندارد چه ضروری و بدیهی است که موجب حصول شفاعت
 محبط کبریا وجود مرتبه بی شتهای از تقرب بحضرت حق عز و علا است و باعث حصول
 این مرتبه والای معلی چنانچه غوره شد حصول اقصی درجه از مجاهده کبریا است و این
 در غایت ظهور و انجالی است که مدعی خود نیز کشته شدن حضرت عیسی را موجب
 مرتبه نامتناهی در انجوت نمیداند بلکه نامتناهی بودن مرتبه انحضرت را جوهری و خاصه
 فانی حقیقه عیسی دانسته ختمیت و ساری کالات خاصه عیسیک و استند بر مرتبه فانی
 متناهی جوهری ان حضرت یافته است و لذا بی شفاعت شفاعت در این مقام معلی با
 و قابلیت مجرم و مقصر منوط و بدون استحقاق مشفوع له کسب اوله عقلیه و بر اهین
 قطعیه حکمی بسوی نامعقول و نامربوط است چه شفع و مشفوع له بحسب نفا و احوالی که
 در قوس معنوی است هر دو بحسب سر و باطن وجود قلبی در سلسله طولی بشر بحسب علی و
 معلولی موجودند پس دوی هر دوی که بسوی ملکوت عاوی و واجه و اینده هر قلبی که بخواهد
 و محاذی ملکوت سماوی با تفاوت در درجات مولجیه و محاذات اختلاف و لطیفات
 سموات میباشد بر توی از افتاب شفاعت بقدر استحقاق و قابلیت بر او افتاده از بر
 افتاب شفاعت انجالی از انخساف ظلمت معصیت و بقدر استحقاق در خورد
 محاذاتش در یافته نجات و در ستکاری حاصل نمون فایز بدخول در ملکوت جنات
 بقدر حال و کالاش شده و برخلاف این معنی دوی هر دوی که از صوب ملکوت
 عاوی مغرف و بصوب درک ناسوت سفلی مجازی و مواجه باشد بعزلت و سوخ جیلو
 ارض هوای ناسوت دنیای فانی و جوهری بودن انحراف بصوب ناسوت فانی رفت
 در دار انخساف و ظلمت مخلد و در دربار درکات هلاکت و بعد از دیار رحمت محض
 بحسب مؤید باشد تا فایز موجب تقاضای فطرت ناسوت سفلی در کون فساد دنی
 از درکات عذاب برورش بکشد و تا فایز بر وفق احتیاد حوص و آدش در دنیا عا

اشتهاد نماید و تا لئان اس الیاس این دعوی مبنی بر صاحب مرتبه نامتناهی بودن
 حضرت عسوی با وضع بیان و امتین برهان و تبیین بنویسند و تا نیندر بانی خود مطلع
 که ضروری الاستحالیه بودند و واهی است چه بر وجهی که نصاری بموجب خیالات سودا
 ابتدای سوظطای مینا تحمیل نموده عتکوت آسا برای اشکار مکهای هوا و هوس نیست
 در عالم بوالهوسها ساخته بجز از سستی بنیاد سوظطای نهادن تهنذیب و تهنذیب روی
 کارش برداشته خود را صاحب بخت و برهان و توفیقین و ابقان شناخته اند بیاری
 باری از نقشه نتیجه بر این باهر و واقعه شهود و بینه ظاهر و فاهر بنیادش کند و
 بویاداره شد و مرتبه نامتناهی بودن در مرتبه بعد از مرتبه کند ذات حضرت حق حقیق
 سبحانه جل شانہ بنور محمدی است که حق اضافی است مخصوصا در نوار سائر طبقات نبوت
 و ولایات بعد از مرتبه حضرت محمدیم و البته ختمیه از نامتناهی بودن ^{وجود} مرتبه بموجب
 نصیحه در فطرت نوریه منوع و معجز بر نداشت و وحدانیت که سر نامتناهی بودن
 مرتبه و منزلت است حق مطلق و خاصه حضرت حق است و حضرت وجود حق دارد
 مقام است حق حقیقی جمع الجمع فیومی و حق اضافی که منزلتش از حق حقیقی منزلت کلام
 از صاحب کلام است و منزلت احدیت و وحدانیت تا بینه اضافه از احدیت و وحدانیت
 اولیه حقه حقیقیه منزلت وجه از کله و منزلت ظل و از حقیقت کمال است و عرض اعظم
 که عبارت از وجود جمعی نمای مخلوقات و جمیع وجودات و مجموع کالات هر ممکنات
 است مرات و مجله جلاوه حضرت و وحدانیت احدیت است چه عالم کلی و جهان امکان
 از سطح نور جمال قدم مهاد و آفتاب جمال زل را چون زمین در برابر آفتاب آسمان محل
 تابش و پرواست که نیمه آند نور السعاده و الارض مثل نور مکوه ازین نکته که با است
 در دستور وحدت در کثرت ازین نکته پسلا است و وحدت اضافی که وجه وحدت
 حقه حقیقی است فاتحه وجود عالم و خاصه عروج و وجود حضرت خاتم است که میده و لا

الاولی ربك ذی الجلال والاكرام و شریفه کلمی هالك الا وجهه لا سوی عامه
 سرور و سیاره و امر ختمیه کلیم اشارت و ایم است و با بغا بلارت نکر و غبارت
 بسین که تو هم نکته سنج و در قیغه شستایر بیخود دیگر در بقام سرا بیدند و گفتند
 نیندند که خاصه برای تبیین بر آمدن حضرت عسوی و خویش ریخته شدن برای
 گذاره معاصی کاهی بجهت تحصیل نجات و دستکاری حقیقی در امر سلف بکنان معاصی
 قربانی جنب ناموس ربانی مقرر شد بود و گرنه بر ظاهراست که میان خون ریختن
 حیوانی در رفع کناهان انسانی وجه سناستی و ملائمتی است در میان نیست و علت و
 سببیت خون ریختن با اینه برای رفع کناهان نیست و قصاص شدن بگشته شدن صاحب
 مرتبه غیر متناهی منافع کناهان است و خون ریختن بقرانی بنا بر محض تبیین کردن
 بران است ای صاحب بصیرت و عبرت سرا این دعوی واهی بنو هان بجزی از روی ^{سلا}
 و شریعت کاهی است چه بودید اصحاب دانش و ادب باب پیش پوشیده و پنهان نیست
 محبت دنیا و جاه و عزت دنیا و مال و ثروت دنیا و علق و نفاق و شهوات و لذت
 حیوانی موجب هلاکت جاودانی است و کندن ریشه شجره خبیثه از میانه این محبت و علاقه
 از زمین دل ملکوتی مطن بدل جان و جاه و جلال فانی و صرف مال از بیماری و بنا
 و حیوانی و کندن دل از اموال بوسه فریانی و غیر فریانی بموجب شریعت و ناموس ^{با}
 باعث حیات ملکوتی جاودانی و میراث نجات و دستکاری از هلاکت مودت
 محبت ناسوت دنیای فانی است و خون ریختن بوسه فریانی فرمان کردن و غذا نمودن
 جان فانی حیوانی برای جان جاودانی انسانی است چه بوجود بوجود دانی فدای ^{خود}
 بنوا شرف اعما شدن بموجب حکمت با لغه بزدانی و عنایت کامله ربانی قانون ^{دستور}
 است چنانکه مقتضای حکمت با لغه و حکم عنایت کامله در انقلاب ارکان اربعه ^{معا}
 قلندر از حاد و نبات و حیوان و در انقلاب هر یک از موالی دانی با علق نارسیدن ^{بیا}

و در این کتاب ...

طبیعت انسان جاری در نظم کلیه امور است ...
در قوس عرض و صعود و سیر از دینا سون ...
در قبول شدت قیامی نمودن اش اسما ...
قیامی سر عجب و حکمت غریب در این است ...
سودن پشی رحمت ربانی و خاکتر شدن ...
قیامی ام سلف قانون و دست بود ...
سوز است و خاصا اگر در حقیقته میان ...
مرد با و وجود باعث نبوی و عمل نمودن ...
اصلا علاقه علیک و معلولیتی نیست پس ...
نسانی و عمل نمودن بموجب دعوت شیطان ...
حق نمودن با انجمنه حق ربانی بارقع ...
نفس محترم گذائی صاحب رتبه غیر منتهای ...
چنین اسم بگستای قضای گذارستن ...
رجه نامتناهی بودن حضرت عیسی دست ...
نو در شناخت بس در ترا خطا که چندی ...
گذشته تفضیح و اقتضای حق بودن ...
وجوه اقتضای این تمطیرا با خطا و غلط ...
و احاطه و ایجاد نماید بر وجه منوره ...
معنی خلافت امام اصلاح بقدر ضرورت ...
و اما محتاج بریم و احتیاج نصاری سولطانی ...
قصه آغاز سخن از بیان مجرم و اعجاز ...

مسئله

دوری

در این کتاب ...

و در حق از ایراد آن و اعتراضات از روی ...
مدا و بر روی ذریبای دلکش و لکشای ...
مرتبه اظهار مجرب و اعجاز بودن ...
سراب آبها بران شجره ختمیه طیبیه ...
نقطه در این صورت نیز چون ماده های ...
و خدا ضروری و الکفایه متکامل علی ...
پرواخته نعره می نماید و بر روی ...
بیان مجرم و اعجاز سندان و سخن ...
خفته فکای از حیوانی فن ندر خور حوصله ...
ایشان شناختن سر عالم ان شئی منوط ...
مستند و مربوط بودن بموجب قاعده ...
ضات نبود و ولایت ذوات الاسباب ...
تقلید برهن است و سوره های بر این ...
با تحقیق منقول گشته و حقیقت از وجه ...
کلید جامع نامه صادره از معدن حکمت ...
نماست و این دقیقه از بس لطیف است ...
اعلام و محض خطو کفر و ظفر اسلام ...
حقایق معارف ربوبیه و ربانیه چه ...
که از امثال غلغله نصاری که بلادت ...
شدت است که محل تعجب و عبرت اصحاب ...
لطافت حقائق و معارف رفیق منصور ...

حقائق و دقائق برای ایشان و اشباه ایشان متبراست و تعریف معجزه با اینکه خرق
 عادت بر وجه کلیت است اگر چه بعضی حق و در غایت معنا نیست و لیکن در خود
 قوه در آنکه ایشان مجرد لفظ و عبارت است چه در تعریف تعریف مزبور بضابطه
 و در تفرقه مخالفت معجزه و غیر ذلک بقانون مشهور عبارت و فقرات چند از
 علمای نصاری و غیر نصاری در کتب و رسائل ایشان مرقوم و مسطور است که تمامی
 عبارات و فقرات مزبوره گواه بر غایت بی ربطی و نهایت معجزه و دوری از ساحت
 حکمت و معرفت است و در کتب کتب که سراسر و لم کار از بدیه عبرت و بصیرت ایشان
 مخفی و مسطور است از آن جمله این یک فقره است جواب گوئیم که معجزات عیسای
 از آن مقوله بود که هیچ کس احتمال نمیداد که از طب باشد زیرا که شینده نوشته شده
 که طبیعی محض حکم یا اراده صلا عموماً رفع نموده باشد چه جای آنکه احقار دریم که مرده را
 زنده توانند نمود و در جای دیگر درین مقام نیز باین عبارت تفصیح کرده اند و اما تائید
 معجزات موسی و علی احقار ندارد که از فن سحر باشد زیرا که دیده و شنیده و نوشته
 شده است که هیچ ساحری مرده را زنده کرده باشد یا اب در بلاد شکافته باشد که
 تا فی آنها باشند پس چنانکه اینها خرق عادت غیر سحر میباشند خارق عادت معجزه
 می باشد زیرا که از فن سحر هنوز زنده مرده نشده است و مخصوص اب در بلاد شکافته است
 پس ما را می که دیگری این عمل را نکرده است حد معجزه که خارق عادت کلی است بر او
 صادق است و همین بس است ما را انتهی ما اوردت براده من عبارات علمای نصاری
 همین و همین نیز بس است ما را اوصاحب عبرت دیده عبرت بگشا و بر طلب نور بصیرت
 بیفزاید برین که بی معرفتی و بی ربطی بکار سید و برهوردگی بجهت جا کعبه است که در اثبات
 نبوت انبیا و ولایت اولیا و بیان خلافت خلفای حضرت حق عز و علا دیده و دیده
 نوشته و نوشته شنیده و شنیده محبت علما و حکما است اقت کم و ملائجه دن من ردت

اینست که در کتب کتب که سراسر و لم کار از بدیه عبرت و بصیرت ایشان مخفی و مسطور است از آن جمله این یک فقره است جواب گوئیم که معجزات عیسای از آن مقوله بود که هیچ کس احتمال نمیداد که از طب باشد زیرا که شینده نوشته شده که طبیعی محض حکم یا اراده صلا عموماً رفع نموده باشد چه جای آنکه احقار دریم که مرده را زنده توانند نمود و در جای دیگر درین مقام نیز باین عبارت تفصیح کرده اند و اما تائید معجزات موسی و علی احقار ندارد که از فن سحر باشد زیرا که دیده و شنیده و نوشته شده است که هیچ ساحری مرده را زنده کرده باشد یا اب در بلاد شکافته باشد که تا فی آنها باشند پس چنانکه اینها خرق عادت غیر سحر میباشند خارق عادت معجزه می باشد زیرا که از فن سحر هنوز زنده مرده نشده است و مخصوص اب در بلاد شکافته است پس ما را می که دیگری این عمل را نکرده است حد معجزه که خارق عادت کلی است بر او صادق است و همین بس است ما را انتهی ما اوردت براده من عبارات علمای نصاری همین و همین نیز بس است ما را اوصاحب عبرت دیده عبرت بگشا و بر طلب نور بصیرت بیفزاید برین که بی معرفتی و بی ربطی بکار سید و برهوردگی بجهت جا کعبه است که در اثبات نبوت انبیا و ولایت اولیا و بیان خلافت خلفای حضرت حق عز و علا دیده و دیده نوشته و نوشته شنیده و شنیده محبت علما و حکما است اقت کم و ملائجه دن من ردت

بگوای ابله

بگوای ابله نادان نابینا که او لاصدی این دعوی از کجا آوردند و نشیندن شخصی
 با انحصار عصری و بیافین نوشته از انحصار عصری و معینی بنوده اینست که در
 عهدی چهار لالت است بر این که نوشته یار دیده و شنیده نکر دیده است سلیمان از نذر
 و نشیندن و نوشته نشیندن لغی وجود بر وجه عموم نرسیده است سلیمان سلب لغی
 و صحت جواز و قلع ریشه امکان و قابلیت که عین مطلب و اصل مدعا است از کجا
 رسیده است چه از نذر بدین و نشیندن و نوشته نشیندن که محصل همه عدم وجدان
 عدم وجود نموده چه جای امتناع و سلب صحت و آنکه می که پیچیده سرفی را
 کوئی بشدنی طغیان یافته که گفته است پس ما را می که دیگری این عمل را نکرده است
 معجزه که خارق عادت کلی است بر او صادق است و همین بس است ما را ای پیچیده
 برواهی گو بسی از صنایع جزئیة بشریه که محضی بر غایت حکمت و نهایت وقت و حکم
 و صنایع بسیاری که محل عبرت عامه ناس است تواند بود که از نذر عهدی و عصر
 از روی رسم حکمت طبیعی از شخص رفیق الطبع صاحب تصرف حکمی بوجود آید که احد
 از احاد ناس تا نزد وجودان شخص معهود و ظهور صنعت مز بود از و مصلد مان شده با
 و دیگری هرگز انعمی یا نکرده باشد پس حد معجزه بخو مذکور بر این بی شبهه صادق
 اگر دعوی نبوت نماید دعوی حق واقع و متن نفس الامر مطابق و تصدیق او واجب
 لازم و قول نبوت او با حق موافق است التزام این لازم التزام نبوت هر مخترع صنعتی
 را ملازم است و هو لا جدا ان تمهیدش در اثبات معجزات انبیا و برداشتن در بیان
 نبوت موسی و عیسای که معجزه خرق عادت بر وجه کلی است و این نیزه که متن و قوه
 اوردنش در رفع احقار طب و سحر را شایع معجزات عیسای موسی و این گونه از
 بیبه سر اینها کاشف از عدم معرفت بسر و لم حقایق اشیا است و این مرتف خاص
 علم هر صنعتی با سم سالی حکما و منقلب بلفظ نامی علما است و هر عالمی مسلکی را در معرفت

سلب صحت و نفع
 حوازی در
 امکان

انما خسته بودند ما رسد و بعضی کارهای دیگر که موسی کرد ایشان نیز ذکر کند و انزال
 موسی کاری کرد که ایشان نتوانستند کرد پس دانستند که موسی از خدا است بر
 مدعا شاهد و گواه است خلاصه عوام را تقلید علماء بجز منزل نجات رهبر و راه است
 این است نمونه از کشف حقیقت مجرب و اعجاز و آموزشی از ابواب سر و علم این بانی
 و وجهی است از کشف حقیقت از مجاز **احقاق بعد احقاق و از ما بعد ازها**
 و اما آغاز سخن در کشف نقاب و رفع حجاب حجاب زجبه زبانی جهان ادای کشف
 و کشفی شاهد در بای آغاز بیضا امتیاز خورشید اشتها رختی مدار حضرت بنی
 الانبیا محمد مصطفی صلی الله علیه و آله الوارثین لکما له بر این است که دستور بکه از
 اکابر سلف بخلف موروث و مشهور در کتب و صحف رقم و مسطور در السنی
 و فواید جمهور مذکور و تمامی علماء و رمسای ملت بیضای خنجر اقتضای قانون و در
 و پرورش و کشف که عالم ربانی این ای جمهوری نوا الله تم ضریحه و جعله موقوم النور
 و وضع بیان نبوت و سیادت بر وجه افضلیت و اکلیت و خاتمیت آن حضرت حقیقت
 صلی الله علیه و آله الوارثین لکما له در کتاب مستطاب مجلی منها و شرحا در غایت
 و جازت و اعجاز و در نهایت امتیاز برشته تغزیر و شکر بر کشید است این است
 بنی زماننا هذا محمد بن عبد الله بن عبد المطلب صلی الله علیه و آله لا شتمار دعوت
 و تواتر معجزانه و ظهورها لاجله فحسبنا حکم بصدقه لاستحاله تصدیق غیر الصادق و
 جمیع اوصاف انبیا الکالمیه و الشرائط المعترف فیهم کان موسی و ما علی اهل الوجود
 هون افضل اخلاق و اکل العالمین لما علمنا نواقران دینهم و فشریعتهم ناسف جمع
 الشرائع و المنازع فی النسخ لاربعینا به لوقوعه فی جمیع الشرائع و العقل بساعد علیهم
 مصالح المکلفین یختلف باختلاف احوالهم و افعالهم کل رضوا لذنوب یختلف علیها
 باختلاف امر اشهم شرح قال لکان المقص بالذات من مباحث النبوة البصیرت

و کشفی شاهد در بای آغاز بیضا امتیاز خورشید اشتها رختی مدار حضرت بنی الانبیا محمد مصطفی صلی الله علیه و آله الوارثین لکما له بر این است که دستور بکه از اکابر سلف بخلف موروث و مشهور در کتب و صحف رقم و مسطور در السنی و فواید جمهور مذکور و تمامی علماء و رمسای ملت بیضای خنجر اقتضای قانون و در پرورش و کشف که عالم ربانی این ای جمهوری نوا الله تم ضریحه و جعله موقوم النور و وضع بیان نبوت و سیادت بر وجه افضلیت و اکلیت و خاتمیت آن حضرت حقیقت صلی الله علیه و آله الوارثین لکما له در کتاب مستطاب مجلی منها و شرحا در غایت و جازت و اعجاز و در نهایت امتیاز برشته تغزیر و شکر بر کشید است این است بنی زماننا هذا محمد بن عبد الله بن عبد المطلب صلی الله علیه و آله لا شتمار دعوت و تواتر معجزانه و ظهورها لاجله فحسبنا حکم بصدقه لاستحاله تصدیق غیر الصادق و جمیع اوصاف انبیا الکالمیه و الشرائط المعترف فیهم کان موسی و ما علی اهل الوجود هون افضل اخلاق و اکل العالمین لما علمنا نواقران دینهم و فشریعتهم ناسف جمع الشرائع و المنازع فی النسخ لاربعینا به لوقوعه فی جمیع الشرائع و العقل بساعد علیهم مصالح المکلفین یختلف باختلاف احوالهم و افعالهم کل رضوا لذنوب یختلف علیها باختلاف امر اشهم شرح قال لکان المقص بالذات من مباحث النبوة البصیرت

الولاية

الولاية العامة و خاصتها اعنی نبوة بنینا محمد کان ما تقدمها من المباحث كالمقدمات
 تمهيد لا بدياتها فنقول ههنا بنينا محمد صاحب اولاد الكبرياء والرسالة العامة
 المتصت باوصاف الكمال على ابلغ وجوهها و اكلها افضل اخلاق خاتم النبوة والولاية
 المطلقة الناصح بشريته سائر الشرائع فههنا مباحث البصيرت الاول نبوت نبوت و
 ذلك لان ادعى النبوة و ان بالمجرات على وفق دعواه فيجب احكامه و نبوته فاشتملت
 الصغرى على دعويين احدهما ان ادعى النبوة و ذلك في الاشتها كالمقصود في راجعة
 النهار فان دعوتهم بلغت الصغرى و الكبرياء و ملاقات الافاق و طبقت الاسماع و ليس
 يقع في الافهام شئ اذا احتاج النهار الى الدليل الثانية انه اق بالمجوز على وفق دعواه
 و ذلك معلوم تواترا فان المسلمین علی اختلاف طبقاتهم برودون معجزاته حقیقیه
 ضبطها ما یبغ علی الالف و الاحاد وان لم یکن متواتره الا ان مجموعها بلغ حد لا
 انکاره و الباقی منها القران فانه لم یغیر ولم یعدم کسای الا بايات لبغائه بیضا الایام
 و حفظه لا اصول شریعتهم علی تعاقب الاعوام و اعجازه بین فان المعجز هو الخارق للعلم
 المفرد بالتحدی المطابق للدعوی المتعذر فی جنبه علی اخلاق و کل هذه حاصل
 اما خرق العادة فانه بالنسبة الى كلام العرب و تراکیب اسالیب لغاظهم و اشعارهم
 و خطبهم خارق لعاداتهم فی ذلك ان لم یعمد فی شئ من کل انهم ما هنا سبه و بقا
 و اما اقترانه بالتحدی معلوم بايات الصدى الواردة فيه حتى دعاهم العجز الى المقابلة
 و الحاربه فانه من خیرهم بین المعارضة و الحاربه و قد كانوا اهل الفصاحة و البلاغة
 و القدرة علی تراکیب الكلام بل کان اکثر افئدة لانهم فيما بینهم بذلك فقد و لهم عن
 المعارضة الى الحاربه المشغلة علی القتل و سبى لذل لری دلیل علی عجزهم لان العجز
 لا یختار الا صعب علی الاسبول و اما مطالبته لدعواه فقط فانه ناطق بتصدیقهم شأ
 برسالته و اما تعذر علی اخلاق فاطهر من الجميع فانه لم یقدر احد من الفصحاء علی ترکیب

من الکلام بقارب اسلوبه و نظمها لامتناع علی الفصاحتہ مع البلاغۃ العظیمۃ
 اللفظ و غن و تیرا ترکیب و کثرة المعانی و جوده النظم و مثل ذلك لا یجتمع فی کلام
 الخلقین و اما الکثیر فبقوتها علی قواعد الهدیة لا لکون المعجز فعل الحکیم الذی لا یفعل
 الا غرض تصدیق المدعی المنع عنه تصدیق الکاذب عقلا انجسی ما اردت من کلام
 ههنا و مقصود از بیان قاعد و قانون موروث از اکابر سلف زادم اندم نمون
 و سر و ترا درین مقام معلی تنبیه برین است که راب و دستور اصحاب از سلف و خلف
 بروجه عموم بر غیر ما ند در برابر ایهات نبوت انجناب هم و بیان اعجاز و معجزات
 آنحضرت هم و بسوی از مقامات کالیه انجمن منزلت هم این است که ملاک احتیاج بر
 اشیاء و توأتر است و بدون تمسک بتواتر نبیل مقصود در حین امتناع و تعذر است
 در انصورت پس هزاران هزار منت مرحضرت بچونتی منت بلکه اکنون از بنو
 افتاب عنایت و توفیق ترا بش خود شنید و مزید توفیق و تائید حضرت بزدان بطوع
 نور جمال با کمال انتفاع خود شنید مثال بیضه بیضای جهان آرای ولایت و خلا
 مکان و تجلی جمال کمال اقبال افتاب شمال حضرت صاحب ازمان علی الصلوة
 السلام از مطلع انوار ایات و بینات برهانی طلوع تواقب بادهون با هر شعبه عانی در
 کشف نقاب زجهره زیبای دلکش دلیر هر مطلبی از مطالب درین باب نه بخوی صورت
 وقوع یافته و افتاب بیانات از آسمان برهان نه بطوری طلوع یافته و بر زمین دلها
 طلای نقیین و ایقان نه بمرتبه تافت است که سخا شبانه از ریب یرسیم و حجاب غایب
 انشک و شبیه در میان راه فواید یافت که سخا شبانه و بمنع شک و شبهه و حجاب
 ریب و یرسیم بر ساحت دلهای اصحاب عبرت و بصیرت افتاب جمال یقین و ایقان
 شارد یافت مگر آنکه صاحب دل کور ما در ناد باشد و بحسب دیانت فطرت منوع و
 محجوب از شهود نور افتاب در راه صواب و سداد باشد هر که را روی به بهبودند

درین

و بدین روی نمی شود گذشت : در این صورت به نایب الله تبارک و تعالی و حسن
 اکنون در در نبوت نبوت حضرت ختی منزلت صم با اثبات معجزات و اعجاز لغتی
 و نه در نبوت معجز و اعجاز صاحب عبرت و بصیرت بتواتر و تصحیح سند تواتر و نقل
 مجموع از احادیث احتیاج و نه در اثبات خاتمیت و افضلیت و اکملیت بر خصم بدرسم از
 تواتر بودن از دین اسلام لابد و لا علاج است از اینجا بر ملا و هویدا است که بعد
 اثبات نبوت برین ختمیت بعضی جواب هر یک از تعرضات و اعتراضات خصم بدر
 رسم چون تعرض بر طریق اثبات معجزات و تعرض بر اعجاز و معجز بودن قیل و قدر
 دیگر چه بر ملا هر آینه قرانی چه تعرضات بر اطوار و کردار حضرت ختی و رب انسان
 و غیر آنها از تعرضات بر کیش و ایمان مسلمانان اصلا ما را اکنون احتیاج نیست و خصم
 بدرسم بلا اگر کور ما در ناد و محجوب بحجاب فطری در طریق صواب و سداد نباشد از
 از عیان و اعتراف قلبی بیهی همه مراتب مزبوره و عدم ورود تعرضات مردوده مذکور
 مفروضات نیست اگر چه از شدت عناد و استکبار و تعصب جاهلیت مدار کردن
 تسلیم و در حضرت اسلام نبیند از دجهتم و هجوم با بر جنت و نعیم دار السلام کسرت و در
 زبان رام عنقا صمد بهوای اعجاز سطاق در نخیال هوای بلند پروازی نمود
 اندام بر مرغ دگر نه که عنقا را بلند است اشیان زبانش بریده بار زبان بطعن بر
 اعجاز حضرت قرآن کشود لهذا این فیه فی بضاعت از روی ضرورت جسارت نموده
 سخن آغاز در برابر از اعجاز قرانی با این همه معجز و نواتی می نماید و بردای بملک
 ایمانی و لا عرض می داند که اختیار نماید هذا هو الجواب بحسب لاجمان و اما جواب بر
 وجه تفصیلی پس بازن الله نعم و حسن توفیق کلیات مهمه از تعرضات مزبوره را بحسب
 هر یک مخصوص تعرض خواهد رفت و از اهتزاز تسلیم حکمت شمیم عنایت ربانی غبار
 نافر و انتظار از اینده خاطر مشعافان خواهد رفت و غنچه اعجاز تمای بوستان خا

توضیح در این باب
 در این باب
 در این باب

ش

دوستان از کتب اصلاح خواهد شکفت اگر چه در دین دل لاکا هو حق نیارم سفند
 ولیکن بقدر ضرورت در نحو استطاعت ارباب حاجت باید گفت و گفتند **مراد**
 اند حضرت فهم در سنت تلاوة من القرآن و جماع الشیطان فاستمع لما یقول علیک
 خصم بد مردم بمنزلت حضرت قرآن که شرم می آید که از اعجاز حضرت قرآن فرقی
 سخن آغاز نمایم و با یکدیگر عقده از اعجاز قرآن دست بیان دراز نمایم سبحان الله
 مکرنا تو ترا چه با که عرضه می شود چرا جولا که خود نماید بجای در عرض می بیند
 از خود نمائی بکشد بر خود پیرایه عرضه بسته در عرضه جلاوه در عرضه می بیند
 هر هفت هیهات ثم هیهات هیهات حاشا ثم حاشا و کلام ثم کلام و کیف لک ان یقرآن بحسب
 الایات کند شکر ختم کلام مجوز نظام حضرت حق عز و علا و خاتم معجزات همه انبیا
 و اولیا آغاز اعجاز حضرت خاتم الانبیا است جمیع مجامع ایات سبحانی مجموعها جوامع
 بیانات ربانی مرجع جمیع کتب و صحف اسمانی است تمام القامات فی الکلمات لتات
 کالای کالات فی الایات و البینات است مطلع افتاب قرآن مشرق عقل کل مشرق
 خورشید فرقان مطلع نفس کل مدبر امر جل و قل مغربش جسم کل محتوی بر قل و کلام
 قرآن تجلی جمال ازل بر تو افتاب اول جلاوه حسن حضرت همچون لایزال و لایزل و
 اعظم بحسب نشات سه کانه جبروت کلی و ملکوت کلی و ناسوت کلی که این سه سوابق
 تمامی همال از لست تجلی قرآنی مراتب و مجلده اولست و این سه ثانی تجلی قرآنی در
 قوس صعود و عرض سینه سراسر سلکینه حضرت ختمیه چه محمدیه چه آیه و لیکن
 وجه فضل و کمال است قرآن ازل ثانی صبح ازل اول مرتبه علیای فاجبت ان اعرف
 و ظهور ثانی حضرت نور اول و تجلی اول همال از لست قرآن جمیع جوامع اصول علوم
 اولین و آخرین در مرجع جمیع قواعد حقایق شناسی های انبیا مرسلین و جوامع
 قوانین و دقائق بینهای اولای کونین قرآن عمود دین و ستون آسمان و زمین و جبل الله
 لیا

بعد از آغاز سخن در مطلق
 اعجاز بهای سید عقاب
 و ام زبان درازی کس

مقتضای حقیقت اقتضای
 برای من با همه قاصد
 کشته

المبین

المبین و بقره التاری فی السموات و الارضین است قرآن خزینه الخزان در علم
 حقیقه و مفتاح کجینه حقیقه الحقائق از لیه و حضرت وحدت حقیقه فبومیه از لیه اولیه
 بمنزلت خلقت وجه از که خلیفه و منزلت وحدت فدائیه کلامیه در بر حقوق وحدت
 حقه از لیه منزلت وجهیه ظلمیه است از بیجا است که از معادن حکمت و معرفت و خزان
 عصمت و طهارت هم در وصف قرآن ختم کلام حضرت همچون حلالم جل شانہ و عظیم کلام
 و قرآن و در اسنک که لاخالق و لا مخلوق یعنی معنی حق مخلوق به بر او صادق بوده بر تو
 از مخلوق و دون رتبه حضرت خالق است چه سر قبله کلام الله جامع جمیع الامم که مرتبه
 و لای کلمه تامه کن است مقدم بر فیا و نه و مخیر از رتبه کنه ذات مستکم حضرت حق
 همچون **تکلمه کلامیه** بوظاهر است که کلام صفت مستکم است و مخلوق حاد است
 ناقص صفت خالق غیوم قدیم باقی نیاز و بود و قدم کلام الله علی ما زیر بمطابقت
 و وحدانیت ظل قدیم ذات اقدس را خواهد بود و ازین نکته حل عقده مضمون بودن
 در قدم و حد و ث کلام اتم و لزوم خالقیت حقیقه از نفی مخلوقیت و غیر ذلک من
 الباطل طالبعینت قانند بود و از بیجا جمله عقده های ربان مقام قدیم از اقدم
 اعوان و اعلام خواهد کشود و خسته شبهه اصم رخ نخواهد نمود **خلاصه کلامیه** حاصل
 آنکه کلام قرآنی ختم کلام سبحانی در ششمه در کیمه اعجاز مرجع جمیع معجزات همه انبیا و انجمن
 و معجزات جمیع انبیا و اولیا تمامی مظاهر و بحالی اعجاز خود شیدا است از قرآن است تمام
 اعجازی چنانکه بنور برهان با هر از افق بکینان ماهر تافته و دعوی بر وجه باطن و ظاه
 صورت بیان یافته است بحرف بر وجه افاضه و بیجا است و بنای معلای افاضه و
 دامنه حضرت کلام الله کلمه نامه جامع کن مرجع کلمات لبحاریه نامت نامی مجموع کلمات
 ثامات الهی بنیان و بنیاد است در مرجع همه احاد و انجمنی اعجازات و تمامی انواع و اشخاص
 افاضات و بیجا است کلام محمد سبحانی و قرآن حمید بر باقی است که تعبیر آنکه بکن در لسان

کلام

کلام

تذکره

قرآنی است و منزلت همه انحاء افاضات چه از بابت معجزات چه منجزات معجزات است
 کلام الهی منزلت وجوه و فتور از حقیقه اعتقاد و لبها للباب و حقیقه اعتقاد در
 هر باب از ابواب شیت هم وجود و فتور و تمای ظهور و بطون آن باب از شیت با مرجع
 ما با است و گفته نام جامع کن اول و حدائق و ظل وحدت و وحدانیت سبحانی که لب
 اللباب قرآنی است افاضه نام عامه سبحانی و ایجاد مطلق حضرت حق و قیوم مطلق و
 رحمت و سعده و نفس رحمانی است و منزلت قرآن محمد کلام اللغات است و کتب و صحف
 اسمانی منزلت روح امری کلی از اجساد حیوانی و منزلت نور بسط عقل کوی و علم
 بسط محیط عقلا فیما فی صور نورانیه عقلم ارباب انواعها از لوح نفسانیه قضایه
 و قدریه اسمانی است و افاضه ایجاد و وجهها اشارات گذشته و بیانات نوشته گشته
 خاصه عالم امری و استفاضه و نوار خاصه علم خلق است و حکم منزلت حضرت خلی
 منزلت کسب محیط ظرف نور محمدی هم از سائر اشیاء بهرین بجزی جاریست از اشیاء
 نه سر بودن سائر معجزات و عامه اعجازات سائرا بنمایا مظاهر و مجالی اعجاز و معجزات
 کلام الهی بلکه همه معجزات حضرت خلیق مظاهر و هویدا است و از مراتب مزبور معجز
 از بیان حقیقت اعجاز قرآنی که هر ایات و بیانات است **تکمیل فیه تحصیل و تفصیل**
 و اما اشارت سخن در بیان اعجاز قرآن با سلوب اکبر سلف پس در وجه اجمالی بوجهی است
 که از کتاب مستطاب بحلی عالم ربانی ابن ابی الجوزی ملا الله نعم فریجه من انوار نقل
 خود و بعد از نقل معهود از طریق خاصه برهان نقاب احتجاب از هر چه دلکش شاهد
 مقصود قرآنی چه غیر قرآن با ذک الله تبارک و تعالی بخواهی که اکنون شایسته بود که
 در وجه تفصیلی خلاصه اش اینست که قرآن ایما بحسب حاله نفس و بحال فی ذاته معجز
 و بذات بناته خود بر بنه اعجاز فایز است و یا با لقیاس بخارج از نفس ذاتش بحال حظه
 حال غیر ملاحظه حال و کمال نفس قرآن مراتبی از اعجاز و عجایب و غریب از معجزات با

جلاز است

عجایز است اما وجه اول پس اعجازش با اعتبار کمال فصاحت و بلاغت و با هم بد کمال بلا
 و فصاحت با اعتبار حال نظم عجیب بغایت فریب و ترتیب و ترکیب بس عجیب دلکش و لذت
 از باب جزالت و کمال جزالت است و اما وجه ثانی پس اعجازش با اعتبار ملاحظه حال
 افتخار حضرت منزلت علیه معلم من لدن الله و ما یومن لدن علی الله علیه و اله و المرئین
 حاله و کماله و یا با اعتبار ملاحظه حال غیر منزلت علیه صلی الله علیه و اله و المرئین لکاله
 و حاله است و ثانی با اعتبار ملاحظه حال وحوال قبایل و طوائف عرب چه مخصوص بحال
 مقاتل از همه قبایل ایشان و یا با اعتبار ملاحظه حال و کمال همه قبایل و طوائف بفرق
 انسانست اگر چه درین باب حق سخن با سلوب اصحاب این است که قرآن به همه جهات
 سراسر معجز و همه شقوق و وجوه مزوره با در اعجاز حاوی و جایز است و در هر ای
 قاصد اعجاز از بین باطن قرآن اشیا الله نعم بدرجه شرف قبول فایز است بعون الله نعم
 میگویم و از عهد بروک محایم بلکه منت خدرا عزوجل که از عهد این دعوی بنوا کرد
 عبرت باشد بیرون اندام و راه انبیاء مدعا را بهمه اسالیب ذبیا بنمایا بیان خود نشانی
 دارام و لیکن مسئله وجه اعجاز قرآن محل خلاف و فرقی عامای اسلامیان را بعد از
 در نفس اعجاز در مسئله وجه اعجاز اختلاف است اختلاف اول در میان سلف اعتزال
 و غیر اعتزال از سائر فرقی اصحاب فضل و کمال فارباب قبیل و قال است و فرقه معتزله باقی
 برانست که اعجاز قرآن نرفی نفس بلکه با لقیس بخارج بحال حظه کمال وحوال مدعیان
 و بعد از عزل نظر از رای اعتزال از تمهید فرقی در نفس و کیمه فان کتم فی رب ما نزلنا علی عبد
 فاقرب الیه من مثله قبل و قالی در میانست قال صاحب التفسیر الکبیر فیه فیها التفسیر فی مثله الی
 ما اذا یعود فیه و همان احدیها اندامی مافی قوله ما نزلنا ای فاقرب الیه ما هو علی صفة
 الفصاحت و حسن النظم و اللغات ان یكون عائدا الی عبدنا ای فاقرب الیه ما هو علی حاله من کونه
 بشرا و هم لم یقر بالکتاب و لم یأخذ عن العلماء و الاول روی عن عمرو بن سعید بن عباس بن الحسن

بجای از انسان چه غیر بحال
 محار و صلیوم

واكثر المحققين يدل عليه وجوه الاول ان ذلك مطابق لاسماء الابات الواردة في باب التخييل
 من ذكره في بوسه فواو بسو من مثلها لثاني ان الحرف انما وقع في المنزل لانه انما قال وان كنتم
 في ريب مما نزلنا على عبدنا فوجبه حرفا لعنوا اليه الاتي ان المعنى وان اردتم فان القرآن ينزل
 من عند الله فيها وانتم تشكوا مما يأمركم وقضية الترتيب لو كان التضمير مرددا الى الرسول بان
 وان اردتم في ان محمدا منزل عليه فها قرانا من مثلها لثاني ان الضمير لو كان عائدا الى القرآن
 لا يتخفى كونه عاجز عن الاتيان بمثل سواد اجفوعا ولا نفردوا وسوادكوا نوا اميين او عا
 محصلين اما لو كان عائدا الى محمدا فذلك لا يقتضى لا كون احادهم من الامية عاجزين عنه
 لا يكون مثل محمدا الا الشخص الواحد الا في فاما لو اجفوعا او كما نوا قرانا ريب فلا ولا شك
 الانجاز على الوجه الاول قوي الرابع انا لو صرفنا الضمير الى القرآن فكونه مجزئا انما يحصل
 الكمال حاله في انفسنا ما لو صرفنا الى محمدا فكونه مجزئا انما يحصل بقدر كمال حاله في كونه
 بعيدا عن العلم وهذا وان كان مجزئا ايضا الا انه لا يتم الاستقراء بوجه من نقصان في حيز
 فكان الاول اولى الخاسر انا لو صرفنا الضمير الى محمدا لكان ذلك بوجه ان صدور مثل القرآن
 لم يكن مثل محمدا في كونه امينا ليس مستعانا لو صرفناه الى القرآن لدل ذلك على ان صدور
 الاثرى مستغنى فكان هذا اول وههنا وجه التفسير في حواشي الكشاف وهو ان عود
 الى العبد ترك التصريح بالسورة الحاقا بها فيحتمل ان مماثل القرآن نظما واسلوبا مع ان
 هو العبد في التصريح وفي الكشاف وجه اخر لم يذكره الامام وهو ان التجميع الى ما هو الملا
 لقوله تم وادعوا شهداءكم من دون الله اقول اهل الوجه فيه هو كون القرآن مبرا لله ومن
 لكن يتولى من عند الله وكان محمدا يدهوا شهداء الله تم والمعنى من الاتيان تالي الشهادة فانهم
اكال بعد اكمال وتفصيل بعد اجمال اما وجه اجمال ذلك في نفسه وسر مجزئ بولس في حد ذاته ليس بورد
 وجه است وجه اول كمال فصاحت وبلاغت است كه فصاحت وبلاغت شعار ودار عرب
 به الا فتخار عربا شتم ثوف وحسب است وسر ظهور ووضوح دعوى است بموجب وجه وجه
 معهود

بالتخييل

معهود مشهور صريح بورد في كتاب امر صعب مستصعب وامتناع ترك اسهل يرتد
 شمس الخيتار صعب است واما وجه ثاني خاصه قران كه ممنوع الصدور از بنى نوع است
 پس حال عدم المثال كمال سرا باخذت جزالت محجوب وكال استخيل المثال عذوبت
 و تركيب وغرب نظم وتاليف دلکش دلغريب است واما وجه اجمازش بالتخييل بتخارج پس
 بيزرود وجه است وجه اول بملاحظه حال اميد استمال حضرت منزل عليه معلم من لدن
 وفريد من ليد به صبحه كالشمس في رابعة السماء است اي بودن الخفوت ويرى بوردش ان
 تعلم وتعلم بوسه بشويت از عهد تا هتكام بعثت ظ وهو بلا وصف دعوى با وجود كويت
 مدعي وشهدت قطع نظرا وجوده تدبير از حج قويه از ناصبه صراحت سجده كريمه وما
 نزلوا من قبله من كتاب ولا يتخطه جهنك اذا لارتاب المبطلون ابان وبهذا است فالعلم
 زائده شدن و نشو نما با فن در تحكيمه لطغوان هتكام بهت برسق در هتكام الشداواها
 ظلمت كبر و شرك جلي وار تفاع علم توحيد از زمين بوجه كل بوسه تعليم وتعلم التوى كه
 غماي برين دعوى كواه وان مقاله مدعا كوا است واما وجه ثاني ببران بيزرود وجه است
 چه در نزد ظهور دعوى و صدور محمدي برفقن تمكن تخم مدعي جافرا نايان بمثل قران
 اعراضا ز معارضه بالخيال بكار به دار كتاب مبارزه از ان خروج مكار با بسلب قد مرت و
 تمكن از ان منوطه و با بعرف اراده اذا تيان سستند و منوط است وهو يك از سلب و صرف
 سر بورد نزد محمدي مذكور در جمله اجماز قران محسوب و معدود و بانكونه از مجزئ
 قران بهنايات بزمان از قديم وحدوث بسع معروف و مشهور است **تخييل فيه تكميل**
 فانكا برسلف در اين مقام مثل بوردت و مشهور و بوي سلف مرهلق بلجون ناب
 و دستو است ذكر مثال سيمار بركش حال اي افزايد كه اكر صاحب دعوى تحدي بتميزك
 عوانكش بنابيد و مخالف معارضه از عهد تحريك سوا نكست خود بويابيد ايضن بالقران
 جان بتميزي و بجملة اجماز شمره ايد و در جانب معارضه چه بوجه سلب قدرت و تمكن چه

والضعور والعرج لا يتصور بدت الاخذ بالظهور ولا يتصور الوجود الى السر والسر وما بعد
 الامن الظاهر والعلن وبدونه يلزم الظفرة الباطنة بالضرورة ومن هنا قال الله تبارك وتعالى
 واتوا البيوت من ابوابها فتفتن **توضيح فيه تنقيب** وبجاءه اخرى هذا انما هو عدم اعتبار
 لا اعتبار بالعدم وكون ما بينهما فعند اخراج الخواص التصل من قدم مولا ناعم لعدم تعلقه ببدنه
 لا يتصل به لا لعدم بدنه وعلى هذا المنهاج يطرح السالك السائر الى الله في بعض احواله عند
 من اعماله عالم الطبيعة وهو قسرا لعالم باسرها ويلتذلقه ولت لبه بان يخطر في كل وجه
 نظر الكاسيات العارفين بالفرض حتى يعلم انه تحت جناح اى ملك من الملائكة الارضية السفلية
 الطبيعية وهو في شدته اى ملك من الملائكة المدبرات السموية العلوية الطباعية وهو من
 اى ملك من الملائكة العقلية والى نور من انوار عالم الربوبية وهو مظهر الى اسم من اسم الالهية
 اجلاله والجمالية وهو ناش من اى شأن من الشئون الغير المشابهة التي يكون للذوات اللدنية
 حتى ترقى الكل في الوحدة الحققة لا يلتفت الا الى الحفرة الجمعية القرآنية ويعرف معنى قوله ثم كل شئ
 الا شيا بشئ محيط ومحيط بما احاط هو الله ثم وهذا هو سر سالك السالك الى ذى العرش
 سبيلا حتى يدخل حرا استباح اليه ثمات كل شئ وعرف معنى بابها الامانة انك كالمعنى الى ملك
 كدحا فلا فيه ويهلى ربه بما ناهى مولا ناعم الله ثم في يوم عرفه امرت بالرجوع الى الاله
 فارجعني اليك بكسوة الانوار وهذا بقر الاستبصار حتى ارجع اليك مصون السر عن الظل
 ومرفوع الهممة عن الاعتقاد عليها انت الذي تحققت الاثار بالاثار ونحوها لاغيار محيطات
 افلاك الانوار ثم ان ساعدا التوفيق فوق للسر من الحق الى الحق يتامل في كيفية عمل الوجود
 كعمل جبرئيل بشرا سويا لرم ووجهه ليجيب الله وتعمل الائمة في ان واحد من المحققين
 مختلفين في ما كن متباعدة كما يوحي اليه باحار همدان عند توفى ومن ذلك اخطار مولا ناعم
 يوم واحد عند جمع من مواليه في ما الكفهم حتى يعرف ان قوام السافل بالاهالي بل السافل يمثل
 وتجليه لا لاهية الحلول والاتحاد بل غلظتى يعرف بقطبقة خلخل اعداد فرى السوء في الكثرة يعين
 البصير وبرى الحق ظاهر في كل شئ وقوتها لكل ظل وفنى وتقول كما قال الله انت الذي تعرفت الى

كل شئ

كل شئ فابنتك ظاهرا في كل شئ وانت القلم لكل شئ با من يتخلى بك الى نهاته فخطت عظمه لا
 وبمن استوى برحما ينفذ قصارا العرش خبثا في ذاته كيف تخفى وانت بالمشظا لا يحفظ اهل
 تغيب وانت الرقيب كما هو فاعلم انه ليس في دار الوجود وحضرات الغيب والشهود الا هو
 وشكونه واسمائه وافعاله واقامه وربما ظن فلان ان هذا حلول البوب في القصور وليس
 عند من يوزن الملب من القشر وفوق المر من البرلان ذا الصورة ليس في المرارة بوجه بل الذي
 في المرارة انما هو وجهه ويون بين الشقى ووجه الشقى كيف لا واثر الشقى ليس بنفسه ذلك الشقى
 وارت القائل من الشاخص واينا لعكس من العكاس **بواقن** بوجه تامله كورد كبرياك
 اى بوسنته نعم وجه الشقى وجه انما هو الشقى بوجه لوجه لا بوجه لكنه وفيه سر عظيم ومن
 جيم فينا استغنى للبحر في كيف يدعوك بعلا ويذرون احسن الخالقين الحكم لجاهلك يتبعون
 فيا قوم انى برى مما تشكون ثم ان كان من السابقين الذين سبقت لهم من الله الحسنى وما
 العترة الا زليمة الى السوء في الله وجذبه جذبات مرتبة الرحمانية الى مرتبة اهل الله وخاصة
 قسور المجدات من لوب الوجودات الخاصة وتخرج بنوا الفهم من ظلمات الهم وحسبك حجاب
 قدنى الخيال وحل عقلا العقل وقدى قندى من دار الوصال وبلغ الى مقام قال جبرئيل
 روت اتمله لاهترقت وتحقق يحسبته محوت لاغيار محيطات افلاك الانوار وعرفان زالا
 رفيع الدرجات ودخل حرم الكبريا فقال ليك ليك ذا المعارج با من يدى جمالك في كل باب
 استملك من جمالك باجماله وجمانت فيه من الشئون وفهم سر قوله استملك بمقام الاله الحق
 لا تعطيل لها في كل مكان من عرفك استبح من الشعب والنصب وفهم سر قوله يارب منك
 بك واليك كيف ترمم بمقالتي وهو منك بوز اليك وهذا نحو لا ساحل له وليس وراء عباده
 قديم لكن هو شئ محال وحل حال وقيل من تحقق بحق هذا المقام المتعال ويهدم عليه تحصيل
 الاتصال فهذا العنود منهن لغوا لذكروا وعوا لذكروا من طبع قسور اخصوصيات وانك لى
 وللب لب الشوق في المقامات يشغل عما وجوه من الاعاداة واكتبهات تذكره لطلاب المقام

سبحه

اشاره الى كيفية احتواء القرآن على الاصول الجوامع وكذا مرجع الجوامع في ما يباح محتاجا
 وايات باجيب من المعالک ووقفنا لسوء تلك المسالك فلا تكون باطال المحتج في
 تلك الجواب من المستعملين بالورم المكتنيز بالخطاب من الشياطين لقا تعين بالقصور
 اللباب وبالسراب من رحيق الشراب ولا من الباطنية الملاحدة المحررين للملك عن مواعظها
 بل ربح الحشوية القشرية والباطنية الملاحدة وكن محمداً من شجرة مباركة زيتونه لا تنفرت
 لا غريبة لا نصرانيا ولا يهوديا بل حنيفا مسلما يخرنا جميعا للخير الخصال جملها بين القاد والباين
 في كل وطن من اوطان ^{موطن} وحصلنا استطعت من هذا المأرب والى بالک وکل ما انت من
 المسائل واخرج من الظلمات الى النور سارت في ظلمة لغوس راو احرقة والظلمة والظلمة
 الرؤيا اذا الدنيا مزعرة الاخرة واداء الدنيا وابلية وليس للانسان الامانة ومن كان
 هذه لغة فهو في الآخرة له وان الاخرة هي دار القربى والبنا وليس بعد الموت بمسئب ^{الدين}
 كسب ولا اکتساب ولا مكسب ولا مكتسب فباطون له الواصلين العاشقين وبادقوى المسائل
 المتناقضين الى عالم الألقار ويا بؤسا للقائلين المتكبرين الطريق الهدى والمحررين المرهقين
 عن طريق الاستواء اصبرهم على النار هذه الورقة فيها تذكرة فمن شله احتذالى بره سبلا
 وما تشاؤن الا ان يشاء الله ولان تجد لسنما اسم عبد يلا فان الهدى هدى الله والله
 يقول الحق وهو يهدي السبيل وهو حسي ونعم اوكيل نعم المولى من انجبه شرط بلاغ
 با تو سبكم **:** توخواه از سختم پندک خواه ملال **:** وفي اشروع عما كافي معذرتهم بدار ايضا
 كان **:** بيل را ياد امنا دهند وستان **:** والحاصل بوسر برايجاز قران وامن اجلاش جنانا که
 اغارت دفت اذان بر تو که از چون من بعرضه بي مضاعت در مضاعت صورت تقرب و شوق
 پذيرد وليکن از خوشه جيفي خرمن اقبال زير کان ووزنه کشود برقع کوشه از غلبه صاحب
 بسوی چهره و لکن افتاب اشاره نمود در حقیقت کوشه نمودن ووزنه کشودن اين تذکره
 مضاعت عشا به انت که سراج کس سراج از افتاب جوید وبادش حال از سخن انجال نمود

بلغة

جهان

جهان تاب کويد دجوم للشياطين الذين يوسوسون في صدور الناس اكون وقت ان
 که بدفع تعرضات واعتراضات خصم بدرسم اشارت نمايد و عقده های بيده مبتدا
 هرزه در انجمنهای مدعی سرا با ابلهی با کفایدا کر چه بموجب اشارت و تبيينات کلاشه
 بهاری حضرت باری عز اسماء زجهته اقامه براهين باهره و حج بالغه قاهره از عقده اثبات
 کليه دعاوی بکراه تا کتون براند ^{تکلم} عقدها در ما سخن فيه بکسر ماکو کشوده گفته ابواب
 ايضاح و اقتضای مطالب در هر مرتبه بودی طلاب و اصحاب عبرت بخوبی که باب است
 و شایب کتاف آقا و اكون بعد از گذر بختها ما را اصحاب چون الله بتمتعین دفع تعرضات
 واعتراضات واهی ناشی از فراطیله حاجتی ام نیست وليکن تعرض دفع خصوصيتهاي
 تعرضات واعتراضات مزوره مفضل لمزید الا همما بجهت دفع وهم عوام کاله تمام چون
 خطای از منتهی نیک حجاب ظلمت اقتضای وهم انچه در بیای و کتای فهم بکشايد
 بصاير اصحاب عبرت و ارباب بصیرت را مصدوقه نور علی نور میماید چون تعرضات ^{خصم}
 بدرسم بسواری زانها اعتراض بر گفته بختی بسوا زد و ستان است که در خود حوصله
 خود اندیشه ها نموده بر نعم خود عقده ها از دین و مذهب کسوره اند و در کتابها ثبت
 بر فرق نیک از ناموس بفرود بلکه در معنی عقده بر عقده ها افزوده اند در تصورات از
 دفع اعتراض و دفع تعرضت خصم بدرسم معطل یا اعتراض بسوی بر عاریت حکمت دفع وهم عا
 اصحاب عبرت تصور نمایند که بچرخ و تعذیل دوستان و در قبول ایشان مقرانکا و کل
 اعتماد و مایه الاعتقاد تواند بود و اندیشه های و هم بافتنای همجوری بعرضت در اوردیم
 در حقیقت از دین و ملت عقده تواند کشود و یا از اینه دل صاحب دلی زلک جرت تواند
 جهات هیات این اختصایب من الشیاب و این السراب من رحيق الشیاب بلی در زرد ^{جرت}
 و ضرورت خضایب بر جای شیبای تواند نشسته نشسته یارید و ارباب پشت افشار
 تواند شکست **مریم الشیطان** خصم بدرسم گفته است و اینکه گفته شده است که بر غیر عرب ^{ثابت}

حقیقت

در السان

میشود همچو بودن قرآن با عتراف عرب بجز ایشان از ایشان بمثل آن پس گوئیم که اعتراف عرب
 بجز با قطع نظر از آنچه پیش مذکور شد که تصدیق اهل فن ضرورت نیست بفتح بجهت ما ندانیم
 زیرا که در این مقدمه عرب تمامی مدعی میباشند و مشهور است که خصم را قاضی نباید قریب
 دانست یعنی نیست و الا که تصدیق اهل فن در صورتیکه مجوز از فن معرفی باشد که
 فنی در آن یافت شوند مثلا چون فصاحت و بلاغت در کلام معتبر خواهد بود و در صورت
 مفروضه بدین است که از تصدیق غیر اهل فن عقد خواهد گشود پس اعتبار تصدیق نیز
 در بعضی از لازم و ضروری در بطریق مجوزات اعتبار مذکور بدین است که محض حکم و در حد
 و اعتبار علی رسم الاطلاق نزد اصحاب کمال بمعنی و در صورت مزبور مداب و در صورت
 و اما قسم بجز و اعتراف بجز از عرب پس بیاید رانست که حکم عرب از قدیم و حدیث است
 کانه است عرب مخالف محارب و عرب مؤلف مصلوب با عرب مخالف محارب پس ظهور بجز
 ایشان در اربابان بمثل قرآن و در فن قرآن از آن مجوی و همان اسلوب اصحاب نشوی که صورت
 محوری و ظهور پذیرفته است ملاک احتیاج مستحکم برین گران دین خدا و مخالفان ملت بیضا است
 و املرب مؤلف مصلوب مسلم حکم اسلام پس اعتراف بجز از ایشان و از نادان منزه ایشان
 در فن فصاحت و بلاغت از افاضل و دیان محبت بر منکر معاند مستحکم ظهور عنود مکار و با
 اگر چه نشاید ولیکن متحران واری جمالت و جرات و طاب لدان راه سلامت و دستکار بر انوش
 انصاف بدین حق این است که رهبری و داه نما است و دانسته شد که مدار احتیاج با اسلوب
 درین باب بود ظهور و شیوه بجز از مخالف معاند مستحکم و محارب لجاج عنود مکار بر وجه
 سلب قدر و صرفا ادا بهد بوجه دیگر از وجوه مذکور که کالشمس در اجتهت السماء لیل است
 معارضه سهله در نزد کشید و اختیار مکار به مصیبه بر حد ظهور و وضع بوسه است بین
 و در احتیاج بر منکر عنود چون نصران و یهود با عتراف مؤلف مسلم حکم مطاع اسلام امده
 مقام احتیاج نیست تا لازم آید که مدعی قضی و قاضی مدعی است و از بجا بیاید است که تعریف

بعد ازین

درین

در این

بعد ازین تعریف که میگوید جواب گوئیم که در هر مقدمه که قاضی یافت نشود ان مقدمه فیصل
 نخواهد یافت بدستور مزبور پیورده و دای است چه بر ط و مشهور در السنه و افواه مذکور
 که نفی خاص لازم ندارد نفی عام را شایسته گوئی شون مؤلف منصف در احتیاج بر مخالف
 نکلف و مخالف منصف منافی و مناقض نهوض جهت از جهت بجز مخالف محارب تارک معا
 سعی بجهت با اختیار مکار به مصیبه مستصعبه بر مخالف متعصب نهی است بخاط و مزج بصوت خود
 در میان بجز مخالف محارب و اعتراف بجز مؤلف مصلوب فرق نگذاشتن بمغلطه و مخالف که
 شیمه ذمیمه سوفسطا ئیه است راه و رخنه و رود نشیبه کشیدن از مقوله تنها بقاضی رفتن
 و معارضی بر کشتن است غافل از اینکه مغلطه مغلطه خط و خط خطه سوفسطا ئیه در برابر
 با هو حکمیه و حج قاه و عقلمیه در مثل بهر نیان دم افش سوزان کردن و بنس و مخالفان دم
 که کن بستان است **رجح الشیطا** و تعریف سیمین خصم سفسطه ایمن که گفته است و اگر گویند
 نشینند تصدیق حرب تا آخرش بدستور مبتنی بر خطا و مخالفه و علم لفرقه مزبور است
رجح الشیطان اما تعریف چهارمین خصم مغلطه ایمن که گفته است و اگر گویند که از قوا
 معانی بیان معلوم نمائیم تا آخرش پس بدان که طریقه در هائی در اینجا قرآن بمذاق خاصی
 دانسته شد سوکاری باستعلام از قواعد معانی بیانی ندارد چون کلمه فزون علوم حقه هر کس
 چه چیزی در زمره فروع مستخرجه از اصول ربوبه قرآن در آید و اما با اسلوب جمهره کس
 ان نیز بر وجه تحقیقی که حق حقیق بنصداق است جمع بیان همه وجوه مذکور بکسب مزبور
 است که تعریفها و تلوینها صورت محرو و فقیر بر بنویسند است و بنابرین اسلوب بر اسلوب
 و بلاغت قرآن که بجزالت و هدایت نظم بجزیب و غرابت ترکیب و ترکیب و لغزب مقرر
 معصوب است از کال عذوبت در طرز فصاحت و جزالت در نظم بلاغت بهر آن ادب از بس
 و مطلوبت نهیست است که طرز دلکش و نظم و لغز بیش میزان رد و قبول قواعد معانی و بیان
 و مرجع ادب در فنون فصاحت و بلاغت و ملاک و مدار فصای جهان و بلهائی دوران گفته

بلکه قواعد معانی

هر بیشه کان موی که خالی است **بی** شاید که بلندت خفته باشد **دوما** باطنی بودن بوجه **کلی**
 با فصاحت اتم منافی نیست که فصاحت عربی را با فطری و جلی است و لیکن شریه مندرک
 امیت حضرت شیخ محمدی ص از جمله هجرات قرآن چنانکه در شرح حال اسلوب اصحاب برشته
 تحریر و تفسیر کشیده شده اند از جهت مجرد فصاحت بشیء عربی است بلکه معنی بودن قرآن
 وجود این بودن حضرت شیخ مکانه باعتبار احتیوی قرآنست و بحال و غیره از قانون علوم از
 حیثه احصاء بر بودن و احاطه قرآن بر اصول و مدارک کلیه ما کان و ما سیکون بمنزله کمال
 فصاحت و بلاغت و جلالت و عزالت و جلال و بعد بسعادت و انداز طاقیت بشرفزون است **سوی**
 حقیق بقصد این همین است که قرآن از طرف کمال چون در فضائل و کالات جامع کلیه خواص
 و جمیع شجاعت همه فنون است ای بودن حضرت منزل علیه بهمان بر اینست که قرآن نازل از نزد
 ذات یکانه علم حکیم قدر نبوی چون است **دویمه** سر لطیف و دل شریف چه احتیاج فی انجمله
 به تعلمات و تعلیمات متعارفه و محتاج بودن با کتب ابات بشریه در علم و عمل و **الجزله** منافی تمام
 استعداد و قوه فطریه و مناقض جامعیت ماده در استعداد و قوه برای تعلمات لذتیه بر وجه
 کلیه است برخلاف اوست صرتم و فی بنای بیعت از تعلمات بشریه که کا شفا از جامعیت و
 کاملیت استعداد و قوه فطریه و اما در بودن ماه بوجه کلیت برای تعلمات لذتیه است **سویام**
 چه گفته در باب که چه در می در این باب گفته شد **فصل دوم** بلکه ازین در وقت گفتیم
 باشد **سویوم** بهیچ وجه دیگر که بر کشت از کمال عبادت و جماعت خود افزود که اگر بیکد و شاعر **فصل**
 عصر بندرت یافت میشد **سوی** نخواهد بخشید زیرا که انوار کمالی که در اسلام
 که بنا و در دند مسلم ندایم که اگر می خواستند بیافوزند غیبت است که انجام کار و بکنایه
 انجا میدا عتقانی نمودند خصوصاً صاحبان فهم زیرا که چون میدیدند که خلق را از دست برستی
 بخدا برستی میخواستند پس کوان نبود ایشان از عود او و از اینکه تا او در مکه بود جهال قدر
 بنافتند بر ایشان مثل ان فایده مترقی غنی بود و بعد از آمدن بمدینه تا امر از جهلک **سوی**

ان قدرت

بعلت آنکه ما را اسکند
 در مکه بود چون قیل
 گفتند که چه خواهد
 شد

ان قدرت ممکن نشد که اظهار توانند نمود که توان مجزوم نیست و چون **سوی** به غیره بسعد و من مثل
 میتوانم آورد و او را ام انجی حقیقه حال این است که ان برده سزائی نیز چون بسیاری از دعای
 دیگر و بسنی بر غلط و سزج میست نمودن بجهت عام فریبی و اغلب این دعاوی چنانکه خود و شد
 روی شیطنت و نکلا مبتنی بر طریقه مغلطه و مغالطه بتنای سوسطای است چه عوام **کالا** انعام
 که طبر از جانی ندارند و بسیاری از **سوی** انرا که خود را در زمره علمای اسلام میشمارند و از اسلا
 و الحوال و احکام اسلام بیگانه بمشابه عوام میباشد انعام دادن و مانع ساختن بیک شیطنت و
 نکلا و طریقه تدلیس و تلبیس بمناکه اقتدای با بلیس در طریقه اضلال و اغوی است کتایب
 نما است در اینصورت دعاوی بی با بصورت با دار با بجا ارعای نماید بد بهیوات مسلم
 با عا دل و **سوی** چهارم نظر عوام و بیخبران کالات انعام بجای نظریات مسلمة النظریه بجای نما
 و اما تعرض المنان کالمعدوم تعرض دفعش گذشت و عدت و کثرت نقصان در عرب بموجب
 معلوم کثرت و آنچه که در **سوی** در معارضه با مقدری وجود است نذر و سه نذر **سوی**
 خود کافی است و کثرت و عدت در معارضه مزوره **سوی** معتبر نیست در بعضی قیاس **سوی**
 مزوره را **سوی** کثرت و عدت و اعتبار کثرت و عدت داد در معارضه مقدری مسلم **سوی**
 جو غلط بحت نمودن و در راه عوام رخنه و سوسه کشودن و بمواد مغلطه و سفطه افزودن
 باعث دیگر متصور نیست چه پرواضح است که مقدری که خود بنی است بکلیت قلت عدد معارضین
 در این مرحله منافی با کثرت و تمکن از معارضه با کثرت نیست معارضه لفظی بلفظی محاربه نیست و
 سه نیست تا کثرت و عدت دران معتبر باشد و با بکثرت و عدت غلبه اسان تو و بشرف **سوی**
 بیشتر باشد و خواب منع از نیا و درن و ایتان بمثل نتوانستن هر دو نیز گفته است که برهان
 ترک معارضه **سوی** سهله چه سلب قدریت چه تصرف اراده چه بوجه انتفای تمکن از فطرت بشر
 اختیار محاربه مستصعبه است و این دو سه وجه از جواب بنا بر وجهی همی درین **سوی**
 دان کدم قریب ما نزلنا علی احدنا فا تو **سوی** من مثله بسوی مای در همان زمان است و اما بنا بر

چه جای

ظهور میزور بعد تا پس در جواب وجه اخبر معین و توجه ان بدیهی و بین است چه انتقادی
 ممکن من مجال محذوفی که نه امیا حکما بین و بدیهی است و بر فرض امکان وجود ممکن بین
 الاستحاله و وجه اول نیز جاری است ولیکن بعون الله هم ما را حاجتی باجاری بر فرض
 حج نیست و تعلیل معین مزبورین با اینکه مادی که در مکه بودند تا آخر قطع نظرا از استقامت
 بر وجهی از مکا برو و مغالطه بقاعده اداب مناظره تا موجه و تعلیل است چه منقوس
 مدعا چه مستند چه غیر مستند بعد از اقامه دلیل و برهان بران و بنیان مدعا بطریق ان
 برهان بنص قاطع قواعد علی میزان مبرهن البنیان بین البطلان است و آنکه دعوی کذب
 تعلیل مزبور مذکور است همه کذب و افترا بهتان بی اساس و محکم و زور است چه از تو
 و از سر و از اخبار و الار و قصص و حکایات بسیار زحد بین مخالف دعوی مزبور
 و در افواه السنه طوائف نام مذکور و در میان خلق عالم نه تنها جبار عرب و عجم معروف
 مشهور است **تویج و تمییز** بی شریک و در رخ کوی بنا که دعوی قطعی می نماید و
 کذا فرمایند که بعد از آنکه جدمیه تا اسر و زامد هیچکس بلا از عرب ممکن نشد که اظهار
 نماید که قران مجزه نیست و محمد ص پیغمبر نیست ای بشیرم بخیلچه ارعای موافقی پس
 همه خود نیز بیهای معروفه و جنگهای مشهوره متواتره و انکارهای متکوره از عرب و لامیما
 اشراف عرب بعد از هجرت انحضرت از مکه حتی بعد از هجرت ان حضرت هم با عزت ظاهر
 با حضرت مرتضاعا و بنی فاطمه صلوات الله علیهم و لعنة الله علی اعدائهم و الناصبین
 الحروب و الحاربه چه بود و اینهمه غزوات بعد از هجرت چه قبل از هجرت چه بعد از هجرت
 و قانع معروفه که از منبع کینه در برینه و عصیت جاهلین اشراف عربیت برستی سبیه جوش
 و تراش نمودن کجا و از چه جهت رخ نمود از کجا و از چه جهت رخ نمود ای آقای پادری اگر خبر
 ادبای نداری چلا بپهوه رخل و تصرف در معقولان بجا استقائ و اگر واقف از احوال ایام
 گذشته ای شوخیر این همه خود را مفتوح و رسوائی غنائی در معقولان غلبه از انثال تو بسیار

و ازاری

و ازاری ندارد ولیکن اینهمه بیپهوه سرائی و کافرا بجاری در محسوسات حیرت بر جوش
 می افزاید بلو قضا بجه چاره و قدر راجحه معالجیه تقاضای قضا و اقتضای قدر نیست که
 من خون گرفته مادر مرده را قسمت و نصیب بابتلا ببلائی معالجیه امرای اشراف ناسه آقای
 پادری است بپهوه سرائی و هر زهر سرائی دیگر شرا انکو که گفته است و اگر مسلم و مسلم کتبا
 مثل انرا بیاورند و نتوانستند باز ثابت نمیشود که مجزه باشد زیرا که هارت جاری شد
 که در هر اساق کتابیست از سلف که مجزه هنوز مثل ان بیاورده اند مثل کتاب هر دو
 در یونانی و همل در ویلی و همچنین در سایر السنه و در بسیاری از صنایع که در زمان
 احداث شده است که مثل ان را با وجود سعی بسیار از مردم بیاورده اند بخلاف قران که
 بان صنایع کم کسی بسبب اعتقاد یا ترس در صد ایشان بمثل ان برآمده و چون این ثابت شد
 که هر گاه نتوانستند مثل انرا آورد باز مجزه نیست پس معلوم میشود که آنچه در قران مذکور
 واقع شده است که اگر قران مجزه نیست بیاورید مثل انرا چاکونه است انتمهای طرفه تجیبا
 است بحجب بیپهوه سرائی هر زهر سرائی است مشهور است که در رخ کور افاضه نیست بغض
 ازین در بیان مجزه بخود بموجب هر زهر سرائی خود عاجز مانده بالآخره اشراف و التزام
 که مادی که دیگر ای ان عمل را نکرده است حد مجزه که خارق عادت کلی است بر او صادق
 است و همین بس است مانا و در دوجای دیگر هم بموجب همین منضمون کذب استخون و
 نظیر این معنی در تعریف و تشخیص مجزه اعتراف کرده بود و بوجه انها عبارها نموده
 مؤلفه ها کشورم و اکنون میگویم اما اول پس بنا اعتراف و التزام کن شعرا و هر یک از ان
 کتابهای السنه سلف و هر یک از صنایع محدثه در سلف با وجود صد سعی بسیار
 ایشان بمثل انها از خلف و ممکن نشدن ایشان از آوردن مثل انها بطریق اولی حمل
 صادق و صاحب مجزه بودن صاحب کتاب مزبور و صاحب صنعت مزبوره بر وجهی حق و
 اولی با تعریف و تشخیص و تحقیق و تعیین او در حد مجزه و با تصریح او بکتابت نمودن همان

دهم و نهمم

موافق و مطابق است در این صورت پس بجز آن بودن قرآن نیز حسب آن شخصی و تیز بوجه
 و لحن مطابق و قرآن با آن کتابها و صنایع در وجه مجزوه بودن موافق است خلاصه
 و تناقض و وضع در میان نه بوده ازینجا و پیوسته سابق است الحق اینگونه از افتتاح حال
 رسوائی در مقال با از جهت افراط در کسائی و زبان ددائی بمکافات عمل از علم غیب
 لایزال و علم بزل سوار و لایق است و اما ثانیاً پس پس بین و بردهی است که کتب مزوره
 صنایع منکر و تعلیم بشری منوط و بتصنع و تفکر و تدبیر و کتب پیشه اندیشه بجهت
 ادبی است مستند و مربوط است بخلاف قرآن بجمع جامع علومیکه از حیثه احاطه در مرات بشر
 در جمع جوامع ذنی بیکه از حد قوه بشر افزون بجموعه اصول کدماک و ماخذ احوال کلیه ماکان
 ماسکون است با وجود ائی بودن حضرت و نشوونما با فائق در تکوین طغیان سلطان جهل و
 جنود لخر و در جهالت و ضلالت بدیهی و بین است که منقول از نزد حضرت ذات سبحان است
 بالضروره از حیثه احتمال شاکت بشری بیرون و از انداز شمل قوه فاعله اندی بصنعت تعلیم
 بشری و تصنع فکری هزاران هزار مرتبه بل علی غیرا لنهایه افزون است و ان دعوی در نزد علم
 خاص بعون الی و اشکات دبابی بعد از اقامه بر اهین با هو حکمیه و حج با لقمه عقلیه و شریعت
 ان حضرت ختی منزلت صلی الله علیه و اله الوریون لکله از توان اظهار و تطافرا از صحت
 مثنی بشری و شوق و شایان قرین و بشرف و وضوح و انضاح مقرر است و کونه استنباط این
 لطیف بدون استناد باخبار و افار ما قرآن از معادن حکمت و معصمت م و بدون تمسک بکشف
 حال از معاصر عام حقیقیه کشفه متکلفه بنور ولایت از حوصله فطرتهای بشریه بیرون و از انجا
 قوه طاقت و استطاعت بشری افونست و این معنی و زید نظم بحیثیه از فصاحت و بلاغت و طرز
 تریب از عذوبت نظم و جزالت تریب و ترکیب دلکش و لایق با ای بودن حضرت ختی منو
 محرمی که در با نسائی است قها سش بکتب مزوره و صنایع مذکوره از یونانی و غیر یونانی چون
 کمال ذات بیکانه به معنای قادر ماهر بزدان بحال بنده عاجز و قاصر مقرر در نواقی ناشی از شدت

و نادان است

و نادان است نفر که در یکجا که در آنش با بتوان و از شدت و ریبطی در نفاق نزول قرآن و در وجه
 و وجود کتب موصوفه و حد و صنایع مزور از حلیه اقلان محرمی و عری و وی سرت ریشه اشکال
 با سلوبی اصحاب جدال و ادب قبل و قال ما در مذاق این گونه از مقال محض اینند ایدم و غیر
 کمال قواقی پایه جلالش از آن برتر که هر رسق بدانش تواند رسید و یا از کلین کشفش کلی توان
 چیدم **لختاس** الفتناس الذی یوسوس فی صدور الناس در تعرض ششین
 با شکال مشهوری که خلش زیاده از درگاه حوصله هم عوری است بخلاف سار تا نه که ابراد
 کند است اغنا خود در طریقت بیان در از به عقد کهنه و مشکل دروینه دارست او در خود ساخته
 بشمه طفره که مفروضان شیطنت و تکرا بیکان اسعد بوداشته زبان هرزه درائی بسلب انجان
 از قرآن با وجود قرآن ان بکدام کفود و کلت و اگر کیندر در صورتیکه محمد پیغمبر نبی است
 تکذاب که او قرآن آورد و محرفی کند و با بعد از شکی با است بدست دیگری مثل انجاری
 و کذب او دلا سازد زیرا که اجوائ مجنون بر بد کاذب محال است کویم که افسسله منوط است
 بر آنکه بر خندا واجب نیست اولاً است که خلق را بهر قسم باشد تکذاب و ضلالت افتند و این
 سلم نیت با ولا حقیقه الکره بیستم که دین پیغمبری کاذب بیخون زودست و دیوانه و لاج دایم
 و هم چنین بت بستی و انبیا در خصوص خود و اجوائ مجزوه بر بد کاذب هم نشد است زیرا که
 چه قرآن بکجهت حد مجزوه که بخدی باشد بر او صادق است لیکن جزه دیگر مجزوه که خوق عادت
 کلی است بر او صادق نیست پس بخدی بر غیره خوق عادت شده است و جهت خلد بر شما تمام
 که مجزوه بر بد کاذب جاری نساخته است انجهت المظفره بلو این طفره و ندانده و با مزه فاضل
 جاری بقانون اداب مناظره برخلاف فقرضات و اعتراضات کدشته و بسامری از اینها
 که هر یک از سمت اداب بیکانه و از کمال بیویطی و خلط و مزج سوسطائی و مغلطه و مغالطه
 عامیانه در امر ضابطه مجزوه از قاعده علامت و نشانه است ملاحظه افوا و تعریف کشف از
 انضاح حال صاحب الگوته از بیهوده سرا بیهام موجب کلال و باعث بر بجهت بال اصحاب فضل

اعتزاز از این تفسیر
 کرده آمد و صاحب

و ادراک کالت و لیکن چون ماده این طفره در اندام از عهد قدیم میباشد و ماده و عقده ^{الاضلاع} صاحب
از دست احدی از اهل حل و عقد در سه نفس و ابط و قواعد متعارف و عمومی که هر حق خلص کرده
نکشته و بنده حق تحقیق و کشف حق حقیقی بقصد حق در بین زمین حری بختی محتاج بود
قلع ماده عقده گنده از روی رقت و تدفیق احدی از بزرگان رسمی نکشته است که علم است
سر بر قبیل است و قال: نه از و کیفیتی حاصل نه حال پس بوجه مقتضای ذات لا
لا يعرف الا باسبابها بمقتضای تحقیق انتهای واقعا البوت من ابوا بها چون از کشف سر
کار در بین باب لابد و لا علاج و تحقیق مشهور بتلطیف و تدفیق و بدان حق تحقیق و تصدیق
در ازوم و وجوب لطف معروف بمقرب بطاعت و مبعدا از معصیت بر خدا محتاج است
برای اخوان صفا و مستحسان راه هدی و ظالما تحقیق و سالکان طریقت بر نفع استقامت
بوجوب شریعت سیمیه سهله بیضا فرجه میدارد و در ری از کشف حقیقت حال در این مقال
الاشکال مستصعب الا بحلال بعنا براه تبارک و تعالی کشاید که در فهمید عقدهات
مباری و تشدید اسطفا و مباحی تا سیر کشف اساس لا اکره فی الدین بساطی بود که با
الحلال این اشکال مستصعب لمثال و امثال این اشکال مستصعب الا بحلال چیده شود
اشاد قهای فهمید بمتنا تنبیه و انبیا نمود که ازین نکته بسی عقده خواهد کشود و در بعضی از
ماضیه یا برخی از خواشی گذشته تعرض بیان کیفیت وجوب لطف و حضرت حق عز و علا و
انس و ملک فی الجمله صورت تحقیق پذیرفته بود اکنون بر وجه اختصار تکراری نماید با
کشف از سوگاری بود از که اسباب و بلا شوقف علیه سلوک سلاک از تحقیق ناسوت
بذره ملکوت افلاک و وسائل دستکاری و بجات بخروج از نظلمات علایق مهلکات از
اصنیات و سفلیات و عروج بعالم انوار منبع اب حیات معلک نفا برین جواهر رقایی و حقا
کالات که عالم ملکوت سموات جهان و جبروت علویات است بر دو کانه است اسباب و از
که از حیله قدرت و استطاعت عبد پیرون وجودش از خدا مستند با اختیار و اراده بنده افزون

احتیاج

احتیاج بواسطت قدرت و اختیار عباد معری و مصون است و وسائل و وسایل که
بقدرت و اختیار عباد منوط و بواسطت اراده و اختیار بنده بر مصلحت و مشروط و وجود آنها
بدون توسط قدرت و استطاعت عباد و بدون تعلق اراده بندگان از چیزی امکان پیرون
باستحاله و امتناع مقرر است قسم اول باعتبار تقرب معنی و بتقرب بمعنی معرفت
بلطف بودن از جانب خداست و موضوع و قسم ثانی که عبارت از مجاهده عقل و جنود سعادت
بنیادش بر جهل و جنود شقاوت نهاد و کفایت از افعال اختیار بر عباد و امتثال و امر و
احتیاج با زنیهای الهی در جمع بین اضداد است بصراط توحید و صراط استقامت و بطور
که راه بس منزل حقیقت است و بس لوك و عروج ملکوت سموات و جبروت علویات و
خروج از ناسوت سفلیات و غیر ذلک من الالقب و کما جفاف حساب اختلاف السنه
و اصطلاحات و ایتنافی لفاظ و عبارات موصوف و معروف است پس قسم اول چون از
تحت قوت و قدرت مکلف پیرون است بوجوب قاطع از برهان متکفل و کفیل اقتدرت
عنایت حضرت ذات بکا نرفی منت بچون است وجه لزوم و وجوب لطف باین معنی
خدا از انبیه قدرت و سائر صفات علیا و اسمای حسنی حضرت حق عز و علا و از انبیه
عجز و احتیاج بندگان خدا پیدا است و قسم ثانی چون متعاقب قدرت و اختیار بندگان و بند
قدرت قوت و اختیار و اراده و میل و رغبت بندگان و وجودان پیرون از غیر امکانات معقول
و متحول با اراده و اختیار و میل و رغبت مکلف مختار غیر معذور بوجوب قاطعه و قانونس
وجه وجوب این قسم مقدم بر بندگی مختار یا معذور به برهان جبروت و اعتبار از انبیه ملاحظه حال
بودن وجود انسانی بوجوب تمهید مبارکی و مباحی بر نفع میان قنوت ملکی و جبروت بیعی
جمع اضداد ملکی از برین عقل و جهل در شایسته تناظر و تضاد و معساکر چندین جنود عقل و دور
و جنود جهل عنود جهود بعین عیان ابان و از انبیه ملاحظه احوال امرین متضادین و چندین
متعارضین و ملاحظه مال کامر حسب تقاضای طلب هر یک از طرفین متقابلین که از طریق متضاد

و نور بدلترا نسیم و خلود در دریا و الا نوار از طرف دیگر مفضی بود و بداند الهواد و معلود در دریا نوار است
 فلا و هو بنا است **تلویح فیه** **تفسیح و** ای ادب لیبیا یطالوگ قریب محسوب بود و
 و افعال است که جبر و مجبور کردن بر صورت بیسورد عبارات و طعانات و بخله در نظریه قلب
 ملکات و ملکات و تخلیه اش بکارم ملکات اتم مفید فائده نیست و امراض اعراض نفس
 مهلکه با علاج و معالجه نیست که همه بشر فیه اکثرین ای گفته نقلیست **سیرت** رعوی گواه و ارت
 سر بر لطیفه کی با است و از سخا است که لوح و حیا الهی بنفش و اکثر الا اراه فی الذین قد نهین
 از شدت لغت علی است چه درین کیمه فقره شریفه لا اراه فی الذین لا بسوی وجه و جواب قسم
 ثانی اشارت و ایما است و شریفه قد نهین از شدت من الغنی زویر لوطی زوم قسم اول که با است
تفسیر ط ای صلح عربت و بصورت دید عیوبت بلکه در غایت و عجزت و کمال فصلت و
 عذوبت نظم کلام نکر و جزالت است بغایت انتظام بنکر که بکباب سخن یاد و کلام از کلام جدا
 و تمام فصلت و بلاغت نظام عذوبت و جزالت انتظام بهان زبون و عقد صعب مستصعب
 موصوفه معهوده مروده لایبک ایما و اشارت نشود همچون هر چه این است و ایما در این است
 مدعا و دلیل هر دو یکی است در خواننده اگر کسی است بلکه پس است تعالی چه شان جملا است
 تقدس چه قدر و کمال است این فایدهم و اغتم اگر بتوانی بفری و قدر بدانی که در هیچ خط از کلام
 جمهوری ازین منظر از بیان نام نشانی نیست و در کتابی از کتب جمهوری و صحیف مشهوری در کشف
 ازین عجاب و دفع این احتیاج عا مابین شیخ شرح و بیان نیست بعد از فرا رفتن آنچه گفته شد
 یا فانی دردی که سفته شد ناموجه بودند سخن مدعی که این عقده مد مسلم نیست و لا بجمعه
 ی بنیم که دین بهتری کاذب چون ندرت و رایج دارد و چنین است برستی بدین شیخ و ایما
 و ای است چه توجیه سباب غیر مقدور و فهمید و مسائل متعاند از زنده زوم و
 بر جناب قدس الهی بین و بدین معنی است زیرا که تکلیف مالایطاق و ما مور بودن مکلف با مرمت
 الصدور از و الا اتفاق بط و ضروری است استعمال است اکنون بظهور و وضعی بود است که چو

عاری در این کتاب است در بیان ملامت و توبیخ که در این کتاب است

نظام چه حرکت حکای می
 مشهوری چه کلام نمی
 اشطام جمهوری

توک

توک محبت و ارتکاب طاعت سخن است ناشایسته بهر قسم باشد با بد خدا نکند از در که
 بضالت کت بگفتند و راه که اهل اختیار نماید سخن بیهوده زویرت که تا کنون احدی نفی بان
 و هیچ بیهوده کوئی تا حال هیچ بهینه نگنند است و قصه و رایج ادیان باطله چون دین زشتی
 و بت پرستی و غیره بعد از اقامه براهین با هر دو شیخ بالغه از جانب خدا و ساطت و اولیای
 و روشن شدن راه هدی و تمام شدن جهتا از جانب حضرت حق است عز و علا بنقلید و
 اسلاف و ابا و ما استکبار و عناد ناشی از اتباع هوس و هوا بموجب جاهلیت بمقتضای غلبه
 جمل و جنود عنرد تعصب و عصبیت شیخ مرید و درش منوط بیاعتاد با بدایت داعی شهوت
 با هوای شیطنی و نگرانی بلهست مستند و مرابط است بهت پرستان و غیره است پرستان از
 پروان شیطان باراده و اختیار خود اختیار هوا بر خدا و پیروی اسلاف و ابا بر پیروی
 انبیا و اولیا خود ندا بنویا و اوصیا و سایر نواب عامه و خاصه انبیا و اولیای خدا از جهت
 راه هدی جهت خدا و برایشان تمام فرمودند و ایشان با سبندار در رای و انقضای هر پیروی
 اسلاف و ابا استناد نموده از روی استکبار از طریق هدی استنکان و روز بروز عناد بر
 افزودند و قضیه عدم شغل جن و دیگر از حد مجزه که خوق عادت کلی است در انجامز قرائن
 و استناد مدعی در این دعوی بتعرضات و اعتراضات گذاشته و انکابش بر این قضیه
 نمودن بکتب و صنایع مذکور موصوفه بعنایه الله جبارک و نعم و حسن توفیق جواب برو
 صواب باکرات ازان و از وجوه استنادان گذاشته و نوشته شده است **حکم للشیطان** و اما
 تعرض هفتمین خصم نیاجت انبیا در رد افوی بودن مجزه قرائن از مجزوات سائر انبیا
 باقی بودن قران همیشه و معتقد بودن مجزوات مزبوره پس حق حقیقی تصدیق این است که
 اقوی بودن اجماع قرائن بجمعات شریفه عدد یک و نکات لطیفه پسندیدن گذاشته است که مکرر
 صورتی نظیر و غیره پذیرفته است چون حکم کلام اللطی بودن و سبوحه فضائل فنون علو
 و فمابل قدیم نامتناهی بودن و مطوی بودن کلیه ماکان و مابکون دران و جمیع المجمع و مریم
 سیم

انبیاء

و الشیطان

بودن قرآن علی الاخصاص جمع همه وجوه اعجاز بودن چه با سلوب مورد معرفت از
 چه با سلوب مورد ازاد و ایضا و الا لباب بمنزله انبیا از امور از قدیم و حدیث که بکرات
 از قرآن و سوره و آیات آن ^{بصورت} ظهور رسیده است و غیر ذلک من الغنائل و الکلمات درین
 ما را حاجتی است به تمسک و بقای دائمی نمیشاید چه تعرض خصم و اعتراض مدعی بوجا باشد چه
 شایسته و نازیب باشد بلی باقی بودن اعجاز قرآن و جدا متباینش از معجزات دیگران بلکه از معجزات
 غیر قرآن اتمل نفعاً و اکثر حیطة و از بدناش و اعم تا ثبوت او و قل شکک است و از آنجا که شنیده که
 بود مانند ریختن ^{تعلیل} قوی بودن بیای بودن همیشه پسندیده است و نقض مدعی محمول
 یقین در نزد نیست سالی و نفاوت نبودن در میان معجزات موسی و عیسی و غیره ازین وجه
 ناموجه گردیده است **درم لقیطان** و اما تعریف هشتمین خصم بدرسم زشت است چون پس آن
 این است و اگر گویند که معجزه قرآن چون از غلیبات است اقیست از سایر معجزات بحیثه آنکه
 آنها از مقوله حیثیات است که بگویم که اقیست بودن هر چیزی بحسب ثابت آن است پس اقیست
 بودن معجزه است که انفع باشد و در اعجاز قرآن اکثر عوام را فعم نیست که در آن معجزه انما
 نمایند و خواص با چشم هست که سایر معجزات را هم بینند و نفهمند که عوام محرم قرآن از آن
 است زیرا که هر معجزه که اکثر مردم ندانند که این معجزه است یا نیست ناقص است انتهت
 عبرت به بظ عربی بازی خوبی کرده است همیشه سوخطا نه در لویقه مقلده و مغالطه ^{خط}
 مغالطه باب و در آن آورده است ما جز از خرافی باطنش ندارد بلی نشان کرمی و این کفر همین
 فلا هر شوی چون کفر فریختن و ندرات غیر خدا عز و جل ^ن دانسته شد که در بیان اقیست بودن
 اعجاز قرآن حاجتی ما را است و چون سلوب علمای جمهوری در عرفی
 غالباً مطلوب و مرغوب نیست اگر چه توجیه وجه مزبور نیز وجهی مقدر است که در
 ظهور موجه اید ظاهر و باطن را من مقدس را بغبار حثا شیهه نیا لاید چه عقل صریح
 ملاک و مدار برهانست و حسن مغالطه و خطا و ملاک و هم در آنست مقتضای برهان

و نقض پذیرفتن در
 شصت ساله
 ۴۴

در چندی

در چندی همه اوقات و در همه ازمینه باقی است و احساس فی نفسه وقت احتسب از
 باره و در قبل و بعد معدوم و فاق است طبعی مبارکه برهان مثنوی بقیان و ایقان و اثر
 بقیان و ایقان اثر احکام و ایقان است بخلاف مقارن غلط و طغیان و ملاک و هم در آن که
 سبب بنیاد ضعیف البیدان است باندک تصرفی واحتمال خلایق متزلزل الارکان
 راه رفتن ریب و ریس و شک و شبیه در امثال بغایت سهل و آسانست بمنزله آنکه کسی
 بر جری در همانی عقل معجز اید اگر معاضدت و هبر عقل بنا شد بجز احساس چگونگی
 اعجاز میفاید و آنکه که عوام در انتظام امور مطاش و معاد و اصلاح مواد و دفع فتنه
 ناسد و در پی بودن براه صلاح و سداد با بیاع خواص در همه حال محتاج و از پیروی
 فهم و کمال و از اقتضای بهدای ارباب دانش و پیشش بهمه احوال لابد و احتیاج اند
تمیل فیه تکمیل جوایز و جلال و صفات و اطفال را در پیروی پیران روزگار دیده و با
 و پدران تجربهها و در دیده باعث همین سحیمه فطری است همین سحیمه و دستوری و نیست
 بجز به موجب حکمت بالغه ربانی در حیوانات حیوانی چه بهلرم چه سبب چه طوری و جا
 چگونه چنین نیست که در امتیاز سخن از اعجاز عوام از جمیع خواص ناچار در اهدای بره
 هدی عوام را اقتضای خواص و در کار **زبان و الزام** بعاده آنکه نرسیده است
 درک عالی بدان من حلال اعجاز قرآن موجب نقص معجزات قرآن نیست که این نارسائی
 ناشی از کوتاهی دستی است و اینگونه از نارسائیها بسیار است که خاصه بتامی و ناشی از جهل و
 نادانی است در اینگونه از مقامات گفته می شود هر چه هست از قامت ناسازی اندام
 ما است و مرتبه شریف تو بر بالای کس که تاه نیست **زبان و الزام** بجز بدانکه قرآن
 بجز معجزات عمائیه و حسیه و جمیع انخای خوارق عادات حسیه بود چه کلیه است چون
 استغنائی بایات و مورد قرآنی که اثرش بکرات مشهود و محسوس گردیده است و مخصوص
 بعقوبات محسنه از محسوس نرسیده است بلی خصوص فصاحت و بلاغت و عز و بت نظم و

تمیل فیه تکمیل

بازای تمام و تمام

بازای تمام و تمام

جزا تک نظام با سلوب جمهوري در افواه والسنه شيعوي بافته مشهور کرده است ضرورتی
 باختصاص داشتن این خصوص را نمی نیست با آنکه گذشته است که ای بودن در طایفه عرب
 با فصاحت و بلاغت متانی نیست پس عالی بودن بطریق اولی در عرب متانی درک بعضی
 از وجوه اعجاز قرآن نیست پس تخصیص دادن مدعی درک اعجاز قرآنی را باعتبار عقلی بودن
 بخصوص بودن دون عالی بیوجه و به معنی است **مرحوم للشیطان** اما تعرض نمی بین خصم در کوشش
 بدانین پس آن این است و اگر گویند تا نیند می نمایند بجهت بودن قرآن را اشتماک بر معجزه
 مغیبات و علوم مذکور و حکم مذکور و شریعت متینند ان کو نیم اما اشتماک بر مغیبات **اشتماء**
 مشهور است در کتب شش هفت موضع بیش نسیع از قبیل **الکة** غلبت ازوم و در بگویند
 الذین امنوا نتم و عملوا الصالحات لیتختلفنهم چند جای دیگر بر منبتیع واضح است که آن
 قدر تغییر در صورت قرآنی آنها و شان و نزول و مقصد آنها اختلاف نموده اند که حال
 از آنها معنی دستگیر میشود و این اختلاف نفعی اعجاز از آنها میکند و اما اشتماک بر علوم
 مذکور و حکم مذکور و شریعت متینند **ظ** است که بسیاری از کتب کفار و حکما و غیرین
 می باشد که مشتمل برین فواید است پس اینها علامتی بر اینست که قرآن از جانب خدا است **عندنا**
 انکنت عبرة له بعناية الله تع وحسن توفيقه وجه اعجاز قرآن چه با سلوب موردت
 از اصحاب دانش چه با سلوب مطار ایاب بنیش و کشف از سولم ان نه بوجهی درین **ساله**
 و چیزی که تا کنون صورت تحریف و تغیر برین یافته است که در دفع ریب ویر میه در دفع شک
 حلجت بتا نیند تازه و نشیند صلیحه داشته باشد اما چون آید که از تاثیرات و نشیندات
 جمهوري انصحاب مقالات در افواه والسنه مشهور گشته مشهور و مشهور یافته است پس **تبعها**
 مقالات اصحاب و تحریف المراتبهم ذبا عنهم وعن اسلوبهم تا نیند انهم و مطاوبهم **بمع**
 واعتراض خصم بدرسم می پردازد بجهت الله تع و مزید عنایت و تأیید و تأیید و تأیید
 بر نشیند اصحاب می خواند بر دیده اصحاب عبرت و در ایاب بصیرت پوشیده نباشد که موجب ای

بودن

بودن حضرت خدیج منزلت هم بروخی که از نوشته های گذشته صورت اقتضاح و انکشاف یافته
 که در مجبوحه طغیان جاهلیت و ثوران کفر و ضلالت و هنگام ارتقاء علم توحید و کبر
 سماویه نازل از نزد حضرت برورد کار و حید از سوزین عرب و بیخ سیم از و بار برستی
 رفتار کفار قریش شرک بیشه بت برستی شیم نشو و نما یافته افتاب عنایت بزدان و نحو
 مزید تا نیند و تعجب ربانی بر ساحت جمال و اکمال ان در تبتیم درج شرف یافته است **تخصیص**
 دادن مدعی اخبار عجیب قرآنی بلهه شش هفت صورت بصورت ذی ماخذ و ماب و در عوالم
 انحصار اشمال قرآن بر اخبار از مغیبات همان **شش** هفت وجه بغایت ناموجه و ناصواب است
 چه همان ملا حظة احاطه و احتوای قرآن بر کلیه احوال ماکان و ما یکون بوجه شرف و اعجاز **احوال**
 احوال ماکان چه احوال بنیا و اولیای او و سایر احوال فراخه مقابل اخبار چه از احوال غیر ایشان
 از وقایع و حوادث اتفاق در ملک و احوال سایر طبقات مخلوقات خدا و احوال ما یکون نیز
 بر قیاس ماکان و ماضی و دایمال دعوی مزبور بجای است کافی و در حکم و زود بودن در
 انحصار بوجه مذکور مستلک و مستند است وافی حق انصاف این است که در اشرف باین
 مدعی از ریب و ریب و شک و شبهه معری منصف غیر ملهصب ناملصفت طایب حق ما
 همان مجرد ملاحظه کریمه و ما یتلوا من کتابنا **بعضی** که سابقا اشارت یافت کذا است
 نماست و این دعوی مدعی نه انصاف منصف ملهصب جهود عنود کجاست پناه بینی بر شیمه
 ذممه جور و اعشاف چون سائر دعاوی وی بستنی بر طریق شوهای خلط و مزج و مغالطه
 و مغالطه و سفسطای ها است زیرا که دعوی انحصار چنانکه نموده شد اولاً حکم و بیجا و نادان
 اختلاف قرآنی مفسران در قراءت و بیان شان و نزول ابان منزل درین باب با وجود برین
 بودن اخبار و تعجب و معری بودنش بر وجه اقراردت و بر صورتی از بیانه مطلب و مقصد
 از نقص و عیب چگونه جدا آنکه مدعی می نماید سلب مجزوه بودن تواند نمود و راه و رخنه شک
 و شبهه و ریب و ریب درین صورت تواند چه مجزوه بودن مستند با اخبار و تعجب بودن است **سلب**

تاک

زيادة وبتعق

اختلاف من يورد دعوى الاتفاق برأيه وبغيره يورد دعوى اعتراف بمجونه بودن والاتفاق بغيره
 بودن نمودن است در این صورت مطلق اختلاف را موجب سلب مجونه بودن گرفتند ناشی از
 غایت کوفت مدعی بودن است که بزیادته اختلاف قرار مفسدان عامه در نزد اصحاب باخا
 امامیه اند عشره غیر معتبره در جزیره عربت و اعتبار و اعتقاد واعتناء و انکاسا قتل و هابط
 اند در زمان و معیار ورود و قبول در فنون احکام بودن بدست ملائکه و مدار بر بینه حقته
 طائفه محقه خاصه در فهم مراد از آیات قرآینه بر انکاسا و اعتماد و استناد و تمسک به رده الو
 اخباره و آثار ما ثور از اهل بیت نبوت رسالت و ولایت حضرت شیخ متولد شد
 و در تمسک و تامل آیات قرآنی بدو تمسک به رده الو فنی اخذ از معادن و لایست و دوا
 و خلاف آن حضرت صلی الله علیه و آله و آوایین لکاله در نزد برهان و در عرف عرفان
 بوجه و بصورت است با براد قصه کرمه که غلبت الروم الایه و در اشاره بمهاریت زرتو
 و عدم منافات اختلاف زبور با اخبار بغیب بودن کرمه مذکور برای لزوم خصم بدایین
 اهتدای طلب علم و یقین اکتفا می نماید و کشف نصاب انچه در لکن صدق دعوی مدعی
 نماید محل عقد در کرمه من یوم قاعد و ضابطه بدست امده در سایر آیات نازل درین باب
 بر غایت قاعد و مراعات ضابطه عقده های که اهدا قول علی فی الصافی لیم اقله الرحمن
 آیه غلبت الروم غلبت فارس فاد فی الارض قبل ای اد فی الارض العرب منهم او اد فی الارض
 من العرب و هم من بعد قلبهم سیغلبون فی وضع سنین لله الامر من قبل و من بعد قبل من قبل
 کونهم غلبین و هو وقت کونهم مغلوبین و من بعد کونهم مغلوبین و هو وقت کونهم غلبین
 له الامر من قبل و او من یغلبون لیس شیئ منها الا بفضانه و فی الخراج عن الزکی انه
 عنه فقال له الامر من قبل ان یامر به وله الامر من بعد ان یامر به یقتضی بما شاء و القی عن البی
 لله الامر من قبل ان یامر و من بعد ان یقتضی بما شاء و یومئذ یوم یغلبون یخرج المؤمنون
 بنصر من یسأه فینصرون کما تارة و هنو کما اخرى و هو لعل ز الرحمن بنصر من عباده بالتمطیع

و یفضل

و یفضل علیهم بنصره اخرى قبل غلبت فارس الروم و ظهر و علیهم علی محمد رسول الله فخرج
 بذلك اقرار قریش من حیث ان اهل فارس کثیر قریش لم یکنوا اهل کتاب و سائر ذلک المسلمین
 و کان بهت المقدس لاهل الروم کاکعبه للمسلمین فدفع لهم فارس عندهم ظهر و اهل الروم علی
 فارس یوم الحد نبیه و فی الکافی عن الباقیه انه سئل عن هذه الایه فقال ان لها تاویلا
 لا یعلمه الا الله و الراستخون فی العلم من ال محمد ان رسول الله صلوات الله علیها جری الی المدینه و
 الاسلام کتبا الی ملک الروم فغظم کتاب رسول الله و اکرم رسول الله و امام ملک فارس فانه
 استخف بکتاب رسول الله و منزهه و استخف بوسوله و کان ملک فارس یومئذ یومئذ یومئذ
 و کان المسلمون یهودون ان یغلب ملک الروم ملک فارس و کانوا لنا حربه ارضی منهم ملک
 فارس فاما غلب ملک فارس ملک الروم که ذلک المسلمون فاختصوا به فانزل الله عزوجل
 بذلک کتابا لکم غلبت الروم فی اد فی الارض یعنی غلبت فارس فاد فی الارض و هما الشام
 و ما حولها و هم یعنی فارس من بعد غلبت الروم سیغلبون یعنی یغلبهم المسلمون فی وضع
 سنین لله الامر من قبل و من بعد و یومئذ یخرج المؤمنون بنصره و یسأه قال و لما
 غزا المسلمون فارس و افتخروا فخرج المسلمون بنصره عزوجل یقبل الیس الله تقول فی وضع
 و قد یضی للمؤمنین سنون کثیره مع رسول الله و فی اماره ای بکر و انما غلب المسلمون فارس
 فی اماره عمر یقال لم اقل ان لهذا تاویلا و تفسیرا و القران تابع و منسوخ اما سمع لقول الله
 لله الامر من قبل و من بعد یعنی لله المشیه فی القول ان یؤخر ما قدم و یقدم ما اخر فی القول
 یوم تحتم القضا بنزول التوریه علی المؤمنین و ذلک قوله عزوجل و یومئذ یخرج المؤمنون
 ای یوم تحتم القضا بالنعمة و الفی عنه مظهره الا انه لم یذكر قوله یعنی یغلبهم المسلمون و لا قوله
 فاما غزا المسلمون الی قوله بنصره و بناء الروایتین عما قرأه سیغلبون بضم الباء مع ضم غلبت
 قرآنی التوازی غلبت بالفتح و سیغلبون بالضم و علیه بناء ما فی الاستغناء لاین میثم قال البی
 و دینا من طریق علماء اهل البیت ع فی سردهم و علوهم لکی خرجت منهم الی حمله شیخهم ان
 منه من بود الی رساله

والله اعلم بالصواب
 و قال ابن کثیر و قوله من بعد و یومئذ یخرج المؤمنون بنصره و یسأه قال و لما غزا المسلمون فارس و افتخروا فخرج المسلمون بنصره عزوجل یقبل الیس الله تقول فی وضع و قد یضی للمؤمنین سنون کثیره مع رسول الله و فی اماره ای بکر و انما غلب المسلمون فارس فی اماره عمر یقال لم اقل ان لهذا تاویلا و تفسیرا و القران تابع و منسوخ اما سمع لقول الله لله الامر من قبل و من بعد یعنی لله المشیه فی القول ان یؤخر ما قدم و یقدم ما اخر فی القول یوم تحتم القضا بنزول التوریه علی المؤمنین و ذلک قوله عزوجل و یومئذ یخرج المؤمنون ای یوم تحتم القضا بالنعمة و الفی عنه مظهره الا انه لم یذكر قوله یعنی یغلبهم المسلمون و لا قوله فاما غزا المسلمون الی قوله بنصره و بناء الروایتین عما قرأه سیغلبون بضم الباء مع ضم غلبت قرآنی التوازی غلبت بالفتح و سیغلبون بالضم و علیه بناء ما فی الاستغناء لاین میثم قال البی و دینا من طریق علماء اهل البیت ع فی سردهم و علوهم لکی خرجت منهم الی حمله شیخهم ان منه من بود الی رساله

بنسبت من قریش و لیبی و منهم من قریشی بحقیقتی القسب و هذا لا يعرفه الامم من النبوة و
علم الرسول و ذلك مثل شی امیه ذکر و انتم لبسوا من قریش و ان اصلهم من الزوم و فیهم تا
هذا الایه کم غلبت الزوم معناه انهم غلبوا علی الملک و سیخبلوه علی ذلک نعم العباس
عباراً فی بعضها اقول فظهرت الاختلاف فی القراءه و التصرف و التاویل و الی یوجب سلب
اشمال القرائن علی الاخبار یا نصب فان علی کل وجه من القراءه و التفسیر و التاویل و الی یوجب
عن الغیب محجراً بالاشک و یریب برهاناً یا هو یا لظالم الحق الی سوله السبیل و هذا الوجه
الاختلاف لا یوجب نقصاً و لا اعتقافاً و هنا فی الامحاج بل یسلب للنقص و یرید عند من
کان له قلیل و الحاق السمع و هو شبهه لذل القراءه المختلفه و ان لم یحصل الاجتماع فی نشأه
الداثه اذ اکثره التي یمتدع اجتماع اجزائها المتشابهه المتعاقبه فضلاً عن اجتماع الامور
المتضاده کالقراءه المختلفه الغیر المتعارفه و لکنها تجتمع فی عین التجرد و الاختلاف فی
صقع الطی الارمنه و الامکنه و یحصل الاجتماع فی دار الطی و دفع الحجته و یوم بطول استماع
کلی السجل للکتب بحیث یتسمع تلك القرائن المختلفه المتضاده هناك بسمعه واحده و لفظه
فارده متمتازة کل منبها عن الاخری کاهوشان الکشر و التفرقة و ارا الاخره و بهذا الوجه
اللطیف وجه الجمع بین تلك الروایات و امثالها الواردة من معادن الحکمة و العصمه و اولیاء
المعرفه و سر علم الولاية و النبوه علیهم السلام و تحبیه من الله تع فی کل ساعه فان کتبت
بنور تجلی الولاية حقیقه حال اختلاف و التنا سیر و القراءه بحیث لم یبق معد علی ربیب
فی کونه موجیباً لمزید الامحاج و المعجزه لاسلبها لهما عن الایه و هذا الذی او مانا لیه و الظاهر فی
من القرائن المکتونه و من اللای الخیر و منه الاسرار المکتوبه المنوعه من غیر اهلها المشحونه بالکراهه
و اللطافه فعلیک باللطیف لعمده و العجیب عن وهمه و محض من در صورت وقوع اختلاف فی
قراءه و کتبا سیراً فی ایدان مرجع و ملاب در همه باب در نزد اصحاب غیرت و اعتبار و ارایه
علم و استیصار فرموده اهل علم الحجاز است و ما اتفق علیه علماء شیخین نیز چون کاشف از ای شد

ملتمه
من الامر صغیر

ایشان است

ادیشان است شایسته الکا و واعه او و یعینده التزام است و یقاس بخود مدعی بلید بلید
قران محمد با بنسب اری ذکب کفار و حکمای و ذکا ربنا ناشی از فرط شباوت و ابلیهی بشدت
و کوری لطری و دوری از ساحه عبرت و اعتبار است و با ناهی از افراط در شیعه زبیده
و استکبار و غلط و مزج غیظت و تکرار و سوسنطافی عباد است چه یقاس قران ذکب
کفار شرک مدار و بکتب حکمای معتبرین از عقیده احواف افاضات انبیای کبار و اولیای کبر
و معرفت ملاذ قیاس اول در مثل چون قیاس سراب بوجی من شراب و قیاس تان در
مثل بودن قیاس خضاب بنیاب است و اما جواب خاصی بوجه کلی از هر کونه از شبههها فی
و عقدههای مفصله چه جای از این کونه از تعرضات مدعی و این مقوله از پیروه سرائیه
سوسنطافی پس موجب اشارات و تنبیها کدر شسته بمقتضای حج با لغه و برهمن با هر
مبتلعه و هویدا است و بروجع بما سلفنا من اقامه الحججه و البرهان علی کون القرائن مختلفه
لکل من الله الملک العانم المنان و جمیع الجماع العلوم کافیه و مرجعاً لجماعها و قلها کاشم فی
التکرار لهما آیران و هویدا است و جواب شای جمهوریه و خاصیه مشهوریه در نمودن التزام و اسکا
این کونه از مدعی در نمودن تعرضات و توهمات ناشی از فرط ضباوت و کورف و خیر او از صا
دیده نکتہ سببی در نمودن اعتراضات و تعرضات ناشی از بحث و تخصص در حقیقت و ظلمتی فی کون
ان حضرت ص و در سحر و جود طعیان کفر و بت پرستی نشو و نما یا فوق ان خیر منولت ص بیزید
و جود و گبر که با سلوب اصحاب مکرر صورت لغز و سحر بر برونه است با برجا و کفایت
نما است **دفع محجاب** و دفع احتجاب ابراد بیکه از جانب اسلام میمان در تائید و تقویت
و تشهد مجازات حضرت خدیج ص و ترجیح انبیا بجمیع متواتر بودن بر مجازات سائر انبیا چون
حضرت موسی و حضرت عیسی بعلم متواتر بودن اینها ابراد نمود و در ذرا براد مزبور و در
متواتر بودن یا نازل منزل متواتر بودن موسویه و عیسویه ابراد و طب و با این چند
نمود و بزعم کسان خود با ابراد و طب و با بس مرد و استعد بنیان خود عقدهها کشود اگر چه در ابراد

توکل فی کل امر و کتب فی کل شیء
اول قائلان در شان قرائن مختلفه
لطیف ترین است و قیاس علی
تکرار و تکرار در قیاس

مزبور و در آنجا در وجه مذکور مورد تعرض و اعتراض و متولذعه غالی از اغراض بسیار است
 لیکن چون بعنايته الله نعم ما را اکنون در طریق تفضیل و ترجیح بعد از گفتن نقاب ز جمال
 افتاب کمال حضرت شیخ مقامات و خاتمت حضرت بهم جهات چه در بنوای و لا یأت
 در اعجاز و مجیزات اثبات و جمعیت و مرجعیت آن متعالی مرتبت در همه باب و در کلیه فنون
 فضائل و کمالات حاجتی بدین اسلوب نامرغوب ناصواب و بدترین غلط از توجیه با وجه
 وجیهه اصم نیست مثالی مشهور و مبتذل است که باجود اب نیم ناصواب است چه بظواهر است
 که اکنون محصل از مجیزات موسوی و علیوی بحسب نصوص متواتره قرائت یا بحلی از مجیزات
 حضرت شیخ هم مجیزات موسوی و علیوی بحسب نصوص متواتره قرائت یا بحلی از مجیزات حضرت
 در باب خصوص تواتر مساوی است چه اکنون از برکات ناخصور بعثت با هر از زبان حضرت
 شیخ دستور نبوت تمامی نبیها و اولیای و در درجات و مقامات و ایات و مجیزات
 صحیح و بیانات هم ایشان علی الحقیقه الحقیقه داله اوارثین لکاله علیهم صلوات الله الملك المنان
 در وضوح و ظهور کاشفیه را بعینه السماء است در واقع و نفس الامر اکنون از جانب اسلام
 بوجه مزبور فرق در میان این دو که نه از مجیزات گذاشته کحض محکم و زور و بیهود و بیحاصل
 و بیجا است و قطع نظرا از ملاحظه واقع و نفس الامر موده مجیزات موسویه و علیویه در نزد
 متواتر و مجیزات موسویه در نزد یهود و بنی اسرائیل و مجیزات با هرات و ایات بیانات قابل
 ختمیه محمدیه در نزد ما این دو فرقه غیر مسلم و با رعای محکم ابقنای علی انصافی مبنای ایشان
 از درجه تواتر قاضی است بل بحسب نفس الامر چون نور وجود منبع الجود حضرت شیخ ^{سنو}
 ایة البیانات و بینه البیانات و حجراتها لهما لغات و برهان البراهین الباهره و صحیح الا
 و مرجع البیانات آمده است و درین رساله و جزوه نیز این معنی بعنايته الله نعم و مزید
 تا بنید و حسن توفیق ما اکنون از بیانات با هر الی الامت بسوحد و وضوح و ظهور بیوسه
 است منزله ذوات سائر انبیا و ایات و بیانات آنها سوا سائر از ذات شیخ سمات حضرت

ایات

ایات و بیانات سر و منزلت مرابا و مظاهر است ازین کوندا محتاجای محکم و ذور بیست
 عالی مسلکان اسلامیان است که باعث ثروت و زور خصم بنیور بهنادوا استکبار مغفور کشته
 بحسارت مکن اسرار صمد سمیع و داجولانکه خود پنداشته بشراب باوه نخوت و ضرور مسد
 و بخور کشته است هر یمن هر دو با درباری و هر شهری و اشیر یاری هر یله هر یار هر
 و راه دارین مطلب عالی باین بنی کی داشته این کونه از احتیاج بیسه احتیاج برین مطلب
 متعالی کار هر با فتنه و علائق نیست اضعفی یا نام عروج با سماک است نبر بام خانه شدن
 معراج خاصه اسمان و دندان است مثلا مل هر از زمین کبر و دامانده از راه رفتن و این دعوی
 و نامر اشنا بان و دوستان است نه کار هر یکا نه اشنا و نخو کفته بدشمن کفیم و السلام
 تابع الهدی **رحم للشیطان** و اما تعرض و اعتراض سرا با اغتشاش کثیرا لا اغماض باز در خصم بد
 و مدعی کج فتم سرا سوهم که بسیار در هم بر هم است پیران این است و اگر کویند بر اثبات سائر
 مجیزات بخیر محض بقربینه و تواتر لفظ و تواتر معنوی است اما در جواب خبر محضوف
 بقربینه یعنی خبر از مجیزات سائر انبیا داده است و خود نیز از دعای پنهانی می نمود است پس قضا
 که خود مجیزه نداشته باشد کوینم او که چون که قرائت مجیزه خود قرائت داده بود دیگر احتیاج
 دیگر نداشته و ثانیا باین که در قرآن چند جا ذکر نموده است که بر مقتضی واضح میشود که قرائت
 قرآن دیگر چیزی نداشته است و ازین مقوله است این چندایه در سوره اسریم و ما معنا ان نرسل
 بالآیات الا ان کذب بها الاولون و در سوره انعام و اسموا با بقره جهدا بما نهم لغیرنا نهم
 لیؤمنن بها قل انما الایات عندنا و ما بشعرکم انما از اجازت لابن منوره و نقلب افند نهم
 ابصارهم و در سوره انعام و اذ جاءتهم آیتنا قالوا لنؤمن حتى نلی مثل ما اوتی رسل الله
 اعلم حیث جعل رسالت و در سوره اسریم در جایی دیگر که طلب مجیزه می نمودند در مقام اشنا
 گفت قل سبحان ربی بل کنت الایات رسولا و در سوره انعام در جایی که مردم می گفتند قرآن از سائر
 اضغاث وحائث و شعر است و میگفتند فلها تا بایه کار رسال الاولون در جواب گفت ما نکت من قلم

بیج

من قریباً اهلکناها ا فیه بقیة منون و ازین قول بسیار است که بنا بر تفسیر مفسرین دلالت میکند که چیزی
 نیاریدن حضرت از راه رحم بود زیرا که میندست که او باوردن با ایشان ایمان نخواهند آورد و سخن
 عذاب نخواهند شد اما در جواب قوا و لفظ کونیم که علم ما بلکه قرآن از خود است ما از کتب و تواریخ است
 که از عهد خود در میان ما ثبت شده است نه از اخبار مسلمین و اگر علم ما هم به علت اخبار مسلمین
 باشد ضروری ندارد زیرا که هزاران هزار هستند که کتاب تالیف نموده اند لیکن در سایر معجزات
 باعث قوی هست که قول مسلمین را که مدعی میباشند قبول ننماییم که آن تبدیل دین ما باشد چه
 دین با اتفاق مدعیان نمی توان بود اما در جواب قوا و معنوی اخبار متعدد و علم قاطع حاصل میشود
 که آن شخص صاحب معجزه بوده است اگر چه علم شخصی و صیانت معجزه حاصل شود که نیم اگر چنانچه
 که از اخبار متعدد میان قوی علم حاصل شود پس از اخبار یکسو که هنوز در معجزات باقیست در
 کتابهای خود لا تعد و لا تحصى نوشته اند و هم چنانچه جتینان از برای پیغمبر است برست خود
 اینها بایست ما یقین کنیم که ایشان پیغمبر بودند و حال آنکه چنانچه نیست و اگر کونین هرگاه
 باشد پیغمبری هیچ پیغمبر ثابت نمیشود که نیم که از برای دانستن صدق اخبار معجزات در شرط
 ضروری است اول آنکه در عهدان پیغمبر شود در کتابش با کذاب مصاحبانش نوشته و مشهور
 شده باشد و دوم قوا هم معلوم شود که در همان عصر شهرت داشته است چنانچه موسی و
 کرده اند و کتاب خود که قرآن را معجزه میدانست چندین جا ذکر نموده است نه آنکه مدعیهای مذکور
 بعد از آنکه تن اذنبه بلکه طبقات دیگر چیزی بنویسند تا فتم با اختلافی کثیر زیرا که اگر در همان عهد
 می نوشتند نمی توانستند دروغ نوشت چه شهور می یافت دیگران تکذیب می کردند و بخواب
 می نوشتند لیکن حال چون شخص بکنم نقل معجزات را بچند و هم چنین دیگران ازین قبیل است نه آن
 اول بخلاف معجزات سایر انبیا شرط کافی است که از ادکی باشد یعنی بر کسی بواسطه اعتقاد و
 عقیده جبر نیابند تا اگر بر شخصی واضح شود آنچه در خصوص معجزات نوشتند دروغ است بنویسند
 برخلاف آن چیزی بنویسند و حال آنکه در است محمد نبی بوده و می باشد چنانکه اگر کسی چنین چیزی

بگوید

بگوید با بنویسد بر فرض حال که عالم شر را بحجاب نماید و او را مصلحت دهند که مصلحت در شرح ما
 و او را نگنند لکن از قبیل تحریف و تحریف و احتراز نمودن زن و اولاد از و و مسرت و طوبیت نمودن
 مردم با او کاری چند با وی خواهند کرد که هر که جرات ابرایان مطلب را نماید که بگوید با
 بنویسد بخلاف سایر اربابان که هر چه خواهند بنویسند و از کسی با آنها از بی غیر سخاوت
 اگر از هر یک ازین دلائل علم حاصل نشود اما انضمام بعضی افاده علمی نماید هر چه که
 اباهی تواند شد که چند معجزه بمنزله هاقلی باشد بچند مره بمنزله زنده توانستند و او گویند
 که چیزی که از مجموع حاصل شود که از هر یک حاصل نشود کونیم که اگر بر هر یک از اینها فرضاً
 فائده جزئی مرتب شود آنوقت بر کل فائده مرتب میشود که بر هر یک نمیشود اما حال چنین نیست
 بلکه از قبیل ضم معدوم بمعدوم است پس بر منصفان قدر معلوم می شود که باغی را ایمان
 آوردن محسوس نیست لکن معلوم نمیشود که چرا بایست البته با و نکو بود و اگر چه همین نفی کردن
 ما را پس است انتصاف عبارت هتا بعینها پس برای اخوان صفا و طایبان راه هدایت امانت
 است که اولاً احتیاج بر نفوس و صدور معجزات غیر قرآن از حضرت خاتم النبیین است
 بر ظاهر و اجماع بسیار غیر قرآن و غیر سخای عجا زان از ان حضرت خاتم النبیین بقربینه بود
 که مدعی متکبر حق بدین نفوس نمود که با بموجب عادت و ریتیه مدعی فرقه طایفه عنایت و الخلق
 ما خود از منک شبطنت و تکرار معنی بر غلط و مزج سوسطاتی مبتدا است چه استاد این کونه
 از احتیاج با کما بر اصحاب ما با ضرورت مجرد نصرت و افزاد امن مقدس فضل و کمال ارباب عالم
 عاقل از عقلای عامای اسلام میان چه جای که بر و بزرگان از ایشان بدینها سفک ازین
 بوی و ازین نصرت مبتدا است بلوی بر عجب نیست که با لفضل جهولی که شقیه با سم ملا است از نظر
 فضولی با قای با درمی معرکه نیتل و قالی داشته باشد و این احتیاج از فضل فضولی ان بوالفضول
 بر خواسته با مقبولی آنچه در اثبات معجزات غیر قرآن حضرت خاتم از اسلوب سرا با مطلوب
 بغایت مرغوب اکا بر سلف مورد و با اصحاب خلد مختلف گفته بجهل میباید محرمان بود

تکلیف

كربا بقا ان كتاب مستطاب يحلى نقل بنود وهو هذا للثابت ان الله لو ادبوا لكان له ان يالهم على
 وفق وعوامه وذلك معلوم قوا ان كان المسلمون على اختلاف طبقاتهم يرون مجرا حتى انهم يظنوا
 منها ما يثبت على الالف والاحاد وان لم يكن متواتره الا ان مجموعها بلغ حدا لا يمكن انكاره والباقي
 منها القرائن الى اخرها انما هو حاصل كلام اصحاب الاسلام وكان
 اصحاب العظام والشافعي الخ في هذا المقام واطبق عليه سنة الاصحاب سلفا وعلنا في الكنت
 عن هذا المهم المهم البالغ في الاهتمام وامين في هذا من ذلك الوجه لسقيم الذي ورد
 الخصم للقيم عن اصحاب الاسلام انما لهم وتبنيك لاد لزام وما اوردته في اخر كلامه المختل نظا
 ردا على المتك همنا بقضية الانضمام التامة من الطرف الى التميل بقضية اجتماع الجاهل
 الجمع بين الاموات الخراج عن المناسبة والملائمة الى اخرها انما هو حاصل كلامه ههنا من ساق المقلد
 اراد منه ما حملناه عليه واومأنا اليه من رد قضية الانضمام الذي يكون مراد في هذا المقام
 ومقصودا ههنا كما لا يراى اصحاب العظام كما سنشرحه وتفصيلا وتشرحه فهذا بنا بعد هذا فهو
 مجرد تعرف تغليب ومغالطة وتوجيه غلط ونزج الى الاوهام العامية كما شئت عن الامر
 في النكرا والبيطنة بل مجرد تصويت تحسلي كما هو منصب طائفه من الشيعة من اصحاب صنعة
 الشيعة التحليلية وان ارد غير ما كان مراد اجلة السلف ويكون مقصودا لا اعراضا بخلاف وكما
 مبتدأ في غاية المتانة كما هو طامس في بيان مراده فهو وان كان دارلا وجه
 مراد ولا وجه لكنه ليس مما خطر او يخطر ببال احد من اجلة السلف واعزة الخلف فتنك عن ان
 يكون مرادهم وعلى هذا الوجه من الارادة يتم يكون بناء كلامه على توجيه المغالطة والخطأ
 المنزج على الاوهام العانية تبليغا وعلى الافراط في النكرا والبيطنة ونحن انما نطرحه الان
 بالدفع والمعارضه على ما تقتضيه ساق احتجاج الاجله الختام ويناسب ويأتي سباق ما
 جرى عليه الكلام في المقام من قديم الايام لانه المهم المهم في المقام ان مقامنا في الكلام مقام
 اصلاح المراد والمهم وانما كلام اجلة اصحاب العظام وليس منصبنا اليوم التعرض لكل رطب و
 خمر

هذا المشهور ههنا
 الى الوجه الوجه في
 الخطبة الثانية الى
 الوجه المذكور وعن
 الاكابر والاجله
 ع

رسالة السيد صاحب كتاب
 رسالة السيد صاحب كتاب
 رسالة السيد صاحب كتاب
 رسالة السيد صاحب كتاب

خطر وصدر عن اوهام العوام الذين لا يعرفون الحسنات والبركات والافعال الصحيحة
 او سقيما من الكلام كما سيكتشف ذلك مما سياتي في الغاية باذن الله تعالى والحمد لله
 للانام واما ما بناه من حصول دخله صفة مفصل كلام مجمل اصحاب الذين با بيان است
 مطلق اجمار ومجرات حضرت ختم برود كما نراست قراف چه بوجه خاصه خاصه وخاص
 اخاصه چه بوجه اسلوب مشهورى مشترك بينه خاصه وهو مشهورى وغير قراف چه بنص
 بنص مخرج قراف وكفى بنصوات كلام مجيد رباني چه غير منصوص بنص من بوجه چه بنص
 بسرحه قوا ترسيد با شد چه بتكسب خصوصيت متواتر كوديك با شد وليكن در همه مراتب
 باغالب الامان بدتخصيص ونصوح اذ معادن عصمت الخ كمال ان حضرت م والوارثين
 لكانه صورت تصحيح بزور فنه غالبيا بدرجه قوا تر يا شهمه و با استغنا منه رسيد است **تلاوة**
من القرآن مريم للقطر اما كسفت لغتها با حجاب انجهد وكفى دل راى مجرات قراف بين
 ان يزيد توفيق وتا تبد رباني بهمه وجهه اذ دوى تحببى در اين رساله نه بنصوى تحببى
 كه موقع ريب وريبه وموضع شك وشبهه باقى مانده با شد واما مجرات غير قراف پس منصوص
 انها بنص مخرج كلام مجهر نظام رباني چون شق القرية بصرى نص قراف در سورة قمر متواتر است
 در صدر سورة مزبوره مصدرة ودر كريمة فزيت الساعه وانشأ القرية وخر است وفي الجمع
 عباس اجمع المشركون الى رسول الله ص فقا لوان كنت صادقا فسق لنا القرية فربين فقال لهم
 فعلت تؤمنون فقالوا نعم وكان ليلته يد منسأل بهم ان يعطيه ما قالوا فسق القرية فربين
 رسول الله ص بنا ردى با فلان يا فلان اشهد وا وعن جبرين مطعم انشأ القرية عند رسول
 حتى صار فرقتين على هذا الجبل وعلى هذا الجبل فقال ناس سمرنا نحن فقال رجل ان كان سمر
 نام بصرنا ناس كلهم انتهى قول فهذا هو ما يكسب عنه كريمة وان بركوا اليه يعرفوا ويقولوا
 بصرنا سمر في هذه السورة متصله بشك الكريمة وجون واقعه حارث بن عمر و فرفى ووا
 نعمان بن حارث فرفى ككريمة واذا قالوا اللهم ان كان هذا هو الحق من عندك فاصطر علينا

ظهر معنى وم

مِنَ السَّمَاءِ فَرَمَاهُ اللَّهُ بِحُجْرَةٍ عَلَيْهِ سَبْعُ مِائَةٍ وَبِأَمْرٍ مِنْ رَبِّهِ لَمَّا كَانَ فِي قَعْدَةِ الْعَرْشِ
 فِي رُبْعِ النَّوْءِ فِي لَيْلَةِ الْاِحْتِشَامِ مِنْ قَبْلِ الْاِحْتِشَامِ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَاقِعُ الْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ رَاقِعٌ نَزِيهٌُ مَوْجِبٌ بَخْتِهِ دَرْجَةٌ اِسْتِزَامٌ اَزْوَاجٌ بِلَيْكَةِ اَزْوَاجِ الْاَسْمَاءِ فَاسْتِزَامٌ فَاقْتِزَامٌ
 عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ يَبْنُو رَسُولُ اللَّهِ بِمَجَالِسِ الْاِسْتِزَامِ الْمَرْكُوبِ عَلَيْهِ فَقَالَ لِرَسُولِ اللَّهِ مَا اَنْ فَيْكَ
 شَيْطَانًا مِنْ عَيْنِي يَا مَرْيَمُ وَلَا يَقُولُ فَيْكَ طَوَائِفُ مِنْ اُمَّتِي مَا قَالَتْ اَلنَّصَارَى فِي عَيْسَى بْنِ مَرْيَمَ لَمَّا
 بَيْنَكَ تَوَلَّى لَمْ يَمُرْ عِيْلًا مِنَ النَّاسِ اِلَّا اخَذَ وَالْاَسْرَابَ مِنْ حَيْثُ قَدِمْتَ عَلَيْهِمْ لَمَّا سَمِعُوا بِهَذَا الْبَرَكَةِ فَا
 قَضَبُوا لَهَا عِيْلًا مِنَ الْمَعْرُوفِ بِنِ شُعَيْبٍ وَعِدَّةٌ مِنْ قَرَابَتِهِ مَعَهُمْ فَمَا لِيَ اَنْ يَضْرِبَ لِي مِنْ عَمَلِهِ
 مِثْلًا اَلْعَيْسَى بِنِ مَرْيَمَ فَانْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ نَبِيَّهُ فَقَالَ وَلَا يَضْرِبُ بِنِ مَرْيَمَ مِثْلَكَ اِذَا قَوْلُكَ مِنْ بَعْضِهِ
 وَقَالَ لَوْلَا اَلْكَتَنُ الْخَيْرُ اَمْ هُوَ مَظْهَرُ بَرَكَةٍ لَكِ اَلْجَدُّ لَمْ يَلْحَمْ قَوْمٌ خَيْرٌ مِنْ اَنْ هُوَ لَا عَيْدٌ اَلْمَنْعَانِيَّةُ وَحِكْمَانَا
 مَلَكًا لِنَبِيِّ سَاكِبٍ لَوْ تَوَسَّلَ لِحَمَلِنَا مِنْكُمْ بِعَيْنِي مِنْ بَنِي هَامِ مَلَكَةٍ فِي الْاَرْضِ تَخْلُفُونَ قَالَ
 اِحْمَارُتُ بِنِ عَمْرِو الْفُهْرِيِّ فَقَالَ لِلَّهِمَّ اَنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ اَنْ بَنِي هَامِ ثَمَّ يَتَوَارَثُونَ مِنْ
 بَعْدِهِ قُلْ فَاَرْسَلْ عَلَيْنَا اَنْجَارًا مِنَ السَّمَاءِ اَوْ اَنْزِلْنَا بِعَذَابِ لَيْلٍ فَاَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ مِثْلًا اَلْحَارِثُ وَ
 نَزَلَتْ هَذِهِ الْاَيَةُ وَمَا كَانَ اَنْ اَلَّهَ لِي عَذَابٌ مِنْ اَسْمَاءٍ فَاَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اَلَّهُ عَذَابَهُمْ وَهُوَ يَسْتَعْفِفُ وَنَزَلَ
 قَالَ لِرَبِّ يَابِنِ عَمْرٍو اِنَّا نَجَيْتُ دَاوَا رَجَلَتُ فِدَا بِرَحْمَتِكَ فَرَكِبْنَا فَاَنَا صَارَ بِظَهْرِ الْمَدِينَةِ لَيْلَتٌ جَدِيدَةٌ
 فَرَضَتْ هَانِتَهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ لَمَنْ حَوْلَهُ مِنَ الْمُنَافِقِينَ اَنْظَلُونَا اِلَى صَاحِبِكُمْ فَعَدَا تَاهَا مَا اَسْتَفِغْ
 بِهِ قَالَ اَلَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَاسْتَفْضَى وَاغَابَ كُلُّ حِيَارٍ عَيْنِي وَفِي الْجَمْعِ عَنِ الصَّعْبِ اَبَاهُ لَمْ اَنْصِبِ بِنِ
 عَلِيْنَا عَمْرٍو خَشْرَتِهِمْ قَالَ مَنْ كُنْتَ مَوْلَاهُ فَمَا مَوْلَاهُ طَارِزُكَ فِي الْبِلَادِ فَنَزَلَتْ عَلَيْهِ الْبَنِيُّ النَّعْتَانِ
 اِحْمَارُتُ الْفُهْرِيِّ فَقَالَ لِمَنْ تَنَازَلْنَا مِنَ الْاِيْمَانِ نَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اَلَّهُ وَانْتَ رَسُولُ اللَّهِ اَمَّا مَوْلَانَا
 وَالْحَقُّ وَالصَّوْمُ وَالصَّلَاةُ وَالزَّكَاةُ فَتَقَبَلْنَاهَا ثُمَّ لَمْ تَرْضَ حَتَّى نَصَبْتَ هَذَا الْعَقَامَ فَتَقَلْتُ مَنْ كُنْتَ
 مَوْلَاهُ فَعَلَى مَوْلَاهُ فَهَذَا اشْتَرِي مِنْكَ اَوْ اَمْرٍ مِنْ عِنْدِكَ اَلَّهُ فَقَالَ وَانْتَ الْاِيْمَانُ اَلَّا هُوَ اَنْ هَذَا مِنْ
 اَلَّهِ فَوَلَّى النَّعْتَانِ بِنِ اِحْمَارُتُ وَهُوَ يَتَوَلَّى الْاِيْمَانَ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَاَطْرَقَ عَلَيْنَا

من السماء

مِنَ السَّمَاءِ فَرَمَاهُ اللَّهُ بِحُجْرَةٍ عَلَيْهِ سَبْعُ مِائَةٍ وَبِأَمْرٍ مِنْ رَبِّهِ لَمَّا كَانَ فِي قَعْدَةِ الْعَرْشِ
 فِي رُبْعِ النَّوْءِ فِي لَيْلَةِ الْاِحْتِشَامِ مِنْ قَبْلِ الْاِحْتِشَامِ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَاقِعُ الْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ رَاقِعٌ نَزِيهٌُ مَوْجِبٌ بَخْتِهِ دَرْجَةٌ اِسْتِزَامٌ اَزْوَاجٌ بِلَيْكَةِ اَزْوَاجِ الْاَسْمَاءِ فَاسْتِزَامٌ فَاقْتِزَامٌ
 عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ يَبْنُو رَسُولُ اللَّهِ بِمَجَالِسِ الْاِسْتِزَامِ الْمَرْكُوبِ عَلَيْهِ فَقَالَ لِرَسُولِ اللَّهِ مَا اَنْ فَيْكَ
 شَيْطَانًا مِنْ عَيْنِي يَا مَرْيَمُ وَلَا يَقُولُ فَيْكَ طَوَائِفُ مِنْ اُمَّتِي مَا قَالَتْ اَلنَّصَارَى فِي عَيْسَى بْنِ مَرْيَمَ لَمَّا
 بَيْنَكَ تَوَلَّى لَمْ يَمُرْ عِيْلًا مِنَ النَّاسِ اِلَّا اخَذَ وَالْاَسْرَابَ مِنْ حَيْثُ قَدِمْتَ عَلَيْهِمْ لَمَّا سَمِعُوا بِهَذَا الْبَرَكَةِ فَا
 قَضَبُوا لَهَا عِيْلًا مِنَ الْمَعْرُوفِ بِنِ شُعَيْبٍ وَعِدَّةٌ مِنْ قَرَابَتِهِ مَعَهُمْ فَمَا لِيَ اَنْ يَضْرِبَ لِي مِنْ عَمَلِهِ
 مِثْلًا اَلْعَيْسَى بِنِ مَرْيَمَ فَانْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ نَبِيَّهُ فَقَالَ وَلَا يَضْرِبُ بِنِ مَرْيَمَ مِثْلَكَ اِذَا قَوْلُكَ مِنْ بَعْضِهِ
 وَقَالَ لَوْلَا اَلْكَتَنُ الْخَيْرُ اَمْ هُوَ مَظْهَرُ بَرَكَةٍ لَكِ اَلْجَدُّ لَمْ يَلْحَمْ قَوْمٌ خَيْرٌ مِنْ اَنْ هُوَ لَا عَيْدٌ اَلْمَنْعَانِيَّةُ وَحِكْمَانَا
 مَلَكًا لِنَبِيِّ سَاكِبٍ لَوْ تَوَسَّلَ لِحَمَلِنَا مِنْكُمْ بِعَيْنِي مِنْ بَنِي هَامِ مَلَكَةٍ فِي الْاَرْضِ تَخْلُفُونَ قَالَ
 اِحْمَارُتُ بِنِ عَمْرِو الْفُهْرِيِّ فَقَالَ لِلَّهِمَّ اَنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ اَنْ بَنِي هَامِ ثَمَّ يَتَوَارَثُونَ مِنْ
 بَعْدِهِ قُلْ فَاَرْسَلْ عَلَيْنَا اَنْجَارًا مِنَ السَّمَاءِ اَوْ اَنْزِلْنَا بِعَذَابِ لَيْلٍ فَاَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ مِثْلًا اَلْحَارِثُ وَ
 نَزَلَتْ هَذِهِ الْاَيَةُ وَمَا كَانَ اَنْ اَلَّهَ لِي عَذَابٌ مِنْ اَسْمَاءٍ فَاَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اَلَّهُ عَذَابَهُمْ وَهُوَ يَسْتَعْفِفُ وَنَزَلَ
 قَالَ لِرَبِّ يَابِنِ عَمْرٍو اِنَّا نَجَيْتُ دَاوَا رَجَلَتُ فِدَا بِرَحْمَتِكَ فَرَكِبْنَا فَاَنَا صَارَ بِظَهْرِ الْمَدِينَةِ لَيْلَتٌ جَدِيدَةٌ
 فَرَضَتْ هَانِتَهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ لَمَنْ حَوْلَهُ مِنَ الْمُنَافِقِينَ اَنْظَلُونَا اِلَى صَاحِبِكُمْ فَعَدَا تَاهَا مَا اَسْتَفِغْ
 بِهِ قَالَ اَلَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَاسْتَفْضَى وَاغَابَ كُلُّ حِيَارٍ عَيْنِي وَفِي الْجَمْعِ عَنِ الصَّعْبِ اَبَاهُ لَمْ اَنْصِبِ بِنِ
 عَلِيْنَا عَمْرٍو خَشْرَتِهِمْ قَالَ مَنْ كُنْتَ مَوْلَاهُ فَمَا مَوْلَاهُ طَارِزُكَ فِي الْبِلَادِ فَنَزَلَتْ عَلَيْهِ الْبَنِيُّ النَّعْتَانِ
 اِحْمَارُتُ الْفُهْرِيِّ فَقَالَ لِمَنْ تَنَازَلْنَا مِنَ الْاِيْمَانِ نَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اَلَّهُ وَانْتَ رَسُولُ اللَّهِ اَمَّا مَوْلَانَا
 وَالْحَقُّ وَالصَّوْمُ وَالصَّلَاةُ وَالزَّكَاةُ فَتَقَبَلْنَاهَا ثُمَّ لَمْ تَرْضَ حَتَّى نَصَبْتَ هَذَا الْعَقَامَ فَتَقَلْتُ مَنْ كُنْتَ

من السماء فرماه الله بحجرة عليه سبعة مائة وبأمر من ربه لما كان في قعدة العرش
 في ربيع النوء في ليلة الاحتشام من قبل الاحتشام قال صلى الله عليه وسلم
 واقع الكافرين ليس له راقع نزيه موجب بخته درجة استزام ازواج بليكة ازواج الاسماء
 فاستزام فاقترام عن ابن عباس قال يبنو رسول الله بمجالس الاستزام المركوب عليه فقال لرسول الله ما ان فيك
 شيطان من عيني يا مريم ولا يقول فيك طوائف من امتي ما قالت النصارى في عيسى بن مريم لمتك
 بينك تولى لم يمر عيلا من الناس الا اخذوا والاسراب من حيث قدمك عليهم لما سمعوا بذلك البركة فا
 قضبا لها عيلا من المعروف بن شعيب وعدة من قريش معهم فقالوا ما رضى ان يضرب لاي من عمتك
 مثالا عيسى بن مريم فانزل الله عليه نبيه فقال ولا يضرب بن مريم مثلك اذا قولت من بعد
 وقالوا كتننا خيرا م هو مظاهر لك لا يجدوا بل هم قوم خصمون ان هو الا عبد المنعانية وحكمتنا
 ملكا لنبينا ساكبا لو تواسلنا منكم بعيني من بني هام ملكة في الارض تخلصون قال
 احمارت بن عمرو الفهري فقال اللهم ان كان هذا هو الحق من عندك ان بني هاشم يتوارثون من
 بعد هرقل فارسل علينا انجارت من السماء او انزلنا بعذاب ليل فانزل الله عليه ميثلا الحارث و
 نزلت هذه الآية وما كان الله ليعذبهم وانتم فيهم وما كان الله معذبهم وهم يستعففون ثم
 قال لربابن عمرو انما نجيت داورا رجعت فدا برحمتك فكربها فالما صار بظهور المدينة ليلت جديدة
 فرضت هانتها فقال رسول الله لمن حوله من المنافقين انظرونا الى صاحبكم فعدا تاه ما استغف
 به قال الله عز وجل واستفضى وخاب كل حيار عينه وفي الجمع عن الصع ابا له لمتك ان تصيب
 علينا عوم خشرتهم قال من كنت مولا فها مولا طارزك في البلاد فندم على النبي النعتان
 احمارت الفهري فقال لمن تاننا من الية ان نشهد ان لا اله الا الله وانك رسول الله فامرنا بما
 واجب والصبو والصلاة والزكاة فقبلناها ثم لمت رض حتى نصب هذا العقام فقلت من كنت
 مولا فعلى مولا فها اشئت منك اومر من عند الله فقال والله الذي لا اله الا هو ان هذا من
 الله فولى النعتان بن احمارت وهو من يقول اللهم ان كان هذا هو الحق من عندك فاطر علينا

من السماء فرماه الله بحجرة عليه سبعة مائة وبأمر من ربه لما كان في قعدة العرش
 في ربيع النوء في ليلة الاحتشام من قبل الاحتشام قال صلى الله عليه وسلم
 واقع الكافرين ليس له راقع نزيه موجب بخته درجة استزام ازواج بليكة ازواج الاسماء
 فاستزام فاقترام عن ابن عباس قال يبنو رسول الله بمجالس الاستزام المركوب عليه فقال لرسول الله ما ان فيك
 شيطان من عيني يا مريم ولا يقول فيك طوائف من امتي ما قالت النصارى في عيسى بن مريم لمتك
 بينك تولى لم يمر عيلا من الناس الا اخذوا والاسراب من حيث قدمك عليهم لما سمعوا بذلك البركة فا
 قضبا لها عيلا من المعروف بن شعيب وعدة من قريش معهم فقالوا ما رضى ان يضرب لاي من عمتك
 مثالا عيسى بن مريم فانزل الله عليه نبيه فقال ولا يضرب بن مريم مثلك اذا قولت من بعد
 وقالوا كتننا خيرا م هو مظاهر لك لا يجدوا بل هم قوم خصمون ان هو الا عبد المنعانية وحكمتنا
 ملكا لنبينا ساكبا لو تواسلنا منكم بعيني من بني هام ملكة في الارض تخلصون قال
 احمارت بن عمرو الفهري فقال اللهم ان كان هذا هو الحق من عندك ان بني هاشم يتوارثون من
 بعد هرقل فارسل علينا انجارت من السماء او انزلنا بعذاب ليل فانزل الله عليه ميثلا الحارث و
 نزلت هذه الآية وما كان الله ليعذبهم وانتم فيهم وما كان الله معذبهم وهم يستعففون ثم
 قال لربابن عمرو انما نجيت داورا رجعت فدا برحمتك فكربها فالما صار بظهور المدينة ليلت جديدة
 فرضت هانتها فقال رسول الله لمن حوله من المنافقين انظرونا الى صاحبكم فعدا تاه ما استغف
 به قال الله عز وجل واستفضى وخاب كل حيار عينه وفي الجمع عن الصع ابا له لمتك ان تصيب
 علينا عوم خشرتهم قال من كنت مولا فها مولا طارزك في البلاد فندم على النبي النعتان
 احمارت الفهري فقال لمن تاننا من الية ان نشهد ان لا اله الا الله وانك رسول الله فامرنا بما
 واجب والصبو والصلاة والزكاة فقبلناها ثم لمت رض حتى نصب هذا العقام فقلت من كنت
 مولا فعلى مولا فها اشئت منك اومر من عند الله فقال والله الذي لا اله الا هو ان هذا من
 الله فولى النعتان بن احمارت وهو من يقول اللهم ان كان هذا هو الحق من عندك فاطر علينا

والشفاق قرض و نظا نوان دو مسئله مستغرق در دقت و نظر با تخصیص دادن استحقاق
 والیتام در ملکات را بفلک محدود جهات متحد بد جهات نامحدود بده بفلک الافلاک و
 مقصود بدین دلیل بر استحقاق مزبور را بشود بد جهات محل نظر بلکه محل اجتناب و حذر است
 چه سران استحقاق استکذا است و مراد از فلکیت غنیه شد که استکفای بوجه کلیت است
 و تخصیص استحقاق بفلک الافلاک محض خطا است و در استحقاق مطلب و حقیقت مقصود
 مراتب مزبوره سه مدار بهر حال جسمانی حضرت خفیه و الشفاق قرض مخصوص بنص قرانی
 بر ترات است که در خود حوصله هر مددی امع باشد یا دست هر مددی عقده ازان
 ارد بر او بحد بندام بمرغ دگر که عقده را بلند است اشیانه و هم چنین حل عقده
 خصوص بجهت شق القمر و بسیاری از جهات دیگر و رفع تناقض بوجهی که در صناعت
 بعضی بقیه براهین با هو مبرهن و محراب است و در تمهید مقدمات و مبارزات اشارت
 که کتب کسب عقلائی برخلاف در وجود مستکنی بوجه کلیت و انفصال و اتصال
 طاری و غرضی الیتام که بقصیل و وصل نسبی است با استکفای بوجه کلی مضاف است و
 این معنی سوا استحقاق خرمی و الیتام و رجوع فلکی است و احتیاج برین دعوی از خود بد جهات
 چنانکه بشود راست و در افواه و السنه مذکور است جمهوری است تمام بودنش و نامحتمل
 بودنش اکنون ما را محل حاجت نیست در حقیقت دعوی همان تم و سر بوجه بزمان می که
 بوجه کلی است کافی است و تنافی بتوجیه غیر مجیه احتمال تصرف در خیال و حسن مشرک
 نمودن و الشفاق قرض را فی نفسه مثلاً در خارج و واقع قابل نبودن و بتصرف ناموجه نبود
 تا در بل نمودن چنانکه از تحقیق عاقبتی بجهت حقائق و معارف حلاکه لایحی در کتاب مستطاب
 گوهر مراد علی ما اشهر منه یاد کار و گفتن این نکته و سفیق این دره ازان در زمانه بد
 شده و علامه در در تحقیق سفیق و نکته دقیق گفتن علم در زمانه در غایت اشتیاق است
 اولاً در منزله جبارت بر خردیچ از ضروری دین مبین نمودن و دهنه بهر اکان عقاید بینه

و تبیین

حقیق و
 حق حقیق
 مقصد قرآن
 است الیکونه
 از دکان و جوی
 در قرآن و سنن
 ازان غالباً
 بجمع مجزئین
 قرآن و اخبار
 قرآن
 است
 بی

گشودنت

گشودنت و تا بنا در معنی تصدیق و تقبیح حاجیه قوم استیکار و کجاست بحیث کفار و
 و غیر قریشی در اینگونه از مقامات بخود و تا تبید و تقویت بنای حاجت انبیا و نشیبه
 و تمیز دای استیکار مبنای ایشان کردن است و در سلاک مجیه شیهای عناد و کجا
 راه حاجیه و معارضه بدست خصم نداشتند چه التزام و احتیاج با اینکه فانه بجهت
 بجز تصرف در خیال و حسن مشورت است در نوز دعاه ناس بمنزله ان است که گفته باشی
 چشم بندیک نه و واقعی بلی خواص از علما و حکمای خاصی با تفرقه میان تصرف در حسن
 مشرک بشعبه و سحر و میان تصرف در ان بجز اراده از جبهه قوه قوه ملکوتیه و غلبه
 جنبه ملکوتیه بر جنبه ناسوتیه بشایسته است و در مشرک این رفیع که نفس انسانی کسب
 فائز شدن بدینجه رفیع و با بنه و اینکه در حاجه جماعتی از قریش که قصه معارضه و
 مخصوصه و حاجه ایشان بزوری تم الله نعم برشته بیان کسب خواهد شد عبد الله بن ابی امیه
 مخزومی بالحضرت خفیه حاجه میخامد و بعد ما اساء الای و افراط فی الاساءه و قال ما قال
 فی الحاجه قال و ان تؤمن لوفیک یعنی بصورتک الی السماء حی بمنزل علینا کتاباً نقرؤه
 من انقه العزیز الحکیم الی عبد الله بن امیه المخزومی و من معه بان امنوا المحرمین عبد الله بن
 عبد المطلب فانه رسولی و صدقوه فی مقاله فانه من عندی ثم لا ادرك بالحق اذا نطقت هذا
 کله او من یک اولاً او من یک بل لورفعنا الی السماء و فیها ایدانها و ادخلناها لقلل انما سکت
 ابصارنا و سمونا فقال رسول الله ص ابقوشی من کل من یک یا عبد الله قال الی اخر القصه
 علیک انما الله نعم و هذا یعنی قوله بل لورفعنا الی قوله انما سکت ابصارنا و سمونا من الله
 بنظر الیه الی امثاله قوله نعم و لورفعنا علیهم باباً من السماء فظنوا فیه بمرحون کفوا انما
 ابصارنا بل نحن قوم مسخرون تصدیق قوله نعم فان بر و اینه برضوا و یقولوا صی و سکت
 کنا الان فیه قصه من شق القمر و صدق رفیع قوله هذا بعینه ما افاده هذا الحکم المظهر
 الله روحه بظاهر فی حل تلك العقده من القول بالقرین فی الحسن المتون حیثاً بین تلك

بجود تقوی و اراده بر وجه اجاب تقوی
 در مولد کانیات با اید و تقوی در حوض
 ازین از تقوی و تقوی در اول و در حوض
 خارج از حوض در اول و در حوض
 روزگار است و شاهد برین معنی

العلامه القمیه

الحكمة وهذه الجزيرة المنصوبة بنفق الترانك الظن في انشاق نقل الفركا بكشف عنه قوله
 اقويك الساعة والشيء القمركا براد انة يعرفوا يقولوا ستر كيف لا فلو كان
 كما قال ابي يعقوب بن بن والشيء القمركا بصراوين وانشق صور القمركا غير ذلك تمام
 بل انهم هذا الدعوى وكل ذلك سهل غير ما الظاهرنا او ما نا اولان انه يكاد ان يكون
 مما اجتمع كل عليه الامة وكان ضرورة في الملحة المحرمة ولا ينما من جهة كونه تصديقا
 تصويها بوجه الدعوى الحخم من كونه شكوكا للبصر غير واقع في الخارج عن صقع البصر
 فالنظر والابصار بان مساق نفس الاله الى قوله سبح مقرر صريح فبما من كون المراد
 نفس القمركا في الخارج عن صقع البصر فالملحنا انه يكاد ان يكون خروجا عما كان ضرورة الى
 يكون خروجا لكان الشبهة فان الخروج عما هو من الضرورات الدينية اذا كان مستندا
 بشبهة لا يتمكن صاحب الشبهة من دفعها عن نفسه والخروج عنها ليس بموجب حملها والاعتاد
 وهو يميل لعقاب ولا يعامل معه معاملة الكفر والشرك في باب من الابواب عما اتفق عليه
 محقق اصحابنا لاصول في هذا الباب وكان الحق ان صدر مثل ذلك عن امثال هذا محقق
 العلامة البالغ في الورع والنعوى الكمال في العلم والعلم من دون رعاية الاحتمال والاعتكاف
 على مجرد انشاق الامة وعام الاعتدات الى الشبهة بعيد جدا وغريب قطعاً بل للارزاق الكفا
 بالايان الاجل والاعتقاد الجمل اذا لعقد بصميم القلب على ما هو قول المحرم بان يقول
 هو قولهم اما لا يكون في اليمان ولقد كان المحل من الاصحاب بوصون ويكتمون به في كل ركن
 من الامركان وفي الكافي عن ابي عبد الله ع اذ عن ابيه ع من اسره ان يستكمل ايمانه فليقبل
 القول من قول المحرم فيما اسرنا وفيما اعلننا وفيما بلغف عنهم وفيما لم يبلغف عنهم وبعد الطور
 هذه الاسطر وبعضا مما بعد ها وفرغنا من كتابنا بتمنا ذلك الكتاب مستطاب من الطلاب
 فان في نسخة منه بعض من اجله الاصحاب فرجعنا اليها وجدنا انه قد سد الله لهم روحه ونور
 ضويحه قال فيه بالدارسية ما يجوز ان وغوارق عادي في كانه من قوله فعل وتحرر بك وتاثيرا

هذا هو الحق في العلم والعلم من دون رعاية الاحتمال والاعتكاف على مجرد انشاق الامة وعام الاعتدات الى الشبهة بعيد جدا وغريب قطعاً بل للارزاق الكفا بالايان الاجل والاعتقاد الجمل اذا لعقد بصميم القلب على ما هو قول المحرم بان يقول هو قولهم اما لا يكون في اليمان ولقد كان المحل من الاصحاب بوصون ويكتمون به في كل ركن من الامركان وفي الكافي عن ابي عبد الله ع اذ عن ابيه ع من اسره ان يستكمل ايمانه فليقبل القول من قول المحرم فيما اسرنا وفيما اعلننا وفيما بلغف عنهم وفيما لم يبلغف عنهم وبعد الطور هذه الاسطر وبعضا مما بعد ها وفرغنا من كتابنا بتمنا ذلك الكتاب مستطاب من الطلاب فان في نسخة منه بعض من اجله الاصحاب فرجعنا اليها وجدنا انه قد سد الله لهم روحه ونور ضويحه قال فيه بالدارسية ما يجوز ان وغوارق عادي في كانه من قوله فعل وتحرر بك وتاثيرا

الفهامة

الحاق فيرناهاق واحقان

مشقان

مشقان ان خالص ما لانه ان خواص الله من كونه استجهه هرگاه نسبت نفس بنى بمانه كالناموس
 باشد كه هر چه تصور مكنند در وحدت شود و هر چه مومنى كه ادا نه وال ان كفا نان نابل
 پس بواى امراض فاذا لمع واحدات صححت واغاره بصر واما ال انفا بخر وتصوير بنى كه هراينه
 بازن الله نعم است محقق شود وهم جنين بتر بدستى و مستحقين بتره و اشباح جامع ولحنا
 غائب چنانكه در اتيان عرش بلقيس ناهت وانظاقى صامد جنين جنيع و تسبيح حصان
 شريف لك و در مثل اظاق و صامت تواند بود كه تاثير و تصرف بنى نظير بمقتله حاضران محقق
 افرديان حالى كه معاق خصمه است در خيال ايشان صورت لفظ و صوت كه اثر زبان
 قال است بيزرد پس حال مغارقت بنى مر اسطوانه و انا له شتوند ومعنى ذلك عقلي مخلوقا
 كه حصان بنوا اناها است بر وجود عظمت وجلال صانع تسبيح استماع كند پس خرق عادت
 و صدور اعجاز نظر باستماع تسبيح صقلا و جنين حالى باشد مر حاضران انة نظر بصد و جنين
 و تسبيح از جنيع و حصان وهم جنين در احضار غائب تواند بود كه اعجاز نظر بتاثيره صورت بنى
 مثان بنوى كه واقع بوده در حس مشترك حاضران بوده باشد بنوى كه مشاهده شود و از اعظم اعجاز
 فعلية اجلك موثى است وان تواند بود كه تصرف در بدن بيت بوده باشد دفعه بنوى كه قابل
 روح شود و تواند بود كه بتصرف در تحويلة وحس مشترك حاضران باشد بنوى كه نفس ناظمه و
 رفت مقبل شود و مشاهده كرد و بنوا انا بجملة شق فر و خرقا فلانك است وان بتصرف در
 مشترك اربست اكرجه و وقوع ان در خارج نوز ممكن است چه خرقا فلانك در غير محدد جهات
 مشغع تحرق نسبت بلكه ممنوع عادي است و باين وجه ميشود معراج جسماني نوزجه فضيه معراج
 مستانم خرقا محدد جهات نسبت و انفعالى كه مخصوص مانه كائنا است انفعال تحرقا
 كه از راه اسباب عادية و امور طبيعهه باشد نه بمعنى مطلق قبول انبوه ما اردت ايران هجنان
 كاد به رفع الله تم قدره و شانده و اعط الله سبحانه مقامه و مكانه و لقد اصاب من دجوه و
 واخطا من ضروب و افسدوا ستماله الخرق والا ليمان في مطلق الفلكيات عند اساطير الحكمة و

و اسماوم

الحكمة النخعية والعلوم الحقيقية ما لا كلام فيه ولا ريب ولا ريب ولا شك ولا مبلغة كيف لا وهما بين
استحقاقها بسبب رتبة الاستعداد التي قد اشرفنا اليها وليس لكلام عليها من غير قصد بل استحقاقها
ولا محتاجة اليها مع ما لا المراد المحيطة الا لشفا فيه والمراد بالجماعينما وادع واجل من ان يتعدى
الى غيره بخلافه والالتزام في الكلام العنكبي كما يستلزم من ان يظل هذه العقدة العنكبية المحيطة عند ما
يضرب من التجددات الجوهرية الا لتصل اليه ويوجه من الازالة لان الطبيعة المستندة الى التجدد
الطبيعة السيلية في ذاتها عطفها لا تسال التجردى المعروف بالحركة الجوهرية من غير ان
هنا خرق والالتزام وكل تعجب امر المراجح الجسماني لا يحتاج الى التوهم حصة خرق والبناء
في العنكبات التي بل غير محددا الجسماني والنصف في الخيال والحسن المشترك كجود النصف والادلة
وان كانت خرق للمعادرة ومهجز على الحقيقة ولكن الامر في تيسر الجارادان كالحصاة والناطق
الصامتان ونظا شها كحينا الام وانما بقاؤه عا لظ او في امانت و اقرب الى الاصلاح
وا بعد عن الاضاد نعم هذا ايضا ضرب من النصف في مواد الكائنات كجود الاراد من جهة
جينية الماكوتيه وقوه غير هالجبنة لنا سوتيه تقطع لى سواى جان براد بصورت ايضا و انتضاح
الكنى بسوسنة كل حل ابن عقدة محل خطر وحذر تبصر في رهنس مشترك عمودن وامثال ان از
تا وبلات دكر برتوت خصم فزون وبمؤله محم بدست خصم بادن انستك واز قاعده وقانون
ربندارى واد ميوزان اتقان واجكام امكان ايمان واسلام بغدادى عمودن وبهرون رفقن است
أخبار فيه ازهاق واهدأى ابطال حقيقة از روى بصرف هذا لانه حق تحقيق وحق
حقيقى بتصديق در حل ابن عقدة مستعبلا لا تحلال بالغ در اشكال بحق تحقيقى حدود
عالمهم فلكيهم عنصرى چه روحانى چه جسمانى بوجه تجدد مقبرى واستقرار تجردى
بوسم حرکت جوهرى سبب ودر تحقيقى وتصحيح حقيقى بتصديق اكثرى از اركان عقايد دينيه و
اصول اسلاميه واما اينه چون انزال كتب وارسال برسل وحاصل عمودن نجات وعريش ملكوت
سموات بها هدات وعبادات كليم امور وادكان معاديههم جسمانيههم روحانيه وامر عالیه
هم

چه جسمانيه روحانى واسبابى از اركان واصول ايمانى چون على زمان ومكان وزمين و
اسمان كما يطبق عنه من صبح الوحى في القرآن وما كنا قبله لان از قول باسما تجردى وحرکت
جوهرى بموجب بر اهرين باهو وحق بالغة قاهره مخلص ومعزى نيت ودر قول بقناى كليم
علم امکانى بنسخه اهلى درو پا شدت هنگامه قيامت طامه كبر و تحقيق مصدوقه لمن الملك اليوم
لله الواحد القهار وان قول تجدد جوهرى لا بد وناچار ودر استكمالات وترقيات وقرائن
وسوسه رات وسلاوك سلاك بقریب حضرت غايه الغايات چه استكمالات علويه ان
ملكويه فلكيه چه بر ترقيات و نزلات اسفليه ان جماديه وغير جماديه از بنايتيه وغير بنايتيه
جوى اينه و جويانته انسانيه انسانيه چه رباينه چه غير رباينه چه نورانيه چه ظلمانيه در هم
مراتب مزبور حرکت جوهرى ملاك ومدار است **كشفتها فامره** خريج جوهر مادى در عالم
امكان وجمان ظلماني از قوه بفعليت كالات بحركات و تجدد استكمالات چون از مقوله ما با
انفراست وماهرا بالغيث بالضرورة مستند بما بالذات اسك واصراض طبيعهم در ثبات وبقا
تغير و دو نور و قنا بفطرت بحول تجرؤ ببعيت و تا بعيت جوهر و طابع جوهر باات اسك چه
بر طهارت كد لوازم و توايع طبيعهم چون حرارت نارويه و رتا بعيت صورت نعيمه ثابت بعين
ثبات ملازومات و متغير بعين تغير متبوعات و ملازومات بقریب من التبعيه ولبا
وتغير ملازومات طبيعهم بضرپ من الحتمية است زبوا كه بينونت در ميان نه بينونت صفتية
عزلية است و خاصه بينونت صفتية موجود بوردن متبوع بالاصاله و موجود بوردن لازم و تابع
بعين وجود ملازم و متبوع زردرجه ثابته و بضرپ من التجرد و البتعية است و بضرپ اخر من
التفرقه في باب التغيير والحركة ميان الحركة الجوهرية عن العرضية و حوان الحركة الجوهرية و العرضية
والعرضية زمانيه و ذلك في صنع الماكوت و ههنا في صنع الناسوت و ههناك نشأة الحشر والشر
ههنا نشأة اللشمن و دون الحشر و نسبة التجرد الدهرى الى الزمان نسبة الاطلاق الى التجرد
والثقيد و بعارة اخرى بماهى نسبة الطبيعة الى العنكبي والسرية هو كون لدهر ملاك و قنا

وصحوا نبيهم

توفوا

كل من اراد ان يعرف حقيقة
الامر والحق والصدق والبرهان
والنور والهدى والرحمة والعدل
والحكمة والحياء والفضل
والعلم والارادة والقدرة
والعزة والكرامة والسيادة
والجلال والملكوت والقبول
والاستعداد والقدرة على كل
شيء من ذلك فليقرأ هذه
الاصناف من كتبنا

لزمان و يكون الزمان متوقفاً على ما بالذات بقوم المقام لتمام الظل بالانضمام الاصل والاصل موجود بالذات
 والظل موجود بعينه وجود الاصل ولكن بصرف من الوجود دون الحقيقة بسا از انجا بان وپیدا
 کشد که در حرکات وضعیه دوریه اجرام غایبه مستعد با اتصاله و متحرک بالذات و متغیر با حقیقت
 صور نوعیه جوهریه فلکبیه و کویبیه است و حرکت در وضع و توابع و لواحق وضعیه بتبعیت
 بجهتات و تغیرات ذاتیه حقیقیه توابع طبعیه و صور نوعیه فلکبیه است و از انجا وجه حقیقت
 مستصعبه و شبهه مستصعبه بزمید تا نیند و حسن توفیق حضرت حق عز و جلال متکشف و هویدا است
 چه انفعالی تر پس قدرین صورت از مصدر عنایت ازلی بوجه متحد جوهری با وجود
 اتصالی جاری بخواجست بطریبان انفصال بر اتصال صورت اتصالی بر انفصال ظاهر
 است حال صورت اتصالیه انقضای انقضای با فیه صورت انفصالیه علی نعت الاتصالی
 حسب اقتراح قوم لثام و اصحاب کفر و ضلال و وجود بزرگتر با انقضای انقضای صورت اتصالیه
 صورت اتصالیه ها نعت الاتصالی در ثانی الحال بوجه مزبور تکتون و انضمام و انضمام در بین
 صورت انتهای صورت اتصالیه اولیه بطریبان دفع اتصال تر و عر و انقضای غیر طبعیه
 بلکه بوجه متحد جوهری بجوای طبعیه از مصدر عنایت ازلی مجرد ازاده علت فاعله که مناسبت
 طبع معلولی است بمناسبت و بمناسبتی است جاریست و بدستور مزبور انضمام صورت انضمام
 انضمامیه تا نوبه انضمام و انقضایش و همچنین انضمام صورت اتصالیه تا نوبه انضمام
 انضمامات و انضمامات علی نعت الاتصالی بر بجوای طبعیه است استحاله خرق و انضمام
 خلاق و طبعیه و بطلان طریبان و انفصال و اتصال تر با مستکن بودن فلکی بوجه کلی مناسبت
 و مناسبتی است و هذمان الغرام من المکتونه الالهیه و الفراید المکتومه المخزوعه الربانیه النبی
 لم الطلع علی الحدیثی طلع و کشف عنها عجبها غیر اصحاب الوداد و الولاية و معان العلمیه
 المعرفیه و ان کنا نحن نوت نفس المسئله المسئله الحریه بر تیره من تقد مناسبت اساطیر الحکیمه
 و کثره النبیجه الی استخر جناها و اطهرهاها ههنا انما حی حسب ما اطاعتنا من خصا نعلی و کنت

اختصاص الله

اختصاص الله تعالی الهدایه بالهامه و الکشف عن ابهامه فلنرجع الی ما کنا بصده ههنا بالا
 و اما سخن از ضمیر منصوص بنص قرآن در جمله مجهولات خبر قرآینه پس مراد اصحاب خلاصه
 بحر عش درین باب این است که اگر چه هر یک از این مجهولات ما و در محاسبه خصوصیت
 بدرجه توان رسیدن متواتر گردیده باشد و لیکن قدر مشترک آنها که مطلق اعجاب غیر قرآن
 است بملاحظه عدد بجموع و اء احاد که اگر افزون از عدد معتبر در حد توان نباشد بالذات
 مساوی و مطابق ان اقلای باشد بر حد توان رسیدن است چه بسیماری از وقایع و احاد
 های که در زمان گذشته در اقلیم انا قایم صورند سنوح همه بزیر وقت آنها باشد و در هر
 از ممالک ان اقلیم مخصوص بعضی از ان سواخ اختصاص بوقوع یافته باشد و هر سلسله از وقایع
 مخصوصه و واقعه و قایع مزبور و غیر از واقعه مخصوصه بملکی که موطن ایشان است داده باشد و
 هزار واقعه مثلاً پیش نوبه باشد و هر سلسله از وقایع مخصوصه بواقعه ازان و قایع انعامیه
 اگر چه در عدد دوون عدد معتبر در حد توان نوبه باشند و لیکن بجموع هزار سلسله مثلاً از
 عدد معتبر در توان اگر در چندان زباده باشند و لیکن بجموع هزار سلسله بنا شده است برابر
 بالهدیه میباشند در بی صورت بالذات حکمی نماید که اگر چه مخصوص خصوص هر واقعه
 ازین وقایع مراد غیر از وقایع در ان اقلیم بر حد توان نرسیده است و لیکن خبر از وقایع
 ساخته فی الجمله در ان اقلیم در نزد ما از حد توان گذشته است و بدینجهی اوقع گردیده است
 ملاک و مدار این معنی بر اینست که خصوصیات از قدر مشترک عری بنا بود و مقیدات
 از مطلق بری نتوانند بود بوجه دیگر و سلم این دعوی درین است که حکم کل افرادی با حکم
 کل مجموعی اجتماع در صدق و کذب بوجه کلی بنیاد نموند غالباً کذب کل افرادی ملازم صدق
 کل مجموعی توان بود و برعکس نیز صدق نخواهد نمود چه هر یک از این عریه بر تحریک حجر عظیم
 مثلا بنیاد رکشود و همه احاد با هم تحریک توانند نمود و برعکس دیگر صوابان همه جماعت را بر سر
 نیار نمود و هر یک از این جموع توانند کشود و بنیاد این دعوی را با جمیع احاد مجانبین و ان

اختصاص الله

استخراج عاقلیت از آن و با اجتماع اموات چند و دعوی استیلاج وجود زنده از اجتماع ایشان
 نمودن کردن قیاس نیست با اجتماع مع عظیم الفارق مجع و ایست که عادت عامه عقلاء بر آنست
 جهلا را در انکار و ننگ و عار داشتن از اینگونه از عجاوه و معارضه بروجم کلی خارقست چه
 نتیجه قیاس با اجتماع مجابین با اموات در اینجا کاشف بودن از شدت جنون مدعی مصروع
 بقیاس و کوفی مشعوبه و برهان بودن بر اینکه صاحب این قیاس در جمله بعلم داز زمو عقلاء
 بیرون و معاده فضائل و کماله نفس از صورت ادراک بدیهیات بلکه از صورت حیات بمشابه
 جمادات عری و مفارقات است چه بسیار بدیهی بلکه بدیهی اولی است که قدر مشترک میان
 ها و سریه ها عاقلیت و زندگی نیست بلی مثلا اگر در شمری هزار جمله باشد و در هر جمله شخصی
 بخصوص مرده یاد یوانه شده باشد از هر جمله هزار نفر یا بیش تر یا کمتر فرضا بر آمدن هزار جنون
 و یا مردن فلان و بجهان داده باشد درین صورت از خود شهر قطع نظر از خصوصیات احاد
 نموده و در حقیقت هزار هزار نفر فرضا زیاد از عدد معتبر در حد توانا مثلا بر آمدن عاقله بالاتفاق
 بطریق خبر نعد و عارضه جنون فی الجمله مثلا در آن بلده قطع نظر از ملاحظه خصوصیات
 محله بالظروف داده اند در این صورت کوخبر هر سلسله عارضه جنون یا حاد نه از موت فلان
 بخصوص که توان تر سیدک باشد ولیکن خبر دادن هزار سلسله از سنج عارضه جنون فی
 محله مثلا در آن بلده بالظروف از حد توانا گذشته با اقله متواتر گردیده است هذا ظاهرا
تعریف بهر سخن ای اربیب حبیب مؤتقی و ای لبیب حبیب من فی ادب فالظرف بعین التصرف
 فی هذه القضية ثم اقص العجب کل العجب که درین جزو از زمانه چگونه ریشه فیهم و فضیلت
 شد و شجره خبیه تر قوسیه جهل مرکب کنند و کنده شده که باران از نزدیک و دور بچشم زدند
 از فهم و فضیلت میزنند با هم پویجی خود را در زمره اهل حل و عقد دین و ملت میفریند از
 مبدع و معارذنه از سولم طریق هدایت و ارشاد و از کیفیت اصلاح و قطع و قطع ریشه فتنه و
 فساد و نازکینست بجا هدیه و طوق کسب صلاح و سداد در محافل و مجالس ایشان خبر نیست

و در از روزیادت و بینات نورانیه و مرموز نبوات و ولایات ربانیه و کون کینست حج بالعباد
 و بر اهین با هرات قوانیه و غیر قرانیه و مدرس مباحث و مدرس ایشان افرینش کتاب علوم
 و حکمت نصیحه بود و ثاذا نبیا اولیا و اصول حقایق و معارف ربانیه و ارکان حقایق و دکان
 و وقایع اربانیه مود و ثا از علمای اهل بیت نبوت و ولایت علیهم صلوات الله تعالی علیهم
 مطروح و اصحاب علوم حقه حقیقه و حقایق و معارف ربانیه و اصول و ارکان ایمانیه با
 سراسر بجمیع ساخته دلهای ارباب صدق و صفا و اصحاب ولایت و ولایات و اولیای حکمت
 و معرفت نامشروع داشته روی دلهای طلابی بخیبر از مرجع و ماب را از طریق صلاح و صواب
 بر تافته لزوم نظم نظام و لجب الانتظام لازم الاله مقام اصول و ارکان ایمانوا از نظرها اند
 بدعوی تنظیم اسر فروع فی اصول و اصلاح عمل بیرون شرافت قبول قناعت نموده تمامی همت
 در جلب قلوب اصحاب جاه و آرباب دهاست و ثروت و در از زیاده مرجعیت و تنظیم اسر
 مصروف داشته عزت و حرمت خود را عزت و حرمت و شریعت خرا و ملت بیضا انکاشته
 و بر صحایف دلهای ساره عوام کالاه تمام بدقت تمام و اهتمام مالا کلام همین نکته را انکاشته
 بر پاسست مردین و دخل و تصرف در معاش معاد سلبین بر دانسته اند جان برادر بر نور صدق
 من معدن النبوة و اولوایتهما انما العلم لله فربینه عارله و سنه قائمه و حکمه بالغه اه که
 سیرت سلف صالح مجبور و متروک مانده سیره خلف طالحه مطلوب و مرغوب در طریق سیرت
 و سلوک آمده است **بهر در** خشنده چه بنهان مشور **بشبه** بازی کو میدان شود **تفریح** فیه
 قویع و تشیح جان برادر لونا بجا سست که باوری تصرفی با آن همه جهل و نادانی بفسادت از
 جا برخواست و بخود را از اهل حل و عقد بملحظه حال و احوال و مشاهده مقدار فهم و کمال
 پارا کمره که قتل و قاتل نکاشت و بجهات لوی شصرت در جرح دین اسلام و در کیش این
 اسلام در مملکت خاص و عام بر افراشت با انهمه بیع صکی و کم نای نام و نشان در روزگار
 برای خود بیادگار در روز و باران فی ننگ و عار گذاشت اگر در اغاد کار به کسی بر خورده بود
 که در حقیقت بر اسق و درستی در کمال قوت و زبردستی بدون شائبه از ضعف و غایبتر

مع

سستی هل عقده می توانست نمود و از روی دبط بیماری و مدارک عقده می تواند در حقیقت
 شود باور می برود با این همه بهمه سوائی در نظرهای عالی این همه جلوه می نمود و کوی ^{نست}
 و اشتها را ز معرکه بجارده و جدال با اصحاب قتل و قال نمی بود هر چه از شدت درد دنیا
 که بنیاد فحش و کمال بر باد رفت و بنیاد فضیلت و معرفت را از صحرای بدعت مدعیان
 بجزایر از اسرار شریعت و طریقت و حقیقت بنیان و بنیاد رفت سیر خلعت طالع در میان
 طلب بخت بر از بسنا و معاد شهر و شهر و دیار در همه باب مرجع و ماب ^ع طلب آمده مطابق
 مرغوب نزد اصحاب گفته سیره سلف صالح بکسر فراموش شده با ملک از یاد رفت تا لایم اثری
 ندارد ^{نست} انشی هم شریک ندارد چه بگویم که از حال دم دیگری خبری ندارد بیرون فنی معانی
 فهم و معرفت و کساری با زار کمال و ادبیت سهل است که با زاری ریختی و بیسواری و سلب
 و عدم فضیلت و ملائی رواج گرفت و کمال فضیلت منتهای منقصت آمد و ملائی و فضیلت
 چه ادبیت و فهم و معرفت نه تنها همین منقصت بلکه منتهای معصیت امدای جان برادر اگر
 بخوای بدانی که با زاری سواد می بریده رواج گرفت بموتی که باوری با این همه ^{نست}
 در کجا بود و بجای دل با یادان بجزایر تمام باورست بر قبضه شریف و حکما چه احتیاج گرفت سبحان
 و لا حول و لا قوة الا بالله بکرتیغ ببارد در کویت ایماه ^{نست} بگردن فهازم الحکم ^{نست} **تلاوة من القرآن**
^{نست} **نظم للشیطان** و اما سخن از ایات مینا قی که خصم بدو سم از روی دم و کان با بر ستم خلط و مزج
 بوی نمود بقدم با کان احتیاج از اینها بر ندا نشن حضرت شیخ منزلت هم الوارثین لیکال ^{نست}
 غیر از قرآن نمود پس بدان ای طالب حقیقت از روی بصیرت و برهان که خلاصه و ^{نست}
 اینگونه از ایات مینا قی است که انزال ایات بموجب قریح قوم از روی جمل و نادانی موجب ^{نست}
 عذاب عاجل و مستاصل هلاکت تمامی ایشان است و هلاکت قوم با انزال عذاب مستاصل ^{نست}
 برایشان درین امت بر خلاف تمام ساله منافی حکمت که ملامت حضرت حکیم علیهم السلام ^{نست}
 و مفصل این معنی بزودی انشاء الله تم صورت تقریر و تکریر خواهد بود بر وقت در تبیین ^{نست}

الایات

ازین ایات مجزات خاصه مخصوصه است که اظهاران مجزوات و انزالان ایات موجب نزول
 عذاب مستاصل عاجل و هلاکت تمامی قوم جاهل است و بر ظاهر است که مجزاه غیر فی شخص ^{نست}
 بهیئت که در آن مجزاتی که موجب نزول عذاب مستاصل عاجل است و موجب نزول عذاب ^{نست}
 مستاصل درین امت بموجب حکمت که ملامت و باطن است خلاصه سخن درین سخن این است
 که نفعی بخاص لازم ندارد نفعی عام را درین معنی اولاً خود بدین معنی است و ثانیاً ^{نست}
 و عامراً اکنون شرح قصه این را در ذیل بیان نشان و نزول مواجیه سوم یعنی سوا قیل و ما منعنا
 الایه قیل سبحان ربی الایه بنحو مفسر و ما یؤد برشته بحر و تیزر میکشد تا ما را از ایات دیگر
 نیز در مقام شخص و معین گفته اغا ^{نست} از مراد و ملامت با زبان نظام رسیده باشد قال فی الصا
 و ما منعنا ان نرسل بالایات التي اقرحناها فربما لان کذب بها الاولون الا لکن ^{نست}
 دلین امثالهم کفار و عتود و انما لو اول سلسلت لکن باینها کما کذب اولئک و استوجبا العنا ^{نست}
 العاجل المستاصل و من حکمت حکمانه فی هذا الایه ان لایعذب بهم عذاب الاستیصال ^{نست}
 لئیه ۳ کما قال و ما کان الله ليعذبهم و انت فیهم الفی عن البارز ان سواد ساله ^{نست}
 یا یعذبهم بایه فنزل جبرئیل و قال ان الله بقول و ما منعنا ان نرسل بالایات الا ان کذب ^{نست}
 الاولون و کنا اذا رسلنا الی قریبه ایه فلم یؤمنوا بها اه لکن نام فلذلک اعترنا هاعن قومک الا ^{نست}
 انهم اذ عجا ظاهر و هویدا است که مراد ازین ایات و مجزوات ایاتی است که مسبب قطع قوم ^{نست}
 ظاهر کرده شود و دیده شود و ایمان بموجب ایات با هره و جهت بالغه قاهره نتیجه نیارند
 چون قوم عاد و ثمود مثلاً بر عتود و استکبار و عناد و استکبار خود کاکان بر جا همانند با بر ^{نست}
 و استکبار بفرمایند مستوجب نزول عذاب بوجه استیصال می گردند و مجزوات غیر ^{نست}
 قرآن نیز ورث و بداهت عقل قاضی و نیز ورث نفعی بلخی و نضر و رت و لزوم جعنی ^{نست}
 که با بد تمامی مجزوات غیر قرآن بر فرض صد و در ظهور موجب نزول عذاب استیصال بوده ^{نست}
 باشد که منافی حکمت پروردگار متعالی و مناقض رابع عذاب استیصال از امت حضرت ^{نست}

قال امده با شد چه بسا همچون غیر قرآن که مودت ایمان قومی اطلاق بحق و حقیقت باشد که
 طلب اینک و جهت از ایشان محض از برای بودن بر بصیرت باشد چنانکه که در احتجاج ایمان چه
 جمله خاصه چه ازین است چه ام سالقره از زمان ظهور طلب اینک و جهت از ایشان در نزد
 پیغمبران و اوصیای پیغمبران محض از برای خلاصی از مهلکه کفر و ضلالت و بودن در راه هدایت
 بر بصیرت می رود درین صورت خصوص همچون غیر قرآن چون سایر موهبتات پیغمبران دیگر و سایر
 آیات و بینات و حجج با لغات در هر آن راه هدایت بکشور و برکت از عقل عموم و شمول دارد و
 اختصاص عقل و نقله بصورت مخصوصه با ایجاد نزول عذاب استیصال اهل نرد و چگونگی
 چنین نیست که اشتقاق امر که بنص قرآن ضرور است درین مبین است بر صدق دعوی حجج
 وافی است تعارض و تنافی در کلام الحق بهم نیست و بودن قرآن چه کلام الحق بعد از قیام
 بر ارضین با هر دو **و** بالقره قاهره علی ما اسلفنا غیر تریه الی کون بعنا یترا صدق تعهدی است
 و فی الصافی ایضا و قالوا لن یؤمننک حق یقر لنا و قوی بالتحقیق من الارض بنیو عا عینا
 قاله عناد و لجا جاک و لغتنا و اقتراحا بعد ما از منتم الحجه بیدیان اعجاز القرآن و انصاف عزیمت
 الایات و المجهزات الیه او کون لک جنة بستان من تخیل و عنب فتخیر الانصار خلاصا
 او تسقط السماء کما زعمت علینا کسفا قطع یعنون قوله نعم وان بر وا کسفا من السماء ساقطا
 یقولوا سحاب مرکوم و قوه بفتح السین او تاق با نه و با ملائکه قبیل کبیر او مقابل ای و هم
 مقابلون لنا نسا هدم و نعا بنهم او یكون لک بیت من زخرف من ذهب و اصله الرینه او
 ترفی فی السماء فی معارجها ولن یؤمن لوفیک لسهو رک و حده حق منزل علینا کتا بانقرمه
 فیه تصدیق کل سخنان دینی تنزیها الله من ان تحکم علیه احد و باقی بما یقتضیه الجمال و
 قال ای الرسول هل کنت الا بشرا رسول کسا فالرسل و قد کنا نوالا یاون قومهم علیهم
 حال قومهم و لیس امر الایات الی انما هو الی الله و هذا العالم بالصلح فانه وجهه لطیف الیها
 الحق من الباری بنیو عا ای عینا لک جنة ای بستان نجیبرا ای من تکرار العیون کسفا و

حجج

الایما یظهره الله لعلهم
 هذه الایات

السؤال

ان رسول الله قال انه منسقط من السماء کسفا لعله وان بر وا کسفا من السماء ساقطا یقولوا
 سحاب مرکوم و القیل الكثير و الزخرف الذهب کتا بالقره یقول من الله الی عبد الله بن
 ایامه ان محراب صادق وافی انا بعثته ویرجع معی معه من الملائکه یشهدون ان الله هو
 فانزل الله قل سخنان دینی الایه و فی الاحتجاج و تقیبالا امام عم فی سوره البقره عند قوله بحکم
 ام تری و دن ان تسئلوا رسولکم کما سئل موسی من قبل عن ایهه ان رسول الله کان ق
 ذات یوم بمکه بفداء الکعبه اذا اجتمع جماعه من رؤساء القریش منهم ولید بن المغیره و خز
 و ابو الخزری بن هشام و ابو جریل بن هشام و العاص بن و لیل السجی و عبد الله بن ایامه
 الخزری و کان معهم جمع من یلبیهم کثیر و رسول الله فی نفر من اصحابه یقر علیهم کتاب
 و یقر دی الیهم عن الله امر و نهیه فقال المشرکون بعضهم لبعض لقد استخفی امر محمد و
 خطبه فتعالوا بقره و تبکیته و قبحه و الاحتجاج علیه و باطل ماجاه به لیهون
 خطبه علی اصحابه و بصغر قنیه عندهم و لعله یترجم عما هو فیه من غیبه و باطله و غیره
 فان انجی و الاعمالنا بالسیف الباتر قال ابو جریل من الذی یلو کلامه و یجاد له قال عبد
 بن ایامه الخزری ان ذلک فاقضانی له فربنا حیسیا و یجاد له کفینا قال ابو جریل بل یجاد
 باجمعهم فابتدأ عبد الله بن ایامه فقال باعز لقراد عیت دعوی عقلیه و قلده مقالها
 زعمت انک رسول الله رب العالمین و ما یبغی لرب العالمین و عاق الخلق اجمعین ان یکن
 مثلك رسالا له بشرا مثلنا یاکل کنا کل و یمشی فی الأسواق کما تمشی فیها ملک الیوم و
 ملک الغریس لایبعثان رسولا الا کثیر مال عظیم خطوله قصور و در و فسا طیبط و عیام و
 عبید و خدام و رب العالمین فوق هؤلاء کلهم فیه عبید و لو کنت نبیا لکان معک ملک
 یصدک و نشاهدک لو اراد الله ان یبعث الینا نبیا لکان انما یبعث الینا مسلکا لا نبیا
 مثلنا ما انت باحیی الامسحور و کنت بنی فقال رسول الله هل من یحی کل ما شیء قال
 یلو اراد الله ان یبعث الینا رسولا لبعث اجل من ینبئنا ما لا و احسن حال الا فیهان نزل هذا

طیغانه

من

نورا

بل

هنا

هذا

الذي نزع ان الله انزل اليك وانبعثك به رسولنا محمد بن القريين عظيم اما لو لم يكن
 بمكة وامره به بن مسعود الثقفي بالطائف فقال رسول الله ص هل بقي من كلامك شئ فقال
 بل لو لم يكن من نون لك حتى تجر لنا من الارض بنوعا بمكة هذه فانما ذات جارة وعورة وحيال
 كسح ارضها وتحفرها وتجري فيها العيون فاننا الى ذلك محتاجون ونكون لك جنة من نخيل
 وعنب فتاكل منها ونظفنا فتغري الازهار لخلها تجرنا ونسقط السماء كما زعمت علينا سقايا
 قلت لنا وان بردا كسنا من السماء ساقط يقولوا سحاب مريم فلعنا فنزل ذلك ثم قال اذنا
 باهتة وملكنا كفة قبيلنا في يوم ويوم وهم لنا مقابون او يكون لك بيت من زخرف تعطينا منه
 تغنيننا به فلعنا نضفي فانك قلت لنا كلاب ان الانسان ليطغى ان رآه استغنى ثم قال اذ نزل في
 في السماء ولن تؤمن لرؤيتك لصعودك حتى تنزل علينا كتابا نقرأه من الله العزيز الحكيم
 الى عبد الله بن ابيه الخوي ومن معه بان اسوان المحن من عبد الله بن الخطاب فانه رسول
 صدوقه في مقاله فانه من عندي ثم لا ادري يا اخي اذ فعلت هذا كله اذ من بك اول اول
 بك بل ورضعتنا الى السماء ففتحت ابوابها ودخلتها قلبنا انما سكوت اجسادنا وهو ناطق
 رسول الله ابقى من كلامك شئ يا عبد الله قال اذ لم يبق فيهما اذ رزقته عليك كناية وبلغ ما
 بقي شئ فقل يا بئ لك واقبح عن نفسك ان كانت لك حجة وانما بما سالناك فقال رسول
 الله ص اللهم انت السامع لكل صوت والعالم بكل شئ تعلم ما قاله عبدك فانزل الله عليه ما
 الرسول باكل الطعام ويمشي في الأسواق في قوله تصولا وانزل عليه بالحمد ويحلموا فاعلك
 تارك بعض ما روي اليك وضائق به صدرك الابه وانزل عليه بالحمد وقالوا لولا انزل عليه
 ملك ولولا انزلنا ملكا لقتلنا الامم لانه فقال رسول الله ص اما ما ذكرت من اكل الطعام كما
 تاكون وساقا حديث كما ياتي في سورة الفرقان انما الله ثم قال رسول الله ص واما قولك
 هذا ملك اقوم وملك الفرس لا يبعثان رسولا الا كثر المال عظيم الخ لانه تصور ودور
 وغياض وعبيد وخدام ورجال لعالمين فوق هؤلاء كلهم فهم عبيد فان الله له التدبير والحكم

والحكم لا يفعل

والحكم لا يفعل على تلك وحسابك ولا باقر حلت بل يفعل ما يشاء ويحكم ما يريد وهو حيي
 انما بعث الله نبيه ليعلم الناس دينهم ويدعوهم الى دينهم ويكذب نفسه في ذلك اذ الله ليل
 نهاره فلو كان صاحب قصور يحجب فيها وعبيد وخدام يسترون عن الناس ليوكانت ال
 ساله قضيه والامور تنبأها او ما تزي ملوك اذا احتجوا كيف يجري القبايح والفساد من
 حيث لا يعلمون به ولا يعرفون يا عبد الله انما بعثني الله ولا مال لي ليعرفكم قدرته
 قوته وان هو اتا رسول الله لا يقدر ان يحل قطره ولا سمعه من رسالته فهذا الهين في
 قدرته وفي عجزكم وسوف يظفر في الله بكم فاوسعكم تنكروا واسوا ثم يظفر في الله بهلاككم
 ويستولى عليها المؤمنون من دونكم ودون من يوافيكم على دينكم ثم قال رسول الله ص واما قولك لي
 ولو كنت نبيا لكان معك ملك يصدقك وتجاهه وساقا حديث بما ياتي في سورة الفرقان
 واذ خرف ثم قال رسول الله ص واما قولك ان تؤمن لك حتى تجر لنا من الارض بنوعا الى اخر
 ما قلته فانك اذ زعمت على محمد رسول الله رب العالمين اشيا منها لوجهك به لم يكن برها
 لنبوته ورسول الله يرتفع عن ان يفتخر جهل الجاهلين ويحج عليهم وبما لا يحسن فيه ومنها لوجهك
 لكان معه هلاكك وانما يوفي بلحج والبراهين لبيان عباد الله الايمان بما لا يهلكوا بها وانما
 اقتوتحت هلاكك ورسول العالمين ارحم بعباده واعلم بمصالحكم من ان يعلمهم ما يرتجون ومنها
 الحال الذي لا يصح ولا يجوز ان تدور رسول رب العالمين يعرفك ذلك ويقطع معاذيرك و
 يضيؤ عليك سبيل نجاتك لانه وبالحج الله الى تصديقك حتى لا يكون عنه محمد ولا محسن
 منها ما قد عرفت على نفسك انك فيه معاذير معدود لا تقبل حجة ولا تصفى الى برهان ومن كان
 قد رآه عذاب النار والتار من سمائه اذ في حجة ابيسوف اذ ليا نة واما قولك يا عبد الله ان نون
 لك حتى تجر لنا من الارض بنوعا بمكة هذه فانها ذات جارة وعورة وحيال كسح ارضها وتحفرها
 وتجري فيها العيون فاننا الى ذلك محتاجون فانك سالت هذا وانت جاهل بدلائل الله يا
 اريت ولعل هذا لك من اجل هذا نبيا انما يستلظا لفتا لى لك فيها بائين اما ان هذا

كما مضى سورة الانعام ثم
 ساق الحديث

مواضع فاسد صحتها اصلحتها وذلك كما في ما جريد فيها عيوننا استنطقها قال بلى قال
 لك بينما نظروا قال بلى قال قصود بذلك انت وهم انبياء قال لا قال فكلام لا يصبر هذا
 لولعه على بنو قريظة هو لا كقولك ان تؤمن للصحة تقوم وتمشي على الارض حتى تأكل الطعام كما
 الناس واما قولك يا عبدا لله او تكون لك الجنة من تخيل وعيب فتاكل منها وتطعمنا فتعجز الا نفاس
 محاد لها تخبزا وليس لك ولا صبحا بك جنان من تخيل وعيب باطافت تاكون وتطهرون منها وتنجون
 الا انتم غلظت لها تخبزا بنصرتهم انبياء هذا قال لا قال فابا لاقولكم على رسول الله شيئا لو كانت
 المرات على صدق بل لو تعاطاها لادلها طيبة اياها على كذب لانه يرحم بما لا يحرم ويحرم
 الضعفاء عن عقولهم وادبارهم ورسول الله ربه العالمين يحل ويرفع عن هذا الخ قال رسول
 الله يا عبدا لله واما قولك او تسقط السماء كما زعمت علينا كما قال قلت وان بر وكنا
 من السماء ساقط يقولوا اصحاب ركوم فان في سقوط السماء عليكم هلاككم وموتكم وانما تريد
 بهذا من رسول الله ان يهلكك ورسول ربه العالمين ادم بك من ذلك ولا يهلكك ولكنه
 يعين عليك حج الله وليس حج الله لبيته وحده على حساب قتل عباد لان العباد جمال
 يجوز من التسليم وبما لا يجوز منه وبالضاد وقد تحطفت اقطارهم ويتنادى حتى يستقبل
 وقوعها لو كان الى قراحتهم لجانا ان تفرح انت ان تسقط السماء عليكم وتخرج غيرك ان
 لا تسقط عليكم السمائل ان ترفع الارض الى السماء وتقع عليها وكان ذلك يتنادى وينتاد
 ويستقبل وقوعه والله لا يجرى تدبيره على ما يلزمه الحج ثم قال رسول الله وهل رايبت
 عبدا الله طيبا كان رواؤه للمرضى على حسب اقراحتهم وانما يفعل به ما يهمل صلاحه فيه
 العليل او كرهه فان المرضي والله طيبكم فان انفتحت شفائك فان تودع عليه استقامت و
 بعد فتق مرات يا عبدا لله مدعى حق من قبل رجل او جيب عليه حاكم من حكاهم فيها
 بينة على دعواه على حسب قراح المدعى عليه اذا ما كان ثبت لاحد على احد دعوى ولا حق
 ولا كان بين ظلام ومظالم ولا صادق ولا كاذب فرى ثم قال يا عبدا لله واما قولك او تاتي

والملائكة

والملائكة بياد يبقا بونر او عابنهم فان هذا من المحال الذي لا يخداه به ان رضى عز وجل
 ليس كالحاويين يحيى ويذهب ويترك ويقابل شيئا حتى يوقى به فقد سالم بهذا الخ
 وانما هذا الذي دعوت اليه صفة اصنامكم الضعيفة المتعصبة التي لا تسمع ولا تبصر
 لا تعلم ولا تعنى عنكم شيئا ولا عن احد يا عبدا لله او ليس لك ضيلع وجنان بالظافت
 وعقاربك وقوام عليها قال بلى قال فمشاهد جميع احوالها بنفسك او بسفل بونك وبين
 معاملتك قال بسفله قال رايبت لو قال معاملك واكرتك وعدمك لسرايتك لا تصدقكم
 في هذه السندرة الا ان تاوتوا بعبدا لله من ابي امية فتنا هه فسمع ما يقولون عنده شفاها
 اكنت تسوعهم هذا او كان يجوز لهم عندك ذلك قال لا قال فم الذي يجب على سائر انك ليس
 ان يا توم عندك بعلة وجههم تدخيم على صدقهم قال بلى قال يا عبدا لله ارايت سفيرك
 لو انه لما سمع منهم هذا عاد اليك فقال قم مع فانهم قد لم يكونوا على محبتك ليس يكون هذا
 لك سخا لنا وتقول انما انت رسول لا مشير ولا امر قال بلى قال فكيف صرت تفتخر على
 ربه العالمين ما لا يسوغ اكرتك ومعاملتك ان يقتضوا على رسولاك اليهم فكيف اذيت من
 رسول ربه العالمين ان يستقدم الى ربه بان يامر عليه ويهيى وانت لا تسوغ مثل ذلك لو
 الى اكرتك وقوامك هذه حجة قاطعة لا بطل جميع ما ذكرته في كل ما افرحتهم واما قولك يا عبدا
 او تاكون لك بيت من زخرف وهو الذهب كما بالهك ان اعظم مصر هو ثامن زخرف قال
 بلى قال انصار بذلك نبيا قال لا قال نكاح لا يوجب محمدا لو كان له بنوه ومحمد لا يغتم
 حج الله واما قولك يا عبدا لله او ترقى في السماء ثم قلت ولن تؤمن لو قيتك حتى تنزل علينا
 كتابا نقرأه يا عبدا لله الصعود من السماء اصعب من النزول عنها واذا اعترفت على نفسك
 انك لن تؤمن ثم قلت اذا صعدت حتى فكلك حكم النزول تنزل علينا كتابا نقرأه ومن بعد
 لا ادري او من بك او لا ومن بك فانت يا عبدا لله مقر بالثقة بعد حجة الله عليك
 فانه روادك الا تادبه على يد اوليائه من البشر والملك لزيابته وقد انزل الله نعم على

ثم قلت حج

جامعه بطلان کل ما اقرحتہ فقال الله نعم قل يا محمد سبحان ربی هل كنت الا بشرا رسولا ^{ما بعد}
 ذی عن ان بفعل الاحیاء قد مر ما تقدّمه بحیال بما يجوز وجمالا يجوز وهل كنت الا بشرا
 رسولا لا یزنی الام قام بجهة الله الی اعطانی ولس لی ان امر علی ذی ولا اخی ولا ^{اشیاء}
 فاکون کا رسول الذی بعثه ملک الی قوم من مخالفینہ فیرجع الیه امر ان یفعل بهم ما اقرحت
 علیه ننهی فظہر وا کشف غایة الظہور والا تکلف ان الایات والمجربات الی نزلت فیہا
 تلك الایات لیس الایات الی اقرحها جابجا ولجوا فی طلبها عناداً ومنعت الحکمة الباطنة
 عن صدورہا ونزولها وصدقت الحکمة عن القوم نزول عذاب الایات فی حال نزول
 تلك الایات وعدم ایمان القوم بوجوبها عتوا ولسنا لمراد منها مطلق الایات والمجرب
 سواء كانت مما اقرحها ام لا وسواء كانت مما اوجب نزول عذاب الایات بسبب الایات
 والا استکبار والا استکبار عن وجوبها ام لا کل ذلك فیکفی فی حال تلك الایات
 حال نظائرہا من الایات الی اقرحها **شیطان** واما سخن از انچه در جواب
 لفظی از کسی منکر بندهم ولازل صدق وداخته است که علم باینکه قرآن از محمد است
 کتب وقرآن نیست که از محمد محمد در میان ما ثبت شده است نہ از اخبار مسلمین
 اگر علم ما هم بعلم اخبار مسلمین باشد ضروری ندارد زیرا که هزاران هزار هستند که کتب
 تصنیف نموده اند پس اولاً بدانکه این بهوده ساقی یا آنکه بنای سخن درین بحث بود
 از مجزوات غیر قرآنی بود معنی است و ثانیاً همین که حسب نفس الامر علم بوجود قرآن
 ازان حضرت ^ص حسب عتوان مدعی منکوصورت حصول پرزفته است در بصورت
 معارضه باینکه علم من بود از کتب وقرآنی است که در میان ما است نہ از اخبار مسلمین
 قانون مناظره است چه مجزایان قرآن در صورت حصول علم من بود یا مسلم است یا نا
 در صورت مسلم نبودن همین منع از قرآن مجزایان مستند بقیاس است که کتب مجزوات
 است و بطلان اینقیاس همیشه بوجوبها سابق سلف صالحه واضح و روشن چنانکه مکتوب

الحکم

من

شده بود بزیادت که چنانچه از الله و مزید تا نیک و حسن و فینده بوا همین باهر عقولیه
 و حج بالغه قاصد حکیمه ^{کتاب} قاصد بنبوت و ناهضه بر خاتمیتان حضرت م اوارثین
 لکن اینها آنکه بخاطر هرگز خطور نمی نمود عقده اگر بود هم. و وجه کشود بزیادت که گفتند
 از جه و خورشید سایر عجائب فضائل قرآن و غرائب شمایل قرآنی بخوبی نمود که آیه
 الایات بالبینات و برهان البراهین الباهرات و وجه الحجج الباطنات و مخزون اسرار الایات
 و جمع جمیع المعجزات بکوهی از اوصاف کاشف من بود در صورت مسلم بودن پس علم
 ببودن قرآن ازان حضرت م و علم بجهت نبوت ان هر دو حاصل است تعرض نمودن در
 اعتراض و معارضه کشود که حصول علم برای ما از نہ دوی اخبار مسلمین است درین
 صورت بحاصل و لا طائل است و ثانیاً بعد از تسلیم اینکه حصول علم از خبر متواتر مسلمین است
 از آنجا که اخبار مسلمین متضمن اصل مدعا در آنجا که مجزایان بودن قرآن است بر سبیل حجج
 یقین است منع از مجزایان بودن قرآن بخود و سخن استخفاف که نه گفته که هزاران هزار
 هستند اول منع بعد از تسلیم خلاف قاعده و قانون میثاقین و ثانیاً بقول ملاها مثل
 مشهور دادانی امامان که با معادل و قرین است زیرا که مقصود استدلال هم همین است
 که مجزایان قرآنی بجا هم مجزایان معلوم برای همه باخبار متواتر از مسلمین است نہ این که
 نفس قرآن به تنهایی قطع نظر از وصف مجزایان بودن متواتر از اسلامین است و حقاً
 سخن این است که بتواتر سید است که حدیث بقرآن ^{شده} است و ایمان بمثل ان
 اقل عدم ایمان یا منوط بلب قدری و عاجز گردانیدن قوما ازان است یا مستند ^{بود}
 بصرف داده با وجود قدرتی بایمان است بر وجه باشد قوا اخبار بعد ایمان از ^{لین} و الفهم
 بر حد ضرورت و یقین است و مقصود سلف صالحه و موردت از ایشان بخلاف تابع از
 ایضا از احتیاج بلا شبهه همین است اکنون اگر باران تازه بروی کار آمدگان قانون
 سلف نادر هم شکست دستور تازه از فی دینی هابسته پشت حجت بدین متانت و ^{بود}

الاتفاق

شکست باشند ضروری بقایست حجت و حدیثش ندارد **سخن آخر** و اما سخن از سخن اول
 در اینجا که گفته است لیکن در سایر معجزات باعث قوی هست که قول مسلمین را که
 میباشد قبول نماید که آن بتبدیل دین ما باشد چه بتبدیل دین با اتفاق مدعیان نمیتوان
 نمود پس بدان اولی که پیشانی این سخن که دعوی بتبدیل دین نتوان نمود است مبنی بر
 محض حکم و زود در نزد صاحب فرهنگ از ساحت توجیه و حمل بر محمل صحیح و وجهی است
 فوسنک و در دست هم مراد از دین در اینجا مطلق است چه باطل چه حق با مراد دین
 حق است و با مراد خروج از مطلق دین و بیدین شدن مطلق است و مراد از امتناع و استحال
 نیز در اینجا امتناع ذاتی یا استحاله و امتناع غیر ذاتی است در صورت غیری علت امتناع و
 استحاله مطلق یا نسبی با عادی است و بنا بر یک از این وجود دعوی مدعی بیهوده و بلا فایده
 و بدیهی بطلان و او ایست چه خروج از مطلق دین و بیدین شدن مطلق شدن خارج از
 محل سخن است و امتناع و امکان آن وجود و عدما و ایجا با و سلبا از لیس ظاهر است
 مستغنی از بیان کردن است و خروج از دین حق باطل مطلق که خارج از محیط امتناع
 و استحاله ذاتی است اگر چه با آن اتفاق منتهی شده و ممنوع عقلا و نقل است ولیکن بصورت خروج
 از مطلق دین خارج از محل سخن و خروجش از محل سخن بغایه بین و روشن و در قطع
 بوقوعش چه جای مکان و وقوعش رجوع باحوال ما لفظ و اصحاب مذاهب مبتدعه یا
 از بت پرستان گفته و ادب شرایع منسوخه متکبران شرایع حقه فاسخه کنایت کن و بهای
 آن پرهان از مقوله اقامه حجت و پرهان بر بدیهیات اولیه نمودن است و خروج از
 دین باطل که بطلانش بعثت الله تعالی بهر اهل با هو عقلیه و حجج با لفظ قاهره حکیمه و جوده
 کثیره اکنون مبرهن و روشن است و دخول در دین حق مطلق مجمع و مرجع هر دین حق بودنی
 دین مبین حضرت ختم الانبیاء و سید المرسلین و ملت بیضای الخی که لطف و کرم و
 داله الوارثین لکاله المختارین محاله بموجب راهزین تامات با هو و آیات و بیانات واضح

و حجج بالغات

و استیکار و رضا و ابلهیت هم

و حجج بالغات قاهره که لازم و واجب و خروج از آن بلا عذر من بخذور و ممنوع از هر
 جانب خسران و عقاب ابدی و زبان عذاب سردی و موجب و مستوجب از تحلیله صلاح
 و فلاح و سداد و در شاد خالی و عازب و از جنبه صواب و دستکاری در مال و ماب تصرف
 متجانس است و جدا با و امتناع از خروج از دین باطل بر نزد ظهور بطلان و دخول در دین
 حق بعد از ظهور حقیقت آن بغیر از مجبیه سببیت شوهاق و بطریق است مبدا و معاد ناشی از
 افراط در طبیعت لثامت و در ناسک فطرت و عدم طهارت مولد از انشای خیانتخانه از وعاد
 و نشانی و نه بر و جفت و پرهانی است و آنکه که بمشاهده احوال ام سلف دخلت و خروج
 دین باطل و دخول در دین حق چه جای جواز و وقوع آن از سبب امان و پند است از بد و خلقت
 عالم تا حال احدی از همه طوائف و قبائل ام چه از عقاید چه از جهال مصدر این مقال سخنان
 سگال نیامده که این دعوی لا یعنی به معنی و کاشف از کمال ضلالت و کفر و اصفی و دنیا
 جهل و نادانی خاصه نظریه باوری نصرانی است خاصه ادعای اتفاق از مدعیان با ایشان
 درین دعوی لا یعنی نمودن و خاصه مخلصه **صحن** نفسان خود را بصورت عرض عام جلوه دادن
 از تالیفات ابلهسی و بلبسات شیطانی است و اما تا بنیاد پس بدان که درین سخن خام محفل النظار
 در بیان باعث بر قبول نمودن سخن مدعیان درین مقام ابرادین عبارت است که آن بتبدیل دین ما
 با ضافه کلمه دین بلفظه ما اعتراف باین است که قبول نکردن دین مبین اسلام و با امتناع
 ایشان از قبول دین حضرت ختم مقام ص بر فرض تحقیق توان و شرائط معتبر در خبر متواتر در
 خبر دادن مسلمان در سائر معجزات آن حضرت **ص** سلام الله الملائکة لعالم ناسی از تجرد تعصب
 در دین نصرانیت ائین است و تعلیل مرا با علینش عبارت چه بتبدیل با اتفاق مدعیان نمی
 توان نمود بنوکاشف ازین است زیرا که قبول نمودن اسلام درین مقام اگر مستند بعدم تحقیق توان
 مزبور و شرائط مذکور باشد دلیل مذکور و تعلیل بر وجه مزبور بود بوقوع بر فرض محض و تمام
 تا موجه و مستدرک بر سبب حتم و تعیین است و در صوفی که الحاق لفظ ما بقرینه بیهوده بودن
 بسیار

تعصب

بجای و مضرب نش خصم بهوده سواد دور بودن صد و اعتراف بتعصب و عصبیت در نزد
 دودین باطل ابا و انصاف دادن خصم بجا جت رسم در اعتراف بطلان ملت دین و کیش و
 نصاری از مقوله سهوا لکتاب یا طغیان القلم بجزایان خامه از انهای عالم خبیب بروی خصم
 بروجه صواب بوده باشد اگر چه از نکارش گذشته تحقیق حقیقی بتصدیق سرشته انخای
 جواب ماده و مهیا وجه الزام خصم بد رسم بجا جت نظام در بقیه تمام و
 تام از نکارستان سابق از بیان برای طالب حقیقت و صاحب بصیرت ایان و پند است
 ولیکن بسیره سلف صالح و اسلوب اکابر سلف تالیس و اقتدا چون طریقه محموده و شیخ
 و پیشه ستوده^۲ و پیروی از راه هدایت است اکنون بوجوب تاسی با اسلوب اکابر پیشوا
 بر راه اقتدا اقتصادی برادران ایمانی و طالبان راه هدایت میدارند بجهت انکاد و احکام
 کار تکرار در ابضاح و اظهار رسی نماید و ذک و غبار ماده شبهه و شک و ریب چون نقض
 صعبا لعلاج پیروانرا بچیند و امثالان از پروان شیطان بیان وجه لغز بصر از اعجاز
 و کشف از سرکار ان الله تبارک و تعالی انما ینبیه خاطر عا طر صدق و صفا ما فر اختیار و ابوار
 برغم انت خصم بد رسم بجا جت در اعناد و استکبار شعاری زوا بد پس بدان ای طالب
 نقین و ایقان که اکنون قطع نظر از طریقه برهان اصحاب حکمت و عرفان علم بصند و ادعا
 نبوت ازان حضرت خلیج منزلت م و ظهور مجزه از انحضرت بر طبق ادعا دعوت برای ما
 حاصل است از راه تو نبوی که قابل تشکک و محل تردید و ترد است نیست و علم ما
 باین معنی چون علم بوجود بدان نایمه مانند مصر و چین و احوال ماضیه چون ملک جم
 احوال دستم بوجوب توان در درجه بقیه برسم ضروری و بد بچینی است و هر دو علم با هم برابر
 بمنزله حاصل شده از یک مخبر و خبرند و مطلق مجزات ان حضرت بود و کانه است بگوئی
 و مشهور برای العین که قران مجید متواتر الیوت ازان حضرت و بیض صریح سخوی بر بختی
 و طلب ایقان بمثل و معارضه بان از بلغای غربا سعاد و مجرب بودن قران بنا بر مشهور
 مراتب

و پیشه ستوده

مراتب بلاغت و اعجاز در جات فصاحت بجز بید غزویت نظم و لفظ و جزالت
 هیت تربیت و ترکیب غریب عجیب علی ما عرفه فصحاء العرب بسلیقتهم و علماء
 الفریق بجهاد نفهم و ممارستهم فی الفنون العربیه الا در سیه واقع بودند است و بنا بر تحقیق
 این زکریا بمقدار حساب اسلوب اصحاب مجمع همه و جوه موجهه موروته از جوه اصحاب
 بودن و جمع میان زکریای مختلفه از قوم در همین باب نمودن است که اقل قدر را و ادون
 مرتبه در میان و جوه مختلفه موروته بخوبی که بتفصیل صورت تقسیم و ذکر بر گرفته
 وجه سلب قدرت کردن و یا صرف اراده با بقای قدرت نمودن است و مجزایان
 بعضی بلغای از مشرکان از معارضه قران و از ایقان بما بقادیم و بداینه فضلا عرایسا
 اولاً از جهت اختیار بحار به صعبه مستصعبه مهلکه بر معارضه سهوا افتخار و وسایها
 بقیه بختا و دستکاری هتاهه بد بچینی و ایان است و لاینا اگر صورت سنوح و
 بر گرفته بودند چون و قایع متواتره بحاریه های معروفه از ایقان البته بجا رسیده بود
 چه داعی بر نقل امثال بر هر قبیله از روی تقاضای اغراض قبایل و اقتضای غرایز
 طوائف در معنی یکسف و نقل امثال اینگونه و قایع و امور متواتر الدعا است و شک
 و قوت تو فرد داعی بر نقل اینگونه از امور بقرینه است که خبر نرسیدن ازان و عدم نقل
 ان موروث علم بعدم وقوع ان بر وجه قطعی است **تمثیل** فیه توضیح مثلاً اگر محمد
 ملکت جم و دوزکار و زم رستم دکا کیش ملک و شوک و اقتدار نامداری چون جم و
 شمه رزم و بهلوان صاحب شتهاری چون رستم می بود هر اینه از ازه هر یلیا ازان دو
 نامدار نیز در تمامی عالم بجهت هر یک چون جم و رستم شوهو بعلم گردیده قصه
 ایشان نیز در تمامی روزگار بتعاقب لیل و نهار افسانه هر محفل و دیار آمده بود و سلم
 که در جمیع زمان امر فصاحت و بلاغت در میان عرب بمشابه روزگار باست
 و دوران رواج کیش بت پرستی مشرکان جماعت قریش ترقی و ترفع بنا یافته بود

تمثیل

كال بلاغت و فصاحت در هیچ بازاری چون بازار و روزگار مشرکان قریش خوب یاد
 نیافتند در شایسته سخی و طیش اکابر مشرکان قریش کمال بلاغت و فصاحت ناسرطیه
 مباحات و افتخار خود ساخته بودند و به مشهور و دپاری مشهور باین شعار و مشهور
 و معروف بافتخار این دثار کشته از چوکان کمال تادب بدین ارب کوی مزینت و مزینت
 شرافت برسان و فرقی عرب از میدان موازنه و معارضه بمزینت شرف و حسب بوده
 بودند تا آنکه نزول قرآن و تحدی حضرت خدیج منزلیت مبان و خواست من حضرت
 در محل معارضه آیتان بمثل ان از ایشان در زمان ایشان و بر نیامدن از عهد
 نزدیک بان چه جای آیتان بمثل ان که بنی چار روی از معارضه بحر و قیافه در دل
 از جات گفته بخار به بسوی چنانکه مسلم و معروف است پرداخته بودند **نقل**
 مقال از تریخ حال علامه فقیه لاجی اعلی الله مقامه در کتاب مستطاب مذکور در
 بن مقام میفرمایند و عقده از خاطر صاحب شک و شبهه می کشایند و لحن در حق
 سخن ناسفته گفته اند که اعظم دلیل برین که مشرکان قریش قادر بر معارضه قرآن
 نبودند مضطر شدن ایشان است بمثل و قتل و حرب و جدال و هلاک شدن صنا
 داعیان ان طبقه در مقاتله و ظاهراست و معلوم بخدی که جای شبهه نیست اصلا
 اینکه اگر مقدورشان بودی التزام معارضه قرآن هر اینه اختیار ان می نمودند و قرآن
 هلاک بخود نمی دادند و مقاتله بسوی ان ترجیح بر معارضه بخیر و فایده میدادند پس
 ثابت شد مجز بودن قرآن و چون معلوم است بتواتر اعای ان حضرت بنوت بلا
 و آیتان مجزه قرآن مجید و تحدی بان پس ثابت شد بنوت انحضرت انتمت عبای
 همین بعینه و در مقام تعیین دله و تحمیل دله بر بنوت ان حضرت بقرآن شک کانه
 باین عبارت در برین کتاب میفرمایند و زلت و هب و ربه انا اینهمه درها میزدایند لا
 انه علیها السلام ادعی لنبوه و اظهار مجزه اما ارعای بنوت بنواتر والا تناقض

اما اظهار

اما اظهار مجزه بنا بر آنکه ظاهرش و ثابت گفته اما بر حکمای محققین که عالمین بعلوم
 عقلیه و اصول معارف بقیه سبب وجود مجزه قرآن مجید مجرد الاشمال علی اصول
 التوحید و حقائق المعارف مالم یبلغ الی اذق درجه لا فلسفه الفلاسغه السابقین
 لا مشاهده العرفاء اللاحقین فضلا عما اذا انضم الیه ما روحی فیمن احتقار الایة
 و الدقائق البریه چه نزد انان انجهار قرآن بسبب اشمال او است بر اصول و تحدی
 حقائق معارف نقد بر آنکه نرسیده است با دقت مرآتیک حکمت فلا سنه اولین
 و معرفت سلسله اخری با اوغ انان با قضا مرآتیک فکر و نظور بیان و وصول انان
 با علی مدارج شهود و کشف و عرفان فی آنکه ملاحظه کرده شود افتخار ان بر حقائق
 علوم ادبیه و دقایق فنون عربیه که فصاحت فصای عرب با کمال مهارت در فنون بلا
 بدریه از درجیات او نرسیده یعنی در انجاز قرآن اشمال بر حقائق و معارف کافی است
 لزوم حکما و عرفا محققانکه اشمال بر دقایق شریعت کافی است نزد سائر علمای جاهل انکم
 اعتبار کرده شود و کلا الاشمالین باهم و اما بر مجز و ما توانم انهم ادعی لنبوت
 اظهار مجزه مثل شق القمر و حنین الجنین و تسبیح الحصاة و اشباع الخلق الکثیر من
 الطعام القلیل و بیوع الما من بین اصابعه الی غیر ذلک یعنی ره من الامور العاتیه
 الی ذاته مثل نوره الذی کان یشتعل من اب الی اب الی ان ولد و مثل ولائته محض
 واضعا حدی بدیه علی عینیه و الاخری لها سرته و مثل خاتم النبوه الذی کان رسما
 مرئیا علی کفنه و مثل لول قامه عند اللویل و وساطه عندا لوسیط و مثل رومیه
 من خلفه کابری من قدامه الی غیر ذلک و سقا کما مور المتعلقه بصفا نرا اهلها و افعالا
 و اقواله انظاره للعادات الی لا یکان ان یحیی و اشهرها نماضط منها و لیس بنیف
 و یزید علی الالف چه مجز و چون عارف محقق علوم حکمیه و دقایق فنون عربیه
 نیستند پس قرآن مجزه برای ایشان نتواند رسید بلکه مجزه برای ایشان امری است

متواتر است با معنی اعنی مطلق مجهول نمود در قضایای مشهوره و قضایای مذکوره
 نیز اگر چه منقول به اخبار احاد است اما قدرش ترک بین الجمیع که مضمون جمله مذکوره
 است یعنی و من الجمله ادعی النبوة و اظهر المجهول متواتر است و نیز مجهول قرآن و دلیل
 برای ظهور نیز نتواند شد اما نه از سببلی که برای محققین از خواص شده بلکه
 بنا بر اینکه متواتر شده بخدی السور و بقرآن یعنی در معرض معارضه در آوردن جمیع
 بلغای کامل در بلاغت و فصاحت و بالغ در فصاحت بامان الهی و الهی و المله و الا
 مع کونهم کثیر الزمان و شرفهم بغایة الصعوبة و الحجة جمیة الجاهلیة من الجهد
 و تمامه علی المباهات و تمامه فی المبارات فجزو اعم الایمان بما یسادیه او
 یدانیه ولو باقتور سور و حتی ثرو المقارعة بالسور علی المعارضة بالحر و یدانی
 الخ و الا و ارج دون المدافعة بالزمان فلو قدر علی المعارضة لعارضوا و لو عارضوا
 لا یبنا الذائقون نقلوا لتوفوا الدواعی علی نقل امثالها و عدم الصوارف عنه فی
 حال من احوالها یعنی خصصای زمان رسالت همگی کامل در بلاغت بودند و بالغ
 باقصی درجه فصاحت پس اگر قدرش بر معارضه داشتندی مقاتله بسو فورا
 بر معارضه محدود اختیار نکردند و حال آنکه مقاتله بر معارضه اختیار کرده
 بهلاکت رسیدند و نیز اگر معارضه واقع شد بودی هر اینکه منقول محتمل شد
 ان بما می رسید بنا بر آنکه داعی بر نقل امثال این بسیار است و حال آنکه معارضه
 اتم منقول نشد پس معارضه واقع نشد باشد بنا بر مجرای ایمان و همین است
 از مجهول و این عمدت دلیلها است که موجب لزوم واسکان خصم است بلا شبهه
 دلیل رد جمیع بود در آنحضرت از اخلاق حمیده و اوصاف پسندیده و سوره
 و ارباب مرضیه و کلا لاه جلیه من العلمیه و العالمیه و محاسن نفسیه و بدنیة و محاسن
 نسبیة و حسبیه بحیثی که جزم کند عقل با متناع اجتماع ان مکرر یعنی دلیل سیم

نظر کن

نظر کند در آنچه مشتمل است بر ان شریعت مطهره او مما جعل فی الاعتقادات و العبادات
 و المعاملات و الیاسات و الاداب و السنن و یدانی آنچه در انجا است از دقائق
 حکم و حقائق مصالح جزویه تا فخر در معاش و معاد هر اینکه در آنکه امور مذکوره
 نتواند بود مکرر و وضع الهی و وحی سماوی دلیل جهانم آنحضرت باضعف در احوال و غنا
 فقر در اموال و قلت احوال و نذرین انصار و خلائق برخواست بکار بریه و مخاصمه جمیع
 اهل علم و سکان ارض چه احاد و چه اوساط و چه اکاسه و چه جباریه و هملایه
 ادای همه بلا وسفاهت دانست اخلاق و عبادات جمیع با و در آمد در صده ابطال همه
 ملتها و هدم و خرابی جمیع دولتها و ظ و غالب شدند او بر جمیع ارباب و افزود
 اعصار و تمامی زمان و منتشر گشت عدرا فطار عالم و شایع گردید در میان جمیع
 ادم و کافه اعدای و عامه دشمنان با کثرت عدد و عدت و فخر و شوکت و حمیت در
 صده منازل و مختصمات با او در آمدند و غایت بجهت و بغایت مقدور و مبدول
 و قادر شدند بر اطاعتی پروی از انوار و اخبار شراة از تارش فعل ممکن ذلك الا ان
 یكون یهون الهی و تا یبید سماوی دلیل بنیم چون ثابت شد مسلم صحی نبوت و در جواب
 بعثت به حسب ضرورت و حاجت و زمان ظهور ان حضرت زمان بود که مردم در
 ان زمان محتاج ترین زمانها بودند تا وجود نبی بیهیما فی الصراط المستقیم و یسن
 العدل و الدین القیوم و یظلم الامور و یضبط حال الجمهر و چه ان زمان زمان فترت
 رسل و تفرق سبل بود و انحراف ملل و اختلال دول و یران منلال مشتعل و زام
 با مورد باطله مشتغل چه شغل عرب عبارت او ثان بود و کاریج تعظیم نبوان و سه
 ترک تحزیب بلاد و تعذیب عباد و عمل هند عبادت بقر و سب و شجر و حجر بود
 بر وجود بود و در نصاری حیاری و سائر فرقی در یواری شلال و چه صور ام در ادب
 خبال فعل بلین بحکمة اللغات الحق المبین ان لا یوسل بصره للعالمین و لا یبعث من

بالتشابهة
والتشابهة

بجدة امر الدين وهل ظهر بعد صلح هذا الشأن في سنة هذا النبيان الاميرين
 عبد الله خاتم النبيين وسيد المرسلين صلوات الله وسلامه عليه وعلى آله
 الطاهرين دليل على ذلك چون نبوت انبياء سابقين ثابت بود وكتب منزله برایشان
 صحیح و درین کتب خبر داده شده بود وجود پیغمبری منصف بصفاقی که مجتمع است
 در آنحضرت و از ان انبیا خبر داده اند بقدری رسول موصوف باوصافی که ثابت
 در ان سوره پس ثابت شد صحی نبوت انور و علیه و آله و سلم و این ایله
 تجسلا بجملة دلایل اقامه علم است که موجب از یاد رفت یقین است و شیخ ابوعلی
 جواب متفلسفی مکتوب نبوت که نبوت را امر محمیلا نسبه رساله نوشته و در آنجا
 اثبات تصد رسالت و نبوت نبوت کرده میگوید چون ثابت شد امکان نبوت
 و وجوب وجود انبیا پس اثبات نبوت پیغمبرها بنا بر ظهور امر و وضوح حال
 او محتاج به بیان نیست انشی کلامه اعط الله مقامه فی التخصیص الاوله و تسمیها
 تخصیصها بالقبس المذكور و لعمري الحیدیه ان اعط الله نعم مقامه اجار و افاد علی
 اسلوب اجلة الاصحاب کما هو المتعارف المعتاد المودون منهم فی هذا الباب و زاد
 فی بعض مراتب لافاه و اصحاب فی اکثر المراتب حق الاصابه الا ان دفع الله سبحانه
 قدره و شأنه که نه سابع فی بعض المراتب ضریان المسامحة حیث خصص الحجة الثانیة
 علی الخصم البالغ فی الحجية المسکنة الملازمة له عند الخصامه بالحجة الاولى تلك الاوله
 الستة و حکم کون الحجة الباقیه حتی الحجة الخامسة الرابعة من تلك الحجة اقامه
 لا برهانیه طباقا لما صدر عنه فی صدر الحث مطابقا لما صدر عن الاصحاب و
 انفقوا علیه فی هذا الباب المعلى المستطاب حیث قال بدانکه نبوت نبوت شخصی
 اشخاص کسی بلکه در زمان ان نبی باشد و مشاهده آثار و احوال او کند در کمال ظهور
 است تحقیقی که اگرچه الحجة او را عقل و شعوری باشد محتاج بمشاهده مجرور

و اما

و اما اثبات نبوت شخصی معین بعد از انقضای زمان نبی مخصر است در طریق و
 اخبار داله بر ادعای شخص معین مرنبوت لدا اظهار مجرور بطریق دعوی خود الی
 الخرم افاد و جاد هناك و هذا منه طاب ثراه کما ترى فی صوح ایض بالحصر المذكور طباقا
 لما هو المشهور و علیه الجمهور و یبطل الیه ایض حیث قال عند تراخیه عن تغیر الحجة الاولیة
 و ان عهد دلیلها است که موجب لزوم و اسکا من خصم است بک مشبهه و ذلك کما
 ترى و قد مطالبک ما استدلوا و استدلنا بها الطالب البصره لا یمكن ان یصل عن
 اولئك الاجته و الكل من اصحاب المعرفة الا بقویب من المسامحة و الا فیه فی صدر الحث
 من هذه الزمالة من اقامة الحججة البالغة الظاهرة و الدلالة الباهرة المتطرفة لقا
 یتماحن بصدقه فی هذه الرساله بالأصالة و اتمامها و اكمالها بعد تمهید مبارکها
 و تمهیدار کما نها و مبانیها بحیث لا یمكن معناه تصور ریب و لا ریب ولا یعقل انک
 و لا خبیة و مع رعایة تلك المباری العنونیة و الارکان و المبانی الی سطره القی
 یجب رعایتها همنا علی طالب الحق و الحقیقة و صاحب لجة و البصوة و لا منغیرها
 و لا تخلف عنها فی احقاق الحق و ازهاق الباطل علی وجه الحق و الحقیقة بتم الحجة
 القی الی الرابعة من تلك الحججة الی حکم بكون كل و لقد منحا اقتناعا لا برهانیه و
 یسجد برهانیه و حجة بالغة باهر قاهر و قاطع ملاده كل شك و شبهه و كل ریب و
 ریبیه و لقد ثبتنا لا تمامها مباری و مبانی لا تافی لواحد فی المتانة و الزانة منها
 استسنا لا کمالها و اقامتها عناصر و ادا کمالها کما فی منها لواحد فی القوه و المتانة و
 لعمري الحیدیه انما الحججة الحجة و حق الحججة کیف لا دهی تمام الحج و مرجعها و جمعها بحیث
 یستحق ان یوصف بتمام الحججة و الایة بحامه کیف لا و یبطلت اصل النبوه و الولا
 بخلافه النبوه و النبوه المحمديه المقصوده بالأصالة فی هذه الرساله و خصیه هذه النبوه
 و کالات الخمیة و توابعها و لواحقها الحجة القی بكون منها کون القران کلاما تاما

ما استناد اسلفنا
 و قد مننا الیک

الطبيعية

التفصيل المتداول
في الولاية

في الاجاز والمجردات وجمعا للكلمات التامة واللايات البينات البهارة وجها
لكلية الكلمات العلمية محتوي على اصول الكلية وغير ذلك من العجائب والغرائب
القرانية وبيئت بها خصية الولاية والولاية المطلقة وكالاتها التابعة وبركاتهما
الفاضلة وثمرات شجرته وثمره الثروات المقصودة بالذات من كلية تلك الجواهر وبيئت
بها نيجته ودوا الثروات الروحية وسير السارات والثباتات السارة وخاتمة سير
الذرة السارة السبالة النازلة من الفاتحة الى الذرة والصاعده من الذرة الى الد
الواصله برها من احكامه والفاضلة وبيئت بها كلية الحجة سيما حجة العوض صاحب
الزمان وخليفه الرحمن حجة الكلية عقم الولاية الخاصة وخاتم الولاية عليه السلام
اسم الكامل التام الشامل وصلواته الدائمة وبركاته القائمة ويكشف بها عن حجة
غيبية الحجة وعن سرا الغيبة ووجه الحكمة وعن وجه كون استكمال الولاية حجة العوض
غاية بالذات مجمعا للغايات مرجعا للطاعات والمجاهدات والعبادات ومقصودا
بالحقيقة من بقاء النظام الكلي ومن كلية النظام العلوي والسفلي ونظامنا
للتظامات وعن وجه كون وجوده عند الغيبة الكبرى لطفا ظاهرا جليا غير خفي
مبعدا عن المعاصي مقربا من الطاعات وعن وجه كون غيبية حضوره بوجه اخر
بواجبنا عليه سلام الله تعالى بذلك الوجه ويكشف الكروب عنا وعن كل البرايا
ويعد لنا ويتصرف فينا ويستيقظ من الله سبحانه ويعين علينا ويرشدنا ويهتد بنا
وغير ذلك من نتائج تلك الحجة التي يكون من جملتها ابطال مذاهب عامة الخلق
اليهود والنصارى والعمامة من المسلمين وغيرهم من احوالهم عن طريق الحق المبين
اجماد من المتكبرين للعلماء ايضا مله لطفه ويسنم ولم يحجب عنها تحليل القدا
عظيم المنزلة عام ايجاد تام الفائق لا يحتاج معها الى توازن المعجزه وغيره من وجوه
الدلالة ولا تسبيح يدون فيما وصفنا ولا تستغرب به باخا الحقيقة فانها مفتشيه من

انوار

انزاله دم

انوار الولاية بخازن اسرار النبوة مخزن الحكمة والمعركة معاداة العصمة والظهور عليهم
الصلوات الدائمة والتسليمات القائمة وهي ما عجزه من طريفاتهم المثاني ومبغضهم
البضاعة لا احتياج الى الاحتجاج والحاجه في هذا القضية الكبرى والمجمل المصطفى
العظيم التي يكون غاية القصوى من انزال الكتب من السماء بعثه الانبياء الذين كانوا
تخلفوا خلفه في النبوة ومظاهره ومرآة في الولاية بل رسلة وسفره في الخليقة با
لحقيقة ان منزله حقا في سائر الانبياء على ما استنادوا سلفنا من الحقيقة المحمدية
الوجه من الكثرة والحقيقة وهي حقيقة محتقن كلها ونزله الساري في الانبياء
جلها وقلها يتجلى به الحق كلها وقابلها ونفس تلك الحقيقة المحمدية بحسب
تعيينها الحق الكلي العفوي يتجلى على الاشياء كلها بعين التجلي الاول ولكن خلافا
من الحق الحقيق المتخلاق العفوي على الاطلاق القوي تعشاشا الذي هو الحق الا
المجرب عنه بالنور المحمدي في التجلي ومن هنا عطلهم ان منزله لا شيا كلها بلها وقلها
من الحقيقة المحمدية منزله الخليقة الفصح فاعا ما اوضحنا انضج صدورهم المسامحة
اولئك الاجلدة دامت بركات كالاتهم على البرية فانهم من اولهم الى الخوم تركوا الطريقة
الناسي والافتباس واسموا عند انفسهم الاساس وروبو الحجة والقباس على التوا
من الناس وحصرها ونصصوا طريق القطع ههنا بالتوازفوقها فيما وقوا من الا
شبهه والافتباس لا بعد ان ين كما بهم ومن سخطا خلوا بين صدور الناس وبين
الوسواس وهو كما ترى من هذا الخضم لتسلسل الخناس الذي يوسوس في صدور
الناس **اقال وهم** واقاره فهم وما اخبار طريق التواتر وتوجه على
الطرق العقلية في مثال هذه القضية لكون ملاك حقا وكون مدارها عقليا معللا
بان العقاب يتطرق اليه الشبه والفتور التي تنعسر بل يتعذر شالبار فيها والالتها
القلوب ولا سيما عن قلوبها بجهت ونجلا من المدارك الحسية فانها مسلمة عن معانضة

يقال

الوهم للعقل في المبادئ النظرية كما هو المشهور وعليه بنا ذلك العلامة المحقق العارفين
 بأسرار الحقائق والواقف بربوع الموزان المكتوبات المردودة من الأساطين والآيات
 من سرائر اللطائف والدقائق في اختيار طرق التوازي ههنا على ما صرح به في الكتاب
 المزبور فهو مختل البنيان ومتنزل الأركان اما اولها فان الحسن مثارا لفظا والخطا
 والطغيان وملاك الظن والوهم والحسبان والسهو والسيان وحيث يصور من كل
 للعلم والقطع مسلما عن الوهم والحسبان وموجب اليقين والابقان وباعا للاحكام فلا
 انما هو عبثة محالكة العقل والمراجعة له والمناقضة له كيف لا يحكم في الاحكام
 الحسية ضرورية كانت او غير من النظرية كما في بعض الصور التوازية انما هو العقل
 المميز بين الوهميات الصفة الحسية والقطعيات الحسية التي يتبين بها ما لبناها ^{بغير}
 فخص ونخص من التوه القديريه واما ثانيا فان منزلة قدم العقل غا لبنا مبدئيا غلبته
 حكم الحس والوهم والافعال العقل العروج الغالب على الحس والوهم لا ينزل قدمه الا على التند
 وشانه غلبه الاصا به من الخالصه ان اصا به الحس كليه لا يتصور الا باصا به العقل
 منزلة العقل كليه لا يتصور في الا بالحس والوهم هو صاحب منصب الرباسه في الادراكات
 الحسية ونصرفات القوى الحساسة واما ثالثا فان المجهزات الحسية تشبهت بالها ^{المعروف}
 بانفعال الصور والمشعبدن والكهنة ولا يتعدى لا يخلص للمجهز بل الكثير من اصحاب العلوم
 الرسمية عند الاستباه والالتباس الا بالرجوع الى اصل العلم والحكمة والمعرفة والتقليد
 لهم كما صرح واخر فبه ذلك العلامة اعلم الله مقامه حيث قال في ذلك الكتاب بعد
 حصر وخصص المجهز من الناس في تحصيل العلم وتصحيح الاعتقاد مشاهد المجهزات الحسية
 عند الحضور وبالاطلاع على قوا الاضداد بظهور الاضداد والظهور المجهز عند الغيبة وبما
 باشد كجهزته من زوجه مشبه شهود بافعال ساحران ومشعبدن وكهنة وما اندادها
 وتوازن عقارت دعوت بسوى حق ودعوت بسوى باطل وان كرد وليكن تميز موقوف

عقل

بعقار تميز ميان حق وباطل وان تذكر دوها اخره محتاج بتقليد علماء شونده وهذا منه
 وامثال هذا من سائر الاصحاب اعتراف بان الملاك انما هو بصيرة العقل دون البصر
 ان المدار انما هو على المعرفة والتفكر والتدبر دون المشاهدة بعين والاستماع بالاذن كما
 والبر كيف لا وقد امره نعم في كتابه الكريم حيث امر بالتفكر والتدبر والنظر ولو لم يكن
 المدار على العقل والمعرفة كيف يصح قوله ولا يتذكر الا اول الالباب وقوله فاعتبر يا
 اولى الابصار ونبأ نرها من الآيات وهذا لا جدنا تحقيق حقيق بالتصديق ان المحلجه
 والحق تحقيق بالتصديق ان المحلجه مع الخصم الجود العود الجوج المنكر الحق المعتد
 بصريح نقيضه المعارضة معه ولا احتياج عليه والالزام والاسكات له لا يتصور الا
 بالجهة الباهرة الظاهرة البالغة التاهن العقلية والبرهان النيرا لفظا الذي اتفق بينا
 ويرون على ادك انه من المبادئ العقلية واسس قواعده على المبادئ اليقينية ولا يلزمه
 يسكنه مشاهد المعاجزات الحسية لانكاره كونها معجزه باستناده احتمال الى الحس
 الكليتها كما كانوا يقولون انما سكرت ابصارنا وصيرنا على ما يصح به الآيات القرآنية
 والاثان لما ثوره لا يؤثر فيه التواتر نفسه فضلا عن دعوى التواتر لاعتقاده بنقيض
 ما يكشف عنه التواتر ويخبر عنه الخبر المتواتر وكيف لا ومن شرط ثابرا المتواتر واستناده
 العلم والقطع من الخبر المتواتر سير عليك عدم الاعتقاد بنقيض ما يخبر عنه بالتواتر
 على ما صرح به علماء الأصول وتقبله بقبول حسن اجلة الفضل والحقول **معدية** من
 هنا ومن لعل هذه النكات اللطيفة والمجبات البديعة الشريفة التي يجب رعايتها
 ولا سيما في هذا رساله المعقود لاصلاح ما افسد تخضم المجهز والعنود البالغ في
 التجاهد وتكنات التامى يا سلوب الاصحاب ابتداء ابا الحقة معتد واستناده ما استسما
 من الاصول الاصيله القويمه وفوعنا ما فرعنا عليهم من الفروع النبيله الكريمه نستبحر
 ونفطن ما بعثنا على ترك الاقتداء بهم اعلم الله مقامهم فاحقن حق هذه العنود

موزة

استحقاقه ببدل الجهد بقدر ما لو سع والظا وعلى الحقيقة وما بعنى على هذه الاسماء
 اساءة الارب التي هي ترك الامتدانة بالاكابرو والاهتلال بحد غرق العادة واختراع الطرق
 الغير المعتاد اظهارا للفضيلة بل الباعث الاول هو التاسى باصحاب اولاد الوالد
 معادن الحكمة والمعرفه وهي الاسوطة الحسنه والثاني التنبه على اصحاب العبق والبعوض
 والترغيب والترهيب لطلاب الحقيقة في التاسى لولاة الامر خلفا له سبحانه في
 الخليفة وكشف حقيقة الامر لهم بحيث يعيهم على كتاب العلوم الحقيقية والحكمة النسخه
 والاهتمام به وبذل الجهد فيه بقدر ما لو سع والطاقة البشرية اذا الاستكمال المطلوب
 من المجالات والرياضات والعبادات ثمرة شجرة الطيبه التي بعثت لاجلها الانبياء
 بالرسالة والدعوة ليست الا الخلق بالحكمة والمعرفه التي يعبر عنها بالعلوم الحقيقية و
 كما نلاحظه جنانا كما بصده ههنا فلو جمع اليه والتوفيق من لديه **تمتة** فيه **تمت**
 تكلمه واما سخن از معجزات غير قرآني پس بجهش بوجهي است كه صورت ايضاح وانضاح
 پذيرفته است و در صورتيكه حسب ما اسلفنا طبا قالمالما فرقه وحققه العلماء ههنا
 اعداد نصبا از معجزات ان حضرت م فرضا بسوحد تواتر ز سیده و قدر مشترك میان
 انها كه تواتر سخن بتواتر بالمعنى مع است متواتر و تواتر بقدر مشترك منحصر كوديد با
 حق تحقیق و تحقیق حقیق بتصديق التمسك که منتهی نتیجه الزام و اسكات خصم محمود
 عنود مروج بدرسم منكر مدعا معتقد بتعین اعتقاد ما باعتبار عدم تحقق بعضی
 از شرائط افاده تواتر چه باللفظ چه بالمعنى در ان لحاجت پراينبارد بود و از مشكوه
 مصباح متواتر بودن معجزات و ايات بديان غير قرآني چراغ بصيرت خصم لحاجت رس
 چنانكه نموده شد بجهت شدت كثافت نادر عقیدت انقباس فرروضیا نواند نمود
 و الكلیه كه حق تحقیق با زعان و تصدیق اینست كه بسیار از احاد معجزات غیر قرآني
 انحضرت م نیز چه از صفات ذاتیه چه غیر ذاتیه چه فعلیه چه قولیه چون متواتر نقش

خلع

خلع حاتم بنوت بر كفت مبارك الخضر و قضیه رؤیت از قدام و خلف بلك نسبت و سايه
 نداشتم بدت شريف لطيف بجمه غلبه ملكوتيك بدان حضرت برنا سویتك وغير ذلك
 هو بمنزلة لها في الظهور والخطا والجوان والاختلاف جبر اذا انها بموتيه قواست و تواتر بها
 قدر مشترك غير مخصوص دليله چون تاثير و افاده تواتر واستفاده علم و قطع از خبر نیا
 حسب ما طبق عليه السنة الخول في الأصول و قرينه وحققه ذلك العلامة اشافي
 الكتاب المذكور بطلان حق و حقیقت از روی غلو و عقیدت و صاحبان خبرت
 اعتبارا از اصحاب بصيرت و استنباط معری مبرکی از اعتبارات عناد و حاجت از كثافت
 استكبار و فسار عقیدت با اختصاص بار دیس طریقها فبا ان بنوت حضرت شیخ مبرک
 صرنا لكون مخصوص ببيان برهان تواتر بنیاب صحت دیدن و ظهور دلیل اول اذ ادله شش
 كانه را بجهت تمسك بعروة الوثقی تواتر در ان مسكت و ملنم خصم لحاجت رسم با فین
 قوافر و دلیل برهان مفید علم و یقین نادر ما سخن فیه منحصر بتواتر بودن خبر ان معجزات
 ان حضرت دانستن پس قامة حجوت و برهان بر خصم لحاجت رسم نمودن از چه دهكند
 و الزام و اسكات خصم از چه حجوت و برهان در ان بصورت متصور است چه در بیان
 تواتر و بیان شرائط افاده خبر متواتر علمای عظاما بغير فرموده اند خلاصه محرك
 اینست كه عالم عارف باقی علامه فهامه لاهی در كتاب مزبور بیان عبارتی صیغره ما یبند
 كه مراد از تواتر خبر دادن جماعتی است بوقوع و وجود امری انام و محسوسه كه ان جماعت
 از كثرت تنها و با از تفرق تنها و با از كثرت تفرق هر دو محسوسه باشند كه عقل بخوبی
 اتفاق و مواضع ایشان بر كذب تكند و نزد كنفین در اهل تواتر عددی معین و معتبر
 نیست چه گاه باشد كه از عددی علم حاصل شود كه گاه دیگر از عددی بشرازان
 حاصل نشود و گاه دیگر از عددی كثر ازان حاصل شود بلكه منافی تواتر حصول علم
 قطعیت و در حصول علم قطعی از تواتر سه چیز معتبر است یکی بودن خبر به از حد
 سات

ند از جمله معانی معقولات بنا بر آنکه جایز است در معقولات حصول شبهه که اکثر
از دفع آن عاجز باشند پس خریدار اینان بحصول اعتقادی از اعتقادات موجب
حصول علم برای سامعان نشود دوم بودن اهل توان در هر مرتبه از مراتب نقل بینه
مذکور یعنی بودن بخدی که عقل بخوبی اتفاق ایشان بر کذب نکنند سیم خواندن
سامعان از اعتقاد بقبض خبر منقول چه هرگاه کسی معتقد لغیض باشد هر چند
اعتقادی مانع باشد از حصول علم بمقابل آن پس در هر چیزی متواتر که مجموع امور ملک
حاصل باشد لایحه مفید علم قطعی باشد هذ عبارتت بعینها پس بدان ایضا صاحب
و طالب حقیقت از روی خلوص عقیدت که در نزد انصاف اکنون اگر چه خبری از
صدور آنجا در ظهور مجزات بر طبق دعوت از حضرت خج منزلت هم در تواند
علم و قطع بر رسم ضرورت و بداهت و محلی بودن بحکله صدق و صحت با خبر از ملک
هم در رسم بر او و بسیاری از خصوصیات مجزات آن حضرت ص نیز جز آنکه
امثاری رفت خبر از آنها مرتبه توانست و خبر از خصوصیات مجزات مزبور بجهت
زیادتی تو فرود و ای کثرت و بواعث بر نقل خصوصیات آنها در وقت افاده علم
بموجب توان از خبر از خصوصیات رزمهای رسیح مشاهیر توانست چه بسیارند است
که در و ای و بواعث بر نقل مجزات هر یکی از اینها و در صی از اوصیای ایشان از
اولیا بموجب ضرورت انتظام امور معاش عباد و امور معاد ایشان زیاده از روی
و بواعث بر نقل خصوصیات احوال ملک هم و خصوصیات رزم رستم است که بالذات
مدخلیتی در انتظام امور معاش و معاد نیست و انتظام کلیه عالم ندارد و ضبط و نقل
انها مبتنی بر رعایت بعضی از مصالح پیش بر و بالقیاس بطایفه مخصوص از نبی رزم
متر و در باده عبرت و اعتبار برای خلق مطلق نظر است ولیکن بموجب آنچه از قدیم در
سفته گفته اند هر که را روی بر بهبود پیدا است در بدن روی نبی سود نداشت ^{حقیقت}

حال

حال در همه از منعا و قافیه است که شمه زنده است که بار و عناد چه در زمان
حضور چه در زمان ضیبت منافی و مناقض با طاعت و انقیاد امر حق است و دعوی بر او
بودن خبر از مجزات با هو و اعتبار از ایاات بدیناات قاهر حضرت خج منزلت در ظهور و
انجلا با خبر از ملک هم و در رسم بدی مطلق است پس الزام و اسکات خصم بد رسم ^{حجت}
بینه با بطلان مذهب و ملت باطل لا طائش محصور و احقاق حق حقیقی بتصدیق بعد از
ابطال باطل از روی برهان و تحقیقی با ستناد بتواتر صدور مجزات با هرات و متواتر
بودن ظهور ایاات بدیناات قاهران از حضرت بقاعده و قانون مسلم العصر و از ساحت
تعرض و اعتراض فرسنگ فرسنگ در راست و دایم بصورت بر طایبان حقیقه ظاهر و هویدا شد
که بموجب بر اهین با هو و عقلمه ساله و حج با لغه حکمیه گذر شده بطلان مذهب و ملت
منظمت و نکلا مبتدای خصم بد رسم در ظهور و انجلا بمرتبه ایست که ماثوب بشانیه از
و محبوب بعاریب از اختفا باشد و محمل کلام اصحاب درین مقام بهم کثیرا لاهتمام نیز
معنی است و دلیل اول مبتنی بر توان از خبر صدور مجزات از آنحضرت ترا ملازم و مسکت خصم
دانستن بر بطلان مذهب و ابطال ملت آن بد کیش بد رسم مبتنی است اکنون از
عهد ما و عهد نامن اتمام کلام الاصحاب و تهنذیه و تهنیه بحیث لایب علی محمل رسب و
لایسبه و لای تصور ضمه بحال شک و لاشبهه بعنایه اندنعم بر آمده اقامه حجت بر خصم
بهر جهت هم بطور خاص چه بطریق جمهوری صورت اختتام بر گرفته است ^{رستم}
للمخنا سوا الذی یوسوس فی صدور الناس ما تعرض که در جواب از توان معنوی بد
عبارت سراسر با کثرت به هوده سواقی نموده و گفته است که اما در جواب از توان معنوی بد
از اخبار متعدد حاصل پیش که آن شخص صاحب مجزه بود است اگر چه علم مخصوص
مجزه حاصل نشود که بیم که اگر چنین باشد که از اخبار متعدد در میان قومی علم حاصل
شود پس از اخبار کثیره که هنوز از مجزات با بچند در کتابهای خود لا تعد و لا تحصى ^{شسته}

و هم چنین چندیان از برای پیغمبر است خود را بر اینه با اینست ملائمتین کنیم که اینها
 پیغمبر بوده اند و حال آنکه چنین نیست آنهمی پس بدان ای طالب نو یقین و ایقان که
 پیغمبره سوائی این نعرای بهیمنه سوائی و تبه ایست که مجال شوم و حیاتی باقی گذارند که
 مرآتیه از انصافی داشته باشد بکوشای بهیمنه کو اگر چنین بودی اجابت نمود ^{انسانی}
 سلف از یکا میسر شد بودی اما نقص بقصه دلچسبند و قبیله او و امثال ایشان از بود
 شیطان وجه حلیش در نهایت پیدا فی استیحه خفا و لغفای در بطلان کوش و این
 با پیغمبر و امثال اقران او در نزد اصحاب علم و معرفت و آریاب بنش و دانش و فضل ^{حیات}
 طریقه استنماست صورت نیست یافته امثال ایشان بمشابه یافته عنکبوت نادان سپه
 فوق از اقل برهان در هم نیکوتر تار و پودش با از هم گسسته بخارید پس بجزان عبرت
 و اعتبار و معیار کا مل عیار دانش و بینش اصحاب بصیرت و استبصار بضابطه بود ^{و نه}
 از ابلتیا و امیسا و موجب تاسی و روان ایشان از علمای و حکمای زوی لغز و اعلی
 دستوری است که اولاً بینان بیان بطلان مذاهب و ملل باطله ایشانرا مستقیم ساخته
 با بطلان آنها که هو حق باطلها برداشته بعد از احکام و اکتان اساس بیان بطلان
 مذاهب و ملل باطله ایشان و بمنصه ظهور و وضوح پیوستن بطلان آرای فاسد ایشان
 که ایضی وضاحت اقتضای ایشان طلا و ایان است که دعوی ظهور اینجا از ایشان
 ادعای اتباع شهید مجزات از ایشان سراسر کذب و دروغ و چراغ سحر و شعبده ایشان
 سوا با بفرغ است انجای شیوها است که بصورت مجزات در نظر عوام کالاً نعام
 جلوه گراست و لا یفعل الساجدین فی سوی این لطیفه مشارف تمام است محصل سخن
 درین مقام همه همین است که بطلان دعوی صاحب ملل کاشفان زمین است که
 دلایل و حجج و ایات و بیناتش تمامی از مقوله سراسر است که بقوت و قدرت بشریت ^{مستط}
 نه از مقوله عواری عادات و مجزاتی که بقوت ربانیه منوط و مربوط است ولیکن ^{این}
 بعضی

در احوال عمومی

معنی از مدعی مبطل در عهد علمای حقیقت بنش و حکمای صاحب بصیرت و دانش
 و طبقات دیگر از مکلفین از تقلید ملما و حکما ناچار و از پیروی ایشان لاعلاج و تا
 با سوره ایشان طائفه عوام را ضربه و درد کار است و وجه دیگر از تفرقه میان سحر و ^{سخن}
 در خواستن از حضرت حق عز و عکاست که اگر صاحب دعوی باطل است و چیزی از
 وجه کشف نماید و اگر بر حق است بدستور و این معنی در سوره هر کسی نیست مگر
 صاحب وجه طما یمنه نورانی در دین حق باشد که با وجود نور طما یمنه که با صاحب
 دعوی باطل مباحله نماید با لغز و غما لب خواهد آمد و با آنکه در مقام طلب حق
 نصیبه خود طال ب حق از تخم سر برده دل بوده باشد در می از کشف حق برودیش گشاید
 ولیکن مکرهای نفس سپار و نیز حق تصدیه از لوده بوساوس بغایت دشوار است
 و این طریقه در تفرقه نیز اختصاص ب طبقه علمای صاحبان دانش و بینش دارد بهر
 تقدیر عوام را درین مقام چاره از تاسی علما و حکمای واقعی نمیشد **مهم بودیم** اما
 سخن از پیغمبره سوائی دیگر خصم بد رسم که گفته است و اگر کو بندگان هر کج چنین باشد
 پیغمبری هیچ پیغمبری ثابت نمیشود در جواب گوئیم که از برای داشتن صدق اخبار
 مجزات و شروط ضروری است اول آنکه در عهدان پیغمبر خود در کتاب خودش یا کتاب
 مصاحبانش نوشته و مشهور شده باشد تا آخر کلامش که این است و از کسی ^{بافتا}
 از یقی نمی رسد پس بدان ای طالب حقیقه از روی بصیرت حق مقام همین است که
 از اکابر علما در تحقیق تواتر و شرافات در افاده علم و یقین صورت تقریر پذیرفته
 متواتر بودن خبر از مجزات حضرت خیر م بر شواظ مزوره معتبره در افاده تواتر ^{حک}
 در باب دریه اکنون در نزد صاحبان بصیرت و طالبان حق و حقیقه از روی ^{نظر}
 نمیشد جزو بیاد آنکه در سوا و نبودن قران مجید و ایات بیناتش مطاع و شبهه راه
 و خصم خود نیز چنانکه گذشت اعتراف باین معنی دارد که قران کتابان حضرت است

که با ندعوت می نمود و مجوز بودن خود قرآن بر وجه اتقان ثابت شد و پس از مجوز
 غیر قرآنی نیز بخصوصها بنص قرآن چون شوق القوم مشکا بر وجه احسن نیز ثابت و
 محققی باشد و در باب سائر مجوزات آن حضرت برای طالب حقیقه عرض می نماید
 که از ملا حظله مجرد آیات قرآنی داله بر اینکه آنحضرت صاحب مجوزات با هرات و
 آیات بیانات قاهره مجمل بوده است ثابت و محقق می شود که آنحضرت بجهت بالغه
 و آیات با هره و بیانات قاهره معصوم گشته و بر طبق دعوت خود اقامه حج بالقرآن
 با هره نمود و عقده از دل های اصحاب عبرت و اعتبار و در باب بصیرت از صاحب نظران
 بالکفایتی بایست و شاید کفوی خصم بدرسم تو دیده نداری که به بینی ای
 و مرنه همه اوست دیدنی می باید از بی نظایر و هویدا است که کسب سلیمه و خاطر
 خواه خصم بدرسم نیز سخن ما اسلام میان در بیان اعجاز و ابیات معجزات حضرت
 بغیر از زمان هم حکم الأساس مستحق البیان است که در عهد خود در کتاب خود
 خبر از حج بالغات و براهین با هرات نمود ثبت و مقرب شده است و آنکه می مناظر
 ملاک و مطلب محقق تو از بشوا نظر معتبره مزوره است خواه خود و مصاحبان تو در
 کتابهای خود ثبت کرده باشند یا نه کرده باشند مبتنی بر مدارای با خصم بخاطر خواه
 و ایراد بیان بر غلط نخواه آن بحاجت و حماقت بلیان نمود که مغزی نیافته از نام
 یافته باشد **تمت** و تکلمه فیما اشاره و بشاره و انذاره و اما اجزای از بهرند
 که شرط دوم از ادکست که هر که شبهه داشته باشد ممنوع و مجبور از اظهار بی
 و در ملت اسلام امر بر خلاف این معنی است که اگر کسی شبهه در حقیقت دین است
 باخته باشد از اظهار آن ممنوع و اگر اتفاقا اظهار نماید مورد اجرای گشته از
 قتل و غیر قتل مورد سیاست خواهد شد پس بگو ای برادر که بشیطن و کفر و
 بسخت بیضا بطه ضاله سوفظا شهاجیم مرتبه از عیب عتاد و حاجت بمشبهه بود

رد نظیر

هو ظهیر و سجدانته تم می رسد که اگر دیده عبرتی باشد بوالعجب و عجیبی در غایت
 شرافت مشاهده می نماید که شراب تدلیس و تلبیس ابلیس در از جمله مخالفان دین
 غزا و ملت بیضا مؤثربخوبی افتاده که از حلیه ادراک بالمره عاری گشته به شومی
 نظیر و سبیه جلیلیه ایشان کزیده از نظرت انسان بوی و از جلیلت ملکی بالکلیه غری
 گشته اند به تان بخت و افتخاری صوفی را مسلم الحوا نکاشته مجزومه یافته منکبوت
 و هم تو هم منع از فتا بجهان تاب فهم از پیدائی و هویدا می نموده به مطان و افترا
 کار خود را با مومن پنداشته اند ای برادران ایمان و طالبان راه هدای بطریق بر
 در شریعت حقه شراد ملت مقدمه بیضا القسطه کجا در چه جا هر منبع در اظفار شبهه
 و ابراز شک و بریبه وارد شده و صاحب شبهه را از چه جسته و چه علت نمود و استیجاب
 اجرای حد ساعته اند بلکه غایت از بعثت هدایت و ارشاد بندگان خدا و رفع شک
 و شبهات از دل های عباد و اقامه حج بالغات و براهین با هرات برای هدای ایشان
 بر منزل رسکاری و بجا است در تیسودت کا صوره الحکم امتدای شریعت عزاد
 مستحقین ملت بیضا و دین مبین حضرت خاتم الانبیاء همگی بخاری و خیانت نماید
 و غایت و مقصد از بعثت که احیای دل های اموات است از دسف داده با خلل در انجام
 با فتن غایت رسیدن بندگان با حل بجات ایمان و ایقانه از کذاب لجه ریب و ریب
 شک و شبهه و غرقه بودن در لجه ضلالت و جهالت قیام نموده طریق هلاکت بروی بند
 خدا کفاره اند سبحان الله ثم سبحان الله ان هذان عظیم البهتان ومن عظیم اشواء الشقا
 واعظم تدلیس و تلبیس و نعره و جعله عدو الرحمن و چون چیزی نیست که متکرر شود
 دین مبین چه جای صاحب ریب و ریب در صورتیکه اکارش مستند بشبهه بوده باشد
 که دفع آن شبهه در فوه و در خود استطاعت وسیع و طاقت او نباشد بیاعمال معه معامله
 الاسلام و لیکن بر او واجب و فرض عینی است که بقدر وسیع و طاقت در دفع و شبهه

رد نظیر

شك و برسيم بزل جهمد شخصي نخستين از مدارك و ماخذ و تعلم و اكتاب از علماء و
 پيشوايان ناه هدي نموده و در طلب مادام محبوبه نها سوده و بر علماء واجب كفايت است
 كه تحصيل مانده امانه براي دفع شكوك و شبهات نموده در نزوحايت بهدايت و ارشاد
 عباد كرامت برسته غرقه لجم و شبهه در خود و ديانت دينيه با بطريقه حكمت و موهله ^{علاوه}
 بنحو احسن دست گرفتند از جهت شك و شبهه با اهل نجات رسانيده باشند چنانكه در ^{ظننه}
 ما اكنون در هفتادين رساله برسم بحاله در مادم خصم و غير خصم همین لطيفه است و با
 بر خويون كلامات و جيوزه در عين شدت شكستاي و هجوم هوم و هجوم بسياري نموده
 علمي جز اين رقيقه پس از اين مقالات بموجب براهين با هرات مكشوف كشته كرسا
 شبهه در خود و ديانت دين مدين ما ذون الاظهار ايل كه براد فرض عين است كه در صو
 مزووه عرض هرگونه شبهه پيده باشد بر علماء دين مدين كره باشد اگر چه در دفع
 مسا فون بدباد بعينه و مشتقهاي شديده كشيده محتاج كرده باشد بچنان ^{مقتضيس}
 مشتقهاي شديده معذود دشواهد بود و در اثباتي طلب حق بر وجه حق بخوي كرا نشاء
 مقدس رسيد بقايت نرسيد اگر بميود مات شهيد ما جودا مشا با بلا شك و شبهه ^{شبهه نام}
 پس درما بصورت چون صود و مقامات گذشته بصورت ايضاح و انتباح پوسته
 كه بناي تعرضات اين خصم بد رسم نصران بسفي بر محض لجاجت و عناد ساعي
 كسودن راه و دشمن فساد و فساد و دهلهي ساده لوحان از عباد بنيابت ايليس
 شقاوت بنياد عدل و عدلها ناست **رجمه** اما بيهوده ديگري كه سواي شدا بمشا به
 ايليس از وي استكبار و بغايت با ليد كه اگر كو بنده كرا در هر يك از اين دلائل ^{مصل}
 نشود اما انتقام بعضي بعضي فاده علمي نمايد برسيم كه اباي قوا نديشد كه چنين
 بخون بمنزله عاقلي باشد با چند مره بمنزله زنده قوا نديشد يا نه پس جوايش اين
 كه چنانكه اطارت رفت اگر مقصود از اين دلائل اخبار احاد معجزات مخصوصه است كه ^{عبار}

يك

يك فرضا بحسب خصوصيت متواتر كشته وليكن قدر مشكوك ميانه انفراد احد قوا تر
 بشا نك من بوده رسيد متواتر كرده از وي قوا تر افاده علمي نمايد درما بصورت جوا
 از اين بيهوده سرائي ها است كه در نهايت ايضاح بصورت انتصاح بزور فتر است كه قيا
 اين اخبار را كه جفته جامعه و قدر مشكوك كه بجهت مطلق است دارند با جا و جوا زين نموده
 كه با عاقل حسب الفرض جفته جامعه در ميان ندادند قياس مع الفارق بقول ملاهاي
 باشد و وجه اين معني رجوع هماسي نكوهويد است و كمراد از اين اوله از معجزات
 و غير معجزات اذسا خوابات بنياد عالم بر حقيقت دين مدين اسلام است جواب اين
 است كه بر عم خصم بد رسم چنانكه بر حد ظهور و وضوح پوسته است چون هر يك از
 اين ادله كه فذهب و شعوب و تخيم ان كا هو حقه در دین ساله بصورت انجام یافته
 اند تم و حسن قوفند در فایک حسن و بهار و در وضیاد و ركفنا از نجاب غفا و لغفنا
 كالشمس في رابعه السماء از مطلع بیانات برهانی تا بنده آمده اند مردود و مدخول
 و در نزد مرتك و اعیان و بجان ان شقاوت بنیان نامعقول اند پس بر عم خصم بد
 يش مجموع انها بمشا به احاد مختل و بیرون از حیطه اعتنا و شكاه و قبول است اما
 از تهذیب و شعوب و كشف حق مراد اصحاب از وجه صواب دانسته شد كه هر يك از
 پسر بهان و تبیان افتالی میباشد تا بان و مصاب و هم خصم كه فهم در بر اضاده
 فانه هر يك از انها بمشا به برده بافته عنكبوتك در منع از ناره افتاب آسمان
 كه ان مشك اول یعنی مطلع عقل اول تا بنده بر تمامی افاق و افض ملكوت اشیا و
 ناسوت انجا است از این كدهم خصم ضیادك رسم بمشا به كو و ماورد فاد در ك تا بش
 افتاب نماید و در سب بپسرتن با به قصه هم مراد اصحاب نهاد و رسيد بر دامن مشك
 استند لال اصحاب بجهت باقی از ابواب عباری نهاد فشتك بتر ضا ك بيهوده خا
 از میزان و معیار صبر و اعتبار خصم چنانكه بگراوت صورت انتصاح پذیرفته است ^{عبار}

در كش

بیانات و معیار بینات اصحاب نقصی نباشد و فتنه مطاعش در نزد خود بدان
 ظا با نام معرفت نخواهد گذشت بجز بدانکه اکنون بجز عنایات خنیه و تلبیسات
 جلیه بزداقی با به بیان بینات مزبوره بجائی نفاذ شده که افتاب دلالت آنها از آن
 بآیت اعتلا بر همه دلتها و دریدهای عبرت انما اذ افق عنایت سبحانی تا بنده حق
 می باشد که مجال شک و شبیه و در پی و بر سب باقی نمی ماند **جمله الحنا س الذی**
 یوسوس فی صدور الناس و اما بعضی از یهود و بگوش که سوائید ابلیس اسان
 اقتضای فطرت ظلمت سرشت عداوت مقتضی زبان داری بجائی که کافران
 که بدین پند از هر تیره دانی زبان کشود که اگر کو بند که چیزی از صحیح حاصل شود که از
 هر یک حاصل نشود تا آنجا که گفته است لیکن چیزی چند در صورت مقام است که اگر یک
 پند آنها از شخصی یافت شود تکلف قابل تاویل هست لیکن چون تمامی این افعال
 و صفات در یک شخص پیدا شود بر منصف واضح میشود که این شخص بی غیر نبوده است
 اولاً اینست که در کتب انبیای سلف ذکر او مظم نشده است اگر کو بند که کتب انبیای
 سلف ذکر او مظم شده است و تحریف نموده اند که نیم که این ادعای است از شما
 قبول کرده نمیشود مگر با بنات که چه شخص تحریف نموده و کی نموده و چرا نموده است تا
 آخر هر زمانه دانی هایش در هر مرحله از زبان درازها پس ای طالب حقیقت از روی
 انصاف دیده عبرت بگشا بنگر که عصبیت و حمیت جا هلیک بچه مرتبه طغیان نموده
 که بخلاف تصویحات خود شود همین رساله که از وی بتواتر رسیده است و سخن
 برین هرزه دانی های پنداشد زبان کشوده هرزه درانی بی تمایز از انجیل چنانکه
 سابقاً نقل کرده شد نمود گفته که یهود انفیاد امر دعوت حضرت عیسی علیه
 لقا بیهای خود را بموجب خواسته های نضاتی خود تغییر و تبدیل نموده بجهت بر
 نمود ساخته اند بجز بدانکه اگر یهود تبدیل و تحریفان کتب نموده بودند بجهت

و نیز

و غیر هم بر یهود تمام میشود و بر اتباع و شیاع و پیروان خودشان مشتمل نمی توان
 ساخت که تا اکنون بر یهود باقی بمانند و یهودی علمای یهود کرده باشند و مع ذلک
 بموجب هم مفاد کرمه سخن نزلنا الذکر و انما لم نحفظون بمقتضای حکمت بالغه
 برای تمام جهت در کتب یهود و نصاری انقدر نصیحت بر نبوت حضرت خاتم
 مصون از تصرف باقی ماندند است که انچه اهل بدعت در مقام هدایت و ارشاد
 علمای یهود و نصاری و بدستور سائر علمای سلا میمان در محافل مشهوره بموجب
 نصیحت ما زوره و دیانت صحیح مسلم را بصورت الزام علمای ایشان استخراج آنها نموده بخوبی
 حاجه فرموده اند که مفروضه برای علمای ایشان جز تسلیم مقصور نبود و چون در
 کتب مبسوطه اصحاب مراتب مزبوره در کتب احادیث زیاده اندازده حاجت ثبت شد
 مقرر و محرو است حاجت بشعر مزبوت مزبوره مفصل درین و جزیره نمی باشد و بواسطه
 الهی به فراز هم این است که خود خصم باز در همین رساله در این مقام اعتراف می نماید
 حیث لا یشرک جماعت نصاری از کثرت اختلاف در خصوصیات کوش و انبیا نصاری
 افتدرا از فرق مختلفه شده اند که بحیثیه ضبط نمی توان داد و درین مطلب صاحب
 نموده بر تیره که از جهت کثرت و تفاوت در میان نه فرق نصاری بودن عدد فرقه
 ها بر تیره لا یحصر نمیتوان گفت که همما اینها اتفاق بر مواضع تحریفها انجیل نموده اند
 و نبوت محمد صلی الله علیه و آله بقرین انجیل محل انکار ساخته اند پس ای برادر بدیده عبرت
 بنظر انصاف ملاحظه کن که حدود و نظیر داین که از اختلاف و انحراف و انحراف و انحراف
 در کتب نصاری ثبت بدون تغییر و تبدیل بسیار و تحریف و تاویل بیشمار و در کتاب
 انجیل و تاویل دبعه مشهوره بموجب تسویل نفسان ماده و تدلیس و تلبیس ابلیس علیه
 چاکونه مقصور و میسری توان بود و در کتب بفرسوا اتفاق همه فرقه های نصاری بر
 کتاب انجیل و تاویل بدون تغییر و تبدیل عبارات و الفاظ بدون تحریف کلمات

در نهایت بسط و قالات علمای یهود
 نصاری سائر مطالب کتب مزبوره

عبادات ایات انجیلیه از معانی مقصوده حضرت عیسی و مصاحبان عصمت بحیث
 انتخاب و بدو اختلاف بلاد مقصود از آنها بدون اختلاف فهمها و بدو کتب
 مختلفه و تفهومات مختلفه متناقضه و حمل بر حملها می متناقضه و با وجود اتفاق بر نحو
 عبارات و الفاظ و اتفاق همه آراء و فهمها در فهم مطالب و درک مقاصد استنباط
 مسائل و استخراج حقایق و معارف از آنها چگونه مخالف یکدیگر در یکیش و این ملت
 عیسی و این همه اختلاف بحد و نهایت در ملت و مذهب نصرت صورت نصیر و
 نعل چای تحفی و صدور و سنخ و حدود و ظهور و قیامند بر نفس بکوائی صاحب
 مبریت و اعتبار باین خصم کردن عبادت لجاجت متعارف که ای کردن تحریف مخصوص بدین
 معنی نیست که تعریف در الفاظ و عبادات کرده شود و تبدیل و تغییر عبادات و کلمات
 داده شود بلکه در شرح نیات در کتب منزله سماویة تحریف عبادات و کلمات از دوجم
 منزل و منزل علیه می باشد چنانکه در دین اسلام بموجب حرف اول الکلم ظهور و بطن
 مواضعها اهالی اسلام بدین هفتاد و دو پایه فرقه شده اند و بغیر از یکفره محققه
 امامیه شاعشبه سائرفوق بر بطلان و ضلالت و از ساحل نجات و در فرقه کرباب
 هلاکت اند و در فرقه ازین فرق ضاله مسئله در تفسیر ملت و مذهب خاصه نصیر بقران
 متمسک و بکار می از مشابهاات آن متمسک گشته خود را بنص قران سالک مسلك
 بیضای محمدیه می دانند و بر ظاهر است که بنا بر فرض اتفاق تمامی این فرق هفتاد و دو
 پایه فرقه در فهم ایات قران چه از حکما و چه از مشابهاات تفسیر و تا و با ظهور
 و بطن از کجا میسر و متصور می بود که بر غلاف یکدیگر صاحبانای مختلفه و ملل سننا
 چون جبر و اختیار و مثنای کشته هر یک خود را معنی و مخالف طریق خود را مبطل دانسته
 و ظن یکدیگر عیوی و بیزادی از هم برداشته پوسته بجا نده و متناقضه باریک دیگر از قدیم
 وحد و فوات گذار باشند پس بصورت انصاح پوست که این گونه از اختلافات متناقضه

تفسیر ایات انجیلیه
 از معانی مقصوده حضرت عیسی و مصاحبان عصمت

بحسب تحریف کلم عن مواضعها چه عمدا و اختیارا چه بغير عمد و اختیار و صورت نه بندد
 فاذا بجزو تحریف تمام سالغه از اهل کتاب سماوی که بعد از پیغمبر خود به پیغمبر بیکه
 بعد از پیغمبر شده ایمان نیاورده اند بلکه در میان خود بملل مختلفه مانع و قائل
 شده بعضی انبیاد پیغمبر بعدی نموده و دیگران انبیاد خود زنده طریق خود سری و خود
 رانی پیش نهاد خاطر خود ساخته اند اگر فرضا اتفاق در فهم کتاب سماوی و در
 طریق هدای از کراهی میداشتند باالاتفاق پیروی برین حق همگی اختیار می نمودند
 در انبیاد و امضای حکم پیغمبر بر حق لاحق و کتاب منزل بر ایشان بتصدیق پیغمبر
 سابق و کتابش سراج نکتته اب زلال روان بخشش ابدی از چشم سار تا بیدر یکا
 همگی خوش جان نمودند از اشیای بدک زهر هلاکت جا و فانی نجات حاصل
 می نمودند پس نگویان شد که بقایای ازام سلف و خلف که اهل کتاب سماوی
 پیدا شدند و در بد و امر بحسب آبا و پیشینیان خود در رسو اصحاب دین حق چون
 و نصاری بودند بعد از انصام ایام دین پیغمبر ایشان را بعد از رحلت پیغمبر آخر
 الزمان از طریق حق و جاده استقامت بپیغمبر کتاب منزل از جانب حق انحراف
 و زریه ببدعت در دین حق و استبداد در رای و سویی انداز استقامت و هدایت
 دست همت دوزخه بهلاکت جا و فانی بر جا مانده اند خلاصه مقال در این مقام
 این است که بدو تحریف بر وجه مزبور و انحراف از طریق هدای بعضی حقه از حق
 بک ازام سلف و خلف متصور و میسر و جمعی که موجه و متصور شدند نمی تواند بود
 و امت سلف از اهل کتاب سماوی اکنون مخصوص پیغمبر و نصاری میباشد و با
 لا بشر خصم عبادت رسم از هر یک ازین دو فرقه چنانکه بظهور پیوست شرح نیات و تا
 کن از حد فرود و منمنه وضوح و ظهور در سینه است و مدار و ملاک ملت هلاکت
 عاقبت بحسب تحریف نبوده و بنیاد بود خلاصه فیہ اناره و محصل برهان قاطع با هر یک

علامه

بحسب تحریف

از جمله اصحاب و اکابر ما در مقام شرف صدور و عز ظهور بافته و فتاب بیای که در
 کشف نقاب آنچه در کتب دکشای بن مدعا از مشرف طبع در باب ایشان بر ساحت
 اقبال طالبان یقین و یقین یافته است اینست که اخبار بود افاضت نمود و جعفر
 شریف شخصیت در کتب سمویه و صحف الهیه کالتوریه و الانجیل موجود است و دلیل
 علیه نه ادعای ذکر موجود فی التوریه و الانجیل قال هدمتم لذین یبغون ال
 الاهی الذی یجدونه مکتوباً عندهم فی التوریه و الانجیل و قال تم حکمته عن المسح و
 مبشر بر رسول ما فی بعدی اسمه احمد و قال با اهل الکتاب لم تکنزوه با با الله و تم
 تشهد و قال الذین اتهمنا الکتاب یعرفونه كما یعرفونه ابناءهم و کان کما الخیر و الا
 فلو کان کذا بالظاهر کذبیه اهل الکتاب یسئلون لشد حسدهم علیه و عندهم معه و نیز که
 دروغ بودی ادعای منافق غرض بودی چه اهل کتاب با انهم اصرار و اهتدای
 کرد و تکذیب خود بنیادند که آن حضرت فی محبت و سندی داشتند در صورت
 دعوی او و در کتاب خود نیابند که آن از آن من اجل الحج علی تکذیبیه و مع ذلك یكون
 من اعظم المنفرت لهم و اعتراف من قول قوله و لا یلیق بالعاقل الاقدام
 علی فعل یناقض غرضه و یمنعه عن درک مطلبه **رفع لدخل** و شبک نیست
 و نزاهی نه در اینکه انحضرت عقل ناس بود و خازق ترین و واقف ترین مردم بود بجهت
 و مصالح غرض و مطلوب پس چون میسر بود و مقصود میشد که اقدام بر چنین امری
 نماید که بالبدیهه متنا فی غرض و منافق فی اصل مطلب و مقصد او بوده باشد
 هذا انما هو محصل برهان اکابر اصحاب فی هذا الباب و لا یخفی علی اولی النظر
 ان الامر کما قرره و ان الحق هو ما صوره لابنا قس فیله و لا ینتال فی تصدیقه و
 تفرقه الامن کان ینتقل بما لا یهتفی و یعود بانکار الفزوری متاسیا بالتوسط
 و لا علاج له و الحاجة الیه الضرب الشدید لذلک لجهه و یضطره الی الاعتراف بان الذنب

بنزدان

بنیون در کتب

اینه وافی من اللآ ضرب فان الضرب یوجع و اللآ ضرب لا یوجع **بنیون و بیوک** و اما نقل
 از خصوص و آرد و در کتب انبیای سلف پس بیتمنا و تبرکاً بالناهی لاذکا بر همتا از
 هر یک از توریه و انجیل و غیرهما با براد و فقره از خصوص مشهوره سطور و در کتب
 اصحاب ختم مقام مینماید تا این رساله و غیره نیز ازین بهر شالی بالمره اند من التور
 ماجاه فی السفر الخامس جاء الله من طود سینا و اشرق من سبعر و استعلن من جبال
 فاران و مراد اخبار است از انزال توریه بر موسی و طود سینا و انزال انجیل بر عیسی
 در سبعر که سکن وی بودی و انزال قرآن بر حناب محمد مصطفی و علی سائر الانبیا
 در مکه فان قارن کما قرره العلماء فی طریق مکه قبیل اعدک بمیلین و نصف و ماجنا
 ایضاً فی السفر الخامس انه تم قال لوسی انی معیم بنیما من بنی اخوهم مثلك و اجری
 قوی فی فیه و یقول لهم ما امر به و ظاهراً است که مراد از بنی اخو بنی سرائیل که از اولاد
 اسحق اند بنی اسمعیل خواهند بود که قبایل عربی ند پس نتواند بود که مراد عیسی علی ما یسئ
 انا بنیای دیگر بنی سرائیل باشد بلکه نتواند بود غیر محمد و ماجله فی السفر الاول
 انه قال لا یرجم ان هاجر تلد و یكون من ولدها من یره فوق الجمع و ید الجمع یدیه
 الیه و ظاً است که مراد محمد است چه هاجر ما در اسمعیل است علی بنیما و لدر و
 من الانجیل ما ورد فی الصحاح فی الرابع عشر ان اطلبکم الی ابی حتی یمضکم و
 فارقلیط لیکون معکم الی الابد و الفارقلیط روح الحق و البینین یعنی طلب یمضکم از
 خدای خود برای شما فارقلیط را که شریعت او تا ابد با شما باشد و معنی فارقلیط
 کاشف الخفیات است و مراد محمد است و ما ورد فی الخامس عشر فاما فارقلیط روح القدس
 الذی یوسلہ الی باسع هو بعادکم و یحکمکم مع الامم و هو یدکم و ما قلتم لکم تم قال فان
 قد اخرجکم بهذا قبل ان یكون حتی اذ کان قبل ذلك تو منوا به یعنی فارقلیط روح القدس
 سی است که میفرستد خدای من او را بنام من یعنی باسم نبوت تا تعلم کند جمیع اشیا را

توریه و انجیل و قرآن و کتب انبیا
 در این کتاب در کتب انبیا
 و کتب انبیا در کتب انبیا
 و کتب انبیا در کتب انبیا
 و کتب انبیا در کتب انبیا

بشما و او بشما خواهد آورد گفته مرا و من پیش از آمدن او شما را خبر کردم تا چون بیاید
 با و بگوید و ایمان بیاورد و ما و مردی را در س عشار قول کنم الان حقایقینا ان
 انشاک فی عنکم خبر کم قامت لم انطلق عنکم الی انی لم یا تم فار قلیط ان انطلقت ارسلت
 بهر لیک یعنی رفتن من از پیش شما بهتر است برای شما که اگر من نروم بسوی خدا می
 خود نخواهد آمد فار قلیط نزد شما و من میروم تا بفرستم او را تم قال اذا تجار روح
 الحق و البقین یوشدکم و بهادکم و یدبرکم بجمع الخلق لاینه لیس بتکم بدعته من تلقاوه
 نفسه و من الزیور تقلدایها الجبار السیف فان ناموسک و شرانک مفر و نه بعینیه
 یمتک و سها مک مسنونه و الام یحرفون تخذک و ما قال داود اللهم بعث جاعل السنه
 حتی یعلم الناس انه بشر یعنی بفرست محمدیم بلا تا بدانند مردم که عیسی بفرست نه
 و در شرح مقاصد از تلخیص محصل نقل کرده و امثال ذلك کثیره فی کتب الاینها المتقد
 یدکرها المصنفون الواقفون علی کتبهم و لا یقدر الخلف علی دفعها او صرفها الی ملک
 او بقی الخ و لا علی ان یکتمها و الحمد لله علی ظهور الحجة و طلوع شمس الحق و الحقیقه من
 افق اسماء الوفاة بحیک لا یکار شیخ علی اولی النهی ^{بتک} و دفع بهتان و دیگر گفتیم
 که سخن دیگر آنکه اذ قران ظاهر است که پیش از وقت ظهور محمدیم ذکر آن حضرت بنویس
 ان جمله در سوره مبنیه است که یمن الذین کفر و امن اهل الکتاب و المشرکین یمنفکین
 حتی تا یقیم البینه و قابلند مفسرین طرا که غرض از بنده محمد است و دیگر در سوره ^{یوسف}
 فان کنت فی شک من دینی مما انزلنا الیک فاسئل الذین بقرت الکتاب من قبلک
 دیگر در سوره انبیا فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون و بعد از ظهور محمدیم هم بطرف
 اونی ذکر آن حضرت در کتابی یافت شد زیرا که از زمان عیسی تا محمدیم ششصد سال
 فاسلمه شده بود و هر مملکتی که حال در تصرف نصاری است آن وقت نیز بود بلکه حال ^{بعلت}
 قوت اسلام بعضی ازان بلدان از تصرف نصاری بیرون رفت و در میان تمامی این ^{مملکتها}

کین

کین مقدسه می بود بلکه در اکثر السنه ترجمه انرا کرده بودند سلم ذکرها ذان حضرت
 دیده نشده است و دیگر در باب تحریف هم چون در میان نصاری نقد اختلاف مذ
 اتفاق افتاده بود که ما فوق آن متصور نیست چگونه ممکن است که این همه کتابها را که ^{که هلم}
 ذکر این همه طوائف بالاتفاق شرح نمایند و این همه مذاهب مختلفه بر امری ^{بین}
 اتفاق نمایند چنانکه بعد از ششصد سال که فراق در میان شما می بود با وجود
 اینکه ترجمه اش در السنه مختلف شده است ممکن نبود که او را تغییر دهند انهمی و طالب
 حقیقت و صاحب بصیرت دیده عبرت بکشا و بین که این همه سوا پیش می رانده
 جا شعاع خود ساخته دعوی های بیجا می یا را بصورت مسلم البوث و الصحره به
 میرا شد و چندانک تمسک بان در زده بکاره اینکه قد احسن عملا خود را خوب شنود و سا
 بظان قاضی منها دفتره داعی بر میگردد غافل از اینکه و قد منا الی ما علموا ^{حقیقت}
 هباء منثورا چه از این مقام اشارت و فک که ایات بیانات از حکمتات قرانی بصرا
 دلالت بر اینند عا دارند و بدلائل عقلی بحث صورت تحقیق بزیرفت که موجب ^{ایات}
 مزبور مذکور باید بالضرورت ذکر و اخبار از قدوم شریف حضرت در کتب ^{مهمه}
 صحف الهیه سابقه موجود باشد و الا بلایم المفاسد الشنیعه الفیضه التي باقی العقل
 الفریدی عن سوجهها و حدونها و صدور هر هامن العا ^{فهم} مع ذلك کیف ^{تصور}
 متبیر کون ایات اخرى صریحه ناله علی نقاب بعض تلك الايات الحکامات المذکور ^{فهم}
 متاخره لها و افعه لدلالتها و من این واقی بصورت صدور مثال هذه الامور ^{المتاخره}
 عن العاقل فضلا عن بدعی لغنه درجه ختم النبوه و الولا به الحق لا یستور ^{درجه}
 فوقها فی جلاله القدر و عمای المنزله و کیف لا و هو جمع بین التفضیل الصریحین فی
 التناقض و مثل لا یصدر عن السوان من ضعفا العقول بل من الصبان ^{المؤمنین}
 بضره من العظوه و یازم منه تلك الشنیعه و الفیضه التي ازمنها و افظرها الزیومها ^{علا}

هذه النقاد المستصلحة و با وجود انما نب ايمان و او در بد بد عبرت بنكره ايه سوره
 او قال الكتاب يا لمن بعد ما جازيتم البينه يعني امر بزل كما نجا جمة عين في تصديق
 حتى بعث الله نبي قدام بعث تفرقوا في امر واختلفوا فامم بعضهم وكذا قوله
 قال لعلي قال لما جاء رسول الله بالقران خالفوه وتفرقوا بعده و ظاهرات الامم تتباع
 على التصديق قبل قد و مدم لا يتصور الا بالعلم بكونه نبيا حقيقيا مبعوثا من عند الله
 وهذا العلم لا يتصور الا باخباره و لا نبينا و يوجد ذلك الخبر في كتب الاله نبيا و صحفهم
 و اما قصه ايه سوره يونس فالتقى عن الصادق ع لما اسرى برسول الله ص الى السماء
 و اوحى الله تعالى ما اوحى ومن شرفه ومن عظمته عند الله و در الى بيت
 العجمي و جمع له النبيان و صا و اختلف عرض في نفس رسول الله ص من عظم ما اوحى اليه
 في علو فانزل الله فان كنت في شك مما انزلنا اليك فاسئل الذين يقرؤن الكتاب
 من قبلك يعني الاله نبيا فعندنا انزلنا اليهم في كتبهم من فضل ما انزلنا في كتابك لقد
 جاءك الحق من ربك فلا تكون من المتكبرين و لا تكون من الذين كذبوا بايات الله
 من الخاسرين فقال لاصم ع فواته ما شك و ما سئل و الجاشي ما يقرب منه وفي
 معناه اخبار اخر فهذه الاله بكم ما يدك على خلاف ما ارعاه الخصم المفري و هي لنا
 و عليه اذ امر خلق ع ما ذكر كما شئت عن امرهم و تابع له بل الاخبار عن علم ما
 الاخبار عنه ع چون كه هر وصف محمد باشه است بر بگو في اليهود بل اعلم است فافهم
 و اما قصه ايه سوره الاله نبيا ع فالمراد من اهله المذكور انما هو من انبيا الذين هم الوارثون
 لكل الاله محققون بحقيقة جلالهم و المراد من المذكور هو اول القران فلا ربط له بالمقام
 اما قصه كه كثرة اختلاف مذاهب و فرق تضاريف عمر بنه كه با وجود اين كه ان كثرة
 اختلاف متصور بودن تحريف ايشان و اتفاق ايشان بوضع تحريف مبسوط اند و

پس جواب

۱۷۲
 فصل العدم
 في المشهور من النقاد
 المقامات التي هي في النقاد
 من انبيا الذين هم الوارثون
 لكل الاله محققون بحقيقة
 جلالهم و المراد من المذكور
 هو اول القران فلا ربط له
 بالمقام اما قصه كه كثرة
 اختلاف مذاهب و فرق تضاريف
 عمر بنه كه با وجود اين كه
 ان كثرة اختلاف متصور بودن
 تحريف ايشان و اتفاق ايشان
 بوضع تحريف مبسوط اند و

پس جواب اين دعوى بخوبيست كه در صدر بحث از اين مقام تعرض رفت و كوتاه
 بخلاف مدعاي خصم حريف دليل بر كوتاه تقويت شده بود و ضباب در ريب و شبهه از اين
 دلهاى اصحاب عبرت رفت و عقده ما لا يضل از مقام كشمه مداهمه حولا **درم الحناكس**
 الذي يوسوس في صدور الناس و اما سخن از فتح در سند و جرح ذوات مجنونان
 ازان حضرت و بودن ان حضرت حسيما استدلال خصم انايات قران در ايام جاهليت بر لغت جاهليت از عطية ايمان
 مري و بوي بود شى كه بدين منط از پيشه سوائ سخن آغاز نمود كه اكر كو بنده كه با
 در كيب انبياي سلف ذكر اوى باشد كويم بر شما است ابلهات ان بنوي كه عقل با
 ازان نداشته باشد و الا كسان كه نقل مجروح از و نموده اند بنادي سخن انهارا اعتبا
 نمود زيرا كه نقل مجنونان او بسيارى در زمان جاهليت او بود و ايام جاهليت مجروح
 معني ندارد پس اخبار از مجروح اصم مرقون بصد قانست و اما دليل بر آنكه او بوجاهت
 بوده است اين است كه در سوره محسنى مذكو راست و كلك او جينا اليك و ما من منا
 ما كنت تدري ما ا ككتاب و لا الايمان و ديكر در سوره نحي و وجدك صلا لا خدوى
 و يكر در سوره انشراح و وضعنا عنك و نرك الذي انقض ظمرك مفسرين كو بنده اند
 نبيا ليق كانت عليه في الجاهليت و ديكر در سوره فتح انا فتحنا لك فتحا مبينا ليغفر
 لك الله ما تقدم من ذنبك و ما تاخر مما تل كفته ما تقدم في الجاهليت و ما بعدها
 و نضحى ميگويد و قبل ما تقدم من حديث المايزه و ما تاخر من امارة زيد بن علي
 ميشود كه اين كسان كه نقل مجروح بعد از بعثت از دى نمايند چون همان كسان
 كه نقل مجروح از و در ايام جاهليت مى نمايند پس مظم يقول ايشان اعتمادى نبيست
 انتهى فاسحق ان الكلام في امثال هذا المقام صعب مستصعب وليست الصعوبة
 و الاستصعاب بسبب تلك التعرضات التي تعرض ذكرها هي هنا هذا الخصم المحجج
 العتود و امثاله من النصاب الذين نصبوا عداوة الحق و عداوة اهله بل المقام في

بر لغت جاهليت از عطية ايمان
 در زمان جاهليت م

نفسه صعبا لمنان واشكاله مستعيا للاختلاف قل من وصل او يمكن ان يصل
 الى حق المقال فيه الا من ايداه الله بروح منه وهو روح من امره الذي اذا نزل
 بقلب من يعلم من عباده بفتح له باب الفهم وذلك فضل الله يؤتيه من يشاء والله
 ذو الفضل العظيم وسر سب تلك النور يتفاوت ويتفاوت درجات استعدادات اصحاب
 القلوب وكما له للاصحاب لاقتداه ونظم كما له الحضرة الختمية والاله الوارثين كما لا
 يكون معه ومعهم في بديهم ويبدونهم والختم منه يعبر عنه بالروح الاعظم والقلم الح
 والعقل الاول بلسان الحكما ولا يكون روح من الارواح بدرجته بل ساواها
 من اشعه نورها وشبابه وشبهه والحضرة الختمية منزله فوق منزله هذا الروح
 الاعظم يعبر عنه بموتبه وادنى وهو صلى الله عليه والاله الوارثين كما له المتك
 بما له بحسب هذه المرتبة العليا التي لا فوق لها ختم المعرفة وتوجد فيها وتفرد
 فليس كلمة شتى ومن ثم يرق انه تم بعد الحق عز و علا وتسل جميع الاشياء ان لها
 التي هي الوجهة الوحاينة التي وسعت الاشياء كلها وبها ظهرت كل حجة كما له وصحة
 صوح حقيقيين غيبا اعينوب الى ظهرا للظهور وهي الوجه الذي يبقى بعد فنا الا
 كلها نهي لمبدأ والماب واليه والى كونه وحضه اليه في بعد فنا الاشياء ينظر قوله
 تم الا الى الله تعال لا نور وقولهم نحن وجه المكنن المراد من قوله سبحانه كل في ما
 الا وجهه وتعرف حضرة الحق الحقيقي بحسب هذا التجلي الذي هو الظهور النعل
 المعبر عنه ببيع الاذل والازل والثاني ومرتبته احببت ان اعرف والى لا يعرف
 بالنور المحمدي والحقيقة المحمديه وبوجه بحقيقة الحقائق كلها جلها وقلمها لكل شئ من
 الاشياء ولكن في كل بحسبه بمعنى انه سبحانه تجلي وتعرف لاصحاب الالهام مثلا باو
 منها وامتنع بها عنها اي تعرف وتجلي بما هم عليه واحجب بما هم عليهم في مرتبة انفسهم
 عنهم وذلك تعرف لاصحاب القلوب بقلوبهم وبها عنها اي بقلوبهم عن قلوبهم

المرتبة الحضر الختمية
 عن الفاعلة التي هي حق

تعرف

تعرف لاصحاب الاقنعة باقتداهم وامتنع واحجب باقتداهم عن اقتداهم وهكذا
 الى كل شئ من الاشياء فان كان الامر على هذا المنوال في كل في احجاب بانفسهم عن
 حضرة الحق الحقيقي الذي احجب عن العقول والالهام بها كما احجب عن الالهام
 القلوب بحجاب انفسها وتعرف لها بها واحجب بها عنها الا في الاقنعة ونظم الاله
 والمعرف يختم النبوة والرسالة والاقنعة التي منزلتها من قولهم الاقنعة المحمدي من
 اختلاف المنزلة الختمية لمرتبته فوالاقتداه الحق المحمدي مرتبة الخاتمة التي هي عين
 الفاتحة بالمعنى الذي مرسلته فهو بحسب هذا المنزلة العليا والدرجة القصوى
 من الشرب بشا هذا الحق عز وجل شأنه بلا حجاب ويؤمن بالله بحقيقة الايمان و
 يتروح بروح الايمان ويتنور بنور الله الساري في السموات والارض ويصير اسما
 جامعا يحاطا للعلم والباطن جميعا بين الاول والاخر ويحجب لكل الجمل والقلم عن روح
 شهود الحق ومن هنا ورد كما في الكافي محمد حجابا لله ومن ثم بين ان الكل تحت
 لوانه وعلى ما حائل اللوا فانكشف من هناك الكل يشاهدون الحق من وراء حجب
 انفسهم التي تعرف وتجلي الحق لهم بها واحجب بها عنهم فلا يتمكن من شهوة الحق
 بلا احتجاب الا الحضرة الختمية والورثة الالهية فلا يتمكن احد من ان يدري ما الكنا
 وما الايمان بحق حقيقتها وكنه ما بينهما الا الحضرة الختمية بحسب هذه الدرجة
 من الايمان والمعرفة ودراك ماهية الشئ كما هي غير درك وجود الشئ بوجه ما و
 ادراك كنه الشئ وحقيقتها وماهية غير ادراك ايقنته والمصدق به بنحو ما وهذا
 كما انك كنت تدري ما وجود الشئ جوهر نفسك وتدعن به بالفرد من الفلذ وما
 تدري وماهيتها وكنه ماهيتها وحقيقتها هي جوهرى او عرضى مجردة ام سارى باق
 اذفاق وقد اختلفنا القوم في ماهية الروح الانسانية والعلم به وبوجوده من الفرد
 الفطري فوجود الشئ كنى وحصوله له بل العلم بوجوده وحصوله له لا يستلزم ولان

الآلية

عام ذلك الشئ بما هيته ما حصل له ودر كنه ما هيته بل كنه حقيقته اتم فعند هذا
 انكشف حق الايمان ان كرمه وكله اوحينا اليك روحا من امرنا ما كنت تدري ما
 الكتاب ولا الايمان ما دلت على ما قومه الخضم الجوهل من كنه مسلمي الله عليه واله
 اوارثين لكاله في ايام ابحاهلته عيا زابا لله نعم مجبور عن نور معرفته وسلوبها
 عنه حلية الايمان وانصح حق الاتصاح علومنا استسنا واصلنا ان المراد من الكرم
 ما اذا فانه سبحانه قال ما كنت تدري ما الكتاب ولا الايمان وما قال ما كنت تقول يا
 ما كنت قومن واخاصل انه سبحانه نفى عنه صف في زمان ابحاهلته قبل البعث
 بما هيته الكتاب وما هيته الايمان وسلب عنه ادراك ما هيته كما هي وما نفى عنه
 وجود الايمان وخصوله وما سلب عنه القول بالكتاب والايمان واين وان هذا
 قومه الخضم المنفرد وتثبت بتلك الكرميه ومثاله من الايات الاخرى التي هي
 المتشابهات التي لا يعلم تاديلها الا الله والراسخون في العلم وكيف لا وقد ورد عن
 اهل البيت في كشف المراد من تلك الايات ورفع الاشكال التي تنزاي من ظاهر
 كما سير عليك انفسه ثم ما لكشف عنهما عن وجوهها محاب للارتباب ورفوع عن
 قلوب اصحاب القلوب محبا لشك والبهمة في تلك الابواب وهذا التصرف المحمود
 ما راجع في فهم المراد من تلك الايات في هذا الباب وفي حوا الايات التي اخرج بها
 رسالته هذه في سائر الابواب الى تفاسير ائمة اهل البيت معادن الحكمة والمعرفة منافع
 العصمة والطهارة والاولى الى تفاسير علماء الامامية الاثنا عشرية بصرف انفسهم
 اتم بل كل ما اخرج واستند به ائمة من تفاسير علماء العامة الخالفين لنا ولا يمتثلوا
 بيت النبوة والرسالة واهل الوحي والوراثة في الولاية والناجيين لهم ولشيعةهم
 والهادية من اكرم القائلين بعدم عصمة الابناء ومن المجوزين لهم ولا وصيا لهم
 المحصنين المعصية والخطا وهذا منه ايضا بمعنى على فوط الشيطنة والتكبر والعدا

والبعث

انما علمت ما كنت تدري ما الكتاب ولا الايمان وما قال ما كنت تقول يا
 ما كنت قومن واخاصل انه سبحانه نفى عنه صف في زمان ابحاهلته قبل البعث
 بما هيته الكتاب وما هيته الايمان وسلب عنه ادراك ما هيته كما هي وما نفى عنه
 وجود الايمان وخصوله وما سلب عنه القول بالكتاب والايمان واين وان هذا
 قومه الخضم المنفرد وتثبت بتلك الكرميه ومثاله من الايات الاخرى التي هي
 المتشابهات التي لا يعلم تاديلها الا الله والراسخون في العلم وكيف لا وقد ورد عن
 اهل البيت في كشف المراد من تلك الايات ورفع الاشكال التي تنزاي من ظاهر
 كما سير عليك انفسه ثم ما لكشف عنهما عن وجوهها محاب للارتباب ورفوع عن
 قلوب اصحاب القلوب محبا لشك والبهمة في تلك الابواب وهذا التصرف المحمود
 ما راجع في فهم المراد من تلك الايات في هذا الباب وفي حوا الايات التي اخرج بها
 رسالته هذه في سائر الابواب الى تفاسير ائمة اهل البيت معادن الحكمة والمعرفة منافع
 العصمة والطهارة والاولى الى تفاسير علماء الامامية الاثنا عشرية بصرف انفسهم
 اتم بل كل ما اخرج واستند به ائمة من تفاسير علماء العامة الخالفين لنا ولا يمتثلوا
 بيت النبوة والرسالة واهل الوحي والوراثة في الولاية والناجيين لهم ولشيعةهم
 والهادية من اكرم القائلين بعدم عصمة الابناء ومن المجوزين لهم ولا وصيا لهم
 المحصنين المعصية والخطا وهذا منه ايضا بمعنى على فوط الشيطنة والتكبر والعدا

والبغض فلو كان يكون طالبا للتحق والحقيقة ومتفهما عن طريق الهدى ومنه الاتقان
 تقربا الى الله نعم عن طيب ليلادة وصدق اليه وفضاء السر والاحصو طلبه ونفسه فيما
 ولما اعرض عن المراجعة الى التفاسير لما يؤمره وعن معادن العصمة والمورثة
 شعيتهم الذين هم علماء الاسلام على تحقيقه دون غيرهم من اجماع الشيخين ابي بكر
 عمر عليهما وعلى اشياء عنها لعنة الله لهم بعد الجرح والمدرو مع ذلك كله فانا بعد ما
 داخلنا واقتنا بقواطع البراهين الباهية والباطنة الظاهرة والباطنة البينات المتأ
 من كنه حقه الله عليه واله اوارثين لكاله لجمعها المراد بالعصمة والاستبصار ورجعنا فيها
 مراتها ما تاملنا للنبوة ومعدن الولاية وسابقا على كل الابناء والبنوة الباطنية الكبرى بعد
 على الجمل والقل منهم واماماتهم بحقيقة البعث وكنه النبوة وبيئاتها وافصحها كانه
 تمام الابناء وكلهم منزلتهم منه من منزلة اجدال الشاهقة والاواضو المرتفعة من الشمس
 جلهم وقلهم مظاهر نبوته ودرابا ولا يمتهم شيعته وامته ودسله وخلفاء
 بل من وجه خلقته لان نورانيتهم اشعه لا يحتاج الى ثبات عصمة واجازة ومعرفة
 في زمان ابحاهلته قبل بعثته فان لهم بحسب منصب الشاهعية الكبرى وبموجب هذه
 الرتبة العليا والمرتبة القصوى مقامات ومنزل ودرجات ومراتب كل نبى من الانبياء
 وكل وصى وولى من الاوليا والوصيا ائمة اجماعا هللهم مقامات ايمانهم
 ومنزل من منازل مؤمنينهم وايقانهم وبنيتهم باهدى كما يشهد شتاسن: تا شناسد
 باهر لباس ومن يكون هنا ترة وشانه فكيف يتصور في حقه ان يكون في برهته
 من الزمان على نعم جعل ابحاهلته وقوم هذا منه ليس ينفقا الا من عاهد حبه الجا
 هليته وعصية لا لعنة وهو نور الانوار بخلافة الله الفعارة فكيف يتعقل في حقه ظلمة
 ابحاهلته لفضاله هذا لا جدلا واما تفصيل تفاسير الايات المذكورة بحسب ما
 عن الاية معادن الحكمة والعصمة والمعرفة في خصوص يذكر بعض ما ورد في حوا

ويقينهم وايقانهم

المعصية والخطا

ويتصور للتذكرة واما كريمة وكلمة اوجينا اليك الاية في الكافي عن الصادق قال خلق من خلق الله عز وجل اعظم من جبرئيل وميكائيل كان مع رسول الله صلى الله عليه وسلم في مكة وفي عنقنا نزل الله ذلك الروح على محمد ما سعدنا في السماء وانه ليقينا قول وجعلهم الى السماء هو امتناع خلق الارض عن واحد من الرسل صلى الله عليه واله والاربعين وذلك الروح القدس الكلوي الذي يكون اركان عرش الاعظم من جبرئيل وميكائيل واسرافيل وعزرائيل تحت حكمة النافذ فيهم وفي جنودهم يكون مع كل واحد منهم ^{جبرئيل} ^{ميكائيل} ^{اسرافيل} ^{عزرائيل} ولكن ذلك بحسب مقاماتهم التي تكون دون المقام الذي يصبر عنه مقام اودن بحسب هذا المقام المعلى رتبةهم يكون فوق مرتبة هذا الروح بحسب ذلك المقام المعلى اودن رتبة منهم م وفي المقام كلام لا يسع المقام حق بيانه وفي الكافي ايضا عن الصادق انه سئل عن العلم اهو شئ يعلمه العالم من افواه الرجال ام في الكتاب عندكم فنراونه فتعلمون منه فقولوا لا اعظم من ذلك اوجيبا ما سمعت قولا الله عز وجل وكلمة اوجينا اليك روحا من امرنا ما كنت تدري ما الكتاب ولا الايمان ثم قال هم بلى قد كان في حال الابدان ما الكتاب ولا الايمان حتى بعث عز وجل الروح التي ذكر في كتاب اوهاها اليهم العلم والنعيم وهي الروح التي يعطيها الله عز وجل من شاء فاذا اعطاها عبدا علمه النعم والنعيم عن قومه ولكن جعلنا نورا قال يعني عليا وعلى هو النور هدي به من هدي خلقه انك لتهدى على صراط مستقيم قال هم يعني ذلك لانه بولا به على م وتدعو اليه واد على هو الصراط المستقيم اه اقول قال هم الامراة من ذلك ووجب وسر ذلك هو ان عالم الكتاب بقسمه لوح المحفوظ وهو لوح التمسك المحفوظ المسماة بالتغير بوجهه الذي يولي عالم الامم الغالب على وجهه الذي يتغير بحسب بضرب من التغير والبدل للذات بوجهها امر الهداية المعروف المقر من مذهب اهل بيت ابي والعلم والوراثة مرتبة دون مرتبة تلك الروح التي هو الروح الاول والقلم الايها الذي يكون اول ما خلق الله تعالى من

وتكون هذا الروح

تالو

روح القدس هو روح الموحدين الايمان وهو روح التغير

الروحانيين

الروحانيين عن يمين العرش وهو روح الامراض روح العالم الكلوي وعالم اللوح بتسميه وهو عالم النفس الكلية التي يكون كتاب الله المبين بل هو كل عقل وروح ونفس وجسد جسم علوي وسفلي يكون تحت حيطه حكمة ومن امته وشيعته ونور وجود كل مناهم ^{شعته} ولخلافه امة الكبر في العالم الاكبر وهو امام الامة في تخليفه وحقيقة الحقائق العالمية والحقيقة المحمدية بحسب سره ووجهه الذي يولي الحق وهو مظهر اسم الله الاعظم بل روح عين ذلك الاسم وهو الصادرة الاول في دائرة الاسكان وهو وسط الكل ومركزه لذلك ومحيطها والمحيط به هو الله سبحانه **تكملة** وروح تلك الروح وسوره هو النور المحمدي والرحمة الواسعة التي هي لفائفه من حضرة نور الانوار والذات وتلك الروح ^{الكلمة} فائتته من حضرة الذات بضمير من التبعيه وان صارت اول او صارت صدر او صدر ما في السلسلة العالمية الامكانية وبالجملة هذه الروح الكبرى هي الروح المحمدي وفوهة بحسب سرها وعلتها فهي فواد الافئدة ونورا نورا لولاية الكلية وروح ارواح النبوات الكلية والخزينة **تفرغ نوري** فعلى ما حققنا انكشف لك حقيقة ما قاله الامراء من ذلك اى الزم واوكدا ان ذلك الروح الكبري رتبة كتاب الله المبين الذي يكون هي النفس الكلية في العالم الاكبر التي يكون خليفته لتلك الروح التي هي روح الارواح النبوية والروح المحمدي الختمية وروح الحضرة الالهية الختمية وتلك الروح تكون خليفته اسم الله تعالى في العالم الكلوي فبعد تحفته في هذا العالم العنوي وفي القوي الصعدي بتلك اسم الكلية النورية الروحية وروح بتلك الروح الكبرى في المرتبة النوادية العليا انكشفت حقيقة كتاب المبين ومائة النفس الكلية كاهي وبالكشاف هذه الحقيقة الكتابية والنسبة الكلية انكشفت لجميع الاشياء العالمية كلها وجزئياتها كل وطوا **كشفت** وسر ذلك هو ان ذوات الاشياء لا يعرف الا باسبابها وكشف من الاشياء العالمية يكون تحت حيطه النفس الكلية والنفس الكلية يكون تحت حيطه تلك الروح الكلية بل مرتبة النفس الكلية هي

روح الروح

روح الروح

حرف

مرتبة احواله ملك الروح الكلية فانكشف حتى لاكتشاف انه قبل ان يبعث في نفوس
 الصغرى بذلك الروح لم يتكلمه حقيقة الكتاب المبين الكلي الذي لا يعرب عنه
 عن حيطة لوحه التصانير الكلي مشغاله في الارض ولا في السماء كما هي وما راي قبل
 ذلك بعد وجوده وظهوره في هذه النشأة البشريه حقل في الاشياكلها جلها
 فلما كما هي كما ينظر اليه قوله في دعائه رب ارفني الاشياكلها وقال سبحانه قل رب زدني
 علما هذا هو حاصل بيان قصته الكتاب واما بيان قصته الايمان فالسرفيه هو ان كنه ما يثبه
 الايمان وحقيقته انتمه لما كان فوق رتبته تلك الروح الكلية فالتحقق بحقيقته تلك الروح
 يكون وسيلة مهتدة لئلا تلك الوثبة الايمانية يصير عنها لسان القرآن با وادق وعن
 المرتبة الروح الكلية بكان قاب قوسين فالحقبة الحقيقية الايمان بالله نعم وهو سم بعد
 تحقق بحقيقته تلك الروح الكلية كان محبتها بعين تلك الروح وقصبتها عن معانيه فو
 اخى عز وجل ومشاهدة نوره الساري بلا حجاب فانما يتجلي كحضر الكبرياء وحضر الذات
 الاحدية الحقبة الصدية الصرفة بعد ما تجليه بنور تلك الروح الكلية لتقدمة لعليا الكبرا
 للحضرة الختمية المحمدية ثم ان ذلك جبل ذلك التعيين الودعي الكلي للعلم وتحقق الحضر الختمية
 بحقيقته كنه الايمان بالله نعم الذي يكون هو الدرمة التصوي ومنتهى القايه في معرفة
 الله عز وجل **اشاءوا الى رباه** وكانه ما اشار الى ما اذ ما آمن التفرقة بين المرتبتين
 كنه حقيقته الكتاب ومرتبته انك ان حقيقة الايمان بالله نعم بقوله فلما اوحاها اليه
 بها العلم يعني علم الكتاب والفهم يعني المعرفة الحقيقية وهي الايمان وكما للعرفه
كشف هاب ودفع اجح قوله بل قد كان في حال لا يدري ما الكتاب ولا الايمان
 حتى بعث الله عز وجل الروح التي ذكر في الكتاب فلما اوحاها اليه علم بها العلم ^{العلم}
 محصله ومرجعها اعمارها اصلنا واستنا وحققتنا واطهرنا وكيف لا وعصمة ارف
 درجة من النبوة وادق بنى من الانبياء فضلا عن درجة الختمية وخاتم الانبياء ^{صغار}
 الختمية

الجهاد بعد ما تحقق تلك الحقيقة الربية
 لتفريدك مرتبة اوا في تحقيق
 حقيقة

واظم ناه

العاصي

العاصي فضلا عن كبرآؤها ولا سيما عن الكفر والشرك من البينات الواضحة لظاهر التي
 لا يكا ويخفى على الفطرة الادمية فضلا عن ذوى البصائر الناقية واولى النعم وهذا
 وامثالها من الضوريات التي لا يكار ان يعزبها وسمه ربوب ولا ريبه كيف وقد
 في مثل هذا المقام انه مع كمال عقله وفراسته وعمام زكاه وجوده فربوبه كيف يتصير
 مع ادعائه درجة الختمية ودرجته القصوى في النبوة لنفسه لتفدية الشريعة ان يستد
 نفسه بقول ربه ما يترى من ظاهر هذه الايات ونظائرها ولو كان ما يترى اى مراد له
 ههناك همهاك والعرا الجيبان هذه التوهام وامثالها لا يصدر الا عن مصدر ^{الشيخة}
 فالنكران وان هي الامتنع حمية اجهلته وعصيته وكما لالعادة والبغضا ولقد
 اسلفنا من خصائص الختمية بعض ما يجب عليه خاصه ان يستعمل كل ما به يستكمل السالك
 الى الله نعم فالشرب اليه وينزل لزلغى لده ولو قصر في طريق الاستكمال لا يمكن ان
 يتم بره ويختم في السالك ويصير ^{العلم} في مراتب الاستكالات عتقا للنبوة والولاية
 على فرض تقصيره ويحب عليه التدارك والرجوع والالابته فكل ما تدارك وجاهد وبنزل
 في المجاهدة بحسبه عوضا عما فتمه ويصير تدارك عافيت وهو عند كل نفس ما مورس ^{العلم}
 الى الله فاذا صرف بره ^{العلم} الى الانفاس في التدارك بقوى ناقصا غير واجد من الاستكالات
 التي واجبه عليه في مراتب تلك الانفاس بنفها وعند هذا يتيسر له ورك تمام التكال
 وادراك درجة غاية الاستكمال وهذا انما يكون من خواص الختمية لان غير الخاتم لا يحسن
 اتمام السير والسير السالك الختمى هو ان يتدارى بسا لكة الى الخاتمة التي هي عين التكال
 كما بينا مراد في هذه الرسالة وليس معنى ما قلنا من انه الختم يجب عليه ان يستعمل جميع
 ما يستكمل به السالك انه يجب عليه كل واحد واحد من احواله به الاستكمال بعينه بل
 ما اسلفنا هو ان شرعه الختمى جميع المحلات والتمات ودرجات السائر الشرائع
 الختمية والنواميس الالهية في الطاعات والعبادات يضربا على كما ينظر اليه قوله او

الختمية بعض ما يجب عليه
 اليه في استلهاة المقامات
 وهو ان الختم الختم

عاقبات

جوامع الكلم **تكملة فيه** قوله بمعنى عليا وعلى هو ذو الجلال والإكرام
 وعلى هو الله قال نعم انما انت منذر ولكل قوم هاد وهو لها وحى يعون
 هذاتية اسمه والمراد هذاتية الهداية هو الايصال على الخط لاداره الطريق فالت الارادة انما هي
 الرسالة بما هي رسالة والا ايصال والا فاعلم انما هي خاصتها والولاية وفيه سر عظيم من سر
 الربوبية والنبوة صلى الله عليه واله والارباب لكاله وان كان اولي من علي في هذه المنزلة
 ايضا ولكن ما يستند اليه من الانذار دون الهداية انما هو بالنظر الى كونه رسولا ومظنا
 الا بالفتح وربما نبتان صباش كه تشيند باشيند والنبوة ومقامات الولاية والنبوة
 والرسالة والاصل والقطب في الثلثة هو الولاية وعلى ولايته موردية من ولايته
 كيف لا وهو تابع له من عبادة من عبادة الولاية نور واحد وهو غم الولاية المطلقة
 كل الولايات يجمع جوامعها فكل نبى وولى ودوى بنى غير الخاتم مظهر من مظاهر الولاية
 وهو سواه وولى لا غير فافهم نعم الله نعم واهم يقول الحق وهو بهد في السبيل هذا
 هو حق الاصابة ولبا الصواب ههنا في الجواب بكل هذه العقدة الباقية في الاشكال
 الصعوبة بقدمنا لطاقة البشرية وقس عليه قصة الضلالة في سورة الفصحى وقصته وضع
 الورد في سورة الانشراح فان الامر بعدما استسنا واصلنا وادفعنا سبيله بعناية الله
 حسن وقيمة في غاية الوضوح والانتفاع **تمت** واما الجواب بمذات الجمهور في هذا المقام
 بعد اعتبار وجوب العصمة في الانبياء والاصحاب والادوية فهو من وجوه مشهورة مذمومة
 في التناسير والجمهور فيها ههنا انه قال صاحبها كبير وهو اعظم شأننا في هذا المنصب
 قلت فقد علم ان رسولا الله ما كان يعلم ما الفرق قبل نزوله عليه فامعنى قوله ولا الاله
 وكل الانبياء لا يجوز عليهم اذا عقلوا وتمكنوا من النظر والاستدلال ان يحيطوا بالامر
 بالله وتوحيدهم ويجعلون يكونوا معصومين من ارتكاب المحرمات من الصفاوات التي فيها تنقض
 قبل المبعث وبعد فكيف لا يصحون منه الكفر بملكت الايمان اسم يفتا والاشياء بعضها

قوله صلى الله عليه واله
 انما انت منذر ولكل قوم هاد
 وهو لها وحى يعون

الكبار

اليه العقل

تفسير ما الظن في الية السمع

اليه العقل وبعضها الطريق اليه السمع دون العقل وذلك ما كان له فيه علم حتى كسبه باوحي
 والاولى انه قد فصل الايمان في قوله وما كان الله ليضيع ايمانكم بالصلوة وانها بعض ما تناوله
 الايمان انتهى وقال ايضا في قصة الضلالة ووضع الورد امثال ذلك على الظاهر للاشارة
 هذه الوجه الجمهوري للمراجعة الى تفاسير المشهور التي يصير عند اصحابها لزوم العصمة
 ومن لم يعتبر منهم فانه محزل عن الحق في امثال هذه المقامات والختم ههنا حصرو
 خصص الاحتجاج من جهة العناد والتجاج بتفاسير من لا يقول بعصمة الانبياء ويجوز
 عليهم ارتكاب الكبائر بل الكفر والشرك بالله سبحانه وتعمها بصفتهم وهم الجاهل والمثلم
 الضلالة والامتنان على الحقيقة ويجسبون انفسهم اليهم بكونهم صنفا وانهم من علماء
 الدين وانصاره فعليهم لعنة الله والملائكة والناس اجمعين **تكملة في رسم الشيطان** واما
 سخن اذ ايدنا فحقنا لك فقها مبتدئا ليغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تاخر في الجمع
 الحق عن العصم انه سئل عن هذه الاية فقال ما كان له ذنب ولا هم يذنب ولكن الله
 حملة ذنوب شيعته ثم غفرها له وفي الجمع عنه انه سئل عنها فقال والله ما كان له ذنب
 ولكن الله سبحانه ضمن له ان يغفر ذنوب شيعته على علمه لما تقدم من ذنوبهم وما تاخر
استشهاد في نوع ارشاد وقال بعض اهل المعرفة قد ثبت عصمة علي عليه السلام ذنبا
 بنى لاضافة الذنب اليه الا ان يكون هو مخاطب والمراد منه كما قيل يا ك ادعوا الي
 يا جاره قال ما تقدم من ذنبك من ادم الى زمانه وما تاخر من زمانه الى يوم القيمة فان
 امته فانه ما من احد الا وهو تحت شوع محمد وكان اسم الباطن من حيث كان يهاد
 ادم بين الماء والطين وهو سيد النبيين والمرسلين فانه سيد الناس كلهم فيشرك الله
 بقوله ليغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تاخر لعمري رب الله الى الناس كافة وما يانم
 رؤيته شخصية فكما وجه في زمان ظهوره عليا الى اليمن لتبليغ الدعوة فكذلك وجه الرسل
 والانبياء الى الخلق صرحين كان نبيا وادم بين الماء والطين فدعا الى الله فالكل احد من
 امام محمد ص

الكلم

اليوم القيمة فثبتوا الله بالمعزة لما تقدم من ذنوب الناس وما تأخر منها وكان ^{الطوبى} ^{المجا}
 والمقصود بالناس فيعجز الكل ويسعدهم وهذا لا يقو لهم وسعت كل شئ في العو
 مرتبه محمد حيث بعث الى كافة الناس ولم يقل وارسلناك الى هذه الامة خاصة ^{انما}
 اجزانه مرسل الى الناس كافة والناس من ادم الى يوم القيمة فهم المقصود بخطاب ^{الاصح} ^{الاصح}
 لما تقدم من ذنب وما تأخر **انه فيه اشارة** اقوالان هذا الجاهل حيث قال والمراد منه
 قيل بالسادعوا واسمع يا جاره وان اراد انه ليس على الحقيقة بل على المجاز ^{الاصح} ^{الاصح}
 يراى من ظاهر هذا العبارة فليس فيه شئ من المعرفة ولا يشتم منه ^{الاصح} ^{الاصح}
 وان اراد من الجمع بين الحقيقة والمجاز وان شمله له لذنوب الامة من ادم الى يوم
 القيمة انما هو بغير من الحقيقة يعرفه خواص اهل المعرفة فهذا الكلام منه على ^{الاصح} ^{الاصح}
 ولصاحب عظم من سئل معرفة والى هذا الضرب من الجمع بين الحقيقة والمجاز ^{الاصح} ^{الاصح}
 من جهة واحد اشارة بقوله ما كان له ذنب ولا يدنب ولكن اصابه حمله ذنوب شيعته
 والسفيرة هو انه ص عليه والذواربين كما له وجوب كريمة النبي اولى بالمؤمنين من انفسهم
 لهم وجود ونوره وشمول تجليهم وظهوره يتطور بصورة كل مؤمن ويحيا فيه بحسب قوته
 واستعداده وقابليته ويكون كل مؤمن بما هو مؤمن كائنا من كان من الانبياء والاولياء
 المعصومين وشيعتهم من السلف واختلف مظهر من مظاهر جماله وجلاله ومراه من ^{الاصح} ^{الاصح}
 كماله وانما بينونه مندم وبينهم بغاوت ودرجاتهم في الايمان والنورانية مجرد ^{الاصح} ^{الاصح}
 لا بينونه العزلة التي توجب بمشادكة المشاهدة والاشراك في الهية والحقيقة فانهم ^{الاصح} ^{الاصح}
 مراتب نزوله واشعه نوره وشعاع النور هو ذلك النور بعينه ولكن بوجه النزول
 نزول الشئ واين وافى من حقيقة من حقيقته ذلك الشئ كما يعاين ويشاهد من مثله
 الشاخص وظلمة **تمثل فيه اكتميل** الا ترى ظل الشخص في الشمس فهو شئ وليس بشئ
 والحكم يكون الظل هو الشاخص بعينه انما هو بملاحظة سلب بينونه العزلة والحكم ^{الاصح} ^{الاصح}

بالتام

بالتام عن الشاخص مغاولة بحيث لا يشاركه في جهة من الجهات ولا يشابهه في ^{الاصح} ^{الاصح}
 من الصفات انما هو بملاحظة بينونه الصفة فان ظل الشئ في كل جهة من جهات ^{الاصح} ^{الاصح}
 ذلك الشئ يكون حكاية له في الجسمية مثلا يكون حكاية الجسمية وعكسه لا جسميا
 مثله في الجسمية وكذلك في الحركة يكون حركة الظل حكاية الحركة لا الحية ^{الاصح} ^{الاصح}
 هي انما سئل عن بعضهم عما الاظلة قال هم شئ وليس بشئ والابنات والنبي ^{الاصح} ^{الاصح}
 هي انما هو من جهة واحدة فهي بحسب بينونه الصفة ليست بشئ على الحقيقة ^{الاصح} ^{الاصح}
 سلب بينونه العزلة وانتفاها واسنا فهي شئ يقين شئيته وتلك الاشياء لكن ^{الاصح} ^{الاصح}
 النزول وبينونه الصفة انما هي بعينها سلب بينونه العزلة وجودا وشغلا وبينونه ^{الاصح} ^{الاصح}
 انما هي مجردا للمفهوم الوجودي فاذا تحققت بحقيقته ما حققنا ههنا وهو من غوامض اسرار ^{الاصح} ^{الاصح}
 الالهية اذ تقع المحاب عن عين بصيرتك باذن الله نعم وانكشف حقيقته ما اظهرت ^{الاصح} ^{الاصح}
 الجمع بين الحقيقة والمجاز لصفها لحيث من جهة واحدة وهذا من الجاهل ^{الاصح} ^{الاصح}
 في الجوهرة فاذا اسندت حكم الظل الى الشاخص بان يقول مثلا ان الشاخص ظل يكون ^{الاصح} ^{الاصح}
 حكما فان الشاخص الجسيم مثلا انما هو جسم على الحقيقة ليس حكاية الجسمية فهذا ^{الاصح} ^{الاصح}
 بمقتضى بينونه الصفة والحكم واما بحسب ملاحظة انتقال بينونه العزلة درجاته ^{الاصح} ^{الاصح}
 المحضة من هذه الجهة فكيف الاستدلال على الحقيقة بالحق لعدم بينونه واساس ^{الاصح} ^{الاصح}
 ولكن يجب عليك همة ان تحفظ رعاية المرتبة وتسد حكم الظل الى حقيقته ^{الاصح} ^{الاصح}
 وتثبت لاصل في مرتبة الظل والفرع لا في مرتبة الاصل المستوي من صفات الظلمة ^{الاصح} ^{الاصح}
 المحضه بها وبزيتها وعند ما تحققت بهذا باذن الله تبارك وتعالى ^{الاصح} ^{الاصح}
 ولكن حمله ذنوب شيعته فيكون هذا الظل منهم في مراتب نزول نوره المحيط ^{الاصح} ^{الاصح}
 البسيط اى في مراتب مظاهره ومراياه ومقامات نزوله واشعه نوره وموجبه ^{الاصح} ^{الاصح}
 شمله **زانه فانه اذ دار بصره** وقس عليه سائر الامور الصادرة عليه وعلى ^{الاصح} ^{الاصح}

فان امر الصلوات في عود نفعها وعزها الى المصلين مع ان المصلين انما كان يصلي عليهم
 صلواتهم عليهم ويطلب نزول رحمتهم وبركاتهم سبحانه عليهم على الحقيقة بدون
 قصد شايء من المجازفة لرفيع انما هو ما كلفنا وكما زادنا بالصلوة عليهم **م** وقيل في
 يرفع لنا درجة من انزلي في المنزلة انما يكون هذا الازيادة وزيادة اشعتهم التي تكون انتم
 شيعتهم وحقيقة ما يكتسبونها منها يتبع دائرة احاطتهم ويصير سطوع نورها بينهم اشمل
 ظهور جمالها وكامل برمتهم وكما لقد ردهم ومنزلتهم اتم واكمل **رفع وهم تقصير فيهم** ولا يتبع
 من ههنا ان زيادة سطوع النور وجبا استكمال اصل النور فان زيادة العكس بزيادة
 المظلمة والملايا لا يوجب زيادة العاكس واستكماله اذ كورد في ارضيته الما تفرق في حق الحق
 المحتفى بقم شانه ولا يزيد كثرة العطاء كرمه ولا كجود اذ كوة المواد المستفيدة القابلة
 للاستفادة لا يوجب استكمالها في الاضداد استكمال الاضداد في حد نفسها
 فهذا مما نحن فيه وامثاله من امر الصلوات وغيرها انما هو الامر بين الابرار واليه ينظر
 قوله الحسن بين السببين وخير الامور وسطها فافهم هذا ان كنت اهلا لكذا فان فيه
 غاية مدحها تلك وقرة عين هي غاية متبعها تلك وههنا وجوه من الاجوبه ومن اجاب بها
 استند اليها اصاب وجه من الاصابع ولكن بعدما استسنا لاحاجة لنا الى التبرهن بها ان
 البصير والصابغ يعني من المصباح **توزيع** واذا كلفنا يتكونه اذ معارف وحقائق والظاهر
 ان يكونه ان لظا كفة ومحقا في حقيقة حال مقال الجاغت ابتدأ خصم بدرهم بدسكال كرس
 معلوم ميشود كة اينكافي كه نقل بجه بعد اذ بعثت اذ في نمايند چون هان ك اننده
 بجه از در زمان جاهليت مي نمايند پس مظهر بقول ايشان اعتمادى نيست آنك في
 يرفت كه محض تحكم وزور واز ساحت اصابعه واقصاف ونصفه بهزاران هزار فرسنگ
 درلاست چه بصورت غايت انضاح وابطاح پوست كه تمامي انبيا واولياء وهم
 وايات وبيانات انما مظهر كمال وجمال انحضرت ودر باي معجزات وايات بيانات ان

صورتهم

خبر

م

خبري منزلت **م** با عند ذكره ذلك وحينئذ ليك امر من روحنا ورحمة ما كمن عندها
 حيث قال بل الامرا اعظم من ذلك ووجب بحسب استسنا واصلنا بالبرهان الباطني
 القاهر بدل على كون الكثير السماوية والصحف الالهية المنزلة على سائر الانبياء قبل
 في الذبوة الختمية نازل من عنده والانبيا كلهم وجاهم وقلمهم ورسول من لونه ومجلا
 تهم ومجسمه وبقينا تهم كلها انما هي براهين باهية او سلم بها الى الام باذن الله نعم
 من قبله وقبل ظهوره ونزول بصوره شخصه الختمية وظهور الجوارح من قبل بعثته في
 زمان انجاهلية وبعد بعثته بالنظر الى قدره ومنزلته انما تجسد التي تكون مقدمه في
 النور الوافي على جميع المراتب لنورانية تقويمه ولولويه على السواء نعم انما يقادوت
 اعمال في من يكون عربيا عن حيلته لكال في بعض الاحيان وغير مستتلف في بعض الا
 حوال واما المستفيدة المعصومون من الانبياء والاولياء في جميع الاحوال ولا سيما انما
 منهم واما الامم فيهم فكيف يتصور في حقهم كونه قبل البعثة عمر با عن حيلته الا
 فضلا عن العصمة والطهارة عن وسوسة مطلقا لعصيان وهذا دامنا في كجود الاح
 في اظهارها الى مزيد البيان **بسم الله الملك** واما سخن از بهر چه سراي ديگر خصم بد
 رسم كه گفته است ديكر انكه انحضرت ورايج داد دين خود را بقوت بشري نديقت خدا
 چون سخنشان كه شمشير اعطاي غنايم نداشتند و ديكر تمام احكام دين او موافق خوا
 نفسان او واقع شد زیرا كه چون خواهش بزود داشت گفت ان الله جعل الذوق في النبيا
 والطيب پس بحسب خود شر بعثت خود را فراداد و بجهت خود ندرت مغز او كره و ديكر انرا
 ذك و لعل ذك ندرت مشهور است كه باو عا شق شده و موافق كه بود ا ذكر فتق ان بلك ايه
 نمود و ديكر نقل ما ربه كه حصص او با ما ربه ديد و قسم خورد كه بعد ازاك با ما ربه زيديكي
 نكند و چون خواهش بسياري با ما ربه داشت ايد و در دفع ان قسم را نمود و ديكر انكه
 زمان او را نبايد بديكران بگيرند بلكه كذا كذا با انها نكند بخلاف باقي مردم و هي كس سزده

ديكر

بی

نخاسته اش داخل نشود و در کوا که ذنان او با مردمان بلطف سخن نگویند و ازین قبیل آیت
 بسیار است که تمامی آنها محض خواهش نفسانی است و در کوا که سلطنت را بخواستگان
 خود وا گذاشت انبئی بصاحب بصیرت بدیدت عبرت بنکر و زبان ملائمت برین خصم فی
 قباحات غرقه چه عصبیه و غیباوت بکشا و بگو که ای بیغیاحت برلجاحت وستی ^{عزت}
 جمال بنکر و تماشا کن شدت و شهوت نفسانی و پیروی هوای شیطان در خود بنما که
 تمام زبان دراز پها و بیجوده سوا بیهایت درین مقام از بحر خواهش نفسانی بموجب
 تخاصی نفس اماره بفضایب برخواست است و کوه عاقل معری از غرض مرض نفسا
 میرا از تقاضای نفس اماره بفضایب بدینگونه درحاجه و معارضه کبریا خلافت قانن
 مناظره قیام و اقدام بنار و نمود چه بر واضح و بدینجی است و ضروری و اکتفا نیست که انحضرت
 از بد امر دعوت صاحب اعوان و انصار و لشکر و ناو یا مردان دیار بت پوستی یار
 شریک ملاک کرمندار و صاحب ملکنت و سردت و توانائی بر تحصیل غنایم بزور بازوی
 و سلطنت ^{پس} چگونه بگذریدی بودی پند و ما در زمال و ملکنت و جاه و عزت دینوی عمری
 و از تسلط و زبردستی بگریزی بودی و ظهور کرامات عجیبه و خوارق عادات عظیمه ازین
 جناب خمی ما ب امرش در بدایت حال در نظرها بحسب مده بجا هدایات و بحاسن
 ملکات و مکات و صفات معرفت گشته تا نزد بعثت که با ظهار معجزات با هر وطن ^{عزت}
 در آن سرزمین گفستانه با ایمان آوردند چند تنی با امر رسالت در عین تحمل شدت
 اینها و اهانت مشرکان فریض برداخته تا با بجا شدت شداید ازیت و اهانت رسید
 بود که بظاهرا یترای ^{مخوفه} الا نظر رحمن بهم هلاکت گشته از موطن ما و فرج و جبروت اختیار
 و بار غربت داخل توطن و مفر معیت خود مقرر داشته با اهتمام تمام و جدد و جهد
 شایسته انتظام کفار فریض و دیگران با ضحاکل انحضرت و معدود وی از اصحاب و کس
 بر بسته بشعبه اسباب قتال و جدال با انحضرت بصرف مال و ملکنت و ثروت بلکه بیدل

جانها

جانها و الا لاف جاه و عزت و ملک و سلطنت در دله شیطان و حفظ و حراست دین و
 ملت بت پوستی و استکبار و سر بچی انعم و فرمان حضرت بزوان جل جلاله برداخته
 بر تبه فوق طاقت بعنا و استکبار و مجارله و مقاتله را حکم البینا نه ساخته چه جانها
 در راه شهادت در باخته بودند تا آنکه بتا بذات بزوانی نزول و آیات حضرت است
 و ظهور آیات و بینات بر صدق دعوات از دست و بانی امر دعوتش ارتقاع یافته
 دولت رحمانی بر ساحت اقبال ساکنان زمین از اسماعیلات ربانی تا فر صاحب
 اعوان و انصار گشته با مناد ربانی فرمان لازم آن از عنان بزوانی مهیای تسخیر و بجا بر
 ایمان حضرت حق عز و علا و پیروی دین حسین در راه هدی گردید و در نزد جلالت
 بودن حکمت با لفظ حضرت علیم حکیم نمیرد بر طبق امر و نهی حضرت علام القیوم جنک
 تمسک بقدر ضرورت بقبضه شمشیر در زنده با عدلی کلمه توحیدی پرداخت و کوا
 نشید و تائید و تقویت و نصرت ارکان خدای پرستی در معرکه قتال و جدال ^{عزت}
 و علم حفظ و حراست بیضه اسلام و تسلیم امر بزوانی و افرختن و از بجا ظاهر و هویدا
 که منشا و مبدی قتال و جدال از بدو بعثت تا زمان استنلال انحضرت بغض و عناد و
 استکبار اعدای دین مبین بود بظهور ^{عزت} که خصم مغتری مقدمات احتجاج و مبارزه
 خود را بمقتضای لحاج بدون اثبات مسلم العینه نکاشته و نتیجه را بر مقدمات غیر
 مسلم بلکه بر هتک البطلان تفریح می نماید و هذا بقدر ^{عزت} جمله و این معنی سابقا بر
 با هر صورت کتف و انکشاف بزیرت و کرد غبار احتجاب و اختفا از ایدینم دلهای پاک
 فطرت رفته اند که نه در دادند کفار فریض و ساز فرقی عرب با که با دشان ملک ^{عزت}
 و بلاغت بودند بزیر بار دکان مجاربه و اختیار جان باختن و از جاه و عزت و ملک و
 سلطنت و بزیرکی و دولت و تعیش و زندگی در گذشتن بغیر از عجز از معارضه
 با بیان مثل قرآن مفر و مخلص نیست و این معنی موجب گذرشته از ضروریات فطرت

وهي دقيقة في ما عني بعد انجا نسا على رين مبيد برا فر وقت انشفت بحار
 مشهور وغزوات معروفه **الامر في اثاره** وقطع نظر اذ من سارت نموده لطيفه در بنام
 از نظره اي هو شمشدان روزگار و دلشوران بسيار مستور است که در نزد صاحب
 و بينش مسلم الظهور است چه منزلت خاتمت مقتضيات که بموجب حکمت با لفة
 صنعت کامله حضرت بزادان روي زمين مملوا عدل کشته نور مرق و ظهور حق
 مطلق مستوی بر ظلمت کفر و شرک شده جز خلد برستی در روي زمين بمشابه اسماء
 و اسماء نيات بافت نشاء تا صنعت کامله و حکمت با لفة بکمالها جامع کرده از نظام
 کلی با نظام رسیده باشد و هذا لا يتصور الا بقلع اصول اکثر ليقطع دابرها من
 الارض و ذلك القلع انما يكون بعد اتمام الحجة بالالفة بار کتاب الحاربه و القيام
 ليقلع اصول لا يستنج منها الاثره النكرا و الشيطنة كما يستعمل مقتضى احكامها لبا
 هذه ظهور العالم و ملئت الارض بنور عدل و قسطا بعد ما ملئت ظلمة و جورا و
 اصل هذا الاستكمال ظهور عند بعثه الخاتم و سنظهور تمامه و كماله عند ظهور خليفته
 القائم بالامر على وجه الكمال و هذا سر من اسرار هذا المقام عزير المنال **مرج اخر**
 و اما سخن از هر چه در اينها ديگرش درين مقام قصه ثبت و ميل نفاق انحضرت
 عيانا با سه تقدس و نعم بنسوان و نه زن براي خود مقرر داشته و بنيز ذلك مما اسند
 احتكم للجوج العنود ههنا ليرجى مجرد الدعوى من دون اقامه حجة و بينة فكل ذلك
 بقانون فن المناظره يكون خارجا عن القانون و الضابطه و داعها عند التحقيق الى
 المصادرة لان منصب الختم ههنا الاحتجاج و الاستدلال فام حجة و برهان على كون
 تلك الامور غير نازله من عند الله ثم و كونها بغير امر الله نعم بحانه و بدون حكمة
 لم يثبت كون تلك الامور مقرر من عند نفسه و لم يكن من عند الله عز وجل لم يثبت
 ان يستدل بها و يتج على كونهم مقرر لهذه الامور و امثالها كاتكاب الحاربه و المقام

عند

نعم

مع الاعتذار و كنعون الخليفة لنفسه من الاعتذار و تقويض الامر للحكومة الى الاخرى و
 لهم الخلفه و الوصاية و الملك و السلطنة بعد نفسه و غير ذلك من عند نفسه بحج الميل
 الميل النفاق و در غيبه النفس و غلبته الهوى و لم يتمكن من ان يحكم بالبدت اليقين ان
 تلك الامور انما جابها و قررهما و عينها من عند نفسه بالميل البهيمى و مرغية الجبولى
 و ما لم يقم الحجة و البرهان على تلك الاعاوى الباطلة في نفس الامر فقد جابها بمقتضى
 النفس الامارة بالسوء و الغشاة فان يحق تباسه و مجتهد و احتجابهم بتلك الامور على العكس
 و يكون طريق الاحتجاج ههنا مصادره غير مستقيمة يقاوم المناظره كيف لا و قد اطبق الا
 لسه على انه اذا قام الاحتمال بطل الاستدلال و ظاهر ان تلك الاحتمال قائم بانهم
 كان بيضا و عيانت الامور المذكورة من عند الله نعم فعلى الختم في الاحتجاج بتلك الا
 على بطلان كونهم نبيا و معصوما نفى هذا الاحتمال و مجرد دعوى كون تلك الامور
 نفسانية بجهيمية في مقام الاستدلال غير مسموع بل نفس هذه الدعوى بلا دليل صحتها
 في كونها نفسانية بجهيمية شيطانية نكرانية و تحور دة المنان الذي من علينا بجعل حجة
 الختم حجة لنا و عليه الحجة من لدنهم و قد هذا جدا **استشهاد في العتق** ما ينبغي نقله ههنا
 هو ما ورد في الاحتجاج من الآثار في ذيل تعبير كرميه و اتيناهم ملكا عظيما بعض ال ارجيم
 منهم اكرس و الابنينا و الائمة و كان ليوسف ملك مصر و لاواد ملك عظيم و كان تحت
 مانه امره و سليمان بن داود ملك اعظم و كان تحته ثلثة مائة ميهوم بالنكاح الشرح و
 سرية و هذا ما نقل و روى من احوال اولئك الابنينا العظام في مقام بيان وجه تلك
 العظيمة لى وضعها الله نعم عليهم ثم بعد ذلك كرايح الشرعى و لو فرض حمل اكثر
 الغير لعناده كما في الصور بين المذكورين مع قطع النظر عن كونهم من منن السابقة
 قدح النبوة في مثل السائلين هذا اول قاروه كسرت في الاسلام و السلم على الكرام
علاوة في الانارة مع انا بعد ما اتنا الحجة الباطلة على بنوته و خاتمته في النبوة و

من العتق التي توجب
 في العتق التي توجب
 في العتق التي توجب
 في العتق التي توجب

استشهاد

علاوة

سبیل نبوده و خائمه با براهین الباهو علی ما اسلفنا فلا محتاج الی اثبات کون ملک
 الامور من عند الله تع و بیان انفا لیست نفسا ینه شهورا ینه و قضیه زینب انما کانت
 بار الله تع و حکمته موجب قصه الله الی اولی و حکمته الباهو کما هو صریح قوله تع فلما
 زید منها وطرا و جناحها الایه و فی قصه هذه القیسه و امثالها لقصه جدیدت مانیه
 علیها البلیغ ان تراجع الی تفاسیر علماء اهل البیت علی تفسیر مقاتل و امثال الله
 لم یقولوا بعصمه الایضا و يجوزون لهم لفسق **توضیح فی تفسیر و تبصیر** وقد ظهر
 انهم مرارا انه فی امثال تلك الامور لا یستشهد ولا یحتج الا بتفاسیر هلیکة الذن
 لم یقولوا بالعصمه و کل ذلك صریح فی کونه عدو الحق لاطالبه و الحق ان المقام لغایه
 ظهوره لا یحتاج الی من ید بیان و الغرض هو الزام الخصم بجهود العود و اسکا نه نصا
 المناظره لغایه حراسه الامام الهامیه و سد طرق الشبهه و الشاکوک الیها
تلاوه من القرآن بجملة و اما سخن از پیوسته سوائی و هر چه در دل یلها در یکوش که گفتار
 و دیگر اینکه می بینیم قرانرا و ملاحظه می نمائیم چه زانی را که در دست و اما بخصوص در نصا
 و بلاغت معلوم است که بلاغت ندارد زیرا که نظم و ترتیب ندارد و نکوار غیر متناهی
 اوست و بعضی از فقرات محض از برای قافیه است و معانی بدیجی بسیار در او لبت
 و اکثر قضا ببت که هیچ مصرف ندارد زیرا که این قصص در توریه و انجیل و سائر کتب
 و نصاری مذکور و مشهور است و دیگر چه زانی می معنی که در دست بسیار است چنانچه
 در سوره لقمان و لقی فی الارض و ساسی ان نمید بکم و در سوره که فی فاتح
 حتی اذ بلغ مغرب الشمس و جدا تعزیر فی عین حشره و جداها عدها قوما و در
 سوره مذکور است که اسکنده بخدا ایمان آورد و حال اینکه از کتب مصاحبان و قو
 و تاریخ او معلوم میشود که بت برست بود و ایمان نیار و در دیگر اختلافاتی که
 اوست یعنی در احکام او که علاجش بناست و منسوخ نموده اند بخدا پرداخت است که

البهی

ک

کسی به بلیندا دل کتابی را که اینصه اختلاف در دست بقین میکند که از جانب خدا
 هر چند در شریعت بزی جان است این اختلاف بسبب علم بمستقبل لکن در شریعت خدا
 بسبب اوجماضی و مستقبل اینها جانز نیست و چنانچه در توریه و انجیل هم ناسخ و
 یافت نمیشود و انجیل ناسخ توریه نیست بلکه تکمیل او کرده است و عرض افرا در این
 احوال این است که اگر کسی بقین در پی معنی کسی داشته باشد هر گاه یکی از این اعمال
 و اقوال را در رو بلیندا و یا تعدیل نمود نخواهد و لیکن کسی که خارج از دین باشد تمام
 این افعال و اقوال را در یک شخص ملاحظه نماید بقین کند که صاحب این صفات بسبب
 بنوده است و بر فرض محال امر توریه از و ناشی شده باشد هم از جانب خدا نخواهد
 بود انجی بی ای طالب بصیرت و صاحب اعتبار و عبرت در انضاح بهیجده بودن و
 این بهیجده ای بر خواسته از ممکن بشطنت و نکرا و عداوت و بغضا حقیقت حق
 جواب و لب لباب حق و صواب برسم اعمال این است که بعد از اثبات و ابضاح رتبه
 علیای خاتمیت انحضرت در نبوت و ولایت و کشف از رتبه والای خاتمیت و انکشاف
 یافتن شما از خواص این سوا الامور بدیبت و الوهیت علی ما اسلفنا فی هذه الوجیه
 براهین باهره و بیثبات ظاهر بعنا ینه الله تع و مزید منته و حسن قیقه اکنون ما را
 از بیلیان حقیقت حال در دفع اینگونه از قیحات و تعرضات ناشیه از اغراض نفسانی
 و امراض فطری خصم مغتری نمی باشد چه بصورت انضاح پیوسته بود که حضرت قران
 مجید چون ختم کلیم الهیست مجمع جمیع خواص کلمات کلامیه چه از فصاحت چه از
 بلاغت چه از حسن نظم عجیب چه از کمال ترتیب دلکش و لفظ و مرجع تمامی فنون علم
 دینیه و معارف و حقائق الهیه و مخزن همه بطون و اسرار علوم حقه چه در اصول چه در
 فروع چه از فصاحت و حکایات واقعه چه از احوال گذشته اشیا چه آینده از آنها چه
 ضروریات چه از نظریات علمیه چه از احکام ناموسیه چه غیره و چه لغوی علی وجه اشرف

بغیر از این وجه و باین معنی که متکدر خواهد شد که هر کلمه بموقع خود در نهایت و تمام
 لغت و تبدیل موجب خلل کل بحسب صورت و معنی در هر دو خواهد بود چه جای آنکه اهل
 ان معنی داشته باشی که از یواطن و سواغرا از سر و بطون قرانی موجب اشارات علمی
 حقیقت باهما و دانشا علمای اهل بیت نبوت و اولاد ان علم و ولایت است که توفی به و ابان
 علوم نورانیه قرآنیه گردیده باشی و دیش شیخو خدیجه ظلمت سرشته شدک و شبهه و
 و بر سره از زمین دل خود بر کنده باشی و بدیده بصیرت نو داینه به بدینی تکرر و جلوه حال
 کمال از کج که نه در غروب و هر مره از تجلی بکشف محاب دیگر و بنمایش جمال بوجه اخر
تعلیل فیه تحمیل و تکمیل چه هر کلمه از کلمات مکتونه الهی بذات رؤس و هر یاسی و
 و جوه مرتبه از دیده نفس ماره کو دستور و در هر یکی از ساری غر و در اهیت به عالم
 نور و نورالنور بصیقل مجاهدات و ریاضات مقدسه شرعیه و پیروی رهبران ملت
 بیضای محمدیه و طریقت شرای خاتمه هر قدر اینه دل از ذلک ظلمات تعلقات نفسانه
 بهیمیه و علائق بشریه زدوده اید موجب کرمه الله و فی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات
 الی النور و حیوان از کلمات نوریه موجب حصول نحوی از محازات معنوی
 احتجاب از نور دیده دل برداشت کشته بشود پوسته مشهود اید در جرات بطون و
 ایات بیکر تبه غیر محسوس و محسوس و تکرر بخت منعارف معتاد بین المجرور
 یافتن ناشی از کورست و باعث برینگونه از کوهیات دوری از عالم نوری است
 بظهور و وضوح پوسته که وجود ادبی زاده چشمه زاینده حاجت و احتیاج بقرا اشایات
 قرانی مادامت الحياه البشریه می باشد بمضمون صدق مشهور ما نور اوارق هر چه
 دل بخواند خود را به به از درجات بطون متی تبه بعضیها فوق بعضی بوسانی ادا بخواند
 و ایان می اید سر زوده حضرت امام تمام جعفر المومنی که ازان حضرت پرسیدند
 که سبب چیست که هر چه از کلامهای فصیح بلیغ غیر قرانی چون اشعار فصیحای عرب و

عقل کبریا

بود نیز

بغیر از این وجه و باین معنی که متکدر خواهد شد که هر کلمه بموقع خود در نهایت و تمام
 لغت و تبدیل موجب خلل کل بحسب صورت و معنی در هر دو خواهد بود چه جای آنکه اهل
 ان معنی داشته باشی که از یواطن و سواغرا از سر و بطون قرانی موجب اشارات علمی
 حقیقت باهما و دانشا علمای اهل بیت نبوت و اولاد ان علم و ولایت است که توفی به و ابان
 علوم نورانیه قرآنیه گردیده باشی و دیش شیخو خدیجه ظلمت سرشته شدک و شبهه و
 و بر سره از زمین دل خود بر کنده باشی و بدیده بصیرت نو داینه به بدینی تکرر و جلوه حال
 کمال از کج که نه در غروب و هر مره از تجلی بکشف محاب دیگر و بنمایش جمال بوجه اخر
تعلیل فیه تحمیل و تکمیل چه هر کلمه از کلمات مکتونه الهی بذات رؤس و هر یاسی و
 و جوه مرتبه از دیده نفس ماره کو دستور و در هر یکی از ساری غر و در اهیت به عالم
 نور و نورالنور بصیقل مجاهدات و ریاضات مقدسه شرعیه و پیروی رهبران ملت
 بیضای محمدیه و طریقت شرای خاتمه هر قدر اینه دل از ذلک ظلمات تعلقات نفسانه
 بهیمیه و علائق بشریه زدوده اید موجب کرمه الله و فی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات
 الی النور و حیوان از کلمات نوریه موجب حصول نحوی از محازات معنوی
 احتجاب از نور دیده دل برداشت کشته بشود پوسته مشهود اید در جرات بطون و
 ایات بیکر تبه غیر محسوس و محسوس و تکرر بخت منعارف معتاد بین المجرور
 یافتن ناشی از کورست و باعث برینگونه از کوهیات دوری از عالم نوری است
 بظهور و وضوح پوسته که وجود ادبی زاده چشمه زاینده حاجت و احتیاج بقرا اشایات
 قرانی مادامت الحياه البشریه می باشد بمضمون صدق مشهور ما نور اوارق هر چه
 دل بخواند خود را به به از درجات بطون متی تبه بعضیها فوق بعضی بوسانی ادا بخواند
 و ایان می اید سر زوده حضرت امام تمام جعفر المومنی که ازان حضرت پرسیدند
 که سبب چیست که هر چه از کلامهای فصیح بلیغ غیر قرانی چون اشعار فصیحای عرب و

کلامهای فنی ببلغه با لغه در معنی و صورت علمای مسلم و ادب خوانده می شود ^{تکرار}
 آنها و مراجعه بخوانند و دیدن آنها موجب کلال نفس و ملال بال و باعث سستی
 رغبت و میل انسانی می باشد بر خلاف قرائت قرآن و دیدن و شنیدن آن که تکرار ^{حب}
 از یاد شوق و رغبت روحانی و مراجعه بعد از اجوبه باعث میسر و شهودت ^{عقل}
 محصل جواب حضرت آنکه این معنی مناظ و مدارش بر بقای حاجت و استغناء و عین
 حاجت است چون حاجت بقرآن در فطرت دائمی است لهذا تلذذ و تنبیه از آن نیز دائمی
 و غیر قرآن برخلاف این معنی است و این کلام معجز نظام نیز ذو وجوه بحسب مقامات
 خوانندگان و شنوندگان قرآن مختلف المعانی است مثلا با لقیاس بعباد از قرآن در
 حاجت و عبادات استقامت احتیاج ایشان بخواج همان صورت قرائت است و با
 خاص اخصاصان بنظر بدرجات متفاوت مرتبه قرائت از کشف سبحات جلال تعالی
 در جراتها با لقیاس بخواج بحسب تفاوت و مقامات انقلابات کلییه قریب است
 من هنا بوجه التکرارات القرائیه علی وجه تکرار حاجات و تکرارها و هكذا فی سنی
 بواعث نزوله و تجرد موجبات التجلی ببطونه و ظهوره **هنا مرجم اخر** و بیپوره
 که بعضی از فقرات محض از برای قایل است اما اولای پس بر مدعی که بیان آن فقره را
 کرده باشد تا جواب مخصوصها گفته شود و ثانیاً از ما سبق جوابش ظاهر و هویدا است
 که بعد از استسنا کل ذلك انما یثبت من مکن الهدا و العوضه و اینکه معانی بدی
 بسیار در وثبت است بر مدعی است ایضا اثبات بحد ادعا خلاف سنبله ادب مناظره
 بلکه محض افترا است و ثانیاً از شان جمیع الجوامع و مرجع الجوامع از خلقت کلام چنانچه
 معنی بدی معروض از معانی و اصول جامع بوده باشد احتیاجی قرآن بران مطابق
 شان معانی قرائت **کف تخاودع** و کشف از سوا در حقیقت این است که
 تعمیم در معانی چه بدی چه غیر بدی بلسان قرآن ضرورتی در جهت جمع الجوامع بود

آری

قانون

قانون و دستور است و رعایت تعمیم در بدی ببعث است که سخن از غوامض
 مسائل و معارف کتبه باشد مثل القلم روح معناه ما ینتشر به فی الالواح و لکن اللوح
 بدقسم فیه نقوش الاشیا سوا کان القلم من جنس القصب المعروف ام لا بل کان جوهر
 نوریا یعبر عنه بالروح الاعظم و العلم الاکمل روح ادواح العلم الاکبر و هذا هو سر
 الذی یدور علیه افلاک المعرفه و یكون مرکز الکرات العلم و الحکمه **تلاوت اخری**
روح لغز و بیپوره و یکرش که الکرا و قصها نیست که هیچ مصرف ندارد زیرا که این
 در نوریه و انجیل و سایر کتب یهود و نصاری مذکور و مشهور است ای برادر
 عبرت بند که از قرط غیباوت و ابلیه و یا از قرط بدی و فی قباحی چه یهود
 از این نصاری می زاد و چه هرزه و داینها می نماید چه بوظاهر است که قصهای
 مذکوره همه آنها با قصص انبیا و اولیای و صیای انبیا با علما و عباد و زهاد با
 فراعنه و ائمه مهمل و از داد زهاد و عباد است و غیایت از همه آنها عبرت و اعتبار
 از دیار نور بصورت و قوه استنباط و بما لکن از اندک بندگان خدا کم شدگان باده بهما
 غرقه شهودت بهیسمت متصوران تبه نادان و غفلت است خواب غفلت و بازدا
 ایشان است بر راه صواب و استقامت و هر یک از این قصص و حکایات را بحسب سائر
 ابیات و کلمات درجات و مقامات و بطون و ظهور بسیار است که خصیصی این فقط از سوز
 و اشارات بمراتب بطون و ظهور و درجات و مقامات انبیا نودانها در غیر کلام ^{مقام}
 صورت معانی پیش نمی یزود بکرات صورت ایضاح بترتیب که جامعیت و مرجعیت ^{خاصه}
 کلام الله ختمی منزلت است اگر چه این نکته ناشی از خصوصیات نظم و ترتیب لغات و
 عبارات و قالیف و ترکیب زحرف و کلمات است ولیکن بحسب معنی برخاسته از تمام
 حضرت منزل علیا است که منزلت ختم مقامات است و از مذکور بودن قصص و حکای
 مزبور در توریه موجود و در نزد یهود و انجیل نصاری چه جای سائر کتب ایشان که

در توریه

و جمعیت

حاجت مندان از اصحاب عبرت و اعتبار نتواند کشود چه قوریه و انجیل اصلی منزل اسمانی
 که مسلم الصبی بوده باشد و بقریفات یهود و نصاری تغییر نیافته باشد و وجودش مسلم
 نمی باشد و صحت قصص و حکایات مزبور از زمان نزول قرآن تا اکنون بلکه صحت نبوت
 موسی و عیسی و غیرها بجهت اشتهال قرآن بر آنها است پس تصدیق نبوت و رسالت
 بهمنزل سلف که از ادکان ایمان است چه جای قصص و حکایات مزبور منوط تصدیق
 قرآن است که قرآن مصدق نبوت ایشان است و از بیخاط و هویدا شد که اگر قرآن نمی
 بود بدعوی محمد یهود و نصاری کسی غیر یهود و نصاری نمی توانست که ایمان بمراتب
 نبوتهای بهمنزل سلف و کتب ایشان آورده باشد و اهل اسلام در هر حدیث ایمان نزول
 قرآن تاکنون مذاکره ایمان ایشان بمراتب مزبور و علم و یقین ایشان باینها بر قرآن است
 پس بنهایت ظهور پیوسته که وجود قصص و حکایات در قرآن فرور و پیوسته است
 مدعی کذب بنا بر اینها مگر مثل سائر ادعاهای بیجا از مساحت صواب هزاران فرسنگ
 در راست **تلاوه اخری لوج احز** و پیوسته دیگرش که چیزیهای بمعنی بدو هست
 و بسیار است چنانچه در سوره لقمان و الفی فی الارض دواسی ان عمید بکم و دیگر
 کتب فاتح سبب احی اذ بلغ مغرب الشمس و جدها تقرب فی عین جمعه و وجود عقید
 قرآنی در همین سوره مذکور است که اسکندر بخدا ایمان آورد و حال اینکه از کتب مصاحف
 و قوش و تاریخ او معلوم است که بت پرست بود و ایمان بنا بر دین یکتا در جواب این
 پیوسته ها از اینک مثل تو کوز فی معنی این آیات و صحت و صدق این مقالات بلایا
 در توفه از فرط عبادت و کور فی نداشته باشی که بمعنی مقصود از آنها چه بحسب ظاهر چه
 بحسب بطن وجه تفسیر او چه تاویل و توفان بود لازم نیاید که اتمه بهمعنی وجه معنی بد
 باشد مشهور و مسلم ضروری و بین است که عدم وجدان شخصی چه بر دلیل بر عدم
 ان چیزی بنا بر بود مثلاً در فصل لغای دواسی در زمین چون این دواسی و جبال شاهقه

ناسوتیه

ناسوتیه مظاهر و مرایای دواسی و جبال نورانیه و روحانیه ملکوتیه می باشند و
 دواسی بسائر قطعات اراضی نسبت ملکوت و اسرارای و کلا نعمان بر عباد و مرایا است
 بقای زمین و باوری آن و نشو و نما در آن بالضرورة با دواسی نورانیه دواسی راستی و در
 می باشد و این اتصال حقیقی میان دواسی و اراضی اینهمه اتصالات روحانیه میان دواسی
 موکله بر دواسی و میان دواسی و موکله با اراضی چنانکه ایما شد می باشند و در بعضی از جا
 تاویل بوجود آمده هدی در زمین شده است و این وجه هم از طبیعت اهر مزبوره می
 همان وجهی است که گفته شد چه دواسی موکله بر دواسی حسی محسوسه از مرابا شعه
 انوار اتمه هدی می باشد و سر و جملنا الجبال و تا از اینجا ظاهر است و تفاوت
 در درجات و مقامات او تا از شعبان ایشان و علمای نواب غامه ایشان در بادی زمین
 و عدم هلاکت صورتی و معنوی آن همین منزلت بل بنیابت از ایشان است و بمظهر بیت
 ایشان دادند و اما قصه ای که پس تفسیر غیر مستند چنانکه ظاهر بسیاری از
 اخبار شاه در بعضی آن است و عدم وجدان من و تو دلیل بر عدم وجود نمی باشد چنانکه
 من و تو روی زمین با تمامی سیاحت و مساحت کردیم و تا دلیل وجود موجه میباشند
 و موی می باشد و اما قصه کز و ایمان اسکندر پس بدانکه حسب مشهور و مسلم است
 اسکندر بنده مراد از ایه اسکندر مذکورترین است که بموجب اخبار اهل بیت است و بعضی از
 وجوه قرین حضرت امیر المومنین علی مرتضی است در امت سلف مورد مصائب و بلیات
 بود و بزمین وقتی مظهری از مظاهر حضرت می بود و اسکندر مدبر ظاهر اینکه از
 سلاطین بت پرستی و یونانی می بود که بعد از انقراض دولت مجوسیه دولت اسکندر
 و یونانیه بودی به بت پرستی و اتمه بعلم حقیقه الحال و الواسخون فی العلم محل اعتقاد
 بتفاسیر و اخبار علمای اهل بیت است که حقیقت حال در اخبار صحیح او رود از ایشان
 بود چه اتم محمد و مقر است **تلاوه اخری لوج احز** و اما سخن از شیخ و ناسخ و منسوخ پس بنا

حتی

و اینها را در بعضی از کتب معتبره از اهل بیت است که در آنجا ذکر شده است و در بعضی از کتب معتبره از اهل بیت است که در آنجا ذکر شده است و در بعضی از کتب معتبره از اهل بیت است که در آنجا ذکر شده است

داشتند که نسخ هر حکمی ضرورت عقلی باجرت نقل داعی نیست باینکه باید تا نسخ
 جاهل با امور و احوال زمان استقبال بر این معنی که حکم چون در زمانی مصلحت ندارد حکم
 بگذارد بافته حکم کرده بود در این صورت بمقتضای ادراک خلاف مصلحت بودن حکم
 اذات دای بر کتب نسخا مقرر داشته باشد و حکم بخلاف آن کرده باشد و این معنی
 در نهان ظهیر و وضوح ایان و هویدا است چه بسیاری از مواد در استعلاج
 امراض جسمانی طبیب بشری معالجاتا بر خلاف مواد دیگر مقرر می نماید بلکه در
 مواد بخصوصیا آنها بحسب اختلاف اوقات و تفاوت مزاج و تغییر و تبدل احوال
 منفرد و مواد مضور در مزاج معین معالجات متضاده حکمی نماید هر معالجات
 حال از زمان و مزاج آن زمان در شخص واحد میباشد و در زمان دیگر معالجات
 میباشد و علی هذا الاطلاق در معالجات امراض روحانیه چند مهلت که چند مضر و بلا
 قابلیات مختلفه و اقسام و استعدادات متفاوته قیام یابد یعنی ادم و بر عایت
 طائفه معینه در اوقات و از منته مختلفه حسب تغير احوال انسان بموجب حکم بالغه
 و علم محیط بهم احوال و اوقات و مزاج روحانیه و از منته احکام مطابق حکمت و
 مصلحت مقرر می فرماید و وجه نسخ و باعث واقع حکم امر و نهیا انصرام زمان است
 آن حکم و منتهی شدن مدت عمل بموجب آنست و از اینجا نه جعل و نه نقض و جوی
 وجوه لازم نباید و بافت نشدن نسخ در شرائع سلف یا در توریه و انجیل اول
 مجرد ادعای بهود و نصاری است چنانکه نسخهای بسیار علمای اسلام در ازل
 در این مقام از قریب محرف مکرر بدون نوشته و در کتب مبسوطه در این مقام مسطور
 و مذکور است خلاصه حاصل مطلب اینست که وجود نسخ در شریعتی بموجب مقتضای
 دران شریعت اصل بلکه در نزد کثرت دیده بصیرت و هنگام اتمام در اعتبار و
 وجودان دلیل بر تمامیت و کمال آن شریعت است چه معالجات طبیعی چنانچه در هر

الفیاس

در مزاج شخص واحد نیز در همه امراض و در همه اوقات و از منته بیک مدادای
 بعینه مخصوصه همیش باشد بالضرورة معالجاتش مضر و مملکت و غیر معقول است
 طبیب از استحقاق منصب طبابت معزول و محذول و تصرفاتش همه بجا و بحاصل
 نامعتبر است در این صورت واضح است که وجود تا نسخ و منسوخ در احکام قرآنی از نظر
 کال و از جمله مسمات و مکملات احکام قرآنی است و حمل بر منقضیت نمودن و موجب
 و نادانی شارع عم دانتن از شرط عبودیت و بلاوت و جعل و نادانی و این معنی در جمله
 بدیهیات اولیه بلکه نظریه انسانیست و شریعت علویه تا نسخ شریعت موسوم به نبوت
 و مکمل آن بودن در صورت تسلیم که اتم و صحیح چه در احکام فرعیه جزئیة نفی و تبدیلی
 نمی باشد صورت نه پوزنده باشد بموجب منقضیت در شریعت مقدسه محمدیه تا نسخ
 بسیاری از احکام آنها چنانکه بدیهی باشد نمی باشد و آنکه وجود نسخ منقض و منته
 با تکمیل نیست بلکه بسا تکمیلی که در صورت نسخ تحقق یافته که نسخ نسخ تکمیلی چنان
 شریعت غزالی مقدسه محمدیه خصیبه و ملت بیضای لیه ختمیه بموجب ختمیت متم شریف
 مقدسه سالفه و مکمل ملل مطهره گذشت و میباشد چه بر اهلین باهو و بنیادات فاضله
 این معنی بموجب ما اسسنا و اسلفنا سرحد و وضوح و اقتضای پیوسته است که شرع انور
 مقدس قدم ختمی مجمع جوامع مکملات و مرجع مجامع همه متمات بر وجه اثرف و اشیا
 میباشد و این نکته بساطتیه ^{بمقتضای} نسخ نامستور و بی وجود و نسخ نسخهای کلی نامستور
 بمزید آنکه مدعی از شرط بلاهت و ابلیغی غافل ازین معنی است که تکمیل علوی شریعت
 باید و در نسخ متمتقع الوقوع است چه اقل نسخ آن است که مقلد حکم صادر شده باشد
 که در رکعت نماز تکبیرینی مخصوصه و آن نه وقت باید کرده شود و در شرع مکمل
 سابق مستکمل مقرر شده باشد که در رکعت ای همان کیفیت بعمل آورد ولیکن رکعت
 افزوده بهمان کیفیت سه رکعت شده باشد کلا لارکعتین المزدون در اینصورت

معین

در کعبه فقط بر وجه بشرط لا مقدر بود نسخ شده بضمیمه رکعت دیگر و وجه بشرط شنی
 مقرر گشت پس بنیابای طالب دقیقه ماب کجندوت و صد در شریعت تانه که در
 تکمیل شریعت سابقه بوده باشد بدون خرفی از نسخ متصور و متیسر بر همان عقلی
 بود پس وجود ناسخ و منسوخ در احکام قرآینه و نسخ همه شراعی سالقه بشریعت مقد
 حقیقه دلیل قله و برهان باهر بر کمال شریع اقدس ختمی است بک نکت ازین ذمه که
 همین باشد و اما سخن از پیروها و از هر زده در اینها و بیکر ش که در پیرو و کی از همه
 گذشته ها بمو اتب بر تو است و در مقام ابطال کیش و این و این و این میان اسلام و
 تحقیق حقیقت و بیان تمامیت و کشف از کمال استقامت کیش و این و این و این و این
 نکوا اساس نصاری صورت صدور از مصدر غیاوت و بلادوت خدم بغضا و عداوت
 رسم پذیرفته و گفته است که دیگرانکه در اسلام و اینجات را از غلبه اخروی منحصر
 نموده اند که اعمال شایسته یا توبه و عفو خداوند باشد و هیچکدام ازین بلکه هر دو
 با هم نیز سببجات نمیشود تا آخر مقالات غیاوت و بلادوت بنیات شقاوت و ضلالت
 ایاتش در مقام مزبور تا آخر رساله نامعقوله اش پس بدانکه جواب از آنها بجهت شریع
 و لزوم مقدم داشتن ابطال مذهب و ملت نصاری و سایر فرق از مخالفین ملت
 اخیقی کال حضرت یس و طه صلی الله علیه و اله و اوارین لکاله بر اثبات حقیقت دین
 بیبیت اسلام و بر احقاق حق که هر حقه درین مقام لازم الاهتمام در ابتدای رساله
 از بابت تمهید مقدمه بر وجه بسط و تفصیل بر همان و دلیل بعنایه الله تعالی و مزید
 تا بیده و حسن و فنیقه نوشته شده در این صورت اکنون حاجتی با عاده ان نمی باشد
 الحمد لله الذی هدانا لهذا و ما كنا لنهتدی لولا ان هدانا الله و صلی الله علی الخضر
 الختیه و لوریه الالهیه و السلم علی تابع الهدی تاریخ الفریقه من تصنیف هذه الرساله
 المسماة بحجة الاسلام الملقبة بمرهان الملة الثالثه الثالث من الثالث من الرابع

اول

الاول من سنه اثنتین وثلثین و ما تبین بعد الا لامت من المجره غیاها جرها و اله و اوارین
 لکاله سلام الله لکامل التام الشامل العام و صلواته الدائمة و برکاته العائمة و السلم
 تمت هذه الرساله الشریفه فی ید اقل السارات و الطلبة حسین بن محمد صادق الخیمنی
 الهمای حسب الخواشع عا بجناب مقدس القاب فضیلت مات مقدس الزمان
 و معتمد الذوران اخندی اخند ملک هاجی محمد فی یوم غر شهر ربیع المولود ۱۳۰۲

Handwritten text in Persian script, arranged in approximately 15 horizontal lines. The text is somewhat faded and difficult to decipher, but appears to be a formal or official document. Some legible fragments include words like "بسم الله الرحمن الرحيم" (In the name of Allah, the Most Gracious, the Most Merciful) at the beginning of the first line.

Handwritten number "1734" in the upper left area of the left page, written in dark ink.

